

Διπλωματική Εργασία

ΜΕΛΕΤΗ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΜΟΔΑΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΣΤΥΛΙΣΤΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ ΡΟΥΧΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΕΚΦΡΑΖΕΙ
ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ LGBTQ+

Χαβαλέ Ελευθερία
DPSD16116 |

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων

Επιβλέπουσα:

Οικονομίδου Φλωρεντία

Τριμελής Επιτροπή:

Οικονομίδου Φλωρεντία, Λεοντακιανάκου Ειρήνη, Σκουλούδη Χριστίνα

Σύρος, Οκτώβριος 2022

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία είναι εξ' ολοκλήρου δικό μου έργο και κανένα μέρος της δεν είναι αντιγραμμένο από έντυπες ή ηλεκτρονικές πηγές, μετάφραση από ξενόγλωσσες πηγές και αναπαραγωγή από εργασίες άλλων ερευνητών ή φοιτητών. Όπου έχω βασιστεί σε ιδέες ή κείμενα άλλων, έχω προσπαθήσει με όλες μου τις δυνάμεις να το προσδιορίσω σαφώς μέσα από την καλή χρήση αναφορών ακολουθώντας την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την καθηγήτριά μου Φλωρεντία Οικονομίδου, για την υποστήριξη, την καθοδήγηση και την υπομονή της κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της διπλωματικής μου εργασίας. Θα ήθελα να ευχαριστήσω την τριμελή επιτροπή για τη συμβολή τους. Ακόμα οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένεια μου για την δυνατότητα που μου παρείχαν να πραγματοποιήσω τις σπουδές μου όλα αυτά τα χρόνια. Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω θερμά και τους φίλους μου, για την στήριξη και την υπομονή τους, κατά τη διάρκεια υλοποίησης της διπλωματικής μου εργασίας.

Περιεχόμενα

1. ΣΤΟΧΟΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ

2. ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ, ΕΡΕΥΝΑ

- a. Τι είναι η μόδα;
- b. Φεμινισμός
- c. Τι είναι η lgbtq+ κοινότητα;
- d. Φεμινισμός και μόδα
- e. Lgbtq+ και μόδα
- f. Πού συνδέονται ο φεμινισμός και η lgbtq+ κοινότητα;
- g. Μελάτη ενδύματος
 - i. Προϊστορικά Χρόνια
 - ii. Αίγυπτος
 - iii. Μινωική Περίοδος
 - iv. Αρχαία Ελλάδα
 - v. Ρωμαϊκή Περίοδος
 - vi. Βυζάντιο
 - vii. Μεσαιωνική Ευρώπη
 - viii. Αναγέννηση, Μπαρόκ
 - ix. 18^{ος} αιώνας
 - x. 19^{ος} αιώνας
 - xi. 20^{ος} αιώνας
- h. Πώς συνδέονται η ιστορία με τη θηλυκότητα, την αρρενωπότητα και το κοινωνικό φύλο;

3. ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- a. Brief
- b. Κενό στην αγορά
- c. Σκοπός
- d. Θέμα
- e. Πλαίσιο
- f. Target Group
- g. Αισθητική Ανταγωνιστών
- h. Συμπεράσματα – Κοινά Στοιχεία
- i. Moodboards
- j. Σχεδιαστικές Προδιαγραφές
- k. Σχεδιαστικές Επιλογές
 - i. Αισθητική
 - ii. Χρώματα
 - iii. Υλικά
- l. Ιδεασμός - Concepts
- m. Πρώτη Γενιά Σχεδίων
- n. Δεύτερη Γενιά Σχεδίων
- o. Τρίτη Γενιά Σχεδίων
- p. Συμπεράσματα

Ευρετήριο εικόνων

- Εικόνα 1: *Malta Prehistoric Statue (artsandculture)*
- Εικόνα 2: *Reconstruction of Ötzi the ice-man (flickr)*
- Εικόνα 3: *Bronze age men clothing (favpng)*
- Εικόνα 4: *Bronze age women's clothing (wikipedia)*
- Εικόνα 5: *Egyptian Pharaoh 03 (rawpixel)*
- Εικόνα 6: *Egyptian Pharaoh 02 (world4)*
- Εικόνα 7: *Tutankhamen and Queen (gettyimages)*
- Εικόνα 8: *Egyptian Woman (pinimg)*
- Εικόνα 9: *Egyptian Woman (rawpixel)*
- Εικόνα 10: *: Minoan male kilts (gettyimages)*
- Εικόνα 11: *Minoan Codpiece (antiquatedantiquarian)*
- Εικόνα 12: *Minoan Snake Goddess (greeklandscapes)*
- Εικόνα 3: *Χιτώνας, εξωμίδα (wikipedia)*
- Εικόνα 4: *Χιτώνας μακρύς (wikipedia)*
- Εικόνα 15: *Γυναίκα και άνδρας με ιμάτιο (wikipedia)*
- Εικόνα 16: *Πέπλο (capilanou)*
- Εικόνα 17: *Χιτώνας και palla (wikimedia)*
- Εικόνα 18: *Χιτώνας με τήβεννο (teletype)*
- Εικόνα 19: *Αυτοκράτειρα Θεοδώρα (fitnyc)*
- Εικόνα 20: *Αναπαράσταση αυτοκρατορικής ενδυμασίας 10ος αι. μ.Χ. (nationalclothing.)*
- Εικόνα 21: *Χιτώνας (metmuseum)*
- Εικόνα 22: *Medieval Men Clothing (gallica)*
- Εικόνα 23: *Medieval Men Clothing (wikimedia)*
- Εικόνα 24: *1300 houppelande (raicesdeeuropa)*
- Εικόνα 25: *Medieval Clothing Women (worldhistory)*
- Εικόνα 26: *Medieval Clothing Women (worldhistory)*
- Εικόνα 27: *Juana I de Castilla, ca. 1500 (i0.wp)*
- Εικόνα 28: *Philip the Handsome (1478-1506), ca. 1500 (rct)*
- Εικόνα 29: *Piper and Drummer, ca. 1503 – 1504 (wallraf)*
- Εικόνα 30: *Mass of Bolsena, detail, 1512 (mauramcgurk)*

Εικόνα 31: Titian (Venetian, 1490-1576) (wikipedia)

Εικόνα 32: Portrait of a Man in Red, ca. 1530-50 (wikidata)

Εικόνα 33: Parade Garments of Elector Moritz of Saxony, ca. 1545-50 (Facebook by Marion McNealy - The Curious Frau)

Εικόνα 34: Phillip II (1527-1598) (wikidata)

Εικόνα 35: Earl of Leicester, ca. 1564 (allthingsrobertdudley)

Εικόνα 36: The three princesses of Saxony, Emilia and Sidonia 1535 (wikipedia)

Εικόνα 37: Titian (Italian, 1488-1576) (aparences)

Εικόνα 38: William Scrots (active 1537-53) (khanacademy)

Εικόνα 39: Mary I of England, 1555-58 (hubpages)

Εικόνα 40: Portrait of a Lady, perhaps Penelope, Lady Rich (1563-1607) (rct)

Εικόνα 41: Banyan (wikipedia)

Εικόνα 42: William Farington of Shawe Hall, Lancashire, ca. 1743 (artuk)

Εικόνα 43: John Plampin, ca. 1752 (nationalgallery)

Εικόνα 44: Men's formal 3-piece suit, 1770-80 (tumblr)

Εικόνα 45: Pierre Sériziat (1757-1847), brother-in-law of the artist., 1795 (gallerix)

Εικόνα 46: Robe Volante 01, ca. 1730 01 (metmuseum)

Εικόνα 47: Robe Volante 02, ca. 1730 01 (metmuseum)

Εικόνα 48: Robe a la francaise (artsandculture)

Εικόνα 49: Robe a la francaise (wikipedia)

Εικόνα 50: Robe a l'anglaise (metmuseum)

Εικόνα 51: Robe a la polonaise (wordpress)

Εικόνα 52: Redingote (thisisversaillesmadame)

Εικόνα 53: Marie-Antoinette, ca. 1783 (wordpress)

Εικόνα 54: Court suit, ca. 1810 (metmuseum)

Εικόνα 55: Captain Gilbert Heathcote, 1801-1805 (birminghammuseums)

Εικόνα 56: Cossack trousers, 1820-30 (v&a)

Εικόνα 57: Frock Coat and Trousers (lacma)

Εικόνα 58: Suit 1865-70 (metmuseum)

Εικόνα 59: Dandy style 2 (The Museum at FIT)

Εικόνα 60: Robe Volante, ca. 1730 01 (metmuseum)

Εικόνα 61: Robe a la francaise (artsandculture)

Εικόνα 62: Robe a l'anglaise (metmuseum)

Εικόνα 63: Robe a la polonaise (wordpress)

Εικόνα 64: Empire line dress (lacma)

Εικόνα 65: Dress 1855 (npg)

Εικόνα 66: 1830 dress (tumblr)

Εικόνα 67: 1860 dress (Wikipedia)

Εικόνα 68: The Ball (wikimedia)

Εικόνα 69: Amelia Bloomer, Bloomer dress (Lapham's quarterly)

Εικόνα 70: 1884 φόρεμα (The Metropolitan Museum of Art)

Εικόνα 71: Madeleine Vionnet (ecofashiontalk)

Εικόνα 72: Paul Poiret lampshade dress (v&a)

Εικόνα 73: Harem pants Paul Poiret (v&a)

Εικόνα 74: Hobble skirt (The Metropolitan Museum of Art)

Εικόνα 75: Tailored skirt suit (kci.or.jp)

Εικόνα 76: Little black dress Coco Chanel (pestemagazine)

Εικόνα 77: Tweed jacket Coco Chanel (webmakers)

Εικόνα 78: Boyish Look 1920 (The Museum at FIT)

Εικόνα 79: Katherine Hepburn 1936 (REX Shutterstock)

Εικόνα 80: 1938 evening dress (The Metropolitan Museum of Art)

Εικόνα 81: Elsa Schiaparelli desk suit (source ocula)

Εικόνα 82: Elsa Schiaparelli lobster dress (source icon-icon)

Εικόνα 83: Tears dress Dali (Victorian and Albert Museum)

Εικόνα 84: 1947 New Look, Christian Dior (The Metropolitan Museum of Art)

Εικόνα 85: Sack dress Cristobal Balenciaga (lifestyleasia)

Εικόνα 86: Balloon skirt Christobal Balenciaga (v&a)

Εικόνα 87: Torero style Christobal Balenciaga (dezeen)

Εικόνα 88: Babydoll dress Cristobal Balenciaga (icon-icon)

Εικόνα 89: Teddy Boy (gettyimages)

Εικόνα 90: Audrey Hepburn Givenchy (gettyimages)

Εικόνα 91: Audrey Hepburn, Beatnik style (Viva Glam Magazine)

Εικόνα 92: Beatles (nme)

Εικόνα 93: 1966 supermodels (marieclaire)

Εικόνα 94: 1960s Pucci pattern (vintag)

Εικόνα 95: 1960s Emilio Pucci Designs (vintag)

Εικόνα 96: Champagne silhouette Pierre Balmain (livinginfiftiesfashion)

Εικόνα 97: Valentino white (fashionsizzle)
Εικόνα 98: Mary Quant (tumblr)
Εικόνα 99: Paper dress (Wikipedia)
Εικόνα 100: Mondrian dress Yves Saint Laurent (splendidhabitat)
Εικόνα 101: Trapeze line Yves Saint Laurent (museeyslparis)
Εικόνα 102: Pea Coat, Yves Saint Laurent (museeyslparis)
Εικόνα 103: Safari look Yves Saint Laurent (scostumista)
Εικόνα 104: Yves Saint Laurent (itsliquid)
Εικόνα 105: Nude look Yves Saint Laurent 1960 (museeyslparis)
Εικόνα 106: Pierre Cardin 01 (bp)
Εικόνα 107: Giorgio Armani casual suit (permanentstyle)
Εικόνα 108: Hippies (vintagedancer)
Εικόνα 109: Bell bottom jeans (Pinterest)
Εικόνα 110: Marc Bolan 01 (wordpress)
Εικόνα 111: Marc Bolan 02 (tumblr)
Εικόνα 112: Ziggy Stardust 01 (squarespace-cdn)
Εικόνα 113: Ziggy Stardust 02 (cloudfront)
Εικόνα 114: John Travolta (ppstatic)
Εικόνα 115: Polyester bell-bottom (bp)
Εικόνα 116: Giorgio Armani power suit (pinterest)
Εικόνα 117: Polo Ralph Lauren (ivy-style)
Εικόνα 118: Ralph Lauren ivy chic (pinterest)
Εικόνα 119: Ralph Lauren ivy chic (pinterest)
Εικόνα 120: Vivienne Westwood (v&a)
Εικόνα 121: Vivienne Westwood (pining)
Εικόνα 122: Vivienne Westwood (V&A)
Εικόνα 123: Vivienne Westwood (showstudio)
Εικόνα 124: Power suit 1980 (h4shops)
Εικόνα 125: Freddie Mercury 01 (tumblr)
Εικόνα 126: Freddie Mercury 02 (amazonaws)
Εικόνα 127: Emanuel Ungaro drape 1980 (apartoftherest)
Εικόνα 128: Emanuel Ungaro 01 (elle)
Εικόνα 129: Emanuel Ungaro 02 (elle)

Εικόνα 130: Issey Miyake (tumblr)
Εικόνα 131: Issey Miyake (dazeddigita)
Εικόνα 132: Karl Lagerfeld 00 (harpersbazaar)
Εικόνα 133: Karl Lagerfeld power suit (harpersbazaar)
Εικόνα 134: Karl Lagerfeld (harpersbazaar).jpg
Εικόνα 135: Azzedine Alaia (tumblr)
Εικόνα 136: Azzedine Alaia (pinterest).jpg
Εικόνα 137: Boateng Ozward 01 (squarespace-cdn)
Εικόνα 138: Hugo Boss (pinimg)
Εικόνα 139: Yohji Yamamoto 1981 (featherstonevintage)
Εικόνα 140: Jil Sander 01 (bp)
Εικόνα 141: Jil Sander 02 (bp).jpg
Εικόνα 142: Gianni Versace 01 (bp)
Εικόνα 143: Gianni Versace 02 (bp).jpg
Εικόνα 144: Gianni Versace 03 (bp)
Εικόνα 145: Thierry Mugler 01 (yolancris)
Εικόνα 146: Thierry Mugler 02 (yolancris)
Εικόνα 147: Thierry Mugler 03 (wordpress)
Εικόνα 148: Thierry Mugler 04 (dezeen)
Εικόνα 149: Mugler 1987 (The Museum at FIT)
Εικόνα 150: Donna Karan 01 (wordpress)
Εικόνα 151: Donna Karan 02 (wordpress)
Εικόνα 152: Franco Moschino 01 (anothermag)
Εικόνα 153: Franco Moschino 02 (michelefranzese moda)
Εικόνα 154: Christian Dior, Spring - Summer 1996 (europeana)
Εικόνα 155: Gaultier 1991 (The Museum at FIT)
Εικόνα 156: Von Beirendonck 1997 (The Museum at FIT)
Εικόνα 157: Jean Paul Gaultier 01 (sutori)
Εικόνα 158: Jean Paul Gaultier Madonna (anothermag)
Εικόνα 159: Jean Paul Gaultier 02 (monparisjoli)
Εικόνα 160: Helmet Lang 01 (nssmag)
Εικόνα 161: Helmet Lang 02 (nssmag)
Εικόνα 162: Helmet Lang 03 (anothermag)

Εικόνα 163: Dolce & Gabbana 01 (bellazon)

Εικόνα 164: Dolce & Gabbana 02 (tumblr)

Εικόνα 165: Dolce & Gabbana 07 (strip-project)

Εικόνα 166: Dolce & Gabbana 08 (typepad)

Εικόνα 167: Dolce & Gabbana 03 (pinimg)

Εικόνα 168: Dolce & Gabbana 04 (bp)

Εικόνα 169: Dolce & Gabbana 05 (bp)

Εικόνα 170: Dolce & Gabbana 06 (bp)

Εικόνα 171: Tom Ford (pinimg)

Εικόνα 172: Tom Ford (flickr)

Εικόνα 173: Marc Jacobs 01 (blueisinfashionthisyear)

Εικόνα 174: Mark Jacobs 02 (blueisinfashionthisyear)

Εικόνα 175: Mark Jacobs 03 (anotherimg-dazedgroup.netdna-ssl)

Εικόνα 176: Marc Jacobs 04 (blueisinfashionthisyear)

Εικόνα 177: Hedi Slimane 01 (archived)

Εικόνα 178: Hedi Slimane 02 (bp)

Εικόνα 179: Hedi Slimane 03 (bp)

Εικόνα 180: Alexander McQueen 01 (vogue)

Εικόνα 181: Alexander McQueen 03 (tumblr)

Εικόνα 182: Alexander McQueen 04 (hearstapps)

Εικόνα 183: Alexander McQueen 05 (hearstapps)

Εικόνα 184: Alexander McQueen 06 (hearstapps)

Το ένδυμα από την αρχή της ύπαρξης του ανθρώπου χρησιμοποιήθηκε σαν προστασία από τις καιρικές συνθήκες. Όμως, ταυτόχρονα αποτελούσε τρόπο έκφρασης και ταυτότητας, ενώ εξυπηρετούσε συγκεκριμένους κοινωνικούς και πολιτικούς σκοπούς, των εκάστοτε κοινωνιών. Έτσι, το ένδυμα και γενικότερα το στυλ δημιούργησε τη **μόδα**, η οποία είναι εφήμερη και επεκτείνεται και σε άλλους τομείς πέρα από το ένδυμα.

Η σημερινή μόδα, βασίζεται κυρίως στον διαχωρισμό αρσενικού και θηλυκού κοινωνικού φύλου, με τον τρόπο που έχει οριστεί από τις κοινωνίες της δυτικής κουλτούρας στο πέρασμα των χρόνων. Αυτό μέχρι πρόσφατα εξέφραζε σε μεγάλο βαθμό την δυτική κοινωνία. Πλέον όμως, μετά τις κατακτήσεις των φεμινιστικών ομάδων και της LGBTQ+ κοινότητας, ο διαχωρισμός αυτός δεν είναι επίκαιρος γιατί αποκλείει ένα μεγάλο κομμάτι ανθρώπων που δεν επιθυμούν να εκφράσουν τα φύλα, όπως στερεοτυπικά τα ορίζει η δυτική κοινωνία αλλά, βάσει των δικών τους αντιλήψεων και τρόπων έκφρασης.

1. Στόχοι Διπλωματικής

Είναι απαραίτητη η κατανόηση της ανάγκης έκφρασης των φύλων και της σεξουαλικότητας των ανθρώπων. Γι' αυτό το λόγο μελετιούνται τα κινήματα του φεμινισμού και της lgbtq+, που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με την έκφραση των φύλων και της σεξουαλικότητας, με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων που σχετίζονται με την ανάγκη έκφρασης ταυτότητας φύλου μέσω του ρουχισμού. Παράλληλα θα γίνει ιστορική αναδρομή που μελετά το ένδυμα και το πώς αυτό συμβάλει στην έκφραση του φύλου και της σεξουαλικότητας, στις κοινωνίες ανά το πέρασμα των χρόνων.

Στη συνέχεια, βάσει των συμπερασμάτων, θα δημιουργήσω μία σχεδιαστική γραμμή που θα εκφράζει τις ομάδες ανθρώπων που επιθυμούν να προσδιορίσουν την σεξουαλικότητά τους με διαφορετικό τρόπο από τον στερεοτυπικά καθορισμένο από τη δυτική κοινωνία. Η σχεδιαστική γραμμή δεν θα απευθύνεται σε κάποιο συγκεκριμένο κοινωνικό φύλο, αλλά θα μπορεί να φορεθεί από άτομα που ταυτίζονται και εκφράζονται με την αισθητική της, το στυλ και την ενέργεια που αποπνέει.

2. ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ, ΕΡΕΥΝΑ

α. Τι είναι η μόδα;

Αρχικά τα ρούχα κάλυπταν την βασική ανάγκη για προστασία από τις καιρικές συνθήκες. Καθώς όμως οι πολιτισμοί αναπτύσσονταν και γίνονταν πιο περίπλοκοι, δημιουργήθηκαν και οι ανάγκες διαφοροποίησης της ατομικότητας. Σε αυτό συμβάλλει η μόδα, η οποία είναι ταυτόχρονα υλική και άυλη. Υλική είναι γιατί σχετίζεται με τον ρουχισμό και με την εξωτερική εμφάνιση των ατόμων, ενώ άυλη καθώς σχετίζεται με ψυχολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες, που προκαλούν σε ένα άτομο την ανάγκη να την ακολουθεί. Είναι αυτή που προσδίδει ομοιομορφία, καθώς δίνει στο άτομο την αίσθηση ότι ανήκει σε ένα σύνολο. Ταυτόχρονα, όμως προσβλέπει και στην διαφοροποίηση και την ανάδειξη της ατομικότητας. Η μόδα επηρεάζει τον τρόπο ντυσίματος, το στυλ και πολλές φορές τη συμπεριφορά των ατόμων. Κατ' επέκταση μόδα είναι η προβολή του ατόμου μέσα σε μία κοινωνία. Σημαντικό είναι να αναφερθεί και η εφήμερη φύση της, καθώς απευθύνεται σε συγκεκριμένο πληθυσμό μίας κοινωνίας, σε μία επίσης συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Τα βασικά στοιχεία που διαχωρίζουν τους ανθρώπους ανά τους αιώνες είναι το φύλο τους και η κοινωνική τους τάξη. Αυτά αποδίδονται ενδυματολογικά πριν ακόμα από την ύπαρξη της έννοιας της μόδας. Στο παρελθόν, η μόδα διαχώριζε τα δύο φύλα και την κοινωνική θέση των ανθρώπων, σήμερα όμως εμφανίζει μεγαλύτερη ποικιλομορφία. Παλαιότερα οι λεγόμενες «τάξεις», καθορίζονταν από τους πλούσιους. Με την άνοδο της μεσαιας τάξης, όμως άλλαξε το ευρύ αγοραστικό κοινό. Έτσι φτάνουμε στο σήμερα όπου οι τάξεις καθορίζονται είτε από το ευρύ κοινό, το οποία εμπνέει τους σχεδιαστές, και αντίστροφα. Για τους ίδιους τους σχεδιαστές η μόδα μπορεί να είναι δημιουργική προσπάθεια έκφρασης, προϊόν προς μαζική κατανάλωση ή ένας συνδυασμός και των δύο. Αυτό υπονοεί ότι ανάλογα με τον τρόπο που την προσεγγίζει κάποιος μπορεί να θεωρηθεί προϊόν τέχνης ή όχι.

Με πιο απλά λόγια ενδυματολογικά, μόδα είναι ο συνδυασμός υφασμάτων, υλικών, σχημάτων και χρωμάτων, που εκφράζουν συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων, υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

Ο φεμινισμός και οι δράσεις της Igbtq+ κοινότητας έχουν συμβάλει στην ισοτιμία των φύλων, η οποία όμως δεν εκφράζεται στην ιστορία της μόδας και του ενδύματος. Στη συνέχεια θα αναλύσω τα δύο αυτά κινήματα και θα εξάγω συμπεράσματα που θα τα χρησιμοποιήσω για το σχεδιασμό της σχεδιαστικής μου συλλογής.

β. Φεμινισμός

Φεμινιστικά ορίζονται τα πολιτικό – κοινωνικά κινήματα που έχουν ως στόχο την ανάπτυξη και τον καθορισμό ίσων οικονομικών, πολιτικών και προσωπικών δικαιωμάτων για το γυναικείο φύλο. (Hines 2019)

Ο φεμινισμός χωρίζεται σε τρία κύματα. Το πρώτο εμφανίστηκε στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου} και είχε ως στόχο την απόκτηση του δικαιώματος ψήφου των γυναικών. Οι φεμινίστριες αυτού του κινήματος χαρακτηρίζονται ως Σουφραζέτες. Θεωρήθηκε επιτυχημένο το 1920, όταν οι γυναίκες απέκτησαν το δικαίωμα ψήφου.

Το δεύτερο κύμα έλαβε χώρα τις δεκαετίες 60' – 70'. Στόχοι του ήταν η νομική και η κοινωνική ισότητα ανδρών και γυναικών. Πιο συγκεκριμένα οι γυναίκες ζητούσαν οικονομικές, πολιτικές και σεξουαλικές ελευθερίες. Συνειδητοποιήθηκε ότι μέχρι εκείνη την περίοδο, η κοινωνία ήθελε τη γυναίκα να βρίσκει την προσωπική της ταυτότητα μόνο μέσα από τις οικογενειακές της σχέσεις και το μέγλωμα των παιδιών της.

Το 3^ο κύμα του φεμινισμού ξεκίνησε τη δεκαετία του 90. Δεν είναι σαφές το αν τελείωσε καθώς οι απόψεις διίστανται. Οι ακτιβιστές και κάποια μελετητές και ακαδημαϊκοί υποστηρίζουν ότι το 2010 ξεκίνησε ένα 4^ο κύμα. Θεωρείται ότι το δεύτερο κύμα εκφράζει μόνο τις ετεροφυλόφιλες γυναίκες της μεσαίας προς ανώτερης τάξης του δυτικού κόσμου, και αποκλείει όλες τις υπόλοιπες. Το 3^ο και το 4^ο κύμα αφορά την ισότητα όχι μόνο των ετερόφυλων αλλά και ατόμων του ίδιου φύλου (Rebecca Walker). Ακόμα διεκδικεί το δικαίωμα για αυτοδιάθεση και έκτρωση, και στρέφεται κατά του μισογυνισμού. Από τον 21^ο αιώνα και μετά, αυτό που το χαρακτηρίζει είναι η παγκόσμια σύνδεσή των υποστηρικτών του, χάρη στη χρήση του Internet και των Social media. Η δύναμη των Hashtag και της call-out κουλτούρας εναντιώνεται στον μισογυνισμό και στον σεξισμό, που επικρατεί τόσο στις δημόσιες επικοινωνίες όσο και στις ατομικές σχέσεις, και έχει προκαλέσει ερωτήματα που αφορούν την εκμετάλλευση της γυναίκας από το σύστημα του καπιταλισμού. Όσο αφορά τη μόδα, αυτό που διεκδικείται είναι η ελευθερία της γυναίκας να ντύνεται με «θηλυκό» στυλ και να θεωρείται πάλι ότι είναι ελεύθερη να κάνει τις δικές της επιλογές στη μόδα (Hilman 2013).

- FEMINISM History & Impact on Society (2020)
https://www.academia.edu/42431069/FEMINISM_History_and_Impact_on_Society
- THIRD WAVE OF FEMINISM: AN ANALYSIS OF POST FEMINISM AND POST FEMINIST THEORY by Abhijeet K. Dubey
https://www.academia.edu/6962705/THIRD_WAVE_OF_FEMINISM
- The fourth wave of feminism
<https://www.britannica.com/topic/feminism/The-fourth-wave-of-feminism>
- Εκίζογλου Ειρήνη. 2016. "Σχεδίαση Για Αειφορία, Upcycling & Συμμετοχικός Σχεδιασμός στο Χώρο της Μόδας"

c. Τι είναι η LGBTQ+ κοινότητα

LGBTQ+ = Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer/Questioning

- Lesbian: γυναίκα που έλκεται ρομαντικά ή σεξουαλικά από άλλες γυναίκες
- Gay: άτομο που έλκεται ρομαντικά ή σεξουαλικά από άλλα άτομα του ίδιου φύλου. (Στην Ελλάδα χρησιμοποιείται για άνδρες)
- Bisexual: Ένα άτομο που αισθάνεται ρομαντική ή σεξουαλική έλξη ως προς δύο φύλα ή κι περισσότερα
- Transgender: Άτομο που δεν ταυτίζεται με το βιολογικό του φύλο.

- Queer / Questioning: Χρησιμοποιείται από άτομα που δεν ταυτίζονται με κάποια από τις παραδοσιακές έννοιες των φύλων, αλλά ούτε και απόλυτα με κάποια από την LGBT κοινότητα.
- ±: Αντιπροσωπεύει άλλες σεξουαλικές ταυτότητες.

Σύντομη ιστορία κοινότητας:

Οι ιστορικοί υποστηρίζουν ότι οι Queer σχέσεις υπήρχαν άτυπα σε όλους τους πολιτισμούς και τις κοινωνίες ανά τους αιώνες. Ωστόσο δεν ήταν αποδεκτές από όλους. Κάποιοι τις καθιστούσαν παράνομες, ενώ τις καταδίωξε η εκκλησία και ορισμένες ιατρικές σχολές, που τους θεωρούσαν άρρωστους. Τέτοιες συμπεριφορές, οδήγησαν τα άτομα αυτής της κοινωνικής ομάδας να οργανώσουν τα πρώτα κινήματα.

Οι ομόφυλες σχέσεις θεωρείται από μερικούς ιστορικούς ότι ήταν αποδεκτές στην αρχαία Ελλάδα. Δεν ήταν αποδεκτές από τους Χριστιανούς, οι οποίοι είχαν περιορισμένη κατανόηση για το «ανδρικό» και το «γυναικείο» φύλο, όπως και τη σεξουαλικότητα. Κατά την περίοδο της Ευρωπαϊκής εξερεύνησης, οι queer σχέσεις ήταν αποδεκτές από τους πολιτισμούς της Βόρειας Αφρικής, των νησιών του Ειρηνικού και των Ιθαγενών της Αμερικής. Κατά τη διάρκεια του 18^{ου} και του 19^{ου} αιώνα, πολύ λίγοι υποστήριζαν τέτοιου είδους σχέσεις. Παρόλα αυτά, οι μελετητές θεωρούν ότι εκείνη την περίοδο εμφανίστηκαν οι πρώτες σύγχρονες γκέι υποκοουλτούρες. Στη συνέχεια, μεταξύ των δύο παγκοσμίων πολέμων άρχισε να αναπτύσσεται η κοινότητα των γκέι μπαρ στη Γερμανία. Ακόμα, οι συνθήκες των πολέμων ευνόησαν γενικότερα τις ομόφυλες σχέσεις. Εκείνη την περίοδο εισήχθη η υποκοουλτούρα των drag performer και η μπλουζ.

Μετά τη σεξουαλική απελευθέρωση του 1960, αναδύθηκαν οι Queer κοινότητες. Από το 1965 και μετά, ξεκίνησαν οι πρώτες διαδηλώσεις για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων. Από το 1970 και μετά οι κοινότητες της LGBT αρχίζουν να διαχωρίζονται. Τότε εμφανίστηκαν και πολιτικές οργανώσεις που όμως συγκρούονταν μέσα στην ίδια την κοινότητα. Με την εμφάνιση το AIDS, οπισθοδρόμησαν οι προσπάθειες που είχαν γίνει για την αποδοχή της queer κοινότητας.

Από το 2000 μέχρι και σήμερα οι αγώνες της κοινότητας συνεχίζονται. Θεσπίζονται σε πολλές χώρες νομοθεσίες που επιτρέπουν τους ομόφυλους γάμους, με τον πρώτο να γίνεται το 2004. Ακόμα, γίνονται γνωστά και περισσότερα ζητήματα που αφορούν την trans κοινότητα.

Η Αμερικανίδα παρουσιάστρια Ellen DeGeneres έκανε come out στην τηλεόραση και δήλωσε το ξεκίνημα μίας νέας εποχής. Οι διάσημοι ανεξαρτήτως σεξουαλικού προσανατολισμού παίρνουν θέση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης υπέρ της κοινότητας.

- Medical Intervention and LGBT People: A Brief History by Sophia Shapiro MD & Tia Powell MD
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-54509-7_2
- History of Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Social Movements by Bonnie J. Morris PhD
<https://www.apa.org/pi/lgbt/resources/history>

- LGBTQ Rights Timeline in America History
<https://www.lgbtqhistory.org/lgbt-rights-timeline-in-american-history/>
- <https://www.colouryouth.gr/terms/>

d. Φεμινισμός και μόδα

Το κίνημα του φεμινισμού συνδέεται με τη μόδα ιστορικά, μέσω γεγονότων αλλά και στιλιστικών επιλογών. Δεν συμφωνεί πάντα με την υπάρχουσα μόδα, παρότι η μόδα πολλές φορές προώθησε τον φεμινισμό.

Μετά τη βιομηχανική επανάσταση οι άντρες κατέλαβαν τις θέσεις εργασίας. Θεωρούνταν κατακριτέο για τις γυναίκες να δουλέψουν καθώς έπρεπε μόνο η εργασία του άντρα να ήταν αρκετή για να καλύψει τα έξοδα ενός νοικοκυριού. Εκείνες έπρεπε να ασχοληθούν με τα ρούχα, την εμφάνισή τους και με τη μόδα. Αυτό το γεγονός οδήγησε στην υποτέλεια της γυναίκας, καθώς ασχολούταν με θέματα λιγότερο σημαντικά από τον άντρα. Όπως και προγενέστερα, οι άνδρες επειδή δούλευαν και εκπαιδεύονταν θεωρήθηκαν από την κοινωνία, το ανώτερο φύλο.

Από το πρώτο κύμα φεμινιστικό κίνημα, οι γυναίκες θεωρούσαν ότι η βιομηχανία της μόδας, η οποία κατευθύνονταν από άντρες, επιβάλλει στην γυναίκα ένα συγκεκριμένο κοινωνικά αποδεκτό τρόπο για να ντύνεται. Η θεωρούμενη «θηλυκή» εμφάνιση ήταν σχεδιασμένη από άντρες για να αρέσει στους ίδιους. Κατά αυτό τον τρόπο υπονομεύεται η θέση της γυναίκας, η οποία πέφτει θύμα της υποσυνείδητης παγίδας, του να ακολουθεί τα πρότυπα ομορφιάς για να αρέσει στο άλλο φύλο, τα οποία ήταν και καθορισμένα από αυτό. Ταυτόχρονα, η μόδα ακολουθεί την κουλτούρα του καταναλωτισμού. Μέσω των διαφημίσεων προβάλλονταν πρότυπα που αναφέρονται τόσο σε άντρες όσο και γυναίκες, όμως απεικονίζουν κυρίως το γυναικείο φύλο. Έτσι δημιουργούν προσδοκίες στο αντρικό και ανασφάλειες στο γυναικείο με τα πρότυπα που προβάλλουν. Έτσι η γυναίκα έπεφτε στην παγίδα του να ακολουθήσει τη μόδα για να είναι αρεστή στο αρσενικό φύλο. Αυτό το γεγονός, ενέτεινε και τον ανταγωνισμό μεταξύ των γυναικών.

Κατά το δεύτερο κύμα, μία απελευθερωμένη και ουδέτερη εμφάνιση υιοθετήθηκε από πολλές φεμινίστριες. Αυτή περιελάμβανε τζιν παντελόνια, όχι χρήση make up και περιοριστικών στις κινήσεις εσωρούχων καθώς και ελεύθερα μαλλιά. Η αμφίσημη αποσκοπούσε στην εξάλειψη των ρόλων των φύλων, καθώς περιελάμβανε χαρακτηριστικά που μέχρι τότε θεωρούνταν ανδρικά. Το κίνημα των Hippies, που εμφανιστεί εκείνη την περίοδο, είχε τον ίδιο σκοπό, καθώς έμπλεκε χαρακτηριστικά του ρουχισμού των φύλων της δυτικής κουλτούρας.

Εκείνη την περίοδο, φεμινίστριες υποστηρίζουν πως αν οι άντρες και οι γυναίκες ντύνονταν κατά τον ίδιο τρόπο, θα συμπεριφερόντουσαν και με τον ίδιο. Αυτό θα δημιουργούσε αλληλοσεβασμό και θα μείωνε αν δεν εξάλειφε τις φυλετικές ανισότητες. Έτσι, υιοθετώντας μία ανδρόγυνο εμφάνιση, εξέφραζαν αυτό τον πολιτικό στόχο. Άλλες πάλι, υιοθετούν μια πιο θηλυκή εμφάνιση, είτε γιατί την βρίσκουν ευχάριστη και πιο συγκεκριμένα παιχνιδιάρικη λόγω των αξεσουάρ και των υφασμάτων, είτε επειδή τους αρέσει και τις κάνει να νιώθουν όμορφα. Κάποιες πάλι ηγέτιδες του δεύτερου φεμινιστικού κινήματος μεγαλύτερης ηλικίας, ντύνονταν θηλυκά γιατί ήθελαν η κοινωνία

να λάβει σοβαρά υπόψιν τα αιτήματά τους, και να μη δίνει σημασία στην εμφάνισή τους. Έτσι δημιουργήθηκε διχασμός μέσα στο ίδιο το κίνημα. Επειδή οι απόψεις ήταν πολλές, προέκυψε η ελευθερία της επιλογής του τι θα φορέσει η κάθε γυναίκα.

Το 1970 είναι η πρώτη φορά που οι γυναίκες είναι ελεύθερες να φορέσουν ό,τι θέλουν και δεν είναι υποχρεωμένες να ακολουθήσουν τη μόδα για να έχουν κοινωνική αποδοχή. Παράλληλα, όλο και περισσότερες γυναίκες εισάγονταν στο χώρο της μόδας. Έτσι σχεδιάζονταν πλέον ρούχα τα οποία ήταν λειτουργικά ως προς το γυναικείο σώμα.

Η βιομηχανία της μόδας, εξακολουθεί να εκμεταλλεύεται σε κάποιο βαθμό το γυναικείο φύλο μέχρι και σήμερα. Το σύστημα του Ready to Wear ή fast fashion ρουχισμού έχει βασιστεί σε αυτό. Γυναίκες σε τριτοκοσμικές χώρες δουλεύουν από μικρή ηλικία σε άθλιες συνθήκες για πολλές ώρες με μηδαμινές απολαβές. Τα ρούχα που παράγουν είναι φθηνά και θα τα αγοράσουν γυναίκες υψηλότερης τάξης για να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες της βιομηχανίας της μόδας. Όλα αυτά γίνονται συνήθως υπό την καθοδήγηση άντρων παραγωγών με οικονομικά κίνητρα. Άλλος ένας λόγος που το fast fashion είναι αντιφεμινιστικό, είναι το γεγονός ότι τα μοντέλα οδηγούνται σε διατροφικές διαταραχές προκειμένου να εξυπηρετήσουν τους σκοπούς της βιομηχανίας. Τα ίδια τα μοντέλα ενισχύουν το body shaming και οι διαφημίσεις είναι κατασκευασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να προκαλούν στις γυναίκες ανασφάλειες, προκειμένου να εξυπηρετούν σκοπούς του marketing.

Από την άλλη πλευρά η μόδα μπορεί να λειτουργήσει ως σύμμαχος του φεμινισμού. Γυναίκες πολιτικοί αντιπρόσωποι επιλέγουν στρατηγικά ρούχα όπως το power suit και το άσπρο χρώμα, για να δηλώσουν ότι συνεχίζουν στα χνάρια προηγούμενων φεμινιστών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Hillary Clinton στην προεκλογική της εκστρατεία με το λευκό power suit. Άλλος ένας τρόπος με τον οποίο η βιομηχανία της μόδας επιλέγει σήμερα να υποστηρίξει (ενισχύει) το φεμινισμό, είναι η προβολή μοντέλων διαφορετικών σωματότυπων. Επιπλέον, από το 2017 και μετά, οι ίδιοι οι σχεδιαστές κάνουν επανάσταση στις πασαρέλες. Τα ρούχα τους αντιτίθενται στο παγκόσμιο κλίμα του μισογυνισμού και του αντιφεμινισμού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η στήριξη 40 σχεδιαστών της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης Panned Parenthood, την εβδομάδα μόδας του Ιανουαρίου του 2017 στη Νέα Υόρκη.

Η μόδα αποτελεί τρόπο έκφρασης και είναι ζήτημα του κάθε ατόμου αν θα την χρησιμοποιήσει προς ουσιαστικό όφελός του, ή αν θα γίνει θύμα της. Η μόδα όμως είναι και αναμφισβήτητα κομμάτι του καταναλωτισμού. Παρόλα αυτά, έχει να κάνει και με άλλα σημαντικά θέματα που ευχαριστούν και απασχολούν τους ανθρώπους, όπως το σώμα, τη φαντασία, την επιθυμία και την ταυτότητα (Caroline Evans 2019).

- Integrating Feminism and Sustainability to Empower Women Through Multicultural Fashion Production by Anna Marie troupe
https://www.academia.edu/14572343/Integrating_Feminism_and_Sustainability_to_Empower_Women_Through_Multicultural_Fashion_Production
- 5 reasons why fashion is a feminist issue by Emma Hakansson
<https://www.collectivefashionjustice.org/articles/5-reasons-fashion-is-a-feminist-issue>
- The relationship between fashion and feminism by Emily Potts

<https://www.palatinat.org.uk/the-relationship-between-fashion-and-feminism/>

- Fashion and feminism: a history by Dayana Soroko
<https://epigram.org.uk/2021/03/08/fashion-and-feminism/>
- "The Clothes I Wear Help Me to Know My Own Power": The Politics of Gender Presentation in the Era of Women's Liberation by Betty Luther Hillman
<https://www.jstor.org/stable/pdf/10.5250/fronjwomestud.34.2.0155.pdf?refreqid=excelsior%3A088370d922e9d24eb0907021f7ab3560>
- Monica Tilton. 2019. "Afterthought: Fashion, Feminism and Radical Protest"
- Fashionable Feminist or Feminist Fashion? By Miglena Sternadori and Mandy
https://www.academia.edu/41900635/Fashionable_feminism_or_feminist_fashion
- Fashion and Feminism by Adriel M. Trott
<https://blog.apaonline.org/2020/01/15/fashion-and-philosophy/>

e. LGBTQ+ και μόδα

Η μόδα, ως τρόπος έκφρασης, χρησιμοποιήθηκε και από την LGBTQ για να εκφράσει το κάθε άτομο την ταυτότητά του. Ταυτόχρονα, με τη βοήθειά συμβόλων όπως το πράσινο γαρύφαλλο ή η κόκκινη γραβάτα, η κοινότητα μπορεί να αναγνωριστεί μεταξύ της.

Η Ευρωπαϊκή ενδυμασία καθορίζει πολύ συγκεκριμένα τα δύο φύλα. Παρόλα αυτά, στις σύγχρονες κοινωνίες του δυτικού κόσμου, υπήρξε πολύ έντονα το cross dressing. Οι γυναίκες, θέλοντας να εργαστούν σε δουλειές που θεωρούνταν αντρικές φορούσαν αντρικά ρούχα. Κάποιες μάλιστα ταυτοποιούνταν και ως άνδρες για να εργαστούν. Ο διαχωρισμός των ανδρικών και των γυναικείων ρούχων, επιτελούσε τόσο καλά τον σκοπό του που κάποιες γυναίκες cross dressers ανακαλύφθηκαν μετά θάνατον.

f. Πού συνδέονται ο φεμινισμός και η LGBTQ+ κοινότητα;

Τόσο το φεμινιστικό κίνημα όσο και η lgbtq+ κοινότητα, βρίσκουν κοινό σημείο στην ισότητα μεταξύ των φύλων. Ο φεμινισμός αναφέρεται κυρίως στην ισότητα του γυναικείου και του ανδρικού φύλου, και των ίδιων των γυναικών μεταξύ τους. Η lgbtq κοινότητα αναφέρεται στα ίσα δικαιώματα των μελών της, με την υπόλοιπη κοινωνία. Και οι δύο κοινότητες εναντιώνονται στην πατριαρχία και στο πως η σύγχρονη κοινωνία λειτουργεί, κάτω από τους κανόνες της.

g. Μελέτη Ενδύματος:

Παρακάτω ακολουθεί μελέτη της ιστορίας του ενδύματος, και ανάλυση ρούχων. Τα ρούχα που αναλύονται παρατηρούνται σε έργα τέχνης και ευρήματα που έχουν σωθεί από το πέρασμα των χρόνων. Ταυτόχρονα αναλύονται και σχέδια ρούχων που έχουν σωθεί ή υπάρχουν σήμερα, τα οποία είναι έργα δημιουργίας σχεδιαστών, που έχουν

κυρίαρχο ρόλο στον κόσμο της μόδας. Σκοπός είναι η εξαγωγή συμπερασμάτων που αφορούν την έκφραση της θηλυκότητας, της αρρενωπότητας και του κοινωνικού φύλου, που θα βοηθήσουν στη λήψη σχεδιαστικών αποφάσεων. Η μελέτη ξεκινάει από τα προϊστορικά χρόνια, όπου υπήρχε μόνο η έννοια του ενδύματος, και φτάνει μέχρι το σήμερα, όπου έχει συμπεριληφθεί και η έννοια της μόδας.

Προϊστορικά χρόνια:

Αρχικά οι άνθρωποι ντύνονταν για προστασία από τις καιρικές συνθήκες. Στα ψυχρότερα κλίματα έδεναν ή έραβαν πάνω τους δέρματα ζώων. Δεν μπορούμε με σιγουριά να γνωρίζουμε το πώς ακριβώς έμοιαζαν καθώς δεν έχουν βρεθεί ευρήματα από εκείνη την περίοδο, παρά μόνο τεχνουργήματα, τα οποία μπορούν να μας δώσουν συγκεκριμένες πληροφορίες ανάλογα με το σκοπό το δημιουργού. Αγάλματα έχουν βρεθεί που φορούν φούστες, τα οποία εμφανίζουν διακόσμηση από πιέτες και επαναλαμβανόμενα μοτίβα. Άλλο ένα χαρακτηριστικό είναι ότι τα ενδύματα καλύπτουν από τη μέση και κάτω. Άλλα αγάλματα φορούσαν φορέματα, τα οποία είναι μη διακοσμημένα. Ακόμα, έχουν βρεθεί τεχνουργήματα όπως κουμπιά, χάντρες και κοχύλια, σε μορφές που ίσως να αποτελούσαν διακόσμηση κάποιου ρούχου. Φορούσαν και αξεσουάρ όπως βραχιόλια, κολιέ και περιδέραια. Από τη στιγμή που οι άνθρωποι διακοσμούσαν ειδώλια και τους τοίχους των σπηλιών τους, είναι αποδεκτό και το γεγονός ότι διακοσμούσαν το ρουχισμό και το σώμα τους.

Στην εικόνα δεξιά, απεικονίζεται ειδώλιο που έχει βρεθεί στη Μάλτα. Η φιγούρα, η οποία πιθανότατα είναι γυναικεία όπως παρατηρείται από το στήθος της, φοράει φόρεμα. Το ένδυμα έχει μία ράντα που περνάει από τον ένα ώμο, και σε μήκος φαίνεται να φτάνει μέχρι τα μέσα της γάμπας. Φαίνεται να είναι στενό και να κολακεύει το σώμα, ενώ το τελείωμά του είναι διακοσμημένο με πιέτες.

Οι Νεότερνοιτταλ είχαν πολύ απλά ενδύματα. Έκοβαν τα δέρματα ζώων σε σχήματα, και έκαναν τρύπες για το κεφάλι και ίσως τα χέρια. Στη συνέχεια τα τυλίγονταν με μία λωρίδα δέρματος, σαν ζώνη. Κάποια από τα ρούχα μπορεί να ήταν κατασκευασμένα και από φυτικές ίνες όπως φλοιός δέντρου, τσουκνίδα, γρασίδι. Αργότερα, οι άνθρωποι ξεκίνησαν να χρησιμοποιούν για ενδύματα μαλλί προβάτου.

Ο Cro Magnon είχε βελτιωμένα εργαλεία. Κατασκεύασε τον χιτώνα, ράβοντας δύο κομμάτια υφάσματος. Στοιχεία δείχνουν ότι ανέπτυξαν και άλλα ενδύματα, τα οποία είναι πολύ κοντά σε σημερινά παντελόνια, πουκάμισα, κουκούλες και σάλια.

Δεξιά απεικονίζεται αναπαράσταση του ice man, ο οποίος αποτελεί εύρημα από την εποχή του λίθου και έζησε σε βουνά. Έχουν διατηρηθεί ένα ζευγάρι γκέτες που έφταναν μέχρι το μηρό. Φορούσε ένα ένδυμα το οποίο κρεμόταν ανάμεσα στα πόδια του και έφτανε μέχρι τα γόνατά του, το οποίο ήταν στερεωμένο από τη ζώνη του. Τα ενδύματα του πάνω μέρος του σώματος δεν αναπαρίστανται καθώς δεν έχει σωθεί μεγάλο μέρος τους. Φορούσε ένα ύφασμα που έμοιαζε με καφτάνι, και από πάνω του ένα ακόμα ύφασμα, το οποίο είχε τη γούνα ανεστραμμένη προς την εξωτερική πλευρά. Ακόμα, φορούσε περίπλοκα παπούτσια, και καπέλο. Έχουν βρεθεί και φυτικά υλικά πάνω του, αλλά δεν είναι σαφές ποια ήταν η χρήση τους.

Σε γενικότερο πλαίσιο την εποχή του λίθου, έχουν βρεθεί ζώνες και κοσμήματα. Έχουν βρεθεί ειδώλια με V χαραξίς. Μπορούν να ερμηνευτούν είτε ως ένδυμα με V στο λαιμό, είτε ως περιτυλίγματα ποδιών. Κάποιες άλλες χαραξίς υπονοούν ζώνη, η οποία είναι και περίτεχνη. Η ζώνη ήταν κύριο στοιχείο της ενδυμασίας εκείνων των περιόδων. Είναι πολύ πιθανόν τα υφάσματα να ήταν βαμμένα, καθώς έχουν βρεθεί υπολείμματα από χρώματα. Άλλα ρούχα που εμφανίζονται στα ειδώλια είναι φορέματα, στενή μπλούζα με φούστα, μπλουζάκι με V. Δεν είναι σίγουρο αν τα ρούχα είναι απλά στη διακόσμηση ή όχι, καθώς δεν είναι σαφές αν οι γραμμές είναι λειτουργικά τμήματα. Ακόμα, έχουν βρεθεί σε κάποιες περιοχές της Ευρώπης υφάσματα από φυτικά υλικά. Στήλες έχουν βρεθεί που απεικονίζουν ανθρώπους. Μία από αυτές, απεικονίζει μία γυναίκα, η οποία έχει ένα πέπλο τυλιγμένο γύρω από το κεφάλι, το οποίο έχει περίτεχνη διακόσμηση. Κάποιες άλλες στήλες, δείχνουν την πλάτη καλυμμένη με ένα ένδυμα που θα μπορούσε να είναι παλτό ή χιτώνας. Ακόμα, οι γυναίκες παρουσιάζονται να φορούν εντυπωσιακά περιδέραια.

Τοιχογραφίες από την εποχή του χαλκού μας δείχνουν ενδείξεις για κοντές και μακριές φούστες, πουλόβερ, μανδύες και σκούφους από μαλλί. Συμπληρωματικά απεικονίζουν ζώνες, φαρδιά μπατζάκια και δερμάτινα παπούτσια. Χρησιμοποιούνται συχνά τα μέταλλα. Υπάρχουν κάποια ευρήματα, όμως χαρακτηρίζουν συγκεκριμένη περιοχή σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο, καθώς διαφοροποιούνται οι κλιματολογικές συνθήκες, αλλά και η κουλτούρα των ανθρώπων. Φαίνεται σε γενικές γραμμές ότι φορούσαν κοσμήματα στο κεφάλι, στο στήθος, στους ώμους και στη μέση. Με κοσμήματα έκλειναν και τα ενδύματα. Όσο αφορά το γυναικείο ένδυμα μπορούν να γίνουν κάποιες υποθέσεις. Πιθανόν φορούσαν φούστες και φορέματα με μήκη μέχρι το έδαφος τα οποία κάποιες φορές είχαν κοντά μανίκια. Πιθανότατα τα μανίκια τα συγκρατούσαν στη θέση τους με βραχιόλια. Εύρημα αποτελούν οι καρφίτσες που βρίσκονται στους ώμους. Οι άνδρες φορούσαν μία καρφίτσα. Στην περιοχή της Σκανδιναβίας έχουν βρεθεί κάποιες ολοκληρωμένες ενδυμασίες. Οι γυναίκες φορούσαν μπλούζα και μακριά φούστα, η οποία είτε έφτανε μέχρι τους αστραγάλους, είτε μέχρι το έδαφος και συγκρατούνταν με ζώνη. Οι φούστες ήταν κατασκευασμένες είτε από ένα ενιαίο κομμάτι ύφασμα, είτε από πολλά κορδόνια που συγκρατούνταν μεταξύ τους. Η γυναικεία εμφάνιση, ολοκληρωνόταν από ζώνη με μεγάλη αγκράφα σε σχήμα δίσκου. Σαν αξεσουάρ, οι γυναίκες φορούσαν χάλκινα δαχτυλίδια, περιδέραια και βραχιόλια στα χέρια και στα πόδια. Τα υφάσματα είναι μάλλινα, καφέ και έχουν χρησιμοποιηθεί μεταλλικά στοιχεία για τη διακόσμησή τους. Τα παπούτσια ολοκλήρωναν το ντύσιμο. Οι άνδρες φορούσαν δύο τύπους εμφάνισης. Ο πρώτος περιελάμβανε ένα κομμάτι

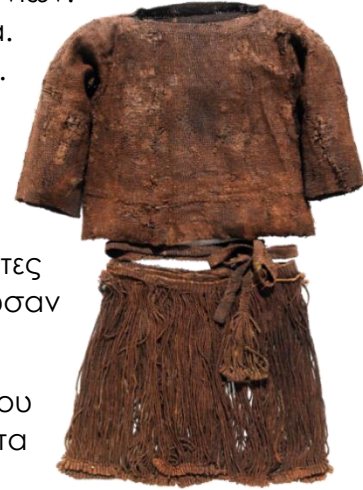

ύφασμα τυλιγμένο γύρω από τη μέση, και ο δεύτερος, είναι ένα κοντό κομμάτι ύφασμα, τυλιγμένο γύρω από το σώμα, κάτω από τα χέρια και περασμένο πάνω από τον ένα ώμο. Και οι δύο ενδυμασίες περιλάμβαναν μανδύα και καπέλο. Από ευρήματα που έχουν βρεθεί φαίνεται ότι η ενδυμασία περιελάμβανε ζώνη στο ύψος της λεκάνης, και ο μανδύας να έκλεινε με καρφίτσα.

Αριστερά απεικονίζεται ανδρικό ένδυμα από την εποχή του χαλκού. Φόρεμα με μήκος μέχρι τα μέσα της γάμπας τυλιγμένο γύρω από το σώμα. Συγκρατείται με ζώνη σε ύψος λίγο κάτω από το στήθος. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από μανδύα, ίδιου μήκους με το φόρεμα, ο οποίος καλύπτει τους ώμους.

Στη Βόρεια Ευρώπη έχει βρεθεί ποικιλία ενδυμάτων. Παραδείγματα αποτελούν χιτώνες που μοιάζουν με πουκάμισα με μανίκια, είτε αμάνικοι. Αυτοί συγκρατούνταν από μία ζώνη. Από πάνω έχει βρεθεί ότι φορούσαν μανδύες, τους οποίους έκλειναν πάνω από τον ένα ώμο με καρφίτσα. Οι άκρες του μανδύα ήταν διακοσμημένες είτε με κρόσσια, είτε με υφαντές ταινίες. Ακόμα έχει βρεθεί ποικιλία παντελονιών.

Άλλα είναι μακριά και στενά, ενώ άλλα φαρδιά και κοντά. Κάποια από αυτά φαίνεται και ότι έχουν θηλιές για ζώνη. Κάποια από τα μακριά, ίσως είχαν και κολλημένα παπούτσια στο κάτω μέρος τους. Εναλλακτικά από το παντελόνι, υπάρχουν και κάποια κομμάτια υφάσματος που τα τύλιγαν στις γάμπες. Οι γυναίκες φορούσαν διαφορετική ενδυμασία. Φορούσαν κοντές ή μακριές φούστες και κάπες. Κάποια άλλα ευρήματα έχουν δείξει ότι φορούσαν ένα είδος φορέματος.

Δεξιά απεικονίζεται γυναικείο ένδυμα από την εποχή του Χαλκού στη Βόρεια Ευρώπη. Αποτελείται από κοντή φούστα με κρόσσια, και σχετικά κοντή κοντομάνικη μπλούζα.

Στην κεντρική Ευρώπη, έχουν βρεθεί κάπες με βαριά διακόσμηση και πιο γενικά, κάποια υφάσματα μέχρι και με μοτίβα. Όσο αφορά τα υφάσματα χρησιμοποιούνται το μάλλινο και το λινό, και έχουν βρεθεί σε κόκκινο, μπλε και μαύρο χρώμα. Ακόμα, φαίνεται να φορούσαν και εδώ πολλά κοσμήματα και μακρύς μανδύες. Οι άνδρες και σε αυτές τις περιοχές φορούν μία καρφίτσα και ζώνη. Οι γυναίκες επίσης φορούν τρεις καρφίτσες (τις περισσότερες φορές όμως δύο), δύο στο άνω μέρος του σώματος, ή στους ώμους και μία στο θώρακα. Φορούσαν κοσμήματα σε χέρια, πόδια και λαιμό, και τόνιζαν τη μέση. Από απεικονίσεις που έχουν βρεθεί, φορούσαν φορέματα με μήκος μέχρι τη γάμπα, και μανίκια μέχρι τον αγκώνα. Η ενδυμασία ολοκληρώνεται από ένα πέπλο ή μαντίλι, το μήκος του οποίου φτάνει μέχρι τα γόνατα ή τη γάμπα. Μία δεύτερη γυναικεία ενδυμασία αποτελείται από φούστα και μπλούζα. Το σύνολο συμπληρώνεται πάλι από μία ζώνη και ένα πέπλο. Τα ανδρικά ρούχα αποτελούνται από ένα ύφασμα το οποίο δεν συγκρατείται με ζώνη, και μοιάζει με χιτώνα ή πουκάμισο, το οποίο άλλοτε έχει μανίκια και άλλοτε είναι αμάνικο. Είναι διακοσμημένο στα στριφώματα και το μήκος του φτάνει μέχρι τη γάμπα ή τον αστράγαλο. Και οι άνδρες φορούν μανδύα κάποιες φορές. Παρόλα αυτά, έχουν βρεθεί και αναπαραστάσεις που απεικονίζουν παντελόνια. Στα τέλη της εποχής του σιδήρου, έχουν βρεθεί και πολύχρωμα υφάσματα. Ακόμα, έχουν βρεθεί πολλά κοσμήματα σε τάφους, που κοσμούσαν το σώμα σε διάφορα σημεία. Όσο αφορά τα αξεσουάρ, και τα δύο φύλα φορούσαν κοσμήματα και περούκες.

Αίγυπτος:

Λόγω του κλίματος της περιοχής, φορούσαν ελαφριά ρούχα. Το υλικό που χρησιμοποιούσαν περισσότερο ήταν το λινό, και το αμέσως επόμενο ήταν το μαλλί. Μέσα από το ρουχισμό τους εξέφραζαν την κοινωνική τους θέση.

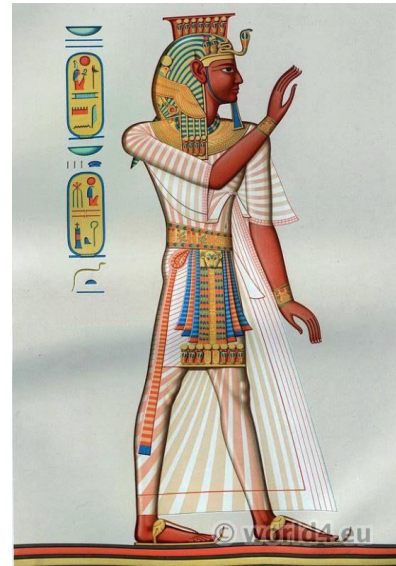
Την προδυναστική περίοδο οι άνδρες απεικονίζονταν μόνο με ένα κομμάτι υφάσματος στην οσφυϊκή περιοχή. Αργότερα φορούσαν ένα κοντό κομμάτι υφάσματος που έμοιαζε με κιτ και το έδεσαν στη μέση. Το ύφασμα σταδιακά μάκραινε (από τους

μεγαλύτερους κοινωνικούς κύκλους) μέχρι που έφτασε στο μήκος των αστραγάλων. Το φορούσαν κατά την περίοδο του Παλαιού Βασιλείου και το συνδύαζαν με κοσμήματα. Οι άνδρες με θρησκευτικό ρόλο, φορούσαν στους ώμους τους δέρμα λεοπάρδαλης, το οποίο δεν ήταν ραμμένο. Κατά τη διάρκεια του Μέσου Βασιλείου το κιτ ήταν το πιο διαδεδομένο ένδυμα. Το μήκος του άρχισε να μακραίνει, και σιγά – σιγά έφτασε μέχρι τους αστραγάλους. Σε επίσημες περιπτώσεις φορούσαν μία ποδιά η οποία ήταν τριγωνική. Κατά την περίοδο του Νέου Βασιλείου η ανδρική ενδυμασία περιελάμβανε ένα πολύ φαρδύ είδος πουκαμίσου ή χιτώνα. Οι αριστοκράτες φορούσαν χιτώνα, είτε πλισέ κιτ είτε μη, με ποδιά και πουκάμισο. Τα μανίκια του χιτώνα και του πουκάμισου σταδιακά γίνονταν πιο φαρδιά. Αυτή την περίοδο χρησιμοποιούνται φοριούνται πολύχρωμα κοσμήματα και φαρδιές ζώνες. Οι βασιλείς έχουν πιο διακοσμημένη ενδυμασία.

Στην πρώτη εικόνα παρουσιάζεται φαραώ. Φοράει φούστα με μήκος που ξεκινάει κάτω από τον αφαλό και εκτείνεται μέχρι τα μέσα περίπου του μηρού. Στη μία πλευρά είναι διακοσμημένη με πτυχώσεις. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται με διακοσμημένο κυκλικό κολάρο στο λαιμό.

Στην δεύτερη εικόνα απεικονίζεται επίσης φαραώ. Το ένδυμά του αποτελείται από φούστα με μήκος από τη μέση μέχρι περίπου τα μέσα του μηρού. Από πάνω καλύπτεται από διάφανο χιτώνα, ο οποίος διαθέτει πτυχώσεις. Καλύπτει τους ώμους και τα χέρια μέχρι πάνω από τον αγκώνα, καθώς και τα πόδια μέχρι πάνω από τους αστραγάλους. Ο χιτώνας και η φούστα είναι ζωσμένα στο ύψος της μέσης από περίτεχνη ζώνη και ποδιά που κρέμεται στο μπροστινό μέρος. Η ενδυμασία διαθέτει κυκλικό, περίτεχνο κολάρο, και ολοκληρώνεται με περίτεχνο κάλυμμα κεφαλής, και κοσμήματα στους καρπούς.

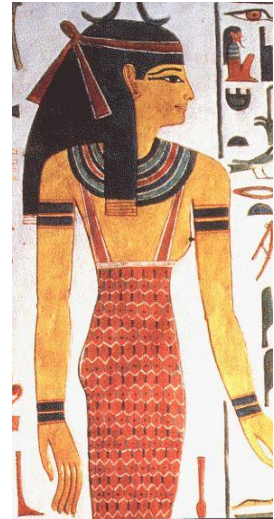

Στα αριστερά της τρίτης εικόνας, απεικονίζεται ο φαραώ Τουταγχαμών. Φοράει φούστα με μήκος μέχρι τα μέσα της γάμπας η οποία είναι πτυχωτή. Είναι κατασκευασμένη από διαφανές ύφασμα. Η ενδυμασία αποτελείται από περίτεχνη ζώνη με πλούσια διακόσμηση, το μπροστινό μέρος της οποίας είναι πιο μακρύ από το πίσω και πέφτει σαν ποδιά πάνω από τη φούστα. Η εμφάνιση διαθέτει περίτεχνο κυκλικό κολάρο,

που καλύπτει τους ώμους και φτάνει μέχρι το ύψος του στήθους. Τέλος, η εμφάνιση ολοκληρώνεται από περίτεχνα κοσμήματα στους καρπούς και πλούσιο κάλυμμα κεφαλής.

Στα δεξιά του τεχνουργήματος απεικονίζεται μία βασίλισσα. Η ενδυμασία της αποτελείται από μακριά πτυχωτή φούστα η οποία είναι κατασκευασμένη από διαφανές ύφασμα. Από πάνω φοράει μανδύα από το ίδιο πτυχωτό ύφασμα, που καλύπτει τα μπράτσα και έχει άνοιγμα στο μπροστινό μέρος με διακοσμημένα φινιρίσματα. Η εμφάνιση διαθέτει πλούσια διακοσμημένο κυκλικό κολάρο, που καλύπτει τους ώμους και έχει μήκος μέχρι το στήθος. Την ολοκληρώνει ένα περίτεχνο κάλυμμα κεφαλής.

Οι γυναίκες έβαφαν το πρόσωπο και το σώμα τους, και συχνά έκαναν τατουάζ με ένα υλικό που έμοιαζε στη χένα. Τα ρούχα τους ήταν λιγότερο αυστηρά από τα ανδρικά. Την εποχή του Παλαιού και του Μέσου βασιλείου, φορούσαν εφαρμοστό χιτώνα με ιμάντες στους ώμους, ο οποίος ήταν μακρύς και λινός. Το ύφασμα ξεκινούσε από ύψος είτε πάνω είτε κάτω από το στήθος και έφτανε μέχρι τους αστράγαλους. Οι υπηρέτριες φορούσαν μόνο φούστα ή ποδιά. Σε γιορτές, οι πιο εύπορες γυναίκες, φορούσαν δίχτυα από πράσινες, μπλε και κόκκινες χάντρες πάνω από τον χιτώνα τους. Οι λιγότερο εύπορες, φορούσαν μία σειρά από χάντρες γύρω από τη μέση. Στο νέο βασίλειο υπάρχει μεγαλύτερη ποικιλία. Το βασικό χρώμα παραμένει το λευκό, αλλά χρησιμοποιούνται και κάποιες παστέλ αποχρώσεις. Τα εξωτερικά ενδύματα είχαν κοντά μανίκια, και άλλες φορές ήταν πλισέ, ενώ άλλες πάλι όχι. Ήταν διάφανα. Οι γυναίκες από μέσα φορούσαν τον παραδοσιακό χιτώνα. Το ντεκολτέ μπορούσε να είναι είτε βαθύ και φαρδύ, είτε στενό και σύγκλινε στη μέση. Κάποιοι κάλυπταν μόνο τον ένα ώμο, ενώ ο άλλος έμενε εκτεθειμένος μαζί με το στήθος. Ο μανδύας κατέληγε σε κρόσσι, και είχε μήκος μέχρι τους ώμους ή τους γοφούς. Όσο περνούσε ο καιρός, τα γυναικεία ρούχα γίνονταν και πιο διακριτικά.

Στην πρώτη εικόνα απεικονίζεται γυναίκα με μακρύ φόρεμα. Διαθέτει ράντες που ξεκινούν κάτω από το στήθος, το οποίο αποκαλύπτεται. Το φόρεμα είναι διακοσμημένο με μοτίβο. Η ενδυμασία διαθέτει περίτεχνο κολάρο και ολοκληρώνεται από κοσμήματα στα χέρια και στο κεφάλι.

Στη δεύτερη εικόνα, η γυναίκα φοράει διαφανή μακρύ χιτώνα. Καλύπτει τον ένα ώμο και το αντίστοιχο χέρι μέχρι το ύψος πάνω από τον αγκώνα. Αφήνει το άλλο χέρι και τον αντίστοιχο ώμο εκτεθειμένο. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από πολύχρωμα κοσμήματα στον λαιμό, τους καρπούς, τα αυτιά και το κεφάλι.

Τόσο οι άνδρες, όσο και οι γυναίκες φορούσαν πολλά κοσμήματα. Ακόμα, φορούσαν διακοσμημένους γιακάδες, γύρω από το λαιμό και τους ώμους, είτε πάνω από το ρούχο, είτε πάνω στο γυμνό δέρμα, αν δεν υπήρχε ρούχο να καλύψει. Ήταν περίπλοκα διακοσμημένοι.

Μινωική Περίοδος:

Πληροφορίες για τον ρουχισμό αντλούμε από αγάλματα και από τοιχογραφίες στα Μινωικά Παλάτια.

Οι άνδρες φορούσαν ένα ύφασμα το οποίο ήταν τυλιγμένο γύρω από τη μέση και στερεωμένο με ζώνη. Φοριόταν είτε σαν κιλτ είτε τυλιγμένο ανάμεσα από τα πόδια, καθώς δεν είναι σαφές το πώς ακριβώς το φορούσαν, και το ονόμαζαν ζόμα. Ο κορμός τους ήταν γυμνός, όπως και των Αιγυπτίων. Η ενδυμασία τους αν και απλή, ήταν εντυπωσιακή, κομψή και περίπλοκη. Καθώς περνούσε ο χρόνος, η ανδρική ενδυμασία γινόταν πιο συμβατική. Άλλο ένα ένδυμα που φορούσαν ήταν ένας κοντομάνικος χιτώνας. Ήταν φτιαγμένος από ελαφρύ ύφασμα και ήταν συνήθως λευκός ή και σε άλλα χρώματα. Ένα ένδυμα που θεωρούνταν πολυτελές, ήταν εφαρμοστό και έμοιαζε με τη σημερινή μπλούζα. Κατασκευαζόταν από λεπτό νήμα, ή ήταν διχτυωτό. Μανδύες από γούνα και δέρματα ζώων φορούσαν για να καλυφθούν όταν είχε κρύο. Ακόμα υπάρχουν τοιχογραφίες στις οποίες απεικονίζονται να φορούν ένα codpiece (θήκη - προστατευτικό γενετικών οργάνων), πάνω από κιλτ, το οποίο ήταν ανοιχτό στα πλάγια και αποκάλυπτε τους μηρούς. Στη συνέχεια σταμάτησε να χρησιμοποιείται. Τα κιλτ μάκρυναν και φορούσαν ζώνη μαζί τους. Η ιδανική ανδρική σιλουέτα, περιελάμβανε στενή μέση.

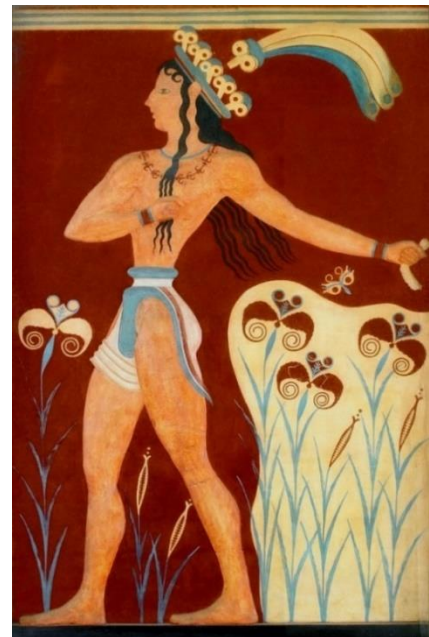

Στην πρώτη τοιχογραφία, απεικονίζονται άντρες οι οποίοι φορούν φούστες (κιλτ). Το μήκος τους ξεκινάει από τη μέση και εκτείνεται μέχρι περίπου τα μέσα των μηρών. Το κόψιμό τους είναι ασύμμετρο, καθώς το μπροστινό τμήμα είναι πιο μακρύ από το πίσω. Είναι διακοσμημένες με έντονα μοτίβα, ενώ η μέση είναι στενή καθώς σχηματίζει την ιδανική σιλουέτα. Από το μπροστινό άκρο κρέμεται περίτεχνο κόσμημα. Οι φούστες

είναι ζωσμένες με περίτεχνη ζώνη. Τέλος, Η ενδυμασία ολοκληρώνεται από κοσμήματα στα χέρια και τους αστραγάλους.

Στην δεύτερη τοιχογραφία, απεικονίζεται φούστα με *codriece*. Το μήκος της φτάνει μέχρι πάνω από τα μέσα των μηρών, και αφήνει τον ένα εκτεθειμένο. Το *codriece* κάνει χρωματική αντίθεση με το υπόλοιπο ένδυμα. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από περίτεχνο κάλυμμα κεφαλής και κοσμήματα στους καρπούς και στο λαιμό.

Οι γυναίκες φορούσαν μακριές φούστες, οι οποίες ήταν πολύχρωμες και τυλιγμένες γύρω από τη μέση και είχαν σχήμα καμπάνας. Όσο περνούσε ο καιρός γινότουσαν και πιο περίτεχνες. Στερέωναν με ζώνη στη μέση. Φορούσαν ένδυμα και στον κορμό, αλλά άφηναν το στήθος εκτεθειμένο, ενώ στο πίσω μέρος του λαιμού υπήρχε ψηλός γιακάς. Η ζώνη κάλυπτε την ένωση του μπούστου με της φούστας. Πάνω από τη φούστα, φορούσαν ποδιά, η οποία ήταν σφιχτά δεμένη στη μέση για να την τονίζει. Ήταν πλούσια στολισμένη, και η ίδια αποτελούσε διακόσμηση της συνολικής ενδυμασίας. Όταν είχε κρύο και εκείνες φορούσαν μανδύα. Τα ρούχα τους είχαν φωτεινά χρώματα. Οι Μινωίτες γενικά χρησιμοποιούσαν πολύ το χρώμα. Κυρίαρχα είναι το κόκκινο, το κίτρινο και το μπλε. Η ιδανική σιλουέτα για τις γυναίκες ήταν η κλεψύδρα.

Στην δεξιά φωτογραφία, απεικονίζεται ειδώλιο με γυναικεία φιγούρα. Φοράει φούστα με επίπεδα που το μήκος της φτάνει μέχρι το έδαφος. Το μπούστο της έχει βαθιά λαιμό κόψη που εκθέτει και τονίζει το στήθος της. Το μήκος των μανικιών φτάνει πάνω από τους αγκώνες. Φοράει ζώνη που διαχωρίζει το μπούστο από τη φούστα, η οποία δημιουργεί σιλουέτα σε σχήμα κλεψύδρας.

Οι Μινωίτες αποτελούν τον πρώτο πολιτισμό που σχεδιάζει ρούχα στις διαστάσεις του κάθε ανθρώπου, και η μόδα του εξερευνά την καλλιτεχνική πλευρά του πολιτισμού. Η σιλουέτα κλεψύδρα ήταν της μόδας τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες στη Μινωική Κρήτη, και τη δημιουργούσαν με στενή ζώνη στη μέση. Όταν τα παπούτσια ήταν απαραίτητα, οι Μινωίτες φορούσαν μπότες και σανδάλια, αλλιώς

κυκλοφορούσαν ξυπόλητοι. Και οι άντρες και οι γυναίκες φορούσαν ποικιλία κοσμημάτων από χρυσό, μέταλλο, πολύτιμους και ημιπολύτιμους λίθους.

Αρχαία Ελλάδα:

Άνδρες και γυναίκες τύλιγαν ορθογώνια υφάσματα γύρω από το σώμα τους. Παρά τη γενική άποψη ότι ήταν λευκά, έχουν βρεθεί ενδείξεις που δείχνουν ότι είχαν έντονα χρώματα, και κάποια από αυτά ήταν και περίτεχνα διακοσμημένα. Πολύ δημοφιλές χρώμα ήταν το μωβ. Ανάλογα με τον τρόπο τυλίγματος, μπορούσαν να δημιουργήσουν διάφορους τύπους ενδυμάτων. Τα συγκρατούσαν με περόνες, πόρπες, κουμπιά και ζώνες. Συνήθως το υλικό που χρησιμοποιούσαν για τα ενδύματα ήταν το μαλλί. Ένα από τα ενδύματα που δημιουργούσαν ήταν ο πέπλος. Αναδίπλωναν το ορθογώνιο ύφασμα στο πάνω μέρος και δημιουργούσαν απόπτυγμα. Το στερέωναν στους ώμους με περόνες ή πόρπες και μερικές φορές φορούσαν ζώνες στη μέση. Ο πέπλος είναι ένδυμα που φορούσαν οι γυναίκες. Ένα ένδυμα που το φορούσαν και οι γυναίκες και οι άνδρες ήταν ο χιτώνας. Μπορούσε να είναι Ιωνικού ή Δωρικού ρυθμού. Ο πρώτος ήταν πιο περίπλοκος. Γενικά ήταν ραμμένος στο ένα πλάι, τον συγκρατούσαν στους ώμους με πόρπες ή κουμπιά, και σχημάτιζαν μακριά ή κοντά μανίκια. Το μήκος του μπορούσε να είναι και κοντό και μακρύ, και συνήθως τον φορούσαν με ζώνη. Κυρίως όμως φοριέται από άνδρες. Ένα άλλο ένδυμα που φορούσαν και οι άνδρες και οι γυναίκες είναι το ιμάτιο. Οι γυναίκες το φορούσαν σαν πανωφόρι πάνω από το χιτώνα, ενώ οι άνδρες μπορούσαν να το φορέσουν και με αυτόν τον τρόπο, αλλά και κατάσαρκα. Και τα δύο φύλα το φορούσαν με πολλούς τρόπους, αλλά συνήθως οι γυναίκες κάλυπταν και το κεφάλι τους με αυτό, ενώ οι άντρες το φορούσαν κατάσαρκα. Σε παραστάσεις παρουσιάζεται πάνω από το χιτώνα να καλύπτει τους δύο ώμους, ενώ σε άλλες πάλι περνάει κάτω από το δεξί χέρι και καλύπτει τον αριστερό ώμο. Η χλαμύδα, ήταν ένα ακόμα ένδυμα. Στηριζόταν στον ένα ώμο, και το φορούσε όποιος χρειαζόταν ελευθερία κινήσεων. Και η εξωμίδα, η οποία είναι είδος χιτώνα, αποτελεί παρόμοιο ένδυμα, το οποίο φοριόταν πάλι για ελευθερία κινήσεων. Κάποιες φορές, άνδρες και γυναίκες φορούσαν παπούτσια. Οι αρχαίοι Έλληνες, συμπλήρωναν και εκείνοι την εμφάνισή τους με κοσμήματα. Ο χρυσός και ο άργυρος ήταν τα πιο συνηθισμένα υλικά. Ακόμα χρησιμοποιούσαν μαργαριτάρια, πετράδια και πολύτιμους λίθους.

Στη πρώτη φωτογραφία απεικονίζεται χιτώνας και συγκεκριμένα μία εξωμίδα. Μοιάζει με φόρεμα και καλύπτει

τον ένα ώμο, ενώ αφήνει εκτεθειμένο τον άλλο, μαζί με το ένα στήθος. Έχει μήκος μέχρι πάνω από το γόνατο, είναι πτυχωτό και ζωσμένο στη μέση.

Στη δεύτερη φωτογραφία απεικονίζεται μακρύς χιτώνας. Μοιάζει επίσης με φόρεμα και έχει μήκος μέχρι πάνω από τους αστραγάλους. Είναι πτυχωτό, έχει κοντά μανίκια τα οποία παρουσιάζουν και εκείνα πτυχώσεις. Τέλος, είναι ζωσμένο στο ύψος κάτω από το στήθος.

Στην τρίτη φωτογραφία απεικονίζονται μία γυναίκα και ένας άνδρας που φορούν ιμάτιο. Τα ενδύματα είναι τυλιγμένα γύρω από το σώμα, με τρόπο που η μία άκρη του υφάσματος καταλήγει πάνω από τον ένα ώμο. Το αριστερό αφήνει εκτεθειμένα μέρη του κορμού και το ένα πόδι.

Δεξιά, η γυναίκα φοράει ένδυμα που μοιάζει με φόρεμα. Είναι αμάνικο, με μήκος μέχρι το πάτωμα και παρουσιάζει πτυχώσεις. Στο μήκος της μέσης είναι ζωσμένο. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται με δύο κοσμήματα (πόρπες) στους ώμους, που συγκρατούν τις ράντες.

Σε γενικές γραμμές, το αρχαιοελληνικό ένδυμα ήταν και ερωτικό και προστατευτικό της σεξουαλικότητας. Αυτό σημαίνει ότι περιέγραφε το σώμα δημιουργώντας μία ψευδαισθηση για το τί υπάρχει από κάτω, αλλά ταυτόχρονα το κάλυπτε χωρίς να το αποκαλύπτει.

Ρωμαϊκή Περίοδος:

Η ενδυμασία έχει επηρεαστεί πολύ από εκείνη των Ελλήνων. Όμως είχαν πιο έντονες πτυχές στα υφάσματα, οι οποίες τους έδιναν και περισσότερο όγκο. Άλλο ένα χαρακτηριστικό που διαφέρουν από τους Έλληνες, είναι ότι χρησιμοποιούσαν περισσότερη διακόσμηση και χρώμα. Το πιο χαρακτηριστικό ένδυμα που φορούσαν είναι το *typhic*, το οποίο αντιστοιχεί στον ελληνικό χιτώνα. Άλλο ένα ένδυμα που φορούν, και το τυλίγουν γύρω από τον χιτώνα, είναι η *Tήβεννος* ή *toga*. Στην περιοχή της Παλμύρας, έχουν βρεθεί πλούσιες πληροφορίες για την διαφορά στην ενδυμασία μεταξύ των φύλων, κατά την περίοδο της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Τα βασικά ενδύματα που φορούν είναι ο χιτώνας και ο μανδύας, τα οποία είναι ποικίλος διακοσμημένα. Οι διαφορές στα μήκη και τη διακόσμηση των ενδυμάτων, έχουν να κάνει με την κοινωνική θέση.

Τα γυναικεία ενδύματα είναι πιο περίπλοκα και χρωματιστά από τα ανδρικά. Φορούσαν παρόμοια με τα ελληνικά. Ο χιτώνας τους είχε μήκος μέχρι το γόνατο. Από πάνω του, φορούσαν ένα πιο μακρύ ένδυμα που ονόμαζαν *stola*, το οποίο είχε ιμάντες στους ώμους. Συνήθως αυτόν τον φορούσαν οι παντρεμένες γυναίκες. Από πάνω προσέθεταν έναν μάλλινο μανδύα, με τον οποίο τυλίγαν τους ώμους, τα χέρια και καμία φορά το κεφάλι, ονομαζόταν *palla*. Για να μείνει στη θέση του κατά την κίνηση, έπρεπε ο χρήστης να τον συγκρατεί με το ένα χέρι. Ο χιτώνας ήταν συνήθως ζωσμένος κάτω από το στήθος.

Λιγότερο συχνά, απεικονίζονται να φορούν χιτώνες με μακριά μανίκια που φέρουν διακόσμηση. Συνήθως συνοδεύεται από ιμάτιο ή palla. Γενικά τα ενδύματα ήταν κατασκευασμένα από μαλλί. Οι μανδύες μπορεί να είχαν διακοσμητικές λωρίδες στις άκρες. Όμως οι γυναίκες των υψηλότερων τάξεων φορούσαν μετάξι και μουσελίνα. Οι γυναίκες ολοκλήρωναν την εμφάνισή τους με κοσμήματα.

Στα δεξιά η γυναίκα που απεικονίζεται φοράει χιτώνα και palla. Το ένδυμα μοιάζει με φόρεμα, έχει μήκος μέχρι το πάτωμα, καλύπτει ολόκληρο το σώμα και είναι πτυχωτό. Από πάνω του, καλύπτεται από την palla, που είναι τυλιγμένη σε όλο το σώμα και έχει μήκος μέχρι περίπου τα μέσα της γάμπας. Καλύπτει και το κεφάλι, σαν σημερινή κουκούλα.

Τα ανδρικά ενδύματα εμφάνιζαν ποικιλία στα σχήματα και στη διακόσμηση. Φορούσαν και εκείνοι χιτώνες και ιμάτια. Ο χιτώνας είχε κοντά μανίκια και δεν ήταν διακοσμημένος. Και το ιμάτιο συνήθως δεν ήταν διακοσμημένο. Η πλειοψηφία των ανδρών το φορούν με τέτοιο τρόπο ώστε το δεξί χέρι να σχηματίζει σφενδόνη. Οι άνδρες με ιερό ρόλο, φορούσαν πιο διακοσμημένους χιτώνες. Ακόμα, φορούσαν και ιμάτια τα οποία ήταν διακοσμημένα με μεγάλες περίτεχνες καρφίτσες. Όμως το χαρακτηριστικό Ρωμαϊκό ένδυμα ήταν η τήβεννος. Είναι χρωματιστό και φοριέται με περίπλοκο τρόπο. Ο καθένας από τους μανδύες αντιπροσώπευε διαφορετική κοινωνική θέση. Τα ιμάτια συνήθως δεν είναι διακοσμημένα. Κάποιες φορές όμως εμφανίζουν ένα μοτίβο σε σχήμα Η, σε μωβ χρώμα, το οποίο φαίνεται να ήταν δημοφιλές.

Στην εικόνα, ο αριστερά άνδρας φοράει χιτώνα με τήβεννο. Ο πρώτος αποτελεί το εσωτερικό ένδυμα, και έχει κοντά μανίκια με μία διακοσμητική λωρίδα που κάνει χρωματική αντίθεση. Από πάνω τοποθετείται ο τήβεννος που καλύπτει ολόκληρο το σώμα εκτός από το ένα χέρι, τον ένα ώμο και το ένα στήθος. Έχει πτυχώσεις και ασορτί διακόσμηση με λωρίδα. Ο δεξιά άνδρας φοράει ένα χιτώνα που μοιάζει με φόρεμα. Έχει μήκος μέχρι πάνω από το μισό του μηρού, είναι ζωσμένο στη μέση και έχει μανίκια με μήκος που φτάνει πάνω από τους αγκώνες.

Βυζάντιο:

Πληροφορίες έχουμε από αρχαιολογικά ευρήματα. Αρχικά οι ενδυμασίες δεν διέφεραν και πολύ από τις Ρωμαϊκές. Φορούσαν ένα είδος πουκαμίσου, το οποίο ήταν βασικά ένας χιτώνας με κοντά μανίκια, ο οποίος είναι είτε απλός, είτε έχει χρυσά κεντήματα. Τον φορούσαν και οι άνδρες και οι γυναίκες. Δημοφιλές ένδυμα αποτελούσε ο λώρος. Άλλο ένα είδος χιτώνα αποτελεί η Δαλμάτικα, η οποία σταδιακά αντικατέστησε τον χιτώνα. Όλοι οι υπήκοοι του Βυζαντίου φορούσαν πέδιλα ή μπότες μέχρι το γόνατο. Δεν μπορούσαν όμως να είναι κόκκινα, καθώς κόκκινα ήταν μόνο του βασιλιά. Τα υφάσματα χαρακτηρίζονταν από πλούσια χρώματα και ποικιλία σχεδίων, εκ των οποίων κυριαρχούσαν το καφέ, η ώχρα, το πράσινο και το σταχτί. Την εμφάνιση ερχόντουσαν να συμπληρώσουν τα κοσμήματα, με αγαπημένο των γυναικών να είναι τα σκουλαρίκια. Καθώς ο χρόνος περνούσε, είχαν περισσότερα ανατολίτικα στοιχεία. Ο τρόπος που ντύνονταν οι Βυζαντινοί κατά τη μεγαλύτερη περίοδο παρέμεινε ο ίδιος. Διαφοροποιήθηκε κατά τα τελευταία χρόνια όπου άρχισαν να εισάγονται Δυτικά στοιχεία.

Τα ενδύματα των αυτοκρατόρων ήταν κατασκευασμένα από πολύτιμα υφάσματα και είχαν πλούσια διακόσμηση. Πορφυρό μπορούσε να φορέσει μόνο ο αυτοκράτορας.

Οι γυναίκες φορούσαν χιτώνα και από πάνω μία stola την οποία την φορούσαν οι παντρεμένες γυναίκες. Στον δεξιό ώμο πιανόταν με μία περόνη και στη μέση κάποιες φορές μία ζώνη. Ο χιτώνας και η stola διέφεραν σε μήκος, με άλλοτε να είναι πιο κοντό το πρώτο ένδυμα, και άλλοτε το δεύτερο. Η stola συνοδευόταν από την palla, που ήταν υφασμάτινο κάλυμμα κεφαλής. Οι γυναίκες που δεν ήταν παντρεμένες, φορούσαν άλλου είδους μανδύα.

Στην παραπάνω εικόνα απεικονίζεται η αυτοκράτειρα και δεξιά της γυναίκες. Φορούν όλες χιτώνα με μήκος μέχρι το πάτωμα. Είναι περίτεχνα διακοσμημένοι με μοτίβα, χρυσά κεντήματα και έντονα χρώματα. Από πάνω φορούν μανδύες, οι οποίοι είναι επίσης πλούσια διακοσμημένοι με μοτίβα και χρώματα που κάνουν αντίθεση με τους χιτώνες. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από κάλυμμα στο κεφάλι και περίτεχνα διακοσμημένο περιδέριο ή περικάρπιο. Αριστερά της αυτοκράτειρας, απεικονίζονται δύο άνδρες. Φορούν χιτώνα με κοντό μήκος και από πάνω του μανδύα (χλαμύδα). Έχει χρώμα που να κάνει αντίθεση με τον χιτώνα με μήκος μέχρι το πάτωμα. Είναι δεμένος πάνω από τον ένα ώμο, ώστε να είναι ελεύθερο το ένα χέρι.

Οι άνδρες φορούσαν συνήθως χιτώνα που άλλοτε έφτανε μέχρι τα γόνατα και άλλοτε μέχρι τους αστραγάλους, και ήταν ζωσμένοι. Συνδυαζόταν με παντελόνια ή ψηλές κάλτσες και μανδύες ή χλαμύδες. Στην μπροστινή και στην πίσω πλευρά, υπήρχαν μακριές λωρίδες που ονομαζόντουσαν κλαβί. Αποτελεί ένδυμα που φορούσαν οι ευγενείς και τα ισχυρά άτομα.

Στην πρώτη φωτογραφία απεικονίζεται αυτοκρατορική ενδυμασία. Το εσωτερικό ένδυμα χρυσοκέντητο στον καρπό. Από πάνω καλύπτεται από κόκκινο μακρύ ένδυμα με μανίκια μέχρι τους αγκώνες, και χρυσοκέντητα φινιρίσματα. Έχει κόψιμο στο πλάι των ποδιών. Από πάνω φοριέται ο λώρος, ο οποίος είναι πλούσια διακοσμημένος με πολύτιμους λίθους και χρυσοκέντητος. Το χρώμα του είναι μια πιο φωτεινή απόχρωση του κόκκινου. Τα παπούτσια είναι επίσης κόκκινα και χρυσοκέντητα. Ο αυτοκράτορας φοράει δαχτυλίδι και διάδημα.

Στην δεύτερη φωτογραφία απεικονίζεται χιτώνας. Είναι φαρδύ ένδυμα. Περιέχει διακοσμητικά μοτίβα στις άκρες και τους ώμους και clavi στο μπροστινό μέρος.

Μεσαιωνική Ευρώπη:

Αυτή η περίοδος συμπεριλαμβάνει τη Δυτική Ευρώπη από τον 5^ο μέχρι τον 15^ο αιώνα. Επηρεάζεται από τη Ρώμη, το Βυζάντιο και τις Γερμανικά φύλλα και τους λαούς της

ανατολής. Η ενδυμασία σε αυτές τις περιόδους τόνιζε ιδιαίτερα την διαφορά των φύλων. Αργότερα, τα ενδύματα έγιναν πιο εφαρμοστά, καθώς ράβονταν στις διαστάσεις του σώματος. Από τον 13^ο αιώνα και μετά, τα ρούχα έχουν περισσότερα διακοσμητικά στοιχεία, όπως μη λειτουργικά κουμπιά. Τον 14^ο και τον 15^ο αιώνα οι γυναίκες αρχικά και αργότερα και οι άνδρες, υιοθέτησαν μία ρόμπα η οποία ήταν μακριά, είχε ψηλό γιακά και μακριά μανίκια. Συχνά είχε και γούνα. Η ρόμπα αυτή λεγόταν Houppelande. Στα τέλη του Μεσαίωνα, η μόδα επηρεάστηκε από το Γοτθικό στυλ, που συμπεριλάμβανε τη λεπτή μακρόστενη φόρμα τόσο για την ανδρική, όσο και για τη γυναικεία εμφάνιση. Τα ρούχα εκείνη την περίοδο ήταν συνήθως μονόχρωμα. Το Houppelande ήταν γοτθικό στυλ. Υπήρχε ποικιλία από βαφές εκείνη την περίοδο, τόσο για τους εύπορους, όσο και για τους λιγότερο εύπορους. Τα ρούχα τους ήταν πιο περίτεχνα, και άλλαζαν με τις τάσεις τις μόδας. Μερικές φορές περιλάμβαναν διακόσμηση από ασήμι, και γούνινη επένδυση.

Η ανδρική ενδυμασία περιλαμβάνει δύο χιτώνες, έναν εσωτερικό και έναν εξωτερικό και τα εσωτερικά πουκάμισα συνδυασμένα με παντελόνια στην αρχή του Μεσαίωνα, και στη συνέχεια προθέτονται και οι κάλτσες. Οι χιτώνες, ο ένας ήταν πιο χαλαρός και ο άλλος πιο στενός. Ο τελευταίος περιελάμβανε και σκισίματα στη φούστα, για να μπορεί ο χρήστης να κινήσει πιο εύκολα τα πόδια του. Από τον 13^ο αιώνα και μετά, εξελίχθηκε σε κοντό χιτώνα ή doublet. Ακόμα και τα παντελόνια είχαν ξεκινήσει να γίνονται κοντύτερα και οι κάλτσες να προσαρτιούνται σε αυτά. Οι ευγενείς φορούσαν βράκες και κολάν.

Στην πρώτη εικόνα, οι άνδρες φορούν χιτώνες που προσδίδουν όγκο στο πάνω μέρος του σώματος. Έχουν μήκος μέχρι το πάνω μέρος του μηρού και είναι ζωσμένοι στη μέση. Ακόμα διαθέτουν πτυχώσεις και όρθιο γιακά. Την εμφάνιση συμπληρώνει στενό παντελόνι.

Στη δεύτερη απεικόνιση, οι άνδρες φορούν φαρδύς χιτώνες με μήκος μέχρι τον μηρό, οι οποίοι σχηματίζουν πτυχωτή φούστα. Ακόμα είναι ζωσμένοι στη μέση, την οποία και κάνουν στενή. Στο κάτω μέρος του σώματος φορούν κολλητό ένδυμα που μοιάζει με καλσόν.

Στην τρίτη εικόνα, όλοι φορούν μακριά ενδύματα που μοιάζουν με φορέματα, τα οποία έχουν ουρές και διακόσμηση από έντονα μοτίβα. Αυτές είναι οι ρόμπες Houppelande. Εσωτερικά φορούν και άλλα ενδύματα, πάλι που μοιάζουν με φορέματα (χιτώνες), τα οποία κάνουν χρωματική αντίθεση.

Κυρίως έχουν μακριά μανίκια, που εσωτερικά έχουν επένδυση από άλλο ύφασμα, με μήκος μέχρι το πάτωμα. Η σιλουέτα είναι ενισχυμένη, ώστε να έχει κλήση η κοιλιά προς το μπροστινό μέρος.

Οι γυναίκες φορούσαν μακριά φορέματα εφαρμοστά στο στήθος, τα οποία συνήθως ήταν μονόχρωμα, με διακριτά σχέδια στο λαιμό. Στην εμφάνιση συμπεριλαμβάνονταν από μέσα πουκάμισα και από έξω μανδύες. Όταν κυκλοφορούσαν σε δημόσιο χώρο φορούσαν μαντήλι στο κεφάλι. Συνδυαστικά με την ενδυμασία φορούσαν και κοσμήματα. Από τον 13^ο αιώνα και μετά, η ενδυμασία παρουσιάζει ανοίγματα στα πλάγια, από τους ώμους μέχρι τους γοφούς. Τα φορέματα εκείνη την περίοδο, είχαν ξεκινήσει να έχουν ανατολίτικα και νατουραλιστικά σχέδια που συνδέονται σήμερα με τους Μεσαιωνικούς χρόνους. Ακόμα, η μέση ανέβηκε και τα μανίκια ανέπτυξαν μανσέτες. Από τον 14^ο αιώνα και μετά, αντί για τον μανδύα, φορούσαν ένα μακρύ ένδυμα με μανίκια, το οποίο μπορούσαν να φορέσουν πάνω από στενά φορέματα. Όταν τα φορέματα έγιναν πιο στενά, ακολουθούσαν πιστά τις γραμμές του σώματος από τον ώμο μέχρι τη μέση. Η φούστα και τα μανίκια φάρδαιναν με τέτοιο τρόπο ώστε να έχουν σχήμα καμπάνας. Ο εσωτερικός χιτώνας πλέον ονομάζεται chemise και ήταν ένα μακρύ ένδυμα από λινό. Το πέπλο πλέον ήταν πιο διακοσμημένο. Ήταν διάφανο, φτιαγμένο από λεπτή μουσελίνα ή μετάξι και περίτεχνα διακοσμημένο.

Στην πρώτη εικόνα, αριστερά απεικονίζεται μία γυναίκα. Φοράει φόρεμα με μήκος μέχρι το πάτωμα, έχει μανίκια που φαρδαίνουν στο άνοιγμα, και στενή μέση και μπούστο. Είναι μονόχρωμο. Από μέσα φανερώνονται στενά μανίκια. Από πάνω φοριέται εξωτερικός μανδύας με μήκος μέχρι το πάτωμα. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από υπερβολικό καπέλο. Η γυναίκα στα δεξιά, φοράει φόρεμα με μήκος επίσης μέχρι το πάτωμα. Έχει μακριά ουρά και φινιρίσματα από γούνα. Ακόμα, διαθέτει άνοιγμα V στο στήθος, που αποκαλύπτει τον εσωτερικό χιτώνα. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από υπερβολικό καπέλο.

Στη δεύτερη εικόνα, η γυναίκα στα αριστερά φοράει και εκείνη φόρεμα με μήκος μέχρι το πάτωμα. Έχει φινιρίσματα με χρώμα που κάνει αντίθεση, άνοιγμα V στο στήθος που αποκαλύπτει τον εσωτερικό χιτώνα και είναι ζωσμένο στη μέση. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από κωνικό καπέλο και περιδέριαι στο λαιμό. Η γυναίκα στα δεξιά είναι ντυμένη με φόρεμα που το μήκος του φτάνει το πάτωμα. Είναι χωρισμένο κάθετα στη μέση όπου το μισό είναι μονόχρωμο, και το άλλο μισό έχει μοτίβα που κάνουν αντίθεση. Ακόμα, το φόρεμα καλύπτει τον λαιμό και τα χέρια. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από κάλυμμα κεφαλής.

Στην τελευταία απεικόνιση, το φόρεμα της γυναίκας διαθέτει τετράγωνη λαιμό κόψη, άφθονη φούστα, φαρδιά περίτεχνα μανίκια με μεγάλο άνοιγμα στον καρπό. Η φούστα κάνει χρωματική αντίθεση με το μπούστο.

Αναγέννηση, Μπαρόκ:

Η Αναγέννηση έλαβε χώρα μέχρι τον 17^ο αιώνα. Η συγκεκριμένη περίοδος, χαρακτηρίζεται από ενδυματολογικές υπερβολές και τα ρούχα περιγράφονται ως πολύ φωτεινά. Παρόλα αυτά γίνονται και αναφορές για έντονη χρήση του μαύρου χρώματος. Τα ενδύματα κατασκευάζονται από πολυτελή υφάσματα, πολύτιμους λίθους, δαντέλα, περίτεχνα κεντήματα και πλουμιστά σχέδια. Άνδρες και γυναίκες ντύνονται για να εντυπωσιάσουν και η μόδα γίνεται περίπλοκη. Μέχρι το τέλος το 16^{ου} αιώνα, αυτή απασχολούσε μόνο τις γυναίκες. Από τότε και μετά τα μανίκια είναι μεγάλα, τα ενδύματα εφαρμοστά και τα κεφάλια καλυμμένα. Πάνω από τη λαιμό κόψη των ενδυμάτων, ξεκίνησαν να φοριούνται περίτεχνα κολάρια. Τον 17^ο αιώνα έδωσαν τη θέση τους σε αρχικά σκληρούς γιακάδες, και στη συνέχεια πιο εύκαμπτους με δαντέλα. Εκείνη την περίοδο επικρατεί η μπαρόκ αισθητική, η οποία στην πορεία κάνει τη σιλουέτα πιο φυσική. Όμως είναι σαφές ο ενδυματολογικός διαχωρισμός των φύλων. Παρόλα αυτά, τα παπούτσια που φορούσαν οι άνδρες και οι γυναίκες ήταν σχεδόν ίδια. Ακόμα, τα doublets και τα μπούστα, άλλοτε γίνονταν άκαμπτα και άλλοτε είχαν πιο φυσική αίσθηση. Προς το τέλος της εποχής, η διακόσμηση των επιφανειών με κορδέλες, πλεξούδες και κρόσσια, ήταν χαρακτηριστικά τόσο της ανδρικής, όσο και της γυναικείας μόδας.

Οι άνδρες, για να πετύχουν λεπτή σιλουέτα φορούσαν doublets και ογκώδη πουκάμισα. Ακόμα φορούσαν σφιχτή κάλτσα και codpiece, σε διαφορετικά σχήματα και μεγέθη. Στις αρχές του 16^{ου} αιώνα, ως εσωτερικό ένδυμα, οι άντρες φορούσαν λινό πουκάμισο ή χιτώνα, που ήταν διακοσμημένος στο λαιμό. Από πάνω φορούσαν τα doublets, τα οποία ήταν κοντά και τετράγωνα. Κάποιες φορές τα φορούσαν και ως εξωτερικά ενδύματα. Πάνω από αυτό, φορούσαν ένα ακόμα ένδυμα, το jerkin, το οποίο στο κάτω μέρος σχημάτιζε φούστα. Πάνω από όλα, φορούσαν και άλλο ένδυμα, ένα φόρεμα που είχε φαρδύς ώμους και γούνινη επένδυση. Ακόμα, φορούσαν το hose, που κάλυπτε την περιοχή τα πάνω μέρη των ποδιών. Από τον 17^ο αιώνα και μετά, ξεκίνησαν να φορούν παντελόνια μέχρι το γόνατο, που ονόμαζαν βράκα. Το jerkin είχε αντικατασταθεί από κάπα. Στα τέλη του αιώνα το doublet έγινε γιλέκο (το οποίο είναι από τα πιο περίτεχνα κομμάτια της ανδρικής ενδυμασίας), και πλέον φορούσαν παλτό από πάνω του. Συνδυαστικά με τη βράκα, δημιούργησαν ένα κοστούμι τριών τεμαχίων. Όσο αφορά τη διακόσμηση, από τότε και μετά αυξάνονται οι γραμμές στα ενδύματα. Καθώς τα γιλέκα δεν είχαν γιακά, υιοθετήθηκαν τα crenaί, τα οποία τύλιγαν στο λαιμό. Ήταν συχνά στολισμένα με δαντέλα. Τα παπούτσια που ήταν της μόδας εκείνη την εποχή, λεγόταν duckbill. Ήταν τετράγωνα και είχαν στρογγυλεμένες γωνίες.

Στο πρώτο πορτρέτο, η σιλουέτα έχει φαρδύς ώμους. Από μέσα φοριέται ευδιάκριτος λευκός χιτώνας με διακοσμημένη λαιμό κόψη, και jerkin με τετράγωνο μαύρο ντεκολτέ. Από πάνω καλύπτεται από ριχτό φόρεμα με γούνινη επένδυση στον γιακά.

Ο άνδρας στην εικόνα αριστερά, φοράει doublet με φούστα, πράσινο αμάνικο jerkin και στενό παντελόνι. Οι άνδρες στην εικόνα δεξιά φορούν πουκάμισο, doublet που μοιάζει με μακρύ φόρεμα και jerkin. Στο επόμενο πορτρέτο, ο άνδρας, φοράει λευκό πουκάμισο με ψηλό γιακά τύπου ruff. Ακόμα φοράει σκουρόχρωμο doublet και σκουρόχρωμο jerkin. Στο ολόσωμο πορτρέτο, ο άνδρας φοράει ασυνήθιστα κεντημένο πουκάμισο, doublet και jerkin. Οι γιακάδες είναι όρθιοι και οι ώμοι φαρδιοί. Ακόμα η εμφάνιση συμπληρώνεται από το hose, που είναι παντελόνι με στυλ βράκας και το codpiece, που είναι το προστατευτικό κάλυμμα που τοποθετείται στην περιοχή ανάμεσα από τα πόδια. Στην τέταρτη φωτογραφία δεξιά, απεικονίζεται σωσμένο ένδυμα από εκείνη την περίοδο. Περιλαμβάνει doublet με μικρή φούστα, hose με εγκοπές στα μπατζάκια τα οποία είναι ωοειδές και codpiece ανάμεσα στα πόδια.

Στο πορτρέτο αριστερά παρατηρείται η επιστροφή της φυσικής σιλουέτας. Η χρωματική παλέτα είναι σε μαύρο, άσπρο και χρυσό, διαθέτει διακοσμημένα λευκά μανίκια και jerkin, καθώς και codpiece που κάνει χρωματική αντίθεση. Στο τελευταίο πορτρέτο, που βρίσκεται στην επόμενη σελίδα, παρατηρούνται ψηλοί γιακάδες, doublets με έντονη διακόσμηση, hose με έντονη διακόσμηση και καρπουζιοειδές σχήμα. Τέλος το codpiece είναι ακόμα ορατό.

διακόσμηση και καρπουζιοειδές σχήμα. Τέλος το codpiece είναι ακόμα ορατό.

Οι γυναίκες φορούσαν φορέματα των οποίων βασικό στοιχείο, ήταν ο χιτώννας chemise. Είχαν βαθιά τετράγωνη λαιμό κόψη, και ζώνες που τοποθετούνταν ακριβώς κάτω από το στήθος κατά το δεύτερο μισό του 15^{ου} αιώνα. Εκείνη την περίοδο στο κεφάλι φορούσαν βέλο και ψηλό κωνικό καπέλο. Τον 16^ο αιώνα, η γυναικεία ενδυμασία περιλάμβανε ένα μεγάλο φάσμα στυλ και διακόσμησης, τα φορέματα ήταν συχνά ογκώδη, με άφθονη φούστα. Τα μανίκια είχαν μεγάλο άνοιγμα στον καρπό, και έκαναν αντίθεση με τις μανσέτες ή ήταν στενά. Η μέση ήταν σε χαμηλό σημείο, και το μπούστο συνήθως άνετο. Είχαν ξεκινήσει να φορούν και τη ρόπα, η οποία ήταν ένα είδος μανδύα που ήταν ανοιχτό μπροστά. Και το μεσοφόρι είχε αρχίσει

σιγά σιγά στην μπροστινή όψη να είναι ορατό. Όσο αφορά τη διακόσμηση, υπήρχαν μαύρα ή χρωματιστά κεντήματα στους λαιμό, τη μπροστινή όψη και τους καρπούς. Την εμφάνιση συμπλήρωναν βαριά κοσμήματα στο λαιμό. Ακόμα, οι γυναίκες ξεκίνησαν να φορούν εσωτερικά των ενδυμάτων βαριές κατασκευές για να δίνουν σχήμα στη σιλουέτα. Ο κορσές στένευε τη μέση, και το κρινολίνο έδινε στη φούστα σχήμα καμπάνας. Στο τέλος του αιώνα υιοθετούνται ανδρικά στοιχεία στην ενδυμασία. Κατά τον 17^ο αιώνα, τα φορέματα είχαν ψηλή μέση και εύκαμπτη φούστα που κατέληγε σε ουρά, της οποίας το μήκος δήλωνε κοινωνική θέση. Λίγο αργότερα, τα φορέματα ξεκίνησαν να μαζεύονται στο πίσω μέρος, ώστε μπροστά να αποκαλύπτουν το μεσοφόρι. Ακόμα, είχαν και κοντύτερα στριφώματα ώστε να αποκαλύπτεται το τακούνι. Τότε εμφανίστηκαν και κάποιες ποδιές, οι οποίες είχαν διακοσμητικό ρόλο. Άλλη μία τάση είναι η χαμηλή λαιμό κόψη που αποκαλύπτει το μπούστο. Το στομάχι πλέον αποτελούσε διαφορετικό μέρος της ενδυμασίας. Εκείνη την περίοδο οι γυναίκες υιοθέτησαν και κάποια άλλα στοιχεία της ανδρικής ενδυμασίας. Φοράνε παλτό, doublets και βαθιές φούστες σαν τις αντρικές τυλιγμένες στο στήθος.

Στο πορτρέτο δεξιά, οι τρεις γυναίκες φορούν ενδύματα με διακόσμηση από ρίγες / διπλώσεις στα μανίκια και στο μπούστο. Το τελευταίο είναι χρυσοκέντητο και περιτέχνο. Οι λαιμοκόψεις είναι βαθιές, και άλλοτε περιλαμβάνουν διαφανές ύφασμα, ενώ άλλοτε όχι. Κάποιες φορές υπάρχουν χαλαρά τμήματα υφάσματος που κρέμονται από τους αγκώνες. Τα μανίκια έχουν διακόσμηση με ραβδώσεις. Η

εμφάνιση συμπληρώνεται από βαριά περιδέραια και αλυσίδες. Τέλος, οι φούστες σχηματίζουν πιέτες.

Στην επόμενη εικόνα, το ντεκολτέ του ενδύματος είναι βαθύ, τα μανίκια ογκώδη, ενώ εσωτερικά είναι λιγότερο ογκώδη με διαφορετικό χρώμα που δημιουργεί χρωματική αντίθεση. Η φούστα έχει πτυχώσεις. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται με ζώνη κάτω από το στήθος και σφιχτό μπούστο. Στο πορτρέτο που ακολουθεί, η φούστα της γυναίκας έχει σχήμα κωνικό. Τα

μανίκια του φορέματος,

είναι γιγάντια εσωτερικά και εξωτερικά έχουν παρόμοιο κωνικό σχήμα. Η μέση τονίζεται από περίτεχνη ζώνη που βρίσκεται χαμηλά στο ύψος του κορμού. Η λαιμό κόψη είναι τετράγωνη και ο χιτώνας χρυσοκέντητος.

Στην αριστερά εικόνα, η γυναίκα φοράει ρώπα με φαρδιά μανίκια και χρυσοκέντητο εσωτερικό φόρεμα, το οποίο διαθέτει ψηλό γιακά. Στην τελευταία εικόνα κάτω δεξιά, η σιλουέτα του ενδύματος είναι φαρδιά, το μπούστο έχει τριγωνικό σχήμα. Η εσωτερική κατασκευή καθορίζει το σχήμα της φούστας, η οποία έχει τετράγωνο σχήμα.

18^{ος} αιώνας:

Εκείνη την περίοδο μεγάλη επιρροή στη μόδα είχε το στυλ του ροκοκό, το οποίο εξέφραζε την πολυτέλεια και την αριστοκρατία. Χαρακτηριστικά του αποτελούν η

ασυμμετρία, οι καμπύλες, το χρυσό, οι λεπτομέρειες, η αίσθηση της κίνησης, και η έμπνευση από τη φύση, όπως λουλούδια, κοχύλια, ζώα και παστέλ χρώματα. Αυτά είναι χαρακτηριστικά τα οποία εντοπίζονται και σε αντρικά και σε γυναικεία ενδύματα. Πολύ δημοφιλές ύφασμα του στυλ

ήταν το μετάξι. Έμφαση εκείνη την περίοδο, δινόταν στο οριζόντιο μέρος της σιλουέτας. Όμως από την επανάσταση του 1772 και μετά, τη μόδα επηρεάζει το στυλ του νεοκλασικισμού. Στο δεύτερο μισό του 18^{ου} αιώνα, είναι η πρώτη φορά μετά από καιρό, που επιστρέφει η φυσική σιλουέτα, χωρίς κορσέδες και περούκες.

Οι άνδρες φορούσαν ακόμα ρούχα επηρεασμένα από τον προηγούμενο αιώνα τόσο στο κόψιμο, όσο και στη διακόσμηση. Τα βασικά στοιχεία ήταν το παλτό (ή *justaucorps*), το γιλέκο και η βράκα, τα οποία άλλαζαν μόνο σε λεπτομέρειες. Εσωτερικά φορούσαν λευκό λινό πουκάμισο σε σχήμα T. Το *cravat* ερχόταν να ολοκληρώσει το σύνολο, το οποίο όμως σταδιακά εξελισσόταν. Το παλτό έφτανε σε μήκος κάτω από το γόνατο, καλύπτοντας τη βράκα, η οποία δεν είχε ανάγκη να είναι διακοσμημένη. Στα πλάγια σχηματίζονταν πιέτες πλέον, ενώ από τα μανίκια αποκαλύπτονταν το πουκάμισο. Δεν είχε γιακά και έκλεινε στο μπροστινό μέρος με κουμπιά. Το γιλέκο έχει στενά μανίκια, λιγότερη πληρότητα στη φούστα και είναι πιο κοντό από το παλτό. Τα γιλέκα και τα παλτό πολλές φορές έκαναν αντίθεση μεταξύ τους. Από το δεύτερο μισό του αιώνα και μετά, ο όγκος της φούστας του παλτό άρχισε να μειώνεται, και αποκάλυπτε περισσότερο γιλέκο. Το τελευταίο σταμάτησε να έχει μανίκια, ενώ το πίσω μέρος κοβόταν αρκετά πιο κοντό από το μπροστινό. Το παλτό είτε είχε γιακά που δίπλωνε, είτε δεν είχε και είχε στρογγυλή λαιμό κόψη. Ακόμα και οι βράκες έγιναν πιο στενές. Συνέχισαν να είναι ασορτί, αλλά είχε ξεκινήσει να αναδύεται και μια νέα τάση, που ήθελε το κοστούμι να είναι φτιαγμένο από τρία διαφορετικά χρώματα και υλικά. Ακόμα, εκείνη την περίοδο υπάρχει ανατολίτικη επιρροή. Το πρωινό φόρεμα, ήταν εμπνευσμένο από το Ιαπωνικό *kimono*, πιο προσαρμοσμένο στο σώμα, με διπλό κλείσιμο στο στήθος, και ονομαζόταν *banyan*.

Ο άνδρας στο πορτρέτο στα δεξιά, φοράει καφέ παλτό με διπλωμένο γιακά, μαύρο γιλέκο και ασορτί βράκα. Το πρώτο είναι και πιο κοντό καθώς το μήκος του φτάνει περίπου το μέσο του μηρού. Έχει φινιρίσματα από γούνα. Η διακόσμηση δεν είναι έντονη, καθώς το συγκεκριμένο κοστούμι είναι αγγλικό.

Στο πορτρέτο αριστερά, ο άνδρας φοράει ένα από τα πρώτα κοστούμια τριών τεμαχίων, με τρία διαφορετικά χρώματα και υλικά. Το φράκο είναι παλτό με γυρισμένο γιακά και χρυσά φινιρίσματα. Η

ενδυμασία διαθέτει στενή βράκα, λευκό μεταξωτό γιλέκο, λινό λευκό πουκάμισο, λευκές κάλτσες, μαύρα παπούτσια με χαμηλό τακούνι, καπέλο με τρεις γωνίες.

Στην δεξιά φωτογραφία, απεικονίζεται ένα σωσμένο κοστούμι τριών τεμαχίων, με ασορτί χρώματα. Το παλτό έχει στρογγυλή λαιμό κόψη, όρθιο γιακά, μπροστινό άνοιγμα με

φορά προς τα πίσω. Η βράκα είναι στενή, το γιλέκο έχει μπροστινό κάτω κόψιμο σε ανάποδο V και φινιρίσματα με κέντημα.

Στο πορτρέτο, ο άνδρας φοράει φράκο με γυρισμένο γιακά και φαρδιά πέτα. Εσωτερικά, φοράει άσπρο γιλέκο με διπλή σειρά από κουμπιά. Η ενδυμασία συμπληρώνεται από στενό παντελόνι με μήκος μέχρι κάτω από το γόνατο, σημείο όπου έχει και κουμπιά. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από λευκές ψηλές κάλτσες, λευκό πουκάμισο, μπότες και ψηλό καπέλο.

Εκείνη την περίοδο η αδελφότητα των αποκαλούμενων pretty gentlemen επηρέασε τη μόδα της εποχής στην Αγγλία. Αυτοί ήταν οι mollies, οι macaronis και οι man – milliners. Οι πρώτοι ήταν ομοφυλόφιλοι που έκαναν cross-dressing, οι δεύτεροι έθεσαν υπό αμφισβήτηση την ιδέα της αρρενωπότητας, και οι τελευταίοι σχεδίαζαν και πωλούσαν ρούχα σε κυρίες. Μέχρι τα τέλη του αιώνα, τα διακοσμημένα και πολύχρωμα ενδύματα θεωρούνται τελείως ανδρικά. Μετά υιοθετούνται πιο σκούρα χρώματα. Στο Λονδίνο εκείνη την περίοδο, οι γυναίκες ομοφυλόφιλες αποκαλούνταν mollies.

Ταυτόχρονα, έχουν ξεκινήσει να φοριούνται διαφορετικά ενδύματα ανά ώρα της ημέρας. Χαρακτηριστικό κομμάτι των γυναικείων ενδυμάτων αποτελεί η δαντέλα. Ένα φόρεμα που διαδόθηκε εκείνη την δεκαετία είναι γνωστό ως volante, το οποίο στη συνέχεια εξελίχθηκε στο στυλ που έμεινε γνωστό ως Robe à la française. Τα βασικά στυλ του γυναικείου ενδύματος ήταν τρία. Αυτά ήταν το Robe à la française, το Robe à l'anglaise και το Robe à la polonoise που διαδέχθηκαν το πρώτο κατά το δεύτερο μισό του αιώνα. Βασικά στοιχεία και των τριών ενδυμασιών αποτελούσαν η ρόμπα, το μεσοφόρι και το στομάχι. Το τελευταίο ήταν ένα τριγωνικό κομμάτι που φοριόταν πάνω από την περιοχή του φυσικού στήθους και στομαχιού. Η γυναικεία μόδα εκείνη την περίοδο επηρεαζόταν από την Rose Bertin, η οποία σχεδίαζε τα φορέματα της Μαρίας Αντουανέτας, που με τη σειρά της αποτελούσε πρότυπο για τη μόδα της εποχής. Παρόλο που τα στυλ της ήταν εμπνευσμένα από το Ροκοκό, εισήγαγε μία αρρενωπή έμπνευση με το redingote. Όσο αφορά τη διακόσμηση, γιρλάντες από λουλούδια, μεταξωτά κρόσσια και διάφανες γάζες, δαντέλες, κορδέλες και κοσμήματα έδιναν την ατμόσφαιρα παραμυθιού. Το χαμηλό ντεκολτέ κυριαρχούσε, το οποίο είχε φινιρίσματα από δαντέλα. Η τάση της εποχής, πήγαινε προς τη στενή σιλουέτα. Από το 1872 και μετά, η μόδα από την απόλυτη υπερβολή πήγε στην εξαιρετική απλότητα. Ήταν και η περίοδος που διαδόθηκε το στυλ Robe à la polonoise. Η ενδυμασία redingote διαδίδεται κατά το τέλος του αιώνα, που είναι ιππασίας και έχει πιο αρρενωπά χαρακτηριστικά και το chemise.

Το γυναικείο ένδυμα Volante, έχει σχήμα T, μανίκια με μήκος μέχρι τον αγκώνα, φτερωτές μανσέτες, ελεύθερη μέση,

πιέτες να κρέμονται χαλαρά από το πάνω μέρος της πλάτης. Το μπροστινό μέρος του ενδύματος είχε ένα άνοιγμα του οποίου το γέμισμα χρειαζόταν στομάχι.

Το ένδυμα *Robe à la française*, είναι ανοιχτό στο μπροστινό μέρος. Αποκαλύπτει το στομάχι και το μεσοφόρι. Στο πίσω μέρος έχει πιέτες. Το ένδυμα ήταν πολύπλοκο και επιμελώς κεντημένο.

Η κύρια διαφορά της *Robe à l'anglaise* με την προηγούμενη, είναι ότι είναι κλειστή στο μπροστινό μέρος, μέσω κουμπιών. Έτσι δεν είναι απαραίτητο μαζί της να φορεθεί το στομάχι. Το μεσοφόρι δεν ήταν τόσο φαρδύ και οι γραμμές είναι πιο απλές. Άλλο ένα χαρακτηριστικό που τη διαφοροποιεί, είναι το *fichu* στο λαιμό, που ήταν από γάζα. Τους χειμερινούς μήνες περιελάβανε και γούνα.

Όσο αφορά τη *Robe à la polonoise*, το κύριο χαρακτηριστικό της ήταν ότι η πάνω φούστα χωριζόταν σε τρία πάνελ με ολοκληρωμένα *drapes*. Τα τυπώματα και τα υφάσματα της, είχαν διακόσμηση με επιρροή από οριενταλισμό.

Στην εικόνα αριστερά, γυναίκα φοράει *redingote*. Η ενδυμασία περιλαμβάνει τρία τεμάχια. Το παλτό διαθέτει φούστα που έχει όγκο στο μήκος των γοφών και τον διατηρεί σε όλο το μήκος της. Ο γιακάς είναι διπλωμένος. Διαθέτει διπλή σειρά από κουμπιά και αποκαλύπτει το εσωτερικό ένδυμα που μοιάζει με πουκάμισο. Η φούστα με το παλτό είναι ασορτί. Η εμφάνιση συνοδεύεται από ψηλό καπέλο.

Στο πορτρέτο κάτω δεξιά εικονίζεται η Μαρία Αντουανέτα. Φοράει *Chemise* από λευκή μουσελίνα, το οποίο έχει πιέτες, ασορτί γιακά με διπλό βολάν και μανσέτες, μεγάλη λαιμό κόψη και μανίκια μαζεμένα σε πολλά σημεία. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από φαρδύ χρυσό φύλο στη μέση.

19^{ος} αιώνας:

Στην αρχή του 19ου αιώνα, η ανδρική ενδυμασία επηρεάστηκε πολύ έντονα από την Γαλλική επανάσταση, η ενδυμασία της οποίας δεν ήταν διακοσμημένη. Αυτό το χαρακτηριστικό αρχίζει να διαφοροποιεί την ανδρική ενδυμασία ακόμα πιο έντονα από τη γυναικεία, την οποία χαρακτηρίζει η διακόσμηση και η χρήση χρώματος. Ο κάθε είδους στολισμός, πλέον παίρνει τη μορφή πολυτέλειας. Γι' αυτό και η έλλειψή του θέλει να δείξει τη βαρύτητα. Την ανδρική πολυτέλεια εκείνη την περίοδο, αποτελούσε ο εκλεπτυσμός της εμφάνισης. Τότε ήταν που γεννήθηκε η αισθητική των δανδήδων. Οι κυρίαρχοι κοινωνικά άνδρες εκείνη την περίοδο ήταν εκείνοι που συμμετείχαν στη μάχη, γι' αυτό και οι στολές μάχης, τις οποίες φορούσαν, επηρέασαν τη γενική ενδυμασία και την ανδρική αλλά και την γυναικεία. Έμπνευση αποτελούσαν οι φούντες, τα φινιρίσματα, τα κουμπιά και τα παντελόνια που έμπαιναν μέσα από τις μπότες.

Όσο αφορά την ανδρική ενδυμασία, τα βασικά στοιχεία της είναι το παλτό, το γιλέκο και η βράκα ή το παντελόνι. Συνήθως δεν είχαν τα ίδια μεταξύ τους χρώματα. Το παλτό είχε δύο τύπους. Αυτοί ήταν ο πιο επίσημος και ο ιππασίας. Ο πρώτος είχε είτε ίσιο κόψιμο, είτε σε σχήμα ανάποδο U στο μπροστινό μέρος. Ο δεύτερος έχει μία κλήση προς τα πίσω. Τα χρώματά τους ήταν συνήθως σκούρα. Τα παλτά αρχικά είχαν ενισχυμένους ώμους και μπράτσα, καθώς ήταν της μόδας μία σιλουέτα με πλατύ στήθος και καλλιγράμμα πόδια. Στην πορεία όμως η ενίσχυση αφαιρέθηκε και τα μανίκια έπεφταν με τρόπο που ισορροπούσαν τους ώμους, καθώς της μόδας έγινε μία στενή και μακριά σιλουέτα. Ακόμα εμφανίστηκε ένα νέο είδος παλτού - σακακιού, το οποίο ήταν ίσια κομμένο και χωρίς ραφές στη μέση, με συνολικά στενή εφαρμογή. Όσο αφορά τα γιλέκα, είχαν ίσιο κόψιμο στη μέση και διέθεταν γιακάδες. Αποτελούσε το μόνο κομμάτι της ανδρικής ενδυμασίας που διέθετε ακόμα χρώμα. Οι βράκες και τα παντελόνια είναι πλέον στενά. Τα πρώτα, εκτείνονταν μέχρι το γόνατο και στερεώνονταν με κουμπιά ή αγκράφα. Τα δεύτερα, ήταν μακρύτερα και κολλητά. Τα έβαφαν σε nude χρώματα, τα οποία έδιναν αντίστοιχα ένα nude εφέ. Κατά το πέρασμα του χρόνου προέκυψε και άλλο ένα είδος παντελονιού, το οποίο λεγόταν καζάκος. Ήταν ογκώδες, πτυχωτό στη μέση. Ακόμα, με τη βραδινή ενδυμασία φορούσαν ένα άλλο είδος παντελονιού, το οποίο ήταν στενό και θύμιζε καλσόν. Τα παντελόνια συνήθως στερεώνονταν με ιμάντες κάτω από το πόδι. Σιγά σιγά όμως αυτό καταργήθηκε. Την ενδυμασία ολοκλήρωναν πουκάμισα με πολύ ψηλούς γιακάδες, cravat και αργότερα γραβάτες.

Η φωτογραφία δεξιά, απεικονίζει την αυλική ενδυμασία. Αυτή περιελάμβανε παλτό με όρθιο γιακά, το οποίο σχηματίζει ανάποδο V με καμπύλη στο μπροστινό μέρος και έχει μία κλήση προς τα πίσω. Ακόμα, έχει στενά μανίκια που είναι διακοσμημένα από κέντημα στις μανσέτες και τα φινιρίσματα. Το Παντελόνι (βράκα) είναι ίδιο χρώμα με το παλτό και στενό, με ύψος που εκτίνεται μέχρι κάτω από το γόνατο. Η ενδυμασία περιέχει

γιλέκο, με μικρό ανάποδο V κόψιμο, το οποίο κλείνει με κουμπιά και είναι πολύ πιο έντονα διακοσμημένο από το υπόλοιπο σύνολο.

Το πορτρέτο απεικονίζει ενδυμασία μάχης που αποτελεί έμπνευση για τις πολιτικές. Περιλαμβάνει παλτό, κοντό στο μπροστινό μέρος, πιο μακρύ στο πίσω, το οποίο διαθέτει χρυσά φινιρίσματα, όρθιος και γυρισμένος γιακάς, διπλή σειρά από χρυσά κουμπιά, χρυσές φούντες στους ώμους και χρυσή διακόσμηση στα μανίκια. Το παντελόνι, έχει ψηλή μέση, είναι σε Nude απόχρωση και δημιουργεί το Nude effect. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από λεπτή ζώνη.

Η δεξιά φωτογραφία, απεικονίζει φράκο. Είναι σχεδιασμένο με ίσιο κόψιμο στο ύψος της μέσης της μπροστινής όψης, μακριά ουρά στην πίσω όψη, ενισχυμένα μπράτσα, στενά μανίκια και διπλωμένο γιακά. Το παντελόνι είναι ο καζάκος. Παρουσιάζει πτυχώσεις στη μέση, είναι φαρδύ στους γοφούς, στενεύει στο μήκος του και αγκαλιάζει το παπούτσι.

Στην τρίτη φωτογραφία, εικονίζεται ενδυμασία με παλτό – φράκο που έχει μήκος μέχρι πάνω από το γόνατο. Διαθέτει πλήρους φούστα αλλά όχι γεμάτη. Έχει σχετικά έντονη μέση. Σε γενικές γραμμές έχει πιο χαλαρό κόψιμο, στενά μανίκια, διπλωμένος γιακάς. Το γιλέκο έχει μήκος μέχρι τη μέση και ίσιο κόψιμο. Το παντελόνι είναι φαρδύ, σε ίσια γραμμή. Την εμφάνιση συμπληρώνει το παπιγιόν.

Στην τέταρτη φωτογραφία, απεικονίζεται σακάκι σε φαρδιά γραμμή, ίσιο κόψιμο και μήκος μέχρι τους γοφούς. Έχει φαρδιά μανίκια και διπλωμένο γιακά. Η ενδυμασία διαθέτει ασορτί γιλέκο με ίσιο κόψιμο, πουκάμισο και παντελόνι με ίσιο κόψιμο σε σχετικά φαρδιά γραμμή. Το τελευταίο είναι σωληνοειδές με ασορτί ύφασμα και χρώμα με το υπόλοιπο κοστούμι. Την εμφάνιση ολοκληρώνει ένα παπιγιόν.

Στην αριστερή φωτογραφία απεικονίζεται ενδυμασία δανδή. Είναι σκουρόχρωμη. Περιλαμβάνει φράκο με ίσιο κόψιμο στο

ύψος της μέσης του μπροστινού μέρους, και γιακά που διπλώνει. Η εμφάνιση διαθέτει γιλέκο, λευκό πουκάμισο με σκούρα κουμπιά και παπιγιόν. Ολοκληρώνεται με διακοσμητικό πράσινο γαρύφαλλο και ρολόι τσέπης. Το γαρύφαλλο, δηλώνει διακριτικά διαφορετική αντίληψη όσο αφορά τη σεξουαλική έλξη. Η γκέι κοινότητα εκείνη την περίοδο είχε αρχίσει να κάνει διακριτικά την εμφάνισή της, και

βρήκε τρόπο έκφρασης μέσα από διακριτικά σημάδια της ενδυμασίας. Αυτά πολλές φορές περιλαμβάνουν κάποιο διακοσμητικό στοιχείο, ή κάποιο χρώμα όπως το πράσινο. Συνήθως έβρισκαν ως μέσω έκφρασης την ενδυμασία του δανδή, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τη φορούσε αποκλειστικά η γκέι κοινότητα.

Στην αρχή του 19^{ου} αιώνα, οι γυναίκες εμπνευσμένες από τον νεοκλασικισμό, φορούσαν τη γραμμή φορεμάτων που είναι γνωστή ως Empire Style. Σε αυτό, η γραμμή της μέσης βρίσκεται ακριβώς κάτω από το στήθος. Η φούστα είναι πιο στενή από παλιά και δεν χρειάζεται υποστηρικτικές κατασκευές εσωτερικά. Έτσι, κρέμεται χαλαρά από το μήκος του μπούστου. Η λαιμό κόψη είναι μεγάλη και τετράγωνη, και τα μανίκια φαρδιά. Καθώς όμως ο αιώνας προχωρούσε, οι σιλουέτες άρχισαν να δίνουν μία δομημένη μορφή στο σώμα (απομακρύνονταν από το φυσικό σώμα, και αντί αυτού το δομούσαν), επαναφέροντας τη χρήση των περιοριστικών κορσέδων. Η γραμμή της μέσης είχε ξεκινήσει να πέφτει, μέχρι που έφτασε το φυσικό σημείο της μέσης. Η φούστα είχε σχήμα καμπάνας, αποκάλυπτε τους αστραγάλους, και τα μανίκια είχαν ακόμα περισσότερο όγκο. Κοντά στα μέσα του αιώνα ο όγκος των μανικιών άρχισε πάλι να μειώνεται, ενώ έμφαση δινόταν στο κάτω σώμα. Στα τέλη του αιώνα, μία νέα σιλουέτα εμφανίστηκε, η οποία περιείχε βαριά μεσοφόρια που έδιναν έκταση στο πίσω μέρος του σώματος. Η εμφάνιση δεν κράτησε για πολύ, καθώς έγινε δημοφιλής η φούστα σε σχήμα τρομπέτας και επανήλθαν τα ογκώδη μανίκια.

Στη πρώτη φωτογραφία απεικονίζεται η Empire Line. Η ενδυμασία περιλαμβάνει φόρεμα με μήκος μέχρι το έδαφος, το οποίο διαθέτει ουρά, κοντά μανίκια, τετράγωνη λαιμό κόψη. Η γραμμή της μέσης βρίσκεται ψηλά, στο μήκος ακριβώς κάτω από το μπούστο. Η φούστα δεν χρειάζεται εσωτερική ενίσχυση και πέφτει χαλαρά.

Στην δεύτερη φωτογραφία, το φόρεμα διαθέτει φουσκωτά μανίκια που έχουν διακόσμηση από layers. Το στομάχι έχει τριγωνικό τελείωμα, το οποίο καταλήγει σε μικρή φούστα. Είναι κουμπωμένο μέχρι το μήκος του λαιμού και έχει διπλωμένο γιακά. Η φούστα είναι φαρδιά, και φαρδαινει περισσότερο προς το μήκος της. Έχει διακόσμηση από πολλά layers υφάσματος, και μοτίβα.

Στην τρίτη φωτογραφία, η γραμμή της μέσης βρίσκεται στη φυσική θέση. Το φόρεμα διαθέτει βαθιά στρογγυλή λαιμό κόψη, φούστα σε σχήμα καμπάνας που φτάνει το ύψος των αστραγάλων. Τέλος διαθέτει φαρδιά μανίκια, που σχηματίζουν όγκο σε σχήμα πεπονιού στους ώμους και στενεύουν στους καρπούς.

Το φόρεμα στην δεξιά φωτογραφία, έχει στενή μέση και φαρδιά φούστα με ουρά. Το πάνω μέρος του φορέματος, διαθέτει αρρενωπά χαρακτηριστικά. Η έκτασή του, ξεκινάει από το λαιμό και φτάνει μέχρι τα μέσα του μηρού. Τέλος, τα μανίκια είναι στενά.

Στην αριστερά εικόνα, το φόρεμα είναι σχεδιασμένο με στενό πάνω μέρος και ορθογώνιο ντεκολτέ που καλύπτεται από δαντέλα. Από ασορτί ύφασμα είναι τα μανίκια, τα οποία είναι στενά. Ακόμα διαθέτει ψηλό γιακά με διακόσμηση. Η φούστα αναδεικνύει τη μέση και φαρδαίνει λίγο προς το μήκος της ενώ είναι έντονα διακοσμημένη με layers από πιέτες.

Εκείνη την εποχή, οι γυναίκες φεμινίστριες, ονομαζόμενες σουφραζέτες, εξέφραζαν δηλώσεις μέσα από τον τρόπο που ντύνονταν. Χρησιμοποιούσαν το πράσινο, το λευκό και το μωβ στην ενδυμασία τους. Με αυτά τα χρώματα, συμβόλιζαν την ελπίδα, την πίστη, την αγνότητα και την αξιοπρέπεια. Παρόλα αυτά, τα φορέματα δεν είχαν τσέπες, κάτι που είχαν τα ανδρικά

παντελόνια, γεγονός που δήλωνε ότι η γυναίκα ήταν υποδουλωμένη από τον άντρα. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι φορούσαν κορσέδες και βαριά εσώρουχα, τα οποία δυσκόλευαν τις κινήσεις τους και δημιουργούσαν μυοσκελετικά προβλήματα.

Οι φεμινίστριες επινόησαν τα φορέματα bloomers. Ήταν ρούχο που αποτελούσε δήλωση. Βοήθησε τις γυναίκες να μη φοράνε κορσέδες. Όμως απορρίφθηκε κοινωνικά γιατί οι ίδιες οι γυναίκες το εύρισκαν μη ελκυστικό και επέστρεφαν στα συμβατικά φορέματα.

Στο δεξιά σκίτσο απεικονίζεται το Bloomers dress. Αποτελείται από φαρδύ παντελόνι Τουρκικής επιρροής και φούστα με μήκος λίγο κάτω από το γόνατο που σχηματίζει πιέτες. Στο πάνω μέρος του σώματος το φόρεμα σχηματίζει πουκάμισο, το οποίο είναι ανοιχτό στο μπροστινό μέρος και αποκαλύπτει το εσωτερικό ένδυμα. Τα μανίκια φαρδαινούν προς το μήκος του καρπού, και αποκαλύπτουν και εκείνα το εσωτερικό ένδυμα. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από φαρδιά ζώνη στη μέση, από γιακά και από καπέλο.

Στην επόμενη εικόνα, δημιουργείται σιλουέτα σε σχήμα S. Η φούστα δημιουργεί σχήμα τρομπέτας κατά το περπάτημα. Έχει διακόσμηση από δαντέλες και κορδέλες.

20^{ος} αιώνας:

Κατά τη διάρκεια του αιώνα ριζικές αλλαγές έγιναν στον κόσμο της μόδας, που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη της βιομηχανίας της μόδας. Αυτό συνδέεται τόσο με την ανάπτυξη των couture και της υψηλής ραπτικής, όσο και της fast fashion. Πλέον οι σχεδιαστές έχουν τη δυνατότητα να ακολουθούν fashion calendars και να παρουσιάζουν τις συλλογές τους δύο φορές τον χρόνο. Μέχρι τώρα οι σχεδιαστές παρουσίαζαν ρούχα κατά παραγγελία του πελάτη. Πλέον η προσέγγιση της μόδας αλλάζει καθώς οι σχεδιαστές εκφέρουν τις απόψεις τους μέσα από τα ρούχα τους.

Μέχρι το 1910 η γυναικεία σιλουέτα γίνεται πιο λεπτή αναβιώνοντας την empire γραμμή. Ακόμα ξεκινούν να φοριούνται σακάκια. Εκείνη την περίοδο η Madeleine Vionnet, είναι η πρώτη που απελευθέρωσε τη γυναίκα από τον κορσέ, ακόμα και αν δεν της δόθηκαν τα πρωτεία (Credits). Έμπνευσή της αποτέλεσε η χορεύτρια Isadora Duncan που χορεύει ξυπόλητη και χωρίς στηθόδεσμο. Στα σχέδιά της συνδυάζει άψογα τη φυσική άνεση με την κομψότητα. Έμεινε γνωστή ως η βασίλισσα του bias cut, το οποίο είναι τεχνική κοπής που κάνει το ύφασμα να πέφτει με κολακευτικό τρόπο πάνω στη σιλουέτα, ακολουθώντας τις κινήσεις της και την κάνει να φαίνεται λεπτή. Τα σχέδιά της είναι επηρεασμένα από την κλασική αρχαιότητα.

Στην εικόνα αριστερά, το φόρεμα έχει κόψιμο Bias cut. Το μοντέλο το φοράει χωρίς κορσέ ή κάποιο είδος στηθόδεσμο. Το ένδυμα έχει μήκος μέχρι το πάτωμα. Πέφτει χαλαρά, ξεκινώντας από το ύψος κάτω από το στήθος και εκτείνεται σε όλο το μήκος του. Έχει φαρδιές ράντες που ενώνονται στην πλάτη και ζώνη από ύφασμα που αναδεικνύει τη μέση του φορέματος, η οποία είναι κάτω από το στήθος.

Ένας άλλος σχεδιαστής που έπαιξε σημαντικό ρόλο εκείνη την δεκαετία, ήταν ο Paul Poiret. Έχει τα credits για την απελευθέρωση της γυναίκας από τον κορσέ. Το πιο προκλητικό του σχέδιο θεωρείται το παντελόνι για γυναίκες, το οποίο έδινε ελευθερία κινήσεων. Σχεδίασε τα harem παντελόνια, τις hobble φούστες, τους lampshade φορέματα, τα t-shirt φορέματα. Τα στυλ που σχεδιάζει προέρχονται από την Art Deco.

Η φωτογραφία στα δεξιά, απεικονίζει το lampshade φόρεμα. Είναι σχεδιασμένο με διπλή φούστα. Η εξωτερική παραπέμπει στο σχήμα λάμπας πορτατίφ με ασύμμετρο κόψιμο και έχει φινίρισμα από γούνα. Η εσωτερική φούστα έχει μήκος μέχρι το πάτωμα και ζώνεται κάτω από το στήθος. Το πάνω μέρος είναι δίχρωμο, έχει V λαιμό κόψη, και φαρδιά μανίκια με μήκος μέχρι λίγο κάτω από τους αγκώνες. Κάποιες φορές, η ενδυμασία αντί για δύο φούστες, περιελάμβανε εξωτερικά φούστα και εσωτερικά παντελόνι.

Στη διπλανή φωτογραφία απεικονίζεται το *harem* παντελόνι. Είναι φαρδύ με μήκος από τη μέση μέχρι τους αστραγάλους, σκίσιμο που ξεκινάει από το κάτω μέρος του μηρού, και εκτείνεται μέχρι τους αστραγάλους, στους οποίους και στενεύει. Πέφτει χαλαρά δημιουργώντας πιέτες από το μήκος της μέσης, και είναι από σατέν ύφασμα. Η μπλούζα είναι ασορτί με ραντάκι και τετράγωνο ντεκολτέ. Το πανωφόρι είναι επίσης ασορτί. Έχει ασύμμετρο κόψιμο και μήκος μέχρι τα μέσα της γάμπας, πέφτει χαλαρά και έχει φαρδιά μανίκια που επίσης πέφτουν χαλαρά με μήκος που φτάνει λίγο πιο κάτω από τους αγκωνές.

Στην επόμενη φωτογραφία απεικονίζεται η *Hobble* φούστα. Είναι στενή, μακριά και γινόταν στενότερη προς το μήκος του στριφώματος.

Ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος επηρέασε το στυλ. Η Burberry εισάγει για πρώτη φορά γυναικεία trench coat και Norfolk τζάκετ. Το καθημερινό πλέον ένδυμα των γυναικών αποτελείται από χειροποίητες φούστες κουστουμιού και σακάκια μέχρι το μήκος των ισχύων, δεμένα μπροστά με ζώνες. Την περίοδο όπου οι άντρες βρίσκονταν στον πόλεμο, οι γυναίκες έπαιρναν τις αντρικές δουλειές. Έτσι ξεκίνησαν να φορούν πιο πρακτικά ρούχα, τα οποία τις διευκόλυναν κατά την εργασία.

Τα περιοδικά προσπαθούσαν να διατηρήσουν τα ήθη των πλουσίων, όσο αφορά την ενδυμασία των γυναικών. Έτσι συνδέθηκε η μόδα με την elite κοινωνία. Με αυτό τον τρόπο, η τελευταία απέκτησε επιρροή πάνω στον γυναικείο πληθυσμό που δεν είχε τη δυνατότητα να την ακολουθήσει.

Στην διπλανή φωτογραφία, απεικονίζεται φούστα μακριά που σχηματίζει πιέτες, με μήκος μέχρι τους αστραγάλους. Το σακάκι έχει μήκος μέχρι τα ισχία, που είναι ασύμμετρα κομμένο. Ο γιακάς είναι διπλωμένος. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από ζώνη στο ύψος της μέσης, cranat και ογκώδες καπέλο.

Το 1920 υιοθετήθηκε από τις γυναίκες ένα στυλ το οποίο θόλωνε τα σύνορα της ανδρικής και της γυναικείας σιλουέτας, καθώς αφαιρούσε τις καμπύλες. Ονομάστηκε *boyish look*, και παρόλο που υιοθετήθηκε από πολλές, σχετίστηκε με τις λεσβίες. Η Coco Chanel βοήθησε στη δημιουργία του look, η οποία αντικατέστησε τα φορέματα που χρειαζόνταν κορσέ, με άλλα που είχαν ευθεία γραμμή και δεν χρειαζόνταν. Τα υιοθέτησαν οι *Flapper* της δεκαετίας του 20. Χαρακτηριστικά τους αποτελούν οι γυμνοί αστραγάλοι, τα *bob* χτενίσματα σε κοντά μαλλιά και το τσιγάρο. Η ίδια η Chanel φορούσε φαρδιά παντελόνια, τα λεγόμενα *yachting pants* που βοήθησαν στην απενοχοποίηση του παντελονιού.

Γενικότερα, η δεκαετία χαρακτηριζόταν από ασάφεια στο στυλ. Όσο αφορά την Coco Chanel πιο συγκεκριμένα, σχεδίασε ρούχα για γυναίκες που δεν υπήρχαν ακόμα. Είναι

γνωστή για το little black dress και το tweed σακάκι. Ακόμα σχεδίασε παντελόνια για γυναίκες και έχει τα Credits για τον συνδυασμό κοσμημάτων με couture ρούχα. Σκοπός της ήταν να σχεδιάζει λειτουργικά και ταυτόχρονα κομψά ρούχα, που έφεραν άνεση, απλότητα και ένα νέο attitude στις γυναίκες που τα φορούσαν. Για να το πετύχει αυτό συνδύασε στοιχεία που έδειχναν θηλυκότητα μαζί με κάποια που έδειχναν αρρενωπότητα.

Στην πρώτη φωτογραφία δεξιά. Απεικονίζεται το πασίγνωστο little black dress. Η σιλουέτα του είναι στενή. Έχει μήκος από το λαιμό μέχρι το γόνατο, διακριτική διακόσμηση σε μαύρο χρώμα στο μπροστινό μέρος και μακριά στενά μανίκια. Η ενδυμασία ολοκληρώνεται από κολιέ με πέτρες.

Στη δεύτερη φωτογραφία, η γυναίκα φοράει Tweed σακάκι. Έχει μήκος μέχρι τη μέση, σχετικά φαρδιά γραμμή που αφήνει αέρα στο σώμα. Έχει στενά μανίκια, φινιρίσματα που κάνουν χρωματική αντίθεση και στο σακάκι και στις τσέπες του. Εσωτερικά φοριέται πουκάμισο καθώς και μία στενή ασορτί φούστα με το σακάκι.

Στην τρίτη φωτογραφία, απεικονίζεται ένα παράδειγμα του Boyish Look. Η σιλουέτα είναι χωρίς στήθος και γοφό. Έχει σκούρα χρώματα. Η φούστα είναι στενή, χαλαρή, με μήκος που εκτείνεται μέχρι κάτω από το γόνατο. Το σακάκι διαθέτει ένα κουμπί. Τέλος, το εσωτερικό ένδυμα έχει γιακά που διπλώνει.

Από τη δεκαετία του 30 και μετά, οι γυναίκες έχουν αρχίσει να φορούν ρούχα πιο κοντά από ποτέ πριν. Φορέματα και φούστες φτάνουν μέχρι πάνω από τα γόνατα. Ακόμα, σε θέρετρα είναι κοινωνικά αποδεκτό να φορούν παντελόνι, το οποίο είναι γνωστό ως πιτζάμα παραλίας. Η σιλουέτα αρχίζει να παίρνει ένα πιο φυσικό σχήμα. Οι άνδρες φορούν αθλητικά ρούχα της εποχής.

Στην φωτογραφία της επόμενης σελίδας, απεικονίζεται η ηθοποιός Katheryn Hepburn, της οποίας το στυλ ενέπνεε τις γυναίκες της εποχής. Φοράει παντελόνι με φαρδιά σιλουέτα, το οποίο στενεύει στις γάμπες και έχει ψηλή μέση, που περιγράφει τη λεκάνη. Η μπλούζα είναι

στενή, έχει ζιβάγκο με μακριά μανίκια που περιγράφει το πάνω μέρος του σώματος. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από ζώνη.

Στην αριστερή φωτογραφία, απεικονίζεται βραδινό φόρεμα. Η σιλουέτα, περιγράφει τη μέση, τη λεκάνη και το πάνω μέρος του σώματος. Τα μανίκια διαθέτουν κοψίματα, ενώ η λαιμό κόψη είναι σε σχήμα V. Η φούστα έχει κλασικό μοτίβο στο κάτω μέρος της.

Ολόκληρο το φόρεμα είναι εμπνευσμένο από τον κλασικισμό.

Εκείνες τις δεκαετίες ήταν και η πρώτη φορά που η μόδα συνδυάστηκε με την τέχνη από την Elsa Schiaparelli, η οποία εμπνεόταν από τον σουρεαλισμό και τον Salvador Dalí (με τον οποίο κιόλας συνεργάστηκε). Ξεκίνησε το conceptual design και δημιουργούσε θεματικές παρουσιάσεις συλλογών ως ψυχαγωγία και όχι ως επιχειρηματικό πλάνο. Ήταν η σχεδιάστρια που αντικατέστησε τα κουμπιά με το φερμουάρ.

Στη δεύτερη φωτογραφία δεξιά, απεικονίζεται στενή φούστα με μήκος από τη θέση της μέσης, μέχρι και τα μισά της γάμπας. Οι γυναίκες φορούν σακάκι με διπλωμένο γιακά, το οποίο διαθέτει τσέπες που παραπέμπουν σε συρτάρια. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από γάντια και καπέλο.

Στην κάτω δεξιά φωτογραφία απεικονίζεται ένα από τα πιο γνωστά σχέδια της Schiaparelli, το φόρεμα αστακός. Είναι αμάνικο με μήκος μέχρι τους αστραγάλους, ψηλή μέση. Η φούστα του είναι στενή στο ύψος της μέσης, και φαρδαίνει προς το μήκος της. Το χαρακτηριστικό του στοιχείο είναι το τύπωμα από αστακό.

Στην διπλανή φωτογραφία, απεικονίζεται το διάσημο tear dress της Schiaparelli, που δημιούργησε σε συνεργασία με τον Dalí. Το φόρεμα αγκαλιάζει τη σιλουέτα με ασύμμετρο κόψιμο, διαθέτει τυπώματα και κοψίματα που αναπαριστούν σκισίματα, στενή μέση και ασορτί πέπλο, με μήκος από την κορφή του κεφαλιού μέχρι τα μέσα των μηρών.

Τη δεκαετία του 40, λόγω του πολέμου οι σιλουέτες γενικότερα γίνονται ακόμα πιο λεπτές. Ακόμα οι γυναίκες υιοθετούν παντελόνια και ανδρική ενδυμασία καθώς αντικαθιστούν τους άνδρες στους χώρους εργασίας. Εκείνη την περίοδο το ready to wear ντύσιμο εξελίχθηκε καθώς οι γυναίκες που δούλευαν είχαν πλέον πληθύνει. Τα τζιν είχαν κερδίσει επίσης τη θέση τους στα womenswear. Τότε ήταν που εφευρέθηκαν και τα sportwear. Ακόμα, σχεδιάστηκαν πολλά ντυσίματα που ήταν λειτουργικά ως προς το γυναικείο σώμα. Όμως, προς τα τέλη της δεκαετίας, το New Look κάνει την εμφάνισή του, το οποίο επαναφέρει τους κορσέδες. Η επιστροφή των ανδρών μετά τον πόλεμο, οδήγησε και στην επιστροφή του παραδοσιακού γυναικείου look και στον επαναπροσδιορισμό της θηλυκότητας. Οι γυναίκες που φορούσαν παντελόνια, θεωρούνταν λιγότερο γυναίκες από την κοινωνία. Έτσι ο Christian Dior εμπνεύστηκε το "The New Look". Η σιλουέτα ήταν επίσης περιοριστική για να ταιριάζει με την επιστροφή του γυναικείου ρόλου στο σπίτι. Περιελάμβανε αδύνατη μέση, στρογγυλεμένους ώμους και φαρδιές φούστες. Όσο αφορά την ανδρική μόδα, από την υποκουλτούρα της jazz αναδύθηκε και υιοθετήθηκε το zoot - suit.

Η φωτογραφία στα δεξιά απεικονίζει το New Look. Περιλαμβάνει σακάκι με σαφώς καθορισμένο στήθος, σφιχτή μέση, φυσικούς ώμους και παραγεμισμένους γοφούς. Η φούστα έχει μήκος μέχρι τη μέση της γάμπας, της οποίας το σχήμα φαρδαινει ελαφρώς προς το μήκος της. Είναι διακοσμημένη με πιέτες. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από γάντια, χαμηλή γόβα και μεγάλο μεγέθους καπέλο.

Σε αντίθεση με τον Christian Dior, ο Balenciaga έρχεται να εξυμνήσει το γυναικείο φύλο, και χρησιμοποιεί μοντέλα με διαφορετικούς σωματότυπους. Σχεδίασε τη σιλουέτα χωρίς μέση, χωρίς κορσέ και την κυβική barrel γραμμή. Ακόμα ήταν ο πρώτος που σχεδίασε το sack φόρεμα. Άλλα σχέδια του είναι η balloon φούστα, το jacket με μανίκια κιμονό, το torero στυλ jacket, το o-shape cocoon παλτό και το baby doll φόρεμα. Κυριάρχησε τη δεκαετία του 40 αλλά και του 50, και η επιρροή του έχει παραμείνει μέχρι και σήμερα.

Στη διπλανή φωτογραφία απεικονίζεται το Sack dress. Πέφτει χαλαρά από τους ώμους και στενεύει στο σημείο όπου στηρίζεται, στο ύψος των γονάτων. Δεν έχει μέση, είναι αμάνικο, έχει λαιμό κόψη σε σχήμα V και επιτρέπει στο σώμα να είναι χαλαρό στο εσωτερικό του.

Στη διπλανή εικόνα, το μοντέλο φοράει τη Bubble φούστα. Είναι στενή στο ύψος της μέσης και φαρδαίνει προς το μήκος της. Είναι φουσκωτή. Συνδυάζεται με taffeta παλτό, που είναι στενό στο ύψος των ώμων και ανοίγει προς το μήκος του. Επίσης είναι φουσκωτό, κλείνει με ένα κουμπί, και είναι διακοσμημένο με μεγάλο φιόγκο στο ύψος του λαιμού.

Στην επόμενη φωτογραφία, απεικονίζεται το torero στυλ. Το σακάκι έχει μήκος που εκτείνεται μέχρι κάτω από το στήθος, πλούσια κεντητή διακόσμηση στα φινιρίσματα και δεν έχει γιακά. Είναι εμπνευσμένο από τους ταυρομάχους.

Το ακόλουθο στυλ είναι το Baby doll. Απαρτίζεται από φαρδύ φόρεμα, ριχτό από το μήκος των ώμων μέχρι τη μέση, που ανοίγει και φουντώνει από το μήκος της μέσης μέχρι το γόνατο. Είναι αμάνικο και δεν έχει μέση.

Από τη δεκαετία του 50 και μετά, οι σιλουέτες αρχίζουν να είναι υπερθηλικές και να έχουν όγκο (κυριαρχεί ο όγκος). Ταυτόχρονα, τα ανδρικά κοστούμια έχουν αρχίσει να γίνονται λιγότερο ογκώδη, καθώς αφαιρούνται οι βάτες από τους ώμους. Στην πορεία γεννήθηκε και το Teddy Boy Look.

Το Teddy Boy Look, απεικονίζεται στην τελευταία δεξιά φωτογραφία. Αποτελείται από σακάκι με φαρδύ γιακά και καρδό μοτίβο. Το σύνολο διαθέτει πουκάμισο, κορδέλα φιόγκο στο λαιμό, παντελόνι με ύψος που ξεκινάει από τον αφαλό, που είναι ίσια, στενή γραμμή.

Εκείνη τη δεκαετία η ηθοποιός Audrey Hepburn με το στυλ της ενέπνεε τη γυναικεία ενδυμασία. Φορούσε σχέδια του Hubert De Givenchy, του οποίου αποτελούσε τη μούσα. Απεικονίζεται στην κάτω κεντρική φωτογραφία, όπου φοράει πουλόβερ που περιγράφει το πάνω μέρος του σώματος,

στενό τζιν με μήκος που ξεκινάει από τη μέση και φτάνει μέχρι τα μισά της γάμπας, το οποίο επίσης περιγράφει το σώμα. Στην αριστερή φωτογραφία, φοράει ένα μαύρο στενό φόρεμα, με απλά κοψίματα, σε ίσια γραμμή, με μήκος μέχρι κάτω από το γόνατο, και διακόσμηση στο φινίρισμα, που είναι αμάνικο.

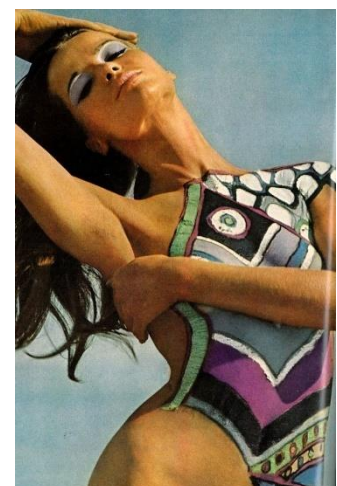
Από το 1960 και μετά, η Αγγλία και τα μουσικά της σχήματα γίνεται η κεντρική σκηνή της μόδας, καθώς επηρεάζει τη νεαρή κουλτούρα. Διαδίδεται το Mod Look, του οποίου αντιπρόσωποι είναι οι Beatles. Όσο αφορά την ανδρική μόδα, είναι η δεκαετία που αυξάνεται η ζήτηση της ποικιλίας. Παράλληλα, ήταν η περίοδος που οι γυναίκες ξεκίνησαν να επιλέγουν να φορούν ρούχα που τις εκφράζουν.

Από εκείνη την περίοδο και μετά τα ρούχα εγκυμοσύνης έγιναν πασίγνωστα. Επιπλέον, η νεολαία επέλεγε να αποκαλύψει περισσότερο δέρμα. Έτσι, έκανε την εμφάνισή της η μίνι φούστα, την οποία σχεδίασε η Mary Quant. Πλέον οι γυναίκες μπορούσαν να επιλέξουν μεταξύ mini, midi, maxi φούστας και τζιν ή παντελόνι. Ακόμα, επιρροή της εποχής αποτελούσε το μοντέλο Twiggy, η οποία με το χαρακτηριστικό της αγορίστικο στυλ, βοήθουσε στη γρήγορη διάδοση των τάσεων. Αυτό συνέβη καθώς, η γραμμή μεταξύ menswear και womenswear εκείνη την δεκαετία αρχίζει να γίνεται θολή. Υιοθετήθηκαν τόσο από άντρες, όσο και από γυναίκες φωτεινά χρώματα, blazer, ψηλόμεσα παντελόνια και flow μαλλιά. Το ανδρόγυνο στυλ εδραιωνόταν. Εκείνη την περίοδο η αυτοπαρουσίαση του ατόμου είχε πολιτικοποιηθεί, και ακόμα περισσότερο την επόμενη δεκαετία.

Στα αριστερά απεικονίζονται οι Beatles. Έχουν χαρακτηριστικά mod κουρέματα στρογγυλά γυαλιά. Φοράνε σακάκια με έντονα χρώματα, εκ των οποίων το ένα έχει ριγέ μοτίβο. Ακόμα έχουν έντονους διπλωμένους γιακάδες. Εσωτερικά φορούν είτε πουκάμισα είτε μπλούζες σε λευκό ή μαύρο, τα οποία δίνουν μία αίσθηση χαλαρότητας στο ύφος του στυλ.

Στην δεξιά μεριά της δεύτερης εικόνας, απεικονίζεται η Twiggy. Αποτελεί πρότυπο της εποχής, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως. Χαρακτηριστικά της αποτελούν ο εφηβικός σωματότυπος, το κοντό bob κούρεμα, η μαύρη μάσκα, οι σκιές που τόνιζαν το μέγεθος των ματιών της και τα άτονα χείλη και δέρμα. Στην εικόνα, τα supermodel φορούν μίνι φορέματα με μήκος μέχρι τα μέσα του μηρού, σε A γραμμή, με μακριά μανίκια, διπλωμένους γιακάδες, έντονα χρώματα και γεωμετρικά μοτίβα.

Εκείνη την περίοδο ο Emilio Pucci, έγινε γνωστός ως prince of prints εξαιτίας της λατρείας του για τα τυπώματα. Είναι ο σχεδιαστής που έχει τα credits του capri παντελονιού. Τα κοψίματα του προσδίδουν ελευθερία στην κίνηση. Εμπνέεται από τη

φύση, την τέχνη και περιοχές της Αφρικής. Έτσι σχεδιάζει πολύχρωμα μοτίβα που χαρακτηρίζουν τη δεκαετία του 60, όπως απεικονίζεται στην παραπάνω φωτογραφία.

Παράλληλα ο Pierre Cardin, σχεδίασε ενδύματα που μοιάζουν με γλυπτά, και έχουν γεωμετρική αρμονία. Ήταν εμπνευσμένα από το mod look και το space age style. Χρησιμοποιούσε Vinyl και μεταλλικούς συνδυασμούς με μαλλί. Ήταν αυτός που σχεδίασε καλσόν και ελαστικά για τα πόδια των γυναικών, τα οποία είχαν μοτίβα και συνδύαζε με μίνι φούστες ή φορέματα.

Στην δεξιά φωτογραφία, το μοντέλο φοράει σχέδιο του Pierre Cardin. Η ενδυμασία περιλαμβάνει φαρδύ παντελόνι με έντονα χρώματα και μοτίβα, ασορτί μπλουζάκι με μανίκια σχετικά στενά μέχρι το ύψος του αγκώνα. Είναι σχεδιασμένο σε φαρδιά γραμμή, έχει μήκος από τον λαιμό μέχρι τη λεκάνη, δεν έχει γιακά και διαθέτει κουμπιά στη δεξιά μπροστινή πλευρά. Το σύνολο είναι εμπνευσμένο από ανδρική ενδυμασία ανατολικών χωρών.

Ο Pierre Balmain, σχεδίασε μία πολύ θηλυκή νέα σιλουέτα, με ultra-slim μέση. Τα σχέδιά του ήταν φαρδιά και με χάρη, ρομαντικά και πολυτελή. Σχεδίαζε βραδινά φορέματα με κωνικές φούστες και μοτίβα. Σχεδίασε μία ακόμα σιλουέτα, η οποία αγκάλιαζε τη γυναικεία φιγούρα και απλωνόταν μέχρι το γόνατο, που έμοιαζε με αναποδογυρισμένο ποτήρι σαμπάνιας.

Στην δεξιά φωτογραφία, το μοντέλο φοράει στενό φόρεμα, με πολύ λεπτή μέση, που μοιάζει με αναποδογυρισμένο ποτήρι σαμπάνιας. Το φόρεμα στενεύει στα γόνατα. Η γούνα έχει μανίκια μέχρι τους αγκώνες και μήκος από το λαιμό μέχρι πριν τη μέση, είναι ανοιχτή μπροστά και τραβιέται προς τα πίσω.

Ο Valentino Garavani σχεδιάζει δραματικά, πολυτελή φορέματα. Είναι συχνά κεντημένα με χάντρες ή πούλιες, ή δουλεμένα με δαντέλα. Τα χρώματα που χρησιμοποιεί είναι έντονα, και συνήθως προτιμάει το άσπρο, το μαύρο και το κόκκινο.

Στην τρίτη φωτογραφία απεικονίζεται φαρδύ λευκό, μακρύ παντελόνι καμπάνα, με κέντημα στο κάτω μέρος. Συνδυάζεται με ασορτί μπλούζα μακρυμάνικη, η οποία είναι ζιβάγκο, φαρδιά, με μήκος μέχρι κάτω από τους γοφούς. Είναι διακοσμημένη με κέντημα στο κάτω μέρος, στις άκρες των μανικιών και στον λαιμό.

Η Mary Quant αντιμετωπίζει το σχεδιασμό ρούχων ως μορφή τέχνης, που όμως μεταδίδεται γρήγορα εξαιτίας της σύνδεσης με το ανθρώπινο σώμα. Δεν σχεδιάζει για τους πλούσιους. Έχει τα credits της μίνι φούστας, όπως προαναφέρθηκε. Σχεδίασε ένα στυλ το οποίο έδινε έμφαση στα πόδια. Οι γραμμές της είναι καθαρές, χωρίς μέση, με κοψίματα απλά που μοιάζουν με εκείνα παιδικών ρούχων. Τα συνδύαζε με παπούτσια χωρίς τακούνι ή ψηλές μπότες.

Στην επόμενη φωτογραφία απεικονίζονται, φορέματα χωρίς ντεκολτέ, αμάνικα, με μήκος μέχρι τα μέσα του μηρού, πέφτουν χαλαρά. Είναι στενή γραμμή, συνδυάζονται με ασορτί καλσόν ή χωρίς, έχουν είτε διακόσμηση με πιέτες, είτε είναι ίσια γραμμή, έντονα χρώματα.

Ο De Castelbajac Jean-Charles, είναι γνωστός για τις αναφορές στην pop art που κάνει με τα σχέδιά του. Χρησιμοποιεί έντονα χρώματα, με signature το κόκκινο, το άσπρο, το πράσινο και το κίτρινο. Διάσημο σχέδιό του είναι το κυλινδρικό φόρεμα, που έχει τυπωμένο πάνω του το soup can painting του Andy Warhol, το οποίο είναι κατασκευασμένο από χαρτί. Τέτοιου είδους ενδύματα είναι μίας χρήσης. Απεικονίζεται στη διπλανή φωτογραφία, διαθέτει σιλουέτα χωρίς μέση, είναι αμάνικο, με μήκος από το λαιμό μέχρι τα μισά του μηρού.

Ο Yves Saint Laurent σχεδίασε την Trapeze line, η οποία απελευθέρωσε τη γυναίκα από τη στενή μέση, χωρίς να σταματήσει να είναι κομψή. Οι γραμμές του είχαν γεμισμένη μέση και στήθη. Δημιούργησε το Nude look, με διαφανή μπλουζάκια, το οποίο προκάλεσε σκάνδαλο. Ακόμα, είναι γνωστός για το γυναικείο tuxedo και το safari look. Εμπνεόταν και από την τέχνη, καθώς σχεδίασε το εμβληματικό Mondrian look. Χάρη στα σχέδιά του έγινε δημοφιλές το beat look. Χαρακτηριστικά του αποτελούν το μαύρο χρώμα, οι κοντές φούστες το ζιβάγκο και το δέρμα. Στη δεύτερη φωτογραφία απεικονίζεται το Mondrian look. Αποτελείται από φαρδύ φόρεμα, έχει μήκος μέχρι πάνω από το γόνατο, είναι αμάνικο, έχει στρογγυλή λαιμό κόψη, και είναι εμπνευσμένο από πίνακες του Mondrian, που χρησιμοποιεί έντονα πλακάτα χρώματα και έντονα μεγάλα γεωμετρικά μοτίβα.

Στην τρίτη φωτογραφία απεικονίζεται η trapeze line. Το φόρεμα έχει μήκος μέχρι τη μέση της γάμπας, είναι φαρδύ από το ύψος του στήθους και σε όλο το μήκος του. Άλλοτε με κοντά μανίκια, άλλοτε αμάνικο. Έχει φαρδύ διπλωμένο γιακά.

Στην επόμενη φωτογραφία παρουσιάζεται το Pea Coat. Είναι παλτό σε φαρδιά γραμμή, με μήκος που εκτείνεται μέχρι κάτω από τη λεκάνη. Τα μανίκια του έχουν μήκος σχεδόν τρία τέταρτα. Κλείνει στο μπροστινό μέρος με δύο σειρές από κουμπιά. Διαθέτει διπλωμένο γιακά. Στο κάτω μέρος του σώματος, φοριέται φαρδύ παντελόνι με μήκος μέχρι πάνω από τον αστράγαλο. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται με παπούτσι που αποκαλύπτει τη φτέρνα και φαρδύ κολιέ στο λαιμό.

Στην αριστερή φωτογραφία απεικονίζεται το Safari Look. Ο άνδρας αριστερά είναι ο ίδιος ο Yves Saint Laurent, ο οποίος

φοράει στενό πουκάμισο από χοντρό ύφασμα, με μήκος μέχρι τους γοφούς. Έχει έντονες τσέπες, όρθιο γιακά, και είναι ζωσμένο στη μέση. Η ενδυμασία ολοκληρώνεται από ασορτί παντελόνι στενό, σε σχήμα σωλήνα. Την τελευταία πινελιά δίνει ένα φουλάρι στο λαιμό. Η γυναίκα δεξιά, είναι ντυμένη με φόρεμα από χοντρό ύφασμα, που το μήκος του εκτείνεται μέχρι την αρχή του μηρού. Το ρούχο, έχει επίσης έντονες τσέπες και διπλωμένο γιακά. Διαθέτει κούμπωμα στο μπροστινό μέρος από κορδόνι που

σφίγγει. Είναι ζωσμένο στο ύψος της λεκάνης και η γραμμή του είναι στενή. Η ενδυμασία ολοκληρώνεται από μπότα μέχρι το ύψος του μηρού.

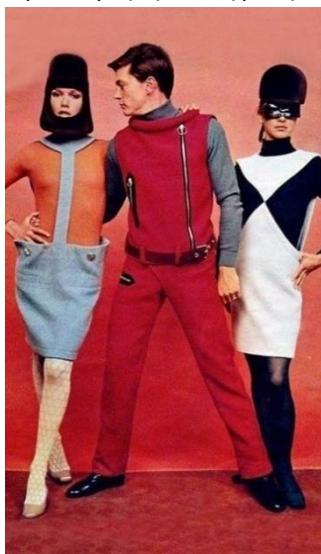
Η εικόνα στα δεξιά, αποτελεί ένα ακόμα σχέδιο του Yves Saint Laurent. Απεικονίζει γούνα με μήκος μέχρι τα μέσα των μηρών. Έχει έντονους ώμους που δίνουν όγκο στο πάνω μέρος του σώματος. Είναι φαρδιά σε μέγεθος με φαρδιά μακριά μανίκια, σε έντονο πράσινο χρώμα.

Το επόμενο φόρεμα, αποτελεί κομμάτι του Nude Look. Έχει μήκος από το λαιμό μέχρι το πάτωμα, φαρδιά γραμμή και μακριά μανίκια. Έχει γούνα στο ύψος της λεκάνης που δίνει όγκο και αποτελείται από πυκνό διαφανές ύφασμα. Δημιουργεί έντονες πτυχώσεις από το ύψος των μηρών μέχρι το πάτωμα.

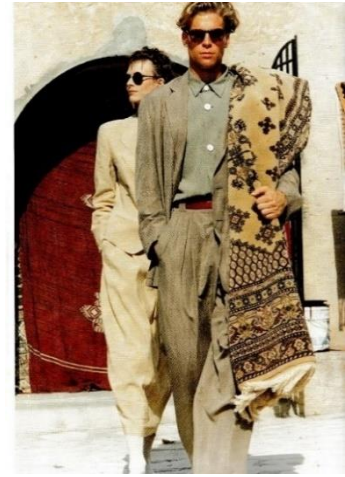
Η δεκαετία του 60 είναι γνωστή για το space age στυλ, το οποίο χαρακτηρίζει τα τέλη της. Το στυλ απεικονίζεται στην αριστερή φωτογραφία. Η γυναίκα αριστερά, φοράει στενή

κολλητή μπλούζα σε έντονο χρώμα, φούστα με μήκος μέχρι πάνω από το γόνατο. Είναι πιο φαρδιά στη μέση και στενεύει προς το μάκρος της, συγκρατείται από λωρίδα που κατευθύνεται μέχρι τον λαιμό και τον αγκαλιάζει. Η εμφάνιση ενισχύεται από καλσόν με μοτίβο. Ο άνδρας στη μέση, φοράει παντελόνι στενό, σε ίσια γραμμή, σωληνοειδές, με μία τσέπη με φερμουάρ. Στο πάνω μέρος του σώματος, φοράει ασορτί ζακέτα, η οποία είναι αμάνικη, με φερμουάρ στα πλάγια. Εσωτερικά φοράει μπλούζα με ζιβάγκο και μακριά μανίκια, η οποία είναι στενή, και σε γκρι χρώμα για να κάνει αντίθεση με το υπόλοιπο σύνολο. Η γυναίκα στα δεξιά, φοράει στενή μαύρη μπλούζα που έχει ζιβάγκο. Από πάνω φόρεμα με γεωμετρικά κοψίματα στο στήθος που αποκαλύπτουν την

εσωτερική μπλούζα και το ζιβάγκο. Το μήκος του φορέματος εκτείνεται μέχρι πάνω από το γόνατο. Η ενδυμασία ολοκληρώνεται με μαύρο καλσόν.

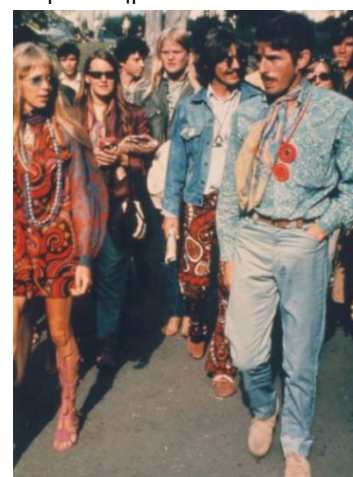
Η εικόνα δεξιά αποτελεί δείγμα της ανδρικής ενδυμασίας της εποχής. Το μοντέλο φοράει χαλαρό αδόμητο σακάκι με διπλωμένο γιακά. Συνδυάζεται με παντελόνι σε φαρδιά γραμμή, επίσης χαλαρό, με μικρές πιέτες στο ύψος της λεκάνης. Το πουκάμισο είναι από χαλαρό ύφασμα, με γιακά και μεγάλα κουμπιά.

Μέχρι τη δεκαετία του 60, οι ομοφυλόφιλοι ήταν υποχρεωμένοι να ζουν κρυφή ζωή. Γι' αυτό το λόγο προέκυψε και η ανάγκη της αναγνώρισής τους μέσω των ρούχων. Τα χαρακτηριστικά όμως ήταν διακριτικά καθώς δεν έπρεπε να δηλώσουν τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό. Οι άνδρες χρησιμοποιούσαν το πράσινο χρώμα ή την κόκκινη γραβάτα και τα σουέτ παπούτσια. Οι γυναίκες φορούσαν γραβάτα, βιολετί χρώμα και μανικετόκουμπα. Από τη δεκαετία του 60 και μετά τα σημαίνοντα σταμάτησαν να έχουν την ίδια ισχύ, καθώς τα ρούχα άρχισαν να απελευθερώνονται, και πλέον ήταν αποδεκτό και για όλους τους άνδρες να ασχολούνται με τη μόδα. Μετά όμως το 60 που οι κινητοποιήσεις της κοινότητας έγιναν και πάλι έντονες, η μόδα ξανά σχετίστηκε με την κοινότητα. Μέχρι το 1969 χαρακτηριστικά στυλ των γκέι ανδρών ήταν το camp, drag και elite elegance. Μετά το 1969 εμφανίστηκε το clone, που χαρακτηριζόταν το macho μοντέρνο γκέι στυλ. Μέχρι τότε χαρακτηριστικό στυλ για τις λεσβίες ήταν το butch – femme, το οποίο επίσης άρχισε να αντικαθίσταται από το ανδρόγυνο. Από εκεί και πέρα, τα στυλ εξελίχθηκαν από επιρροές υποκουλτούρων. Το 1970, η δημόσια εικόνα των λεσβιών επικεντρωνόταν στην αρρενωπότητα. Δεν υιοθετούσαν όμως όλες αυτή την ενδυμασία

Σε γενικότερο πλαίσιο τη δεκαετία του 70 η μόδα επηρεάζεται από το κίνημα των Hippies, που στη συνέχεια μετατράπηκε σε Punk. Οι καλλιτέχνες της έπαιζαν με το φύλο, καθώς ντύνονταν με ένα λαμπερό, ανδρόγυνο στυλ. Τότε κάνει την εμφάνισή του και το power dressing. Για να μοιάζει η εμφάνισή τους πιο «επαγγελματική», οι γυναίκες υιοθέτησαν κοστούμια, matching skirts και jackets με έντονους ώμους. Έτσι πετύχαιναν ένα πιο masculine look. Παράλληλα γεννήθηκε η Glam Rock. Χαρακτηριστική persona είναι ο David Bowie με τη Ziggy Stardust, με τα λαμπερά outfits και make up. Τότε ήταν και η εποχή της disco. Το στυλ απευθύνεται σε άντρες και γυναίκες. Χαρακτηριστικά του είναι τα παντελόνια καμπάνα, τα φλοράλ πουκάμισα και τα άσπρα κοστούμια τριών μερών. Υλικά που χρησιμοποιούσε είναι τα συνθετικά υφάσματα, ο πολυεστέρας, το νάιλον, το βελούδο, το σατέν. Εκείνη την δεκαετία, στην Αφρο-αμερικανική νεολαία, εντοπίζεται το hip – hop.

Στην διπλανή φωτογραφία απεικονίζονται άνδρες και γυναίκες από την εποχή των Hippies. Η γυναίκα αριστερά, φοράει χαλαρό μίνι φόρεμα με έντονα μοτίβα. Είναι ζιβάγκο, έχει φαρδιά μανίκια με διαφάνειες και μοτίβα. Η ενδυμασία ολοκληρώνεται από ψηλά σανδάλια, μακρύ κολιέ και μακριά

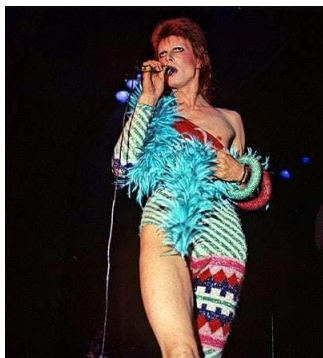
μαλλιά. Οι άνδρες στα δεξιά, φοράνε χαλαρά τζιν παντελόνια ή με μοτίβα, πουκάμισα με έντονα μοτίβα, μαντίλια.

Στην δίπλα εικόνα, η κοπέλα φοράει το εμβληματικό παντελόνι καμπάνα. Αποτελεί τζιν με μήκος από τον αφαλό μέχρι κάτω από τους αστραγάλους. Είναι στενό στη λεκάνη μέχρι το μήκος της μέσης του μηρού. Το παντελόνι από τα μέσα του μηρού μέχρι το τέλος του μήκους του φαρδαίνει σε σχήμα καμπάνας. Διαθέτει κουμπιά στα μπατζάκια από τη μέση του μηρού και σε όλο το μήκος του. Η ενδυμασία συνδυάζεται με τζιν μπλουζάκι αμάνικο, το οποίο αποκαλύπτει το στήρνο. Έχει φαρδιές τράντες και κουμπιά στο μπροστινό μέρος.

Ο Marc Bolan είναι καλλιτέχνης που αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για το Glam Rock στυλ, το οποίο είναι ανδρόγυνο. Στη φωτογραφία, ο καλλιτέχνης απεικονίζεται να φοράει στενό σακάκι που τονίζει ελαφρά τους ώμους και τη μέση, με φαρδύ, διπλωμένο γιακά και διακόσμηση από πολύχρωμες παγέτες σε όλη του την επιφάνεια. Εσωτερικά φοράει πουκάμισο με διπλωμένο γιακά. Στο κάτω μέρος φοράει στενό παντελόνι με γεωμετρικό μοτίβο, το πλάι του οποίου έχει επίσης διακόσμηση από πολύχρωμες παγέτες. Το look ολοκληρώνουν το μακιγιάζ στο πρόσωπο και τα μακριά μαλλιά.

Στη διπλανή φωτογραφία απεικονίζεται άλλη μία εμβληματική εμφάνιση του Marc Bolan σε glam rock στυλ. Φοράει στενό σακάκι με ελαφρώς τονισμένη μέση και ώμους, φαρδύς μαύρος διπλωμένος γιακάς και ένα κουμπί στο κέντρο. Είναι ολόκληρο κατασκευασμένο από γυαλιστερό λεοπάρ ύφασμα. Συνδυάζεται με στενό παντελόνι το οποίο είναι διακοσμημένο από επαναλαμβανόμενο γεωμετρικό μοτίβο, σε επίσης έντονο χρώμα. Το στυλ συμπληρώνεται από διακριτικό πουκάμισο, το οποίο είναι σχεδόν στο χρώμα του δέρματος.

Στην επόμενη φωτογραφία απεικονίζεται ο χαρακτήρας Ziggy Stardust, ο οποίος επίσης αναδεικνύει το glam rock στυλ. Φοράει ολόσωμη στενή φόρμα, με ριγέ μοτίβο. Διαθέτει πολύ έντονες βάτες που εξέχουν και τονίζουν τους ώμους. Έχει βαθιά λαιμό κόψη που φτάνει μέχρι κάτω από το στήθος. Το look ολοκληρώνεται από κόκκινες γυαλιστερές μπότες, με ύψος σε

ολόκληρη την έκταση του πάτου, έντονο μακιγιάζ, και ανδρόγυνο μαλλιά. Αριστερά ακολουθεί άλλη μία εμβληματική εμφάνιση του χαρακτήρα στο ίδιο στυλ. Φοράει ολόσωμη κολλητή στο σώμα φόρμα. Το ένα χέρι είναι ολόκληρο καλυμμένο, και το άλλο είναι εκτεθειμένο μαζί με τον ώμο και το ένα

στήθος. Το ένα πόδι είναι επίσης ολόκληρο καλυμμένο και το άλλο γυμνό. Η φόρμα είναι πλούσια διακοσμημένη με γυαλιστερά, διαφορετικά, γεωμετρικά μοτίβα, και στο μπροστινό της μέρος εκτείνονται πούπουλα κατά μήκος της.

Στην δεξιά φωτογραφία απεικονίζεται χαρακτηριστικό

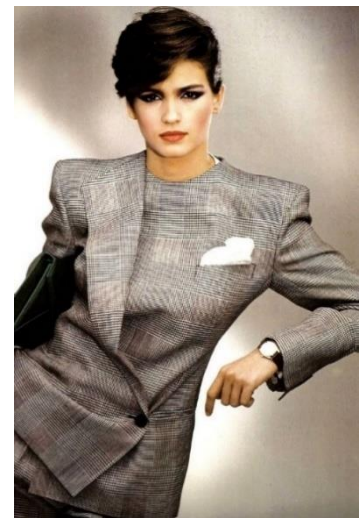

παράδειγμα από την εποχή της disco. Ο John Travolta στην ταινία Saturday Night Fever φοράει στενό πουκάμισο, με φαρδιά μανίκια που καταλήγουν σε στενές μανσέτες. Το συνδυάζει με παντελόνι καμπάνα, το οποίο έχει ψηλή στενή μέση, που αναδεικνύει το σώμα του. Η ενδυμασία συμπληρώνεται από μποτάκι με τακούνι. Άλλο ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αριστερή εικόνα. Ο άνδρας φοράει παντελόνι καμπάνα, σε κόκκινο, από πολυεστέρα ύφασμα. Το συνδυάζει με δερμάτινο μπουφάν, το οποίο στενεύει στο πίσω μέρος.

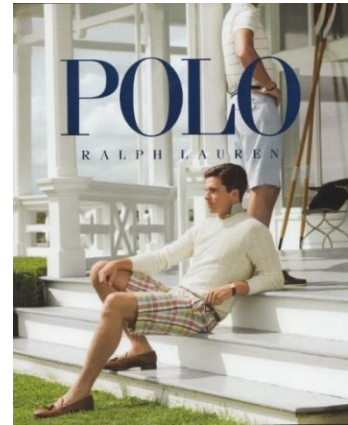

Εκείνη την περίοδο, ο οίκος μόδας Missoni, κυκλοφορεί τα πλεκτά zigzag μοτίβα του, τα οποία χαρακτηρίζουν όλη τη δεκαετία. Οι σιλουέτες διαθέτουν απλά κοψίματα. Ο οίκος παρουσίασε για πρώτη φορά ένα nude look, χωρίς σουτιέν το οποίο προκάλεσε σκάνδαλο, και για το οποίο πείρε αργότερα τα credits ο Yves Saint Laurent.

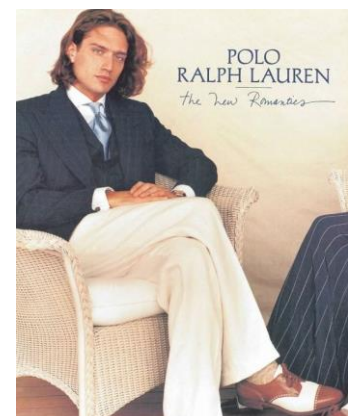
Ο Giorgio Armani, σχεδίασε μοντέρνα και μινιμαλιστικά ρούχα σε ουδέτερα χρώματα. Έχει τα credits του casual elegance. Είναι αυτός που αφαιρέσε τις σκληρές επενδύσεις από τα κοστούμια και τους έδωσε ένα χαλαρό fit. Επιπλέον στα πλαίσια του casual elegance αντικατέστησε το πουκάμισο και τη γραβάτα με το t-shirt. Αλλάζει την οπτική με την οποία αντιμετώπιζαν έως τότε τα ανδρικά ρούχα. Σχεδιάζει soft ρούχα τα οποία είναι και sexy. Σχεδιάζει sportswear τα οποία τα οποία είναι χειροποίητα. Τέλος, σχεδιάζει ένα power suit που αρχίζει να απομακρύνεται από το ανδρικό κοστούμι, και η προσέγγισή του είναι το ίδιο δραματική. Στην διπλανή εικόνα ακολουθεί παράδειγμα από Power Suit. Είναι Σακάκι που κλείνει σταυρωτά, φοριέται μόνο του, χωρίς ντεκολτέ.

Ο Ralph Lauren εκείνη την περίοδο, σχεδίασε ρούχα που απηχούσαν σε ανθρώπους που δεν ήθελαν να ακολουθούν τη μόδα. Έδωσε στους Αμερικανούς το casual. Στην διπλανή φωτογραφία, το μοντέλο φοράει κοντό, φαρδύ παντελόνι σε μήκος μέχρι πάνω από το γόνατο, το οποίο έχει διακόσμηση από καρό μοτίβο. Στην περιοχή της λεκάνης συγκρατείται από ζώνη. Η εμφάνιση συνδυάζεται από πλεκτό στενό πουλόβερ, με μακριά στενά μανίκια και πλέξη από μοτίβα. Είναι μονόχρωμο, και εσωτερικά του φοριέται πουκάμισο με όρθιο γιακά. Στην επόμενη εικόνα, η γυναίκα φοράει σακάκι με διπλωμένο γιακά, το οποίο είναι ανοιχτό μπροστά. Εσωτερικά φοράει ριγέ πουκάμισο με γιακά από δαντέλα. Η ενδυμασία συμπληρώνεται από φαρδιά ζώνη. Συνολικά έχει σκούρες αποχρώσεις. Στην τρίτη εικόνα, το μοντέλο φοράει φαρδύ σακάκι, με ριγέ διακόσμηση. Εσωτερικά φοράει γιλέκο στο ίδιο χρώμα με πουκάμισο. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από σατέν γραβάτα και φαρδύ παντελόνι.

Η Vivienne Westwood μαζί με τον τότε σύζυγό της McLaren, έθεσε το σκηνικό για την εμπορευματοποίηση της Punk. Μέσα από αυτά τα ρούχα, ήθελε να περάσει ένα ισχυρό κοινωνικό μήνυμα. Τα πρώτα της σχέδια βασίζονταν σε ready to wear ρούχα, τα οποία έσκιζε, έδενε και διακοσμούσε προκλητικά. Το στυλ ολοκλήρωνε με αλυσίδες, παραμάνες, φερμουάρ και άλλα αξεσουάρ. Στη συνέχεια για τα σχέδιά της εμπνεύστηκε από Γαλλικούς πίνακες και τα μουσεία. Συνδυάζει στοιχεία από την ιστορία της μόδας με προκλητικά θέματα. Γι' αυτό και οι συλλογές της είναι επίσης θεματικές. Προσπαθεί να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε το σώμα, γι' αυτό αλλάζει και τη σιλουέτα κατά τον ίδιο τρόπο. Έτσι χρησιμοποιεί πολύ ψηλά τακούνια, κάνει το θώρακα να φαίνεται μικρό και στρογγυλεύει το κάτω μέρος του σώματος. Κατά αυτό τον τρόπο μακραίνει τα πόδια, για να αποτελούν το βάθρο του προσώπου, το οποίο κατά τη σχεδιάστρια είναι το πιο ερωτικό σημείο. Υιοθετεί αρρενωπά στοιχεία στα σχέδιά

της. Στη αριστερή εικόνα τα μπλουζάκια αποτελούν σχέδιά της Punk συλλογής της. Είναι κατασκευασμένα από διαφανές ύφασμα που έχει ζάρες και σκισίματα.

Έχουν στενά μακριά μανίκια και είναι διακοσμημένα με επαναστατικές για την εποχή μονόχρωμες στάμπες. Στην δεξιά εικόνα ο άνδρας αριστερά, φοράει αμάνικη μπλούζα με κομμένα τα μανίκια, η οποία είναι διακοσμημένη με στάμπα επαναστατική για την εποχή. Την εμφάνιση συμπληρώνει με

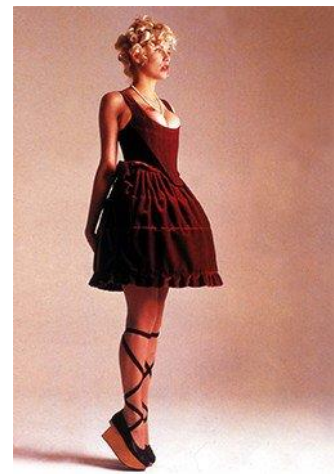
στενό παντελόνι. Η γυναίκα δεξιά είναι η ίδια η Vivienne Westwood. Φοράει κοντομάνικη μπλούζα με μήκος μέχρι τον αφαλό. Και αυτή είναι διακοσμημένη με προκλητική στάμπα για την εποχή. Τη συνδυάζει με πολύ κοντή φούστα, η οποία έχει μήκος μέχρι την αρχή των μηρών και κολακεύει τη λεκάνη. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από διχτυωτό καλσόν.

Γενικά, χαρακτηριστικά της Punk αποτελούν οι μίνι φούστες, τα διχτυωτά καλσόν, τα δερμάτινα μπουφάν, Mohawk μαλλιά, τα έντονα μαυρισμένα μάτια, τα κραγιόν και τα piercing.

Στην επόμενη εικόνα απεικονίζονται διαφορετικού ύφους και αισθητικής σχέδια της Vivienne Westwood. Συγκεκριμένα, εικονίζονται κοντά μπλουζάκια με μήκος

μέχρι περίπου το ύψος του αφαλού, τριγωνικό κόψιμο στο κάτω μέρος, βαθύ τετραγωνισμένο ντεκολτέ. Είναι εμπνευσμένα από γαλλικούς πίνακες. Το αριστερά έχει τυπωμένο κομμάτι του πίνακα, ενώ το δεξιά αναπαριστά ρούχο που θα μπορούσε να περιέχεται σε πίνακα. Στην δεξιά εικόνα απεικονίζεται άλλο ένα σχέδιο της σχεδιάστριας. Το φόρεμα έχει στενό μπουστό εμπνευσμένο από κορσέ, τριγωνικό τελείωμα στο μπροστινό μέρος, βαθύ ντεκολτέ, φούστα με όγκο στους γοφούς, μήκος μέχρι τα μέσα του μηρού.

Τη δεκαετία του 80 διασημότητες του χώρου της μουσικής όπως η Madonna, ο Michael Jackson, ο Freddie Mercury, μέσα από την επιρροή τους στον κόσμο, προωθούν τη μόδα στο ευρύτερο κοινό. Χαρακτηριστικά όπως οι βάτες, τα μακριά μαλλιά σε άνδρες και γυναίκες, τα τρισδιάστατα γεωμετρικά στηθόδεσμα (κωνικά σουτιέν) και τα έντονα χρώματα σηματοδότησαν τη δεκαετία. Ακόμα είναι η περίοδος που διαδίδεται το τζιν και η μόδα του fitness. Η λατρεία του γυμνασμένου σώματος από τότε και μετά συνδέεται με τη γκέι κοινότητα. Η εικόνα του νέου άνδρα που παρουσιάζεται τη δεκαετία του 80, προέκυψε από το δεύτερο κύμα του φεμινισμού. Έτσι έγινε αποδεκτό το ενδιαφέρον για την εμφάνιση από τους άνδρες.

Στη διπλανή εικόνα απεικονίζεται ένα Power suit, τα οποία πλέον είναι πιο διαδεδομένα από την προηγούμενη δεκαετία. Το μοντέλο φοράει φαρδύ παντελόνι με γεωμετρικό μοτίβο. Το συνδυάζει με ασορτί σακάκι, το οποίο έχει έντονες βάτες, δύο σειρές από κουμπιά και διπλωμένο γιακά. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από πουά μαντίλι στο λαιμό, γάντια και κοντό μαλλί.

Στις επόμενες φωτογραφίες απεικονίζεται ο Freddie Mercury, κατά την περίοδο της κορύφωσης του Glam Rock στυλ. Στην πρώτη φωτογραφία φοράει ολόσωμη φόρμα, κολλητή στο δέρμα, διακοσμημένη ολόκληρη με στρας. Το χρώμα της είναι ασημί, έχει μανίκια με μήκος τρία τέταρτα, και πολύ βαθιά κυκλική λαιμό κόψη που φτάνει μέχρι το στομάχι. Στην επόμενη φωτογραφία, φοράει επίσης ολόσωμη φόρμα, κολλητή στο δέρμα, διακοσμημένη ολόκληρη με στρας. Το χρώμα της είναι κόκκινο και έχει πολύ βαθιά κυκλική λαιμό κόψη που φτάνει μέχρι το στομάχι.

Εκείνη την περίοδο ο Emanuel Ungaro έκανε μίξη μοτίβων με θηλυκά ντραπέ φορέματα. Τα σχέδιά του είναι είτε ρομαντικά είτε πιο σκληρά και περιλαμβάνουν πλούσια κοκτέιλ φορέματα με έντονα χρώματα και μίξεις μοτίβων, διάφανες μπλουζες, κυκλικές φούστες. Ήταν αυτός που έφερε τη δεκαετία του 80 την τάση για τα μαύρα και άσπρα πουά φορέματα με τους έντονους ώμους. Στην τελευταία φωτογραφία, απεικονίζεται σχέδιό του. Το μοντέλο φοράει φόρεμα με έντονους φουσκωμένους ώμους, ανοιχτή λαιμό κόψη σε τραπέζιο σχήμα, ύφασμα μαζεμένο στο ένα πλάι αποκαλύπτοντας ασορτί ύφασμα σε ίσια γραμμή. Είναι διακοσμημένο με φυτικά μοτίβα σε έντονα χρώματα.

Στην αριστερή εικόνα τα μοντέλα φορούν σακάκια με βαθιά λαιμό κόψη που εκτείνεται μέχρι το ύψος του στομαχιού. Έχουν έντονους ώμους, σχηματίζουν πτυχώσεις στο μπροστινό μέρος, κλείνουν με ένα μεγάλο κουμπί στο ύψος του αφαλού. Ολόκληρα έχουν μήκος που εκτείνεται μέχρι τους γοφούς. Τα μανίκια στενεύουν προς τους καρπούς. Η φούστα έχει μήκος από τη μέση μέχρι το πάτωμα. Είναι στενή μέχρι το μήκος του γονάτου και ανοίγει προς το μάκρος της.

Στη διπλανή φωτογραφία, η φούστα έχει μήκος από τη μέση μέχρι το πάτωμα και οριζόντιες πτυχώσεις μέχρι το ύψος πάνω από το γόνατο.

Από εκείνο το σημείο και κάτω έχει κάθετες πτυχώσεις με ασύμμετρο κόψιμο, ενώ είναι κοντύτερο στο μπροστινό μέρος. Η μπλούζα σχηματίζει επίσης πτυχώσεις και φουσκώνει, δίνει όγκο στο πάνω μέρος του σώματος, έχει ασύμμετρο κόψιμο με ουρά στο πίσω μέρος και πουά ύφασμα. Το σύνολο έχει έντονα χρώματα.

Εκείνη την περίοδο ο Issey Miyake συνδέει τη μόδα με την τέχνη και τη συνδυάζει με την τεχνολογία. Σχεδιάζει ρούχα που είναι σαν γλυπτά πάνω στο σώμα. Εμπνέεται και από τον Δυτικό αλλά και από τον Ανατολικό κόσμο. Τα ρούχα του δεν ακολουθούν τη μορφή του σώματος, και δημιουργούν

γεωμετρικές φιγούρες. Αφήνει ελεύθερο αυτόν που θα τα φορέσει να επιλέξει τον τρόπο με τον οποίο θα το κάνει, σε ένα βαθμό. Στην διπλανή εικόνα, απεικονίζονται φορέματα του σχεδιαστή με μήκος μέχρι τους αστραγάλους. Καλύπτουν ολόκληρο το σώμα. Έχουν είτε φαρδιά μανίκια στο μήκος των ώμων που στενεύουν προς τους καρπούς, είτε είναι αμάνικα. Η φόρμα του ενδύματος είναι γεωμετρική που δεν αγκαλιάζει το σώμα, δημιουργεί φυσαρμόνικα κάτω από το ύψος των γοφών ή της μέσης και εκτείνεται μέχρι το πάτωμα.

Ο Karl Lagerfeld, γίνεται creative director του οίκου της Chanel και επαναφέρει τη δόξα της. Διατήρησε τον χαρακτήρα της Chanel και τον επανερμήνευσε με έναν νεανικό και σύγχρονο τρόπο. Χρησιμοποίησε πέρλες, μοτίβα από διαμάντια, χρυσές αλυσίδες, tweed και το διάσημο διπλό C του λογοτύπου του οίκου. Στην τελευταία φωτογραφία της σελίδας απεικονίζεται ο ίδιος, του οποίου το στυλ είναι επίσης εμβληματικό και εμπνέει άλλους σχεδιαστές. Φοράει σακάκι με animal print, το οποίο έχει μαύρο διπλωμένο γιακά. Εσωτερικά φοράει μαύρο πουκάμισο με ψηλό γιακά, το οποίο είναι κουμπωμένο μέχρι το λαιμό. Το συνδυάζει με πολύ κολλητό μαύρο παντελόνι που αναδεικνύει το σχήμα του ποδιού. Την ενδυμασία ολοκληρώνει με μπότα που εκτείνεται μέχρι το ύψος κάτω από το γόνατο, η οποία είναι μαύρη και έχει τακούνι, και γυαλί ηλίου. Το χτένισμά του είναι επίσης χαρακτηριστικό καθώς πιάνει σε χαμηλή αλογοουρά το μακρύ μαλλί του, ενώ του έχει δώσει κλήση προς τα πίσω.

Στην επόμενη φωτογραφία, απεικονίζεται το Power suit του Karl Lagerfeld. Το συγκεκριμένο είναι κόκκινο. Τα μοντέλα φορούν μπλούζα φαρδιά με φούστα στενή που αγκαλιάζει τις καμπύλες και μήκος μέχρι το γόνατο. Από πάνω φορούν σακάκι από μαλακό ύφασμα, που το κόψιμό του θυμίζει τα κλασικά σακάκια του οίκου της Chanel. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από ζώνες κατασκευασμένες από χρυσές αλυσίδες και κολιέ από χρυσές αλυσίδες και πέρλες.

Στις επόμενες φωτογραφίες, ακολουθούν παραδείγματα υπέρ-τονισμού των βασικών στοιχείων της Chanel. Το μοντέλο της διπλανής φωτογραφίας φοράει πολύ μεγάλες πέρλες που διακοσμούν το μαύρο ύφασμα και κάνουν έντονη αντίθεση. Από πάνω φοράει πανωφόρι σε ασορτί μαύρο και έχει έντονα μανίκια. Στην επόμενη φωτογραφία, απεικονίζεται το κλασικό σακάκι της Chanel με έντονα μοτίβα και χρώματα. Φοριέται ανοιχτό χωρίς εσωτερικό ένδυμα. Το στήθος κοσμείτε και καλύπτεται με υπερβολικά κολιέ. Η εμφάνιση συνδυάζεται με ψηλό μέσο στενό δερμάτινο παντελόνι.

Ο Azzedine Alaïa σχεδιάζει ρούχα φτιαγμένα από δέρμα, τα οποία ταιριάζουν απόλυτα στις καμπύλες του γυναικείου σώματος, κάνοντας όποιον τα φοράει να μοιάζει με γλυπτό.

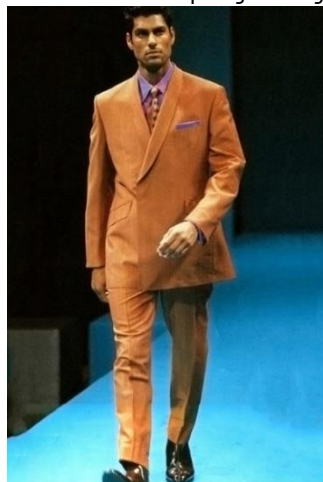

Κατά αυτό τον τρόπο τα ρούχα του είναι ταυτόχρονα στενά, αλλά επιτρέπουν και τη μεγαλύτερη ελευθερία κίνησης. Υλικά που χρησιμοποιεί για να ενισχύσουν το αποτέλεσμα είναι το Lycra, Latex και Stretch υφάσματα. Παράδειγμα των σχεδίων του απεικονίζεται στην αριστερή φωτογραφία. Το μοντέλο φοράει πολύ στενό φόρεμα που αγκαλιάζει τις καμπύλες του σώματος.

Έχει μήκος μέχρι τον αστράγαλο, ανοιχτό ντεκολτέ που αναδεικνύει το στήθος, ράντες συγκράτησης και διακοσμητικές σε σχήμα V, κοψίματα στα πλάγια από το ύψος των γοφών και σε όλο το μήκος. Και στην επόμενη φωτογραφία απεικονίζεται χαρακτηριστικό σχέδιό του. Το μοντέλο φοράει φόρεμα από δέρμα με μήκος μέχρι την αρχή του μηρού. Κουμπώνει μπροστά, έχει ανοιχτό ντεκολτέ που φτάνει μέχρι το μήκος του στήθους, ενισχυμένους ώμους, μακριά μανίκια που στενεύουν σταδιακά προς τους καρπούς και όρθιο γιακά. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από καλσόν.

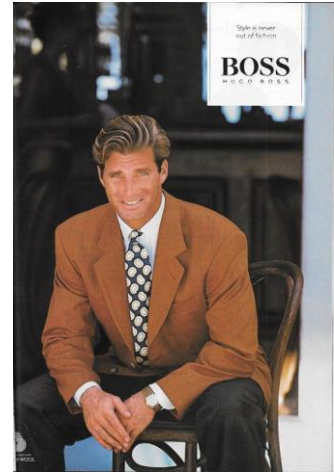
Στην επόμενη φωτογραφία απεικονίζεται ανδρικό κοστούμι, που αποτελεί σχέδιο του Boateng Ozward. Έχει έντονα χρώματα. Περιλαμβάνει πολύ στενό παντελόνι σε ίσια γραμμή που αναδεικνύει το πόδι, σακάκι που κλείνει σταυρωτά και δεν έχει εμφανή κουμπιά, διπλωμένο και μακρύ γιακά. Οι τσέπες είναι διακριτικές. Το χρώμα του κουστουμιού συνολικά είναι καθαρό. Το εσωτερικό πουκάμισο έχει έντονο μωβ χρώμα με διπλωμένο γιακά, που κάνει αντίθεση. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από γραβάτα με γεωμετρικό μοτίβο σε έντονο πορτοκαλί χρώμα.

Και η Hugo Boss εκείνη την δεκαετία ήταν γνωστή για τα ανδρικά κοστούμια της. Στην δεξιά φωτογραφία, το μοντέλο φοράει σακάκι με έντονο χρώμα, διακριτικό γεωμετρικό μοτίβο και διπλωμένο γιακά. Εσωτερικά φοράει πουκάμισο. Το

παντελόνι είναι φαρδύ σε διαφορετικό και σκούρο χρώμα που κάνει αντίθεση με την υπόλοιπη ενδυμασία. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από γραβάτα με μοτίβο.

Ο Yohji Yamamoto, τη δεκαετία του 80 σχεδίασε μία ανδρόγυνη σιλουέτα. Τα σχέδιά του ήταν κυρίως μαύρα και ασύμμετρα, κάνουν αντίθεση με το άσπρο και είναι συχνά εμπνευσμένα από την ανδρική μόδα. Τα συνδυάζει με φλατ παπούτσια και άσπρο make up. Η αισθητική του παρέπεμπε σε κοράκι. Η τρίτη φωτογραφία αποτελεί παράδειγμα του στυλ. Το μοντέλο φοράει μαύρο φαρδύ φόρεμα, ριχτό από χοντρό ύφασμα. Το μήκος του ξεκινάει από το λαιμό και εκτείνεται μέχρι το γόνατο. Τα μανίκια είναι φαρδιά με μήκος τρία τέταρτα. Η σιλουέτα ενισχύεται από μαύρη κάπα επίσης φαρδιά και ριχτή. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από μαύρο καλσόν.

Η Jil Sander σχεδίασε το 1975 γυναικεία ρούχα, που δανείζονταν κοψίματα και υφάσματα από την ανδρική μόδα, τα οποία ήταν μινιμαλιστικά. Ωστόσο αγνοήθηκαν τότε, όμως βρήκαν απήχηση τη δεκαετία του 80. Στην πάνω αριστερά φωτογραφία, το μοντέλο φοράει φαρδύ παντελόνι με πτυχώσεις και κόψιμο εμπνευσμένο από τα ανδρικά. Στην εμφάνιση περιλαμβάνεται μπλούζα, γιλέκο πλεκτό με κουμπιά και μήκος μέχρι τη μέση, κασκόλ με κρόσσια, παλτό φαρδύ, με γιακά διπλωμένο και μήκος μέχρι το γόνατο. Η επόμενη φωτογραφία, αποτελεί επίσης παράδειγμα του στυλ. Το μοντέλο φοράει φαρδύ παντελόνι με πτυχώσεις και κόψιμο εμπνευσμένο από τα ανδρικά. Εσωτερικά φοράει φαρδύ πουκάμισο με μακριά μανίκια, μανσέτες, διπλωμένο γιακά και τονισμένους ώμους. Το σύνολο είναι μονόχρωμο.

Ο Gianni Versace τη δεκαετία του 80 σχεδίασε ρούχα τα οποία είναι γνωστά για το glamour τους, τον τονισμό της γυναικείας σεξουαλικότητας, και την προβολή της αλαζονείας της δεκαετίας. Στα σχέδιά του συνδυάζει αντίθετα καλλιτεχνικά στυλ με έντονα χρώματα, μοτίβα και γενικότερα μία υπερβολή.

Στη φωτογραφία της επόμενης σελίδας, τα μοντέλα φορούν φούστες με μήκος πάνω από τον αφαλό, που εκτείνονται μέχρι το πάτωμα. Αποτελούνται από κάθετα layers,

μπροστά έχουν έντονο κόψιμο μέχρι την αρχή του μηρού. Πίσω έχουν ουρά. Η εμφάνιση ενισχύεται από κορμάκια στενά με λουριά στο στέρνο και σε όλη την πλάτη. Το στήθος είναι καλυμμένο από σταθερό ύφασμα που μοιάζει με σουτιέν με μπανέλα. Τέλος η εμφάνιση συμπληρώνεται από δερμάτινη ή χρυσή στενή ζώνη.

Στην επόμενη φωτογραφία, τα μοντέλα φορούν πουκάμισα με έντονα μοτίβα, σε έντονα χρώματα. Το ύφασμα είναι γυαλιστερό. Ο γιακάς είναι ψηλός και διπλωμένος. Η

εμφάνιση συμπληρώνεται από λευκό στενό παντελόνι και δερμάτινη ζώνη με χρυσά μεταλλικά στοιχεία. Στην αριστερή φωτογραφία, οι φούστες έχουν μήκος από τον αφαλό και εκτείνονται μέχρι την αρχή του μηρού. Είναι κατασκευασμένες

από μεταλλικό ύφασμα. Άλλες είναι διακοσμημένες με πιέτες, άλλες όμως έχουν ίσια γραμμή. Στο πάνω μέρος του σώματος, φοριέται πλεκτό πουλόβερ με ζιβάγκο, το οποίο είναι στενό και έχει μήκος είτε μέχρι το στομάχι, είτε μέχρι τη μέση. Η εμφάνιση συμπληρώνεται από κάλτσες με ψηλά παπούτσια που έχουν χοντρό τακούνι, σε μεταλλικό ύφασμα.

Εκείνη την εποχή ο Thierry Mugler δημιούργησε μία γυναικεία φιγούρα με φαρδύς, έντονους ώμους, στενή μέση, που άλλοτε φορούσε δερμάτινα, άλλοτε φτερά πεταλούδας και άλλοτε έμοιαζε με ρομπότ. Χαρακτηριστικό των σχεδίων του είναι το latex και τα μέταλλα. Η αισθητική του θεωρείται υψηλή camp.

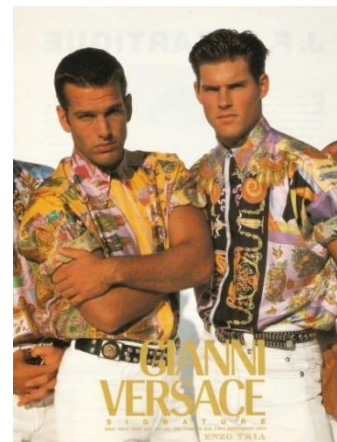

κοντύτερο από το πίσω, που σχηματίζει ουρά. Τα χρώματά τους έντονα.

Το ένδυμα στην διπλανή φωτογραφία, αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικότερα του Mugler. Είναι ολόσωμη φόρμα κατασκευασμένη από σκληρά υλικά. Καλύπτει ολόκληρο το σώμα από το κεφάλι μέχρι τα πόδια. Είναι μεταλλική με διαφάνειες στην κοιλιά, το στήθος, τους μηρούς και τους δικέφαλους και παραπέμπει σε ρομπότ.

στοιχεία. Στην αριστερή

Στην επόμενη φωτογραφία απεικονίζεται το πιο χαρακτηριστικό σχέδιο του Mugler, το οποίο σήμερα κοσμεί τον οίκο. Το φόρεμα έχει μήκος από το λαιμό μέχρι το πάτωμα. Είναι στενό και έχει μακριά στενά μανίκια που φτάνουν μέχρι τα δάχτυλα. Αγκαλιάζει και τονίζει το σώμα δίνοντας έμφαση στη μέση, την οποία κάνει να φαίνεται πιο λεπτή. Σχηματίζει λείπια στη φούστα, έχει θώρακα που θυμίζει ερπετό, έχει μακριές τρίχες να κρέμονται από τις μανσέτες των μανικιών και το κάτω μέρος του φορέματος. Η αισθητική του μεταμορφώνει το μοντέλο σε μυθικό πλάσμα με γυναικεία μορφή.

Στην ακόλουθη φωτογραφία, απεικονίζεται φόρεμα με στενό πάνω μέρος, έντονους και υπερβολικούς ώμους, πολύ φαρδιά μανίκια που λεπταίνουν στο μήκος τους. Η φούστα του, φαρδαιίνει από το μήκος της μέσης μέχρι το πάτωμα. Έχει ολόκληρη διακόσμηση από πτυχώσεις και είναι χρυσό. Στην αριστερή φωτογραφία

απεικονίζεται άλλο ένα σχέδιο του Mugler. Το φόρεμα έχει στενή σιλουέτα με τονισμένη μέση,

ουρά, διακόσμηση από layer υφάσματος και είναι στράπλες. Είναι κατασκευασμένο από μεταλλικό ύφασμα. Η αισθητική του παραπέμπει για μία ακόμα φορά σε μυθικό πλάσμα.

Σε τελείως διαφορετική αισθητική, η Donna Karan σχεδιάζει λειτουργικά ρούχα power dressing, που απευθύνονταν στη γυναίκα με τον ιδανικό σωματότυπο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η διπλανή εικόνα. Το μοντέλο φοράει στενή φούστα με μήκος που ξεκινάει από το στομάχι και εκτείνεται μέχρι πάνω από το γόνατο. Το ύφασμά της μαζεύει στη μέση, και το σχήμα της αγκαλιάζει και αναδεικνύει τις γυναικείες καμπύλες. Στο πάνω μέρος του σώματος, το μοντέλο φοράει στενή μπλούζα που σταυρώνει στο στήθος, η οποία έχει μακριά στενά μανίκια.

Στη επόμενη φωτογραφία, το μοντέλο φοράει φαρδύ παντελόνι, με μήκος από τη μέση μέχρι και κάτω από τους αστραγάλους. Σχηματίζει πτυχώσεις στη λεκάνη. Το πουκάμισο στο πάνω μέρος του σώματος, είναι φαρδύ με όρθιο γιακά και ανοιχτό μέχρι λίγο πάνω από το στήθος. Τα μανίκια του είναι φαρδιά και μακρύτερα από το μήκος των χεριών. Μαζεύουν στις μανσέτες. Η εμφάνιση ενισχύεται από στενή ζώνη που τονίζει τη μέση.

Ο Franco Moschino εκείνη την περίοδο, σχεδίασε ρούχα που είναι γνωστά για το χιούμορ, το σουρεαλισμό και το πνεύμα τους. Τα ρούχα του ήθελε να είναι διασκεδαστικά, καθώς πίστευε ότι ήταν πιο σημαντικά από τη μόδα. Ένα casual παράδειγμα απεικονίζει η διπλανή φωτογραφία. Το πουκάμισο έχει φαρδύ γιακά. Στην πλάτη έχει ειρωνικό τύπωμα που αναγράφει «For fashion victims only». Η ζώνη είναι και αυτή ειρωνική καθώς αποτελείται από μανίκια πουκαμίσου. Αισθητικά δημιουργεί στενή μέση. Στην δεύτερη εικόνα απεικονίζεται ένα πιο conceptual σχέδιο. Το φόρεμα διαθέτει φαρδιά φούστα που έχει στήριξη και δημιουργεί στενή μέση. Πάνω της υπάρχει χιουμοριστικό τύπωμα με αγελάδα. Το μπούστο είναι στενό και στράπλες, σε σχήμα που αγκαλιάζει τα στήθη.

Τη δεκαετία του 90, ο μοντερνισμός διαδίδεται όλο και περισσότερο. Συνδυάζονται η υψηλή ραπτική και το fast fashion. Τότε ήταν που έκαναν την εμφάνισή τους και τα supermodel που δημιούργησαν μη ρεαλιστικές προσδοκίες. Αυτό προκάλεσε την γέννηση της Grunge, όπου αποτέλεσε ένα συνδυασμό του Punk και του Hippie. Τα φανελάκια και τα σκισμένα παντελόνια που αποτελούν χαρακτηριστικά της, εδραίωσαν το unisex στυλ. Ακολούθησε το κίνημα Riot Grrrl, που ανήκε στην Punk. Μουσικοί υιοθετούσαν εσκεμμένα μία πιο θηλυπρεπείς εικόνα προκειμένου να της δώσουν μία πιο στερεοτυπικά σκληρή σημασία, υποστηρίζοντας το φυλετικά ουδέτερο look. Κάποια από τα βασικά χαρακτηριστικά που υιοθετούσαν ήταν μοτίβα όπως καρδιές και το ροζ χρώμα. Η δεκαετία δεν είναι τόσο υπερβολική όσο η δεκαετία του 80, και έχει αρχίσει να κυριαρχεί μία απλότητα. Το power suit ακολουθεί τη σιλουέτα του γυναικείου σώματος και γίνεται λιγότερο περιοριστικό. Κυριάρχησαν πολλά στυλ υποκοουλτούρων. Ήταν και η δεκαετία που κυριάρχησε ο μιμιμαλισμός στην αισθητική. Με τη βοήθεια του Alexander McQueen ξεκινάει και η τάση για τα χαμηλοκάβαλα παντελόνια. Στο τέλος της δεκαετίας, ο Slimane σχεδιάζει μία νέα ανατρεπτική ανδρική σιλουέτα, η οποία θα κυριαρχήσει στην αρχή της επόμενης χιλιετίας. Είναι λεπτή, με σχεδόν θηλυκή ευαισθησία, και ερωτική.

Η διπλανή φωτογραφία απεικονίζει ένα παράδειγμα του power suit. Το μοντέλο εσωτερικά φοράει στενό φόρεμα που αγκαλιάζει το σώμα με μήκος μέχρι το γόνατο. Εξωτερικά φοράει σακάκι με μανίκια μήκους τρία τέταρτα. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από γάντια και ογκώδες καπέλο.

Η διπλανή φωτογραφία απεικονίζει ένα παράδειγμα του power suit. Το μοντέλο εσωτερικά φοράει στενό φόρεμα που αγκαλιάζει το σώμα με μήκος μέχρι το γόνατο. Εξωτερικά φοράει σακάκι με μανίκια μήκους τρία τέταρτα. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από γάντια και ογκώδες καπέλο.

Ο Jean Paul Gaultier, ήδη από τα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας σχεδίαζε εσώρουχα ως εξωτερικά ρούχα. Ακόμα σχεδιάζει ρούχα για άντρες τα οποία είναι εμπνευσμένα από τα γυναικεία όπως φούστες, συνδυάζοντας το αρσενικό με το θηλυκό. Χαρακτηριστικά στις σιλουέτες του, είναι οι τονισμένοι ώμοι, και η στενοί γοφοί.

Στη διπλανή φωτογραφία, απεικονίζεται ανδρική ενδυμασία. Το παντελόνι είναι σε στενή γραμμή, και από πάνω του υπάρχει φούστα που φαρδαίνει προς το μήκος της. Στο πάνω μέρος του σώματος φοριέται κολλητή μπλούζα με έντονα χρώματα και μοτίβα. Από πάνω, συνδυάζεται με στενό γιλέκο, το οποίο είναι στα ίδια χρώματα με διαφορετικά μοτίβα. Στην αριστερή φωτογραφία, η ενδυμασία περιλαμβάνει στενό μπλουζάκι με τύπωμα μωδούς ανδρικού κορμού.

Στην επόμενη φωτογραφία, ο άνδρας φοράει μακριά φούστα με μήκος που ξεκινάει από το ύψος της μέσης. Φαρδαίνει στο μήκος της. Δένεται με ζώνη στη μέση.

Στο πάνω μέρος το σώματος, φοράει στενό πουκάμισο με φαρδιά μακριά μανίκια. Έχει όρθιο γιακά. Η εμφάνιση ολοκληρώνεται από διακοσμητικό ύφασμα με όγκο στο μπροστινό μέρος του κορμού.

Στην διπλανή φωτογραφία, απεικονίζεται η Μαντόνα σε σχέδιο του Jean Paul Gaultier. Φοράει στενό κορμάκι με ράντες, του οποίου τα στήθη είναι κωνικά. Είναι διακοσμημένο με κορδέλες που έχουν φιόγκους και εξέχουν στους μηρούς. Η εμφάνιση συνδυάζεται με καλσόν σε έντονο μαύρο χρώμα, που κάνει αντίθεση με το σύνολο.

Στην αριστερή φωτογραφία, απεικονίζεται το ναυτικό στυλ του

Jean Paul Gaultier. Η κούκλα στα αριστερά, φοράει στενή μπλούζα ζιβάνγκο, με μήκος μέχρι τη λεκάνη. Τα μανίκια έχουν μήκος τρία τέταρτα. Η διακόσμησή της περιλαμβάνει ριγέ μοτίβο, είναι κατασκευασμένη από διαφανές υλικό. Συνδυάζεται με μακριά φαρδιά φούστα. Η κούκλα στα δεξιά, είναι ντυμένη με μπλούζα η οποία διαθέτει τετράγωνη λαιμό κόψη. Είναι

στενή και το μήκος της εκτείνεται μέχρι το στομάχι. Τα φινιρίσματά της είναι διακοσμημένα. Συνδυάζεται με παντελόνι, του οποίου το μήκος ξεκινάει κάτω από τα κόκαλα της λεκάνης. Είναι διακοσμημένο με παγέτες.

Ο Helmut Lang είναι γνωστός για τα ανδρικά σακάκια με 2 ή 3 κουμπιά, τα οποία αποτελούν μέχρι σήμερα κλασικά κομμάτια. Στα σχέδιά του χρησιμοποιούσε αντιθέσεις μεταξύ φωτεινών και σκούρων χρωμάτων.

Στη διπλανή φωτογραφία, το μοντέλο φοράει μαύρο παντελόνι σε ίσια γραμμή. Στο πάνω μέρος του σώματος φοράει μπλούζα λευκή, αμάνικη, με μήκος μέχρι τη λεκάνη. Έχει στρογγυλεμένο κόψιμο στο κάτω μέρος της, και είναι διακοσμημένη από δύο μαύρες λωρίδες που δημιουργούν χρωματική αντίθεση. Στην επόμενη φωτογραφία το μοντέλο φοράει πάλι μαύρο παντελόνι σε ίσια γραμμή. Στο πάνω μέρος του σώματος φοράει λευκό φανελάκι, το οποίο καλύπτεται εν μέρη από μπουφάν με μήκος μέχρι τη μέση. Είναι φαρδύ και στενεύει στο φινιρίσμα. Έχει γιακά που διπλώνει και φαρδιά μανίκια που στενεύουν στις μανσέτες.

Στην τρίτη φωτογραφία, το μοντέλο φοράει φούστα με μήκος μέχρι τους αστραγάλους. Είναι στενή γραμμή, αγκαλιάζει τους γοφούς και φαρδαινει προς το μήκος. Το τελευταίο ξεκινάει από το ύψος του στομαχιού. Είναι δερμάτινη σε κόκκινο χρώμα. Στο πάνω μέρος του σώματος, φοράει στενή λευκή μπλούζα με μανίκια που το μήκος τους καταλήγει πάνω από τους αγκωνές.

Εκείνη την εποχή οι Dolce & Gabbana σχεδιάζουν ρούχα με

κυρίαρχο χαρακτηριστικό το sex appeal. Τα σχέδιά τους είναι εκκεντρικά και δραματικά. Είναι γνωστοί για τα φορέματα με κορσέ και τα λεοπάρ παλτό. Ακόμα έχουν τα credits για την μετατροπή των εσωρούχων σε ρουχισμό που μπορεί να φορεθεί στους δρόμους. Παράδειγμα της αισθητικής τους αποτελεί η αριστερή πάνω εικόνα. Το μοντέλο φοράει ολόσωμη κολλητή φόρμα με ράντες και V στο στήθος. Το ένδυμα διαθέτει χρυσή διακόσμηση στο μπροστινό πάνω μέρος που του δίνουν μία αίσθηση πολυτέλειας και sex appeal. Τα μανίκια αποτελούν ξεχωριστό ένδυμα. Στην επόμενη φωτογραφία, το

μοντέλο φοράει επίσης ολόσωμη κολλητή φόρμα. Έχει ζιβάνγκο και καλύπτει ολόκληρα τα χέρια και τα πόδια. Από πάνω φοράει κολλητό κορμάκι με διακόσμηση από διαμάντια. Στα χέρια φοράει βραχιόλια από τα ίδια διαμάντια.

Στην διπλανή φωτογραφία απεικονίζεται ένα ανδρόγυνο στυλ. Η γυναίκα στα αριστερά φοράει στενή αμάνικη μπλούζα, με σχετικά φαρδιά ράντα. Η λαιμό κόψη είναι σχεδόν στρογγυλή. Στο κάτω μέρος του σώματος φοράει τζιν με ψηλή μέση. Η γυναίκα στα δεξιά, φοράει στενό μπλουζάκι που μοιάζει με κορσέ. Κουμπώνει μπροστά και η λαιμό κόψη του αναδεικνύει το στήθος της. Έχει λεπτή ράντα. Στο κάτω μέρος του σώματος, φοράει επίσης παντελόνι με ψηλή μέση.

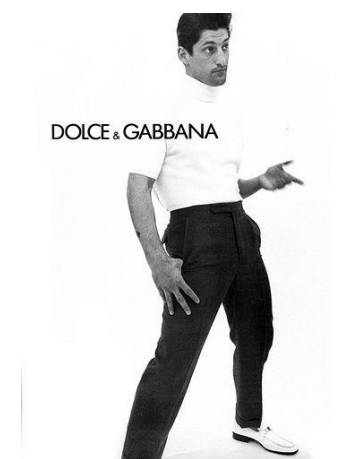
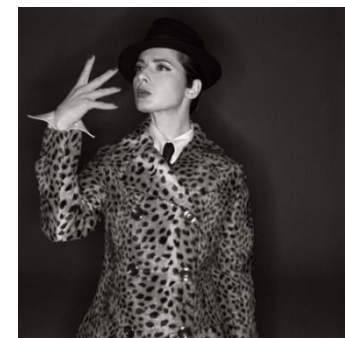
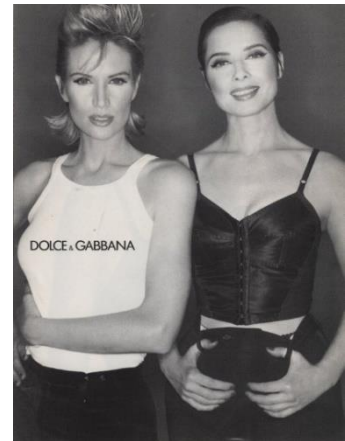
Ένα ακόμα ανδρόγυνο στυλ παρατηρείται στην επόμενη φωτογραφία. Η γυναίκα φοράει λεοπάρ παλτό, το οποίο είναι στενό. Έχει φαρδύ διπλωμένο γιακά. Κουμπώνει με διπλή σειρά από κουμπιά. Εσωτερικά φοράει πουκάμισο και γραβάτα. Το στυλ ενισχύεται από ανδρικό καπέλο προηγούμενων δεκαετιών.

Στην τρίτη εικόνα, το μοντέλο φοράει στενή κοντομάνικη μπλούζα. Έχει ζιβάνγκο και αναδεικνύει τις γραμμές του σώματος. Στο κάτω μέρος, φοράει στενό παντελόνι με λίγο χώρο, που ακολουθεί τις γραμμές του σώματος. Το μήκος του ξεκινάει πάνω από τον αφαλό, και εκτείνεται μέχρι και κάτω από τους αστραγάλους.

Στην τελευταία φωτογραφία δεξιά, το μοντέλο φοράει ρούχα που αποπνέουν μία πιο ρομαντική αισθητική. Στο πάνω μέρος του σώματος φοράει στενό πουκάμισο, με μακριά μανίκια και διπλωμένο γιακά. Είναι ανοιχτό στο μπροστινό μέρος. Στο κάτω μέρος του σώματος, φοράει στενό παντελόνι, που αφήνει λίγο χώρο από το σώμα.

Στην αριστερή φωτογραφία, το μοντέλο φοράει διάφανο στενό πουκάμισο με κεντητά μοτίβα από λουλούδια. Στο κάτω μέρος, φοράει στενό λευκό παντελόνι, που το μήκος του ξεκινάει ύψος των κοκάλων της λεκάνης.

Στην επόμενη φωτογραφία, το μοντέλο απεικονίζεται με στενό πλεκτό μπλουζάκι, το οποίο διαθέτει στρογγυλή λαιμό κόψη. Αναδεικνύει το σχήμα του σώματος και έχει μακριά στενά μανίκια. Στο κάτω μέρος φοράει βερμούδα που ξεκινάει από το μήκος της λεκάνης και φτάνει μέχρι το γόνατο. Έχει φαρδιά γραμμή και στενεύει στο φινίρισμα.

Ο Tom Ford είναι γνωστός για τα ανδρικά κοστούμια του και την επανεφεύρεση του power suit. Χρησιμοποιεί υλικά όπως κασμίρ, μαλλί και μετάξι. Παράδειγμα των ανδρικών κοστούμιών του, απεικονίζεται στη διπλανή

φωτογραφία. Ο άνδρας φοράει φαρδύ σακάκι. Έχει φαρδύ διπλωμένο γιακά. Στο κάτω μέρος, φοράει στενό παντελόνι με μήκος μέχρι πάνω από τους αστραγάλους. Εσωτερικά φοράει μαύρο πουκάμισο με γιακά, που κάνει αντίθεση με το έντονο κίτρινο χρώμα του κοστούμιού.

Στην επόμενη εικόνα, το μοντέλο αφοραίνει power suit του Tom Ford. Περιλαμβάνει στενό σακάκι με ελαφρώς τονισμένους ώμους, μήκος μέχρι τους γοφούς. Εσωτερικά φοράει πουκάμισο ανοιχτό μέχρι το μήκος πάνω από τον αφαλό, το οποίο διαθέτει διπλωμένο γιακά. Στο κάτω μέρος φοράει στενό παντελόνι, το οποίο έχει φαρδιά γραμμή.

Ο Marc Jacobs είναι γνωστός καθώς έφερε το Grunge των υποκοουλτούρων στη βιομηχανία της μόδας. Τα διάσημα σχέδιά του περιλαμβάνουν πουκάμισα, και φορέματα που συνδυάζει με πουλόβερ διακοσμημένα με οριζόντιες ρίγες. Ακόμα, έφερε vintage λεπτομέρειες στις συλλογές του. Παράδειγμα αποτελεί η επόμενη εικόνα. Το μοντέλο στην διπλανή φωτογραφία φοράει μακριά φούστα που είναι στενή στη μέση και φαρδαινεί λίγο προς το μήκος της. Πέφτει χαλαρά στο σώμα, και εκτείνεται μέχρι το πάτωμα. Έχει σκίσιμο από τη μία πλευρά με μήκος μέχρι τον μηρό. Στο πάνω μέρος του σώματος, φοράει μακριά στενή μπλούζα με μακριά στενά μανίκια και μήκος που φτάνει πάνω από τον αφαλό. Από πάνω δημιουργεί layering καθώς φοράει μία λίγο πιο φαρδιά κοντομάνικη μπλούζα, που αποκαλύπτει την εσωτερική. Έχει V άνοιγμα στο στήθος και το μήκος της εκτείνεται οριακά μέχρι τον αφαλό. Το στυλ συμπληρώνουν αθλητικά παπούτσια, σκούφος και αλυσίδα στη μέση.

Η γυναίκα στα αριστερά, φοράει φαρδύ φόρεμα με γεωμετρικό μοτίβο. Η γραμμή του είναι ίσια, και το μήκος του φτάνει μέχρι τα μέσα της

γάμπας. Έχει βαθύ ντεκολτέ στο στήθος. Από πάνω φοράει ζακέτα με μήκος μέχρι κάτω από το μπούστο. Έχει μακριά στενά μανίκια και V άνοιγμα στο στήθος που κλείνει με κουμπιά.

Στην επόμενη φωτογραφία, τα μοντέλα φορούν μακριά φαρδιά φούστα με μήκος μέχρι τους αστραγάλους και γεωμετρικό μοτίβο. Εσωτερικά φοριέται παντελόνι. Στο πάνω μέρος φορούν

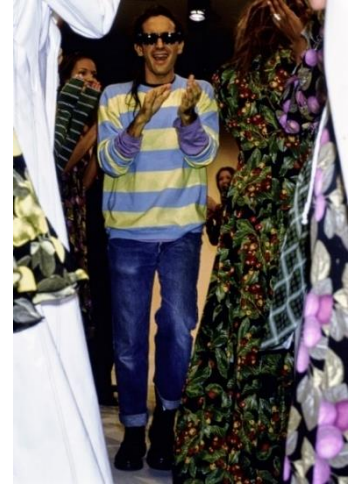
φαρδιά μπλούζα με μήκος μέχρι τη μέση. Έχει μακριά μανίκια και δημιουργεί layering με το φαρδύ σακάκι που φοριέται από πάνω. Έχει κοντύτερα μανίκια ώστε να φαίνεται η μπλούζα από μέσα. Περιλαμβάνει γιακά. Το στυλ συμπληρώνεται με σκούφο.

Στην πάνω δεξιά φωτογραφία, ο άνδρας φοράει τζιν σε ίσια φαρδιά γραμμή. Είναι διπλωμένο στο μήκος των αστραγάλων. Στο πάνω μέρος φοράει φαρδιά ριγέ μπλούζα, η οποία στενεύει στο φινίρισμα. Τα μανίκια της είναι φαρδιά και στενεύουν στις μανσέτες.

Ο Hedi Slimane όπως πιο αναφέρθηκε έφερε μία νέα σιλουέτα στην ανδρική μόδα, η οποία κυριάρχησε την επόμενη δεκαετία. Είναι λεπτή και έχει καθαρή αισθητική. Τα σχέδια του περιλαμβάνουν ανδρικά παντελόνια σωλήνα, στενά μπουφάν και στενά κοστούμια. Τα κοψίματα του είναι κλασικά, τα χρώματά του επίσης. Παράδειγμα των σχεδίων του απεικονίζεται στη διπλανή φωτογραφία. Το μοντέλο φοράει στενό παντελόνι που περιγράφει και κολακεύει τα πόδια. Η μπλούζα του είναι στενή και κοντομάνικη. Από πάνω φοράει πανωφόρι αμάνικο με ψηλό γιακά. Η ενδυμασία συμπληρώνεται με ανδρικά μπουτάκια.

Η διπλανή εικόνα απεικονίζει μία ανδρόγυνη σιλουέτα. Ο άνδρας στο πάνω μέρος του σώματος, φοράει στενό γιλέκο που περιγράφει το σώμα, το μήκος του οποίου εκτείνεται μέχρι τον αφαλό. Η λαιμό κόψη του είναι σε σχήμα V στο στήθος που το αποκαλύπτει. Από πάνω, φοράει πανωφόρι

από μανίκια, το οποίο είναι στενό στους ώμους και φαρδύ προς τους καρπούς. Διαθέτει ζιβάγκο. Στο κάτω μέρος φοράει φαρδύ παντελόνι.

Το μοντέλο της διπλανής φωτογραφίας, φοράει μία ακόμα ανδρόγυνη σιλουέτα. Η μπλούζα έχει ζιβάγκο και είναι στενή. Από πάνω το παλτό είναι στενό στους ώμους και φαρδαίνει προς το μήκος του, το οποίο εκτείνεται μέχρι τα μέσα των μηρών. Τα μανίκια είναι στενά και φαρδαίνουν ελαφρώς προς τους καρπούς. Στο κάτω μέρος φοριέται στενό παντελόνι. Το στυλ συμπληρώνεται από καπέλο.

Τα σχέδια του Alexander McQueen περιλαμβάνουν ποιήση, πρόκληση, υψηλή ραπτική, και κάποια «επιθετικά» κοψίματα στις σιλουέτες. Επιπλέον, κάποια από αυτά είναι έντονα θεατρικά και κάποιες από τις σιλουέτες του έντονα ανδρόγυνες. Ακόμα του αρέσει να προκαλεί μέσω της έκθεσης επίμαχων μερών του σώματος. Αντλεί έμπνευση από την ιστορία. Χαρακτηριστικό σχέδιό του αποτελούν τα πολύ χαμηλό – κάβαλα παντελόνια.

Στην διπλανή φωτογραφία απεικονίζεται μία ανδρόγυνη εμφάνιση. Η μπλούζα είναι στενή, αμάνικη, φαρδιά στο στήθος και πιο στενή στο ύψος της λεκάνης. Έχει τύπωμα με πρόσωπο. Στο κάτω μέρος, φοριέται πολύ χαμηλό παντελόνι, που ξεκινάει από ύψος κάτω από τα κόκαλα της λεκάνης.

Η επόμενη φωτογραφία απεικονίζει ένδυμα με θεατρικό στυλ. Είναι ριχτό και καλύπτει ολόκληρο το πάνω μέρος του σώματος του μοντέλου, μαζί με το κεφάλι, αφήνοντας εκτεθειμένα μόνο τα μάτια. Έχει ασύμμετρο κόψιμο, ώστε στο

κάτω μέρος να εκθέτει τα πόδια. Από μέσα φοριέται σορτσάκι με μήκος μέχρι την αρχή του μηρού. Η διακόσμηση του ενδύματος είναι από κεντήματα. Είναι διακριτικά τοποθετημένο στο κάτω μέρος και πιο έντονα στο πάνω.

Στην αριστερά φωτογραφία, απεικονίζεται στενό φόρεμα με έντονη μέση. Είναι στράπλες με κυκλικό κόψιμο. Το ύφασμα έχει οριζόντιες πτυχώσεις και είναι

διαφανές από τα μέσα των μηρών και κάτω, με ασύμμετρο κόψιμο που σχηματίζει ουρά. Το αποτέλεσμα είναι και πάλι θεατρικό. Στην επόμενη φωτογραφία απεικονίζεται

ανδρόγυνη σιλουέτα που έχει θεατρικό στυλ. Είναι εμπνευσμένη από την ιστορία. Αποτελείται από φαρδύ φόρεμα με μήκος μέχρι τα μέσα των μηρών. Έχει μακριά μανίκια που φουσκώνουν και στενεύουν στις μανσέτες. Από πάνω είναι τοποθετημένος ασορτί μανδύας με layering. Διαθέτει όρθιο γιακά. Όλο το σύνολο είναι διακοσμημένο από χρυσό κέντημα με μοτίβα. Στη μέση

είναι τοποθετημένη μία ζώνη που την αναδεικνύει.

Στην τελευταία φωτογραφία επίσης παρουσιάζεται ανδρόγυνη σιλουέτα η οποία είναι έντονα θεατρική. Φοράει φούστα που φουσκώνει από το ύψος της μέσης μέχρι τα γόνατα, και από εκεί μέχρι το πάτωμα κάνει ένα δεύτερο φούσκωμα, μεγαλύτερο. Στο πάνω μέρος του σώματος, το φόρεμα είναι στενό και διαθέτει ράντα στον ένα ώμο, η οποία έχει έναν μεγάλο γεωμετρικό όγκο. Το φόρεμα είναι διακοσμημένο από φυτικά και γεωμετρικά μοτίβα.

- Historical Dictionary of the Fashion Industry (Second Edition) by Francesca Sterlacci and Joanne Arbuckle
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/aegeangr/reader.action?docID=4902160&query=20th+century+fashion+designers>
- Exhibition: A Queer History of Fashion: From the Closet to the Catwalk by The Museum of FIT
<https://exhibitions.fitnyc.edu/?url=gallery-sex-%26-suits>
- Δήμητρα Σουλιώτη, 2019 "Μόδα και Ψυχολογία Καταναλωτή"
<http://repository.library.teimes.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/7964/DE-%20%ce%a3%ce%9f%ce%a5%ce%9b%ce%99%ce%a9%ce%a4%ce%97%20%ce%94%ce%97%ce%9c%ce%97%ce%a4%ce%a1%ce%91%20A.M.15536.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- "Τα ρούχα μας ... αυτοί οι άγνωστοι"
https://www.slideshare.net/notasiako/ss-11537182?from_action=save
- "Η Γυναικεία Ενδυμασία στη Δ. Ευρώπη κατά το Μεσαίωνα και την Αναγέννηση"
<https://issuu.com/iliana113/docs/>
- "50 Fashion Designers You Should Know" εκδόσεις Prestel
- Feminist Fashion: How Clothes Helped Fuel A Movement by Sam Pennington
<https://www.weareyugen.com/blogs/stories/feminist-fashion>
- Miranda DiCenzo. 2018. "Feminism and Fashion of the Twentieth Century: A Material Culture Study"
<https://digitalcommons.uri.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2197&context=theses>
- The Latest Fashion in Ancient Egypt by Ilene Springer
<http://www.touregypt.net/egypt-info/magazine-mag01012001-magf4.htm>
- A History of Clothes by Tim Lambert

- <https://localhistories.org/a-history-of-clothing/>
- Ενδυμασία στην αρχαία Ελλάδα από ΧΕΙΛΩΝ
<https://chilonas.com/2020/05/15/https-wp-me-pl-op6y-e7n/>
- Ancient Greek Clothing by Joshua J. Mark
<https://www.worldhistory.org/article/20/ancient-greek-clothing/>
- Museum of Cycladic Art "Το ένδυμα στην Αρχαία Ελλάδα"
<http://repository-mca.ekt.gr/mca/bitstream/20.500.12040/53/1/%CE%A4%CE%9F%20%CE%95%CE%9D%CE%94%CE%A5%CE%9C%CE%91%20%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9D%20%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%91%CE%99%CE%91%20%CE%95%CE%9B%CE%9B%CE%91%CE%94%CE%91%20%CE%9C%CE%9A%CE%A4.pdf>
- Encyclopedia "Fashion In The Minoan Period"
<https://www.encyclopedia.com/humanities/culture-magazines/fashion-minoan-period>
- Beauty in the Bronze Age – Minoan & Mycenaean Fashion by Georgia McDonnell
<https://www.worldhistory.org/article/1723/beauty-in-the-bronze-age---minoan--mycenaean-fashi/>
- The Fabulous Fashion of the Minoan Civilization
<https://youtu.be/OcrV5hc5k3U>
- A Visual Guide to the History, Language & Practice of Fashion: Fashion Design, Referenced by Alicia Kennedy & Emily Banis Stoehrer with Jay Calderin εκδόσεις Rockport Publishers
- Fashion and Homosexuality by Shaun Cole
<https://fashion-history.lovetoknow.com/fashion-history-eras/fashion-homosexuality>
- Encyclopedia of Fashion "Prehistoric Clothing"
http://www.fashionencyclopedia.com/fashion_costume_culture/The-Ancient-World-Prehistoric/Prehistoric-Clothing.html
- Natural History Museum Vienna "The Art of Prehistoric Textile Making: The Development of Craft Traditions and Clothing in Central Europe by Karina Gromer
<https://library.oapen.org/viewer/web/viewer.html?file=/bitstream/handle/20.500.12657/32825/604250.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Γιώργος Ιωαννίδης. 2013. "Η Ενδυμασία των Βυζαντινών"
<https://www.academia.edu/4263073/%CE%97%CE%92%CE%A5%CE%96%CE%91%CE%9D%CE%A4%CE%99%CE%9D%CE%97%CE%95%CE%9D%CE%94%CE%A5%CE%9C%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91%CE%9C%CE%95%CE%A3%CE%91%CE%91%CE%A0%CE%9F%CE%A4%CE%91%CE%9A%CE%95%CE%99%CE%9C%CE%95%CE%9D%CE%91>
- Πασχαλίδου Ευανθία, Πολάκη Ελένη. 2010. "Η Ένδυση στο Βυζάντιο"
- Renaissance Dress, Cultures of Making, and The Period Eye
https://www.academia.edu/53353514/Renaissance_Dress_Cultures_of_Making_and_the_Period_Eye
- BookLynne Sanders. 2014. "Dressed for Display: Women, clothing and the visual theatre of the Renaissance"

https://www.academia.edu/10074042/Dressed_for_Display_Women_Clothing_and_the_Visual_Theatre_of_the_Renaissance

- ο Mariana Beatriz Marques Fernandes. 2014. "How Fashion Reflected the Transition from Rococo to Neoclassicism in the 18th Century"
https://www.academia.edu/27900058/How_Fashion_Reflected_the_Transition_from_Rococo_to_Neoclassicism_in_the_18th_Century
- ο Fashion History of the High and Late Middle Ages: Medieval Clothing by Dolores Monet
<https://bellatory.com/fashion-industry/FashionHistoryoftheHighandLateMiddleAgesClothingo-the11th-15thCentury>

h. Πώς συνδέονται η ιστορία με τη θηλυκότητα, την αρρενωπότητα και το κοινωνικό φύλο;

Ανά την ιστορία, οι άνθρωποι μέσα από τον ρουχισμό τους εκφράζουν προσωπική ταυτότητα. Σε αυτή, συμπεριλαμβάνεται το κοινωνικό φύλο, που αποτελεί κομμάτι της ταυτότητας ενός ατόμου. Το κοινωνικό φύλο, σχετίζεται με την έκφραση χαρακτηριστικών που έχει ορίσει η κοινωνία για το τί είναι φύλο. Έτσι, όταν μιλάμε για την περίπτωση του δυαδικού φύλο (αρσενικό, θηλυκό) που φαίνεται να υπήρχε στις περισσότερες κοινωνίες ανά την ιστορία, μιλάμε για χαρακτηριστικά που δηλώνουν θηλυκότητα ή αρρενωπότητα.

Η σεξουαλικότητα είναι ένα άλλο κομμάτι κοινωνικής ταυτότητας. Το ένδυμα μπορεί να εκφράσει και τη σεξουαλικότητα ενός ατόμου, η οποία σχετίζεται με την έκφραση των σεξουαλικών προτιμήσεων του ατόμου. Όσο αφορά το ένδυμα, κάποιες φορές η έκφραση σεξουαλικής ταυτότητας, μπορεί να ταυτίζεται με την έκφραση του κοινωνικού φύλου. Ωστόσο, αυτό δεν είναι απαραίτητο να συμβαίνει, καθώς κάποιος μπορεί να θέλει να εκφράσει μόνο το κοινωνικό του φύλο, ή μόνο τη σεξουαλικότητά του.

Ανά την ιστορία και ανά τις κοινωνίες, οι άνθρωποι δεν θέλουν να εκφράσουν πάντα τα ίδια πράγματα με τον ρουχισμό τους. Όσο αφορά τη θηλυκότητα, την αρρενωπότητα, το κοινωνικό φύλο και τη σεξουαλικότητα, συμβαίνουν τα εξής:

Όσο αφορά την προϊστορία, οι γυναίκες και οι άνδρες φορούσαν ενδύματα τα οποία ήταν παρόμοια μεταξύ τους. Φορούσαν και οι δύο φορέματα, φούστες, μανδύες και κάποιες φορές παντελόνια. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε δύο λόγους, είτε στην έλλειψη ευρημάτων, είτε στην σωματική ομοιότητα που παρουσίαζαν οι πρωτόγονοι. Ωστόσο η θηλυκότητα εκφραζόταν μέσα από το καλυμμένο στήθος και την περισσότερη διακόσμηση, τόσο όσο αφορά τα ενδύματα, όσο και στη συνολική εμφάνιση. Υπάρχουν ευρήματα που δείχνουν ότι οι Νεότερναλ είχαν το ίδιο μέγεθος, και έκαναν και τις ίδιες εργασίες, ανεξαρτήτως φύλου. Ωστόσο δεν είναι εύκολο να προσδιοριστούν τα κοινωνικά φύλα στις πρωτόγονες κοινωνίες, και κατά πόσο οι άνθρωποι επιθυμούσαν να τα εκφράσουν. Αυτό οφείλεται επίσης στην έλλειψη ευρημάτων, αλλά και στο γεγονός ότι υπήρχαν πολλές διαφορετικές κοινωνίες την ίδια χρονική περίοδο, και η προσέγγιση των φύλων πιθανών διέφερε από κοινωνία σε κοινωνία, όπως συμβαίνει και σήμερα.

Στην Μεσοποταμία και στην αρχαία Αίγυπτο, οι άνδρες και οι γυναίκες φορούσαν παρόμοια ρούχα. Αυτά περιλάμβαναν φούστες, φορέματα και μανδύες, που άλλοτε αποκάλυπταν το στήθος τους, και άλλοτε πάλι όχι. Η αρρενωπότητα εκφραζόταν μέσα από πιο σοβαρά ρούχα, τα οποία ήταν όμως εξίσου διακοσμημένα με τα γυναικεία. Η θηλυκότητα εκφραζόταν μέσα από διάφανα ρούχα, τα οποία με το πέρασμα του χρόνου γινόντουσαν όλο και πιο διάφανα. Άλλο ένα χαρακτηριστικό που εξέφραζε την θηλυκότητα ήταν το περισσότερο μακιγιάζ. Δεν είναι ξεκάθαρο το κατά πόσο οι Αιγύπτιοι ήθελαν να εκφράσουν κοινωνικό φύλο μέσα από το ρουχισμό τους, καθώς ήταν μία κοινωνία που εξέφραζε πολύ έντονα την οικονομική της θέση μέσα από αυτόν. Στο θέμα της ισότητας, οι γυναίκες φαίνεται ότι είχαν τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες. Έχουν ιδιοκτησία και κυρίαρχο ρόλο μέσα στο σπίτι. Δεν ισχύει το ίδιο έξω από το σπίτι, όπου εκεί έχουν περισσότερη δύναμη οι άνδρες, όμως παρατηρούνται πολλές εξαιρέσεις. Οι γυναίκες έχουν κοινωνικούς ρόλους και υπάρχουν μάλιστα απεικονίσεις που τις δείχνουν να εργάζονται και να πληρώνονται. Ασχολούνται κυρίως με τον τομέα της ύφανσης των ενδυμάτων, ο οποίος δεν είναι καθόλου μικρός για εκείνη την εποχή, δεδομένου του πλήθους ρούχων που παράγονταν. Παρά όμως την υψηλή της θέση, οι ρόλοι της ήταν διαφορετικοί από εκείνους του άνδρα.

Στη Μινωική Κρήτη η θέση της γυναίκας και του άνδρα ήταν και σε γενικές γραμμές ισότιμη. Και οι άνδρες και οι γυναίκες είχαν διακοσμημένη ενδυμασία. Η αρρενωπότητα εκφράζεται μέσα από κοντές φούστες, γυμνότητα και το *codpiece*. Η θηλυκότητα εκφράζεται μέσα από μακριές φούστες και εκτεθειμένο στήθος. Η διαφοροποίηση αυτή είχε να κάνει κυρίως με το γεγονός ότι οι άνδρες ασχολούνταν με αθλήματα και εξωτερικές δραστηριότητες. Άρα εκφραζόταν το κοινωνικό φύλο.

Καθώς όμως η ιστορία εξελίσσεται και φτάνουμε στην Κλασική Ελλάδα. Αν και τα δύο φύλα φορούσαν παρόμοια ενδύματα, διαχώριζαν το κοινωνικό φύλο. Η αρρενωπότητα δηλωνόταν από χοντρά υφάσματα καθώς οι άνδρες ασχολούνταν με εργασίες έξω από το σπίτι. Η θηλυκότητα δηλωνόταν από πιο ελαφριά υφάσματα, καθώς οι γυναίκες ότι δραστηριότητα έκαναν γινόταν μέσα στο σπίτι. Αν κάποιος άνδρας φορούσε τέτοιου είδους υφάσματα, θεωρούνταν θηλυπρεπής. Άλλο ένα ύφασμα που δήλωνε τη θηλυκότητα ήταν ο πέπλος. Σε γενικές γραμμές, η θηλυκή ενδυμασία καθιστούσε τις γυναίκες δυσκίνητες, καθώς χρειαζόταν εν μέρη να την κρατούν με τα χέρια για να παραμείνει στη θέση της. Όμως τα ρούχα δεν ήταν κατασκευασμένα για να εκφράζουν την σεξουαλικότητα, αλλά για να την καλύπτουν. Γι' αυτό το λόγο τα κορίτσια όταν έφταναν στην εφηβεία κάλυπταν το σώμα τους με βέλο, ώστε να μη φαίνεται η ανάπτυξή τους.

Παρόμοια λογική είχαν και τα Ρωμαϊκά ρούχα, τα οποία ήταν εμπνευσμένα από τα ελληνικά. Αρχικά και τα δύο φύλα φορούσαν *toga*, το οποίο έμοιαζε με φόρεμα. Στη συνέχεια όμως, το ένδυμα συνδέθηκε με την αρρενωπότητα. Η έκφραση του κοινωνικού φύλου ήταν έντονη. Αυτό φαίνεται ξεκάθαρα από το γεγονός ότι η θηλυκότητα αντιπροσωπευόταν με τη *stola*, η οποία έδειχνε την κοινωνική κατάσταση της γυναίκας ως παντρεμένη, και συμβόλιζε την αρετή. Θεωρούνταν προσβλητικό για έναν άνδρα να τη φοράει, αλλά και όταν μία γυναίκα φορούσε *toga*, έδειχνε παραβατική συμπεριφορά. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι υπήρχε νομοθεσία που αφορούσε τον ρουχισμό και καταδίκαιζε τους άνδρες που φορούσαν γυναικεία ρούχα. Στο πλαίσιο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι κατά το μυστήριο του γάμου, υπήρχε συγκεκριμένο ένδυμα που φορούσε ο άνδρας στη γυναίκα, που συμβόλιζε την κυριαρχία του πάνω της.

Καθώς κατευθυνόμαστε προς τον Μεσαίωνα, η ανδρική και η γυναικεία ενδυμασία διαφοροποιείται πιο έντονα από κάθε άλλη φορά. Τη θηλυκότητα εκφράζουν τα μακριά φορέματα που είναι εφαρμοστά στο στήθος. Την αρρενωπότητα εκφράζουν το παντελόνι και δύο χιτώνες. Το κοινωνικό φύλο είναι δυαδικό. Παραδείγματα που εντοπίζονται στη λογοτεχνία το επιβεβαιώνουν. Σε μία από τις ιστορίες, μία γυναίκα ντύνεται με αντρικό ρουχισμό, και καταφέρει να πείσει για την ανδρική της ταυτότητα. Ο λόγος που το κάνει είναι για να έχει κληρονομικά δικαιώματα. Αυτό το γεγονός μας επιβεβαιώνει την ανισότητα των φύλων που επικρατούσε, με την υπεροχή του άνδρα, καθώς και μας επιβεβαιώνει το γεγονός ότι το ρούχο μπορούσε να φέρει ταυτότητα φύλου. Υπάρχουν ωστόσο και λογοτεχνικά κείμενα που υπονοούν την ύπαρξη τρίτου φύλου. Σε ένα από αυτά μία γυναίκα ντύνεται με ανδρική ενδυμασία, χωρίς όμως να κρύβει το βιολογικό της φύλο. Ταυτόχρονα ήταν ηγέτιδα ενός στρατού και αντιμετώπιζονταν από τους στρατιώτες όχι ως σεξουαλικό ον. Εκείνη ήταν η εποχή που τα ρούχα μπορούσαν να αναδείξουν χαρακτηριστικά που ενίσχυαν το κοινωνικό φύλο, αλλά ταυτόχρονα υπήρχαν και κάποια που μπορούσαν να τα κρύψουν αν χρειαζόταν. Αυτό σήμαινε ότι ένα ρούχο δεν χαρακτηριζόταν απαραίτητα γυναικείο ή ανδρικό μόνο από την εικόνα, αλλά και από τον τρόπο που φοριόταν. Επιπλέον αν ένας άντρας φορούσε φόρεμα, θεωρούνταν θηλυπρεπής, ακόμα και αν δεν ήταν (η ταυτότητα του ρούχου του υπερίσχυε της δικής του).

Κατά την περίοδο της Αναγέννησης, παρά το γεγονός ότι τα ανδρικά και τα γυναικεία ρούχα είχαν πολλές ομοιότητες ως προς τη διακόσμηση, η θηλυκότητα συνέχισε να εκφράζεται με φορέματα, ενώ η αρρενωπότητα εκφραζόταν με doublets, jerkins, codpiece και hose ή βράκα. Τα ρούχα συνέχιζαν να εκφράζουν το δυαδικό κοινωνικό φύλο. Ο άντρας ήταν αυτός που εργαζόταν έξω από το σπίτι, ενώ η γυναίκα καθόταν στο σπίτι και ασχολούνταν με τις οικιακές εργασίες. Αυτό σημαίνει ότι τα ανδρικά ρούχα κατασκευάζονταν με τέτοιο τρόπο ώστε να τον διευκολύνουν στη δουλειά. Από την άλλη τα γυναικεία ρούχα, υποδήλωναν την εντιμότητά. Κύριος όμως σκοπός των ρούχων εκείνη την περίοδο, ήταν να εκφράσουν κοινωνική τάξη. Όμως οι άντρες των υψηλότερων τάξεων, φορούσαν αρκετές φορές ρούχα πιο διακοσμημένα από τα γυναικεία. Αυτό συνέβαινε γιατί η απλότητα ήταν μία αρετή που εκείνη την περίοδο έπρεπε να διακατέχει μία κόσμια γυναίκα.

Τον 18^ο αιώνα η μόδα είχε αρχίσει πλέον να επικεντρώνεται στις γυναίκες και η εμφάνιση να εκφράζει πολύ έντονα το κοινωνικό φύλο. Η θηλυκότητα συνεχίζει να εκδηλώνεται με φορέματα, όμως έχει προστεθεί το στομάχι και το μεσοφόρι. Η αρρενωπότητα εκδηλώνεται με βράκα / παντελόνι, γιλέκο, παλτό / justaucorps και λιγότερη διακόσμηση. Τη βιομηχανία της μόδας εκείνη την περίοδο, την χειρίζονταν οι εργαζόμενοι άνδρες. Οι γυναίκες δεν εργάζονταν και κατά κύριο λόγο ήταν και οι μόνες που ασχολούνταν με τη μόδα, άρα με λιγότερο σημαντικά θέματα. Έτσι το γυναικείο φύλο και η μόδα συνδέθηκε με την επιπολαιότητα. Ταυτόχρονα οι φυλλάδες της εποχής, προσπαθούσαν να πείσουν τις γυναίκες ότι ήταν φυσικό να θέλουν να είναι όμορφες για να προσεγγίζουν την ανδρική ματιά. Αξιοσημείωτο όμως είναι το γεγονός ότι, με την ίδια ταχύτητα εξελισσόταν και η ανδρική μόδα. Παρόλα αυτά οι γυναίκες θεωρήθηκαν τόσο διαφορετικές, που συνδέθηκαν με το γυναικείο φύλο έννοιες όπως η ευθραυστότητα, η ευάλωτη κατάσταση, τα συναισθήματα, η νευρικότητα και το πάθος. Έτσι τα ρούχα που δεν μπορούσαν να διαχωρίσουν σαφώς το φύλο έπαψαν να φοριούνται από άνδρες, καθώς θεωρούνταν ότι τους έκαναν ψυχικά και σωματικά

αδύναμους. Ωστόσο υπήρχαν γυναίκες και άνδρες που δεν μπορούσαν να ταυτιστούν με αυτά τα στερεότυπα. Σε γενικές γραμμές, η γυναικεία ενδυμασία εκείνης της περιόδου, την ήθελε να είναι σεξουαλικά ελκυστική. Ήταν η πρώτη φορά που η ενδυμασία εξέφραζε κάτι τέτοιο. Από τότε και μετά η μόδα σχετιζόταν με τις γυναίκες αλλά και τους θηλυπρεπείς άνδρες, οι οποίοι είχαν αρχίσει να εκφράζουν διακριτικά την σεξουαλικότητά του εκείνη την περίοδο.

Η προσέγγιση του κοινωνικού φύλου που ξεκίνησε τον 18^ο αιώνα, εδραιώθηκε τον 19^ο. Από τότε και μετά, η έκφρασή του κοινωνικού φύλου σε μεγάλο βαθμό μέσω της ενδυμασίας, αλλά και κατ' επέκταση της μόδας. Είναι η πρώτη φορά που οι ανδρική με την γυναικεία ενδυμασία διαφοροποιούνται πλήρως. Η θηλυκότητα εκφράζεται με την hourglass σιλουέτα, με φορέματα, φούστες, έντονα χρώματα, έντονη διακόσμηση και έλλειψη τσεπών. Η αρρενωπότητα εκφράζεται από μία αυστηρή, στενή, μακριά σιλουέτα, με έλλειψη διακόσμησης, παντελόνι και τσέπες. Οι μελετητές υποστηρίζουν ότι από τότε και μετά, η ανθρωπότητα έχει κοινωνικοποιηθεί με δύο κοινωνικά φύλα, το αρσενικό και το θηλυκό, τα οποία έχουν νόημα στο πλαίσιο της ετεροσεξουαλικότητας. Πλέον, σύμφωνα με τον Φρόιντ, τα αντικείμενα και αξεσουάρ (και κατ' επέκταση ενδύματα), δημιουργούν φετίχ. Πλέον ο ρόλος των γυναικών είναι να είναι το παθητικό φύλο, που προσέχει την εμφάνισή του για να είναι αρεστό (διακοσμηθεί), και το ανδρικό φύλο είναι αυτό που έχει ενεργητικό ρόλο και παρατηρεί. Εδώ είναι και το σημείο στο οποίο εμπλέκεται η μόδα.

Κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα, το κοινωνικό φύλο εκφράζεται πολύ έντονα μέσα από τον ρουχισμό. Η θηλυκότητα συνεχίζει να εκφράζεται μέσα από φορέματα, φούστες, διακόσμηση, αποκάλυψη μερών του σώματος και μακιγιάζ. Κατά τη διάρκεια του αιώνα έχουν υιοθετηθεί από τη γυναικεία ενδυμασία και αρρενωπά χαρακτηριστικά. Όσο αφορά την αρρενωπότητα, βασικό της στοιχείο κατά τη διάρκεια του αιώνα είναι η σοβαρότητα και το παντελόνι. Ωστόσο προς τα τέλη του αιώνα υιοθετούνται από τις ανδρικές ενδυμασίας και χαρακτηριστικά που θεωρούνται θηλυκά. Προς το τέλος του αιώνα η τάση του ρουχισμού κατευθύνεται προς το ανδρόγυνο, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν άνθρωποι που υιοθετούν αποκλειστικά αρρενωπά ή θηλυκά χαρακτηριστικά στην ενδυμασία τους. Προς τα τέλη του αιώνα, με την φετίχ ενδυμασία εκφράζεται έντονα και η σεξουαλικότητα μέσα από τον ρουχισμό. Σε αυτό συμβάλουν και κινήματα όπως το camp που αφορούν τη γκέι κοινότητα.

- National Museum of Archeology, Malta "Prehistoric Fashion: Traces of style from the past"
<https://artsandculture.google.com/exhibit/prehistoric-fashion/BwLyHsgCklfzlw>
- Εξερευνώντας τον Κόσμο του Βυζαντίου
<http://exploringbyzantium.gr/EKBMM/Page?name=ypomeleti&lang=gr&id=2&sub=320&level=2>
- Hyan-Sook Chung. 2001. "A Study on Fashion Leader – with a Focus on Marie Antoinette and Her Influence on the 18th Century Fashion- "
<https://www.koreascience.or.kr/article/JAKO200311922046587.pdf>
- Fashion History Timeline. "1930-1939" by Karina Reddy
<https://fashionhistory.fitnyc.edu/1930-1939/>
- Ungendering Civilization edited by K. Anne Pyburn
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/aegeangr/reader.action?docID=182258&query=gender+ancient+egypt>

- A cultural History of Dress and Fashion in Antiquity edited by Mary Harlow
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/aegeangr/reader.action?docID=5634082&query=GENDER%2C+DRESS%2C+AND+FASHION>
- A cultural History of Dress and Fashion in the Renaissance edited by Elizabeth Currie
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/aegeangr/reader.action?docID=6177463&query=GENDER%2C+DRESS%2C+AND+FASHION>
- A cultural History of Dress and Fashion in the Age of Enlightenment edited by Peter McNeil
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/aegeangr/reader.action?docID=5634084&query=GENDER%2C+DRESS%2C+AND+FASHION>
- A cultural History of Dress and Fashion in the Age of Empire edited by Denise Amy Baxter
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/aegeangr/reader.action?docID=6190711&query=a+cultural+history+of+dress>
- A cultural History of Dress and Fashion in the Medieval Age edited by Sarah-Grace Heller
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/aegeangr/reader.action?docID=6177482&query=GENDER%2C+DRESS%2C+AND+FASHION>
- Fashion History Timeline. Category: 19th Century
<https://fashionhistory.fitnyc.edu/category/19th-century/>
- A companion to gender history edited by Teresa A. Meade and Merry E. Wiesner-Hanks
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/aegeangr/reader.action?docID=214141&query=gender+roles+prehistory>

3. ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Σε αυτό το σημείο βάση της μέχρι τώρα έρευνας, ξεκίνησα τη σχεδίαση μίας συλλογής ρούχων. Καταρχάς δημιουργώντας ένα brief όπου θα βασιστώ για το σχεδιασμό, και στη συνέχεια θα προσχώρησα σε σχεδιαστική έρευνα: έρευνα πλαισίου, target group, ανταγωνιστών και υλικών. Χρησιμοποιώντας εργαλεία του design όπως τα Moodboards, βάση των πληροφοριών προχώρησα στον ιδεασμό. Σαν αποτέλεσμα προέκυψαν τρεις γενιές σχεδίων.

a. BRIEF

Σχεδιασμός συλλογής ρούχων που αποπνέει θηλυκότητα. Απευθύνεται σε άτομα που θέλουν να εκφράσουν θηλυκότητα στην εμφάνισή τους, ανεξαρτήτως φύλου και τους ενδιαφέρει η καλαισθητή εμφάνισή τους. Η συλλογή ανήκει στην «άνοιξη / καλοκαίρι 2023», στις conceptual συλλογές. Σκοπός της είναι να καλύψει τα κενά που δημιουργούν τα ανδρόγυνα look στις συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες και να δώσει σχεδιαστικές λύσεις που να ανατρέπουν το ενδυματολογικό κατεστημένο. Το θέμα της συλλογής είναι «Αύγουστος στην Ελλάδα».

b. Κενό στην αγορά

Έχει παρατηρηθεί ότι στην αγορά μέχρι τώρα τα ρούχα εκφράζουν σε μεγάλο βαθμό το δυαδικό φύλο (αρσενικό θηλυκό). Έχουν κυκλοφορήσει ανδρόγυνα και άφυλα σχέδια. Ωστόσο τα χαρακτηριστικά τους είναι σε μεγάλο βαθμό αρρενωπά, κάνοντας σχεδόν απίθανο το γεγονός να βρει κάποιος στην αγορά ανδρόγυνο σχέδιο που να αποπνέει κυρίως θηλυκά χαρακτηριστικά. Έτσι διαιωνίζεται η υποτίμηση των θηλυπρεπών σχεδίων από μεγάλο μέρος της αγοράς.

c. Σκοπός

Ο σκοπός της συλλογής μου, είναι να προβληματίσει το κοινό όσο αφορά την ισότητα των φύλων. Τα σχέδιά μου θέλω να προκαλούν ερωτήματα όπως: Γιατί να μην μπορούν οι άνδρες να φορούν φόρεμα; Γιατί να μην μπορούν οι γυναίκες να εκθέτουν το στήθος τους όπως οι άντρες, αλλά να μην σεξουαλικοποιείται; Γιατί να μη μπορεί ένας άνδρας να φορέσει τα ίδια ενδύματα με μία γυναίκα χωρίς να σημαίνει αυτό κάτι για την σεξουαλικότητά του ή την αισθητική του; Γιατί η ανδρόγυνη εμφάνιση πρέπει να υιοθετεί κυρίως αρρενωπά χαρακτηριστικά για να είναι κοινωνικά αποδεκτή;

d. Θέμα

Στον κόσμο της μόδας, η κάθε συλλογή έχει ένα θέμα. Ο σχεδιαστής εμπνέεται από αυτό και σχεδιάζει ρούχα που το αποπνέουν. Το δικό μου επιλέγω να είναι ο «Αύγουστος στην Ελλάδα».

Η συλλογή ανήκει στην Άνοιξη / Καλοκαίρι 2023 σύμφωνα με το fashion calendar, το οποίο είναι το χρονοδιάγραμμα που έχουν δημιουργήσει οι σχεδιαστές μόδας για να οργανώσουν τις συλλογές τους. Τα σχέδιά μου όμως, θα είναι αποκλειστικά για το καλοκαίρι, καθώς το θέμα της συλλογής μου με παραπέμπει σε αυτό.

e. Πλαίσιο

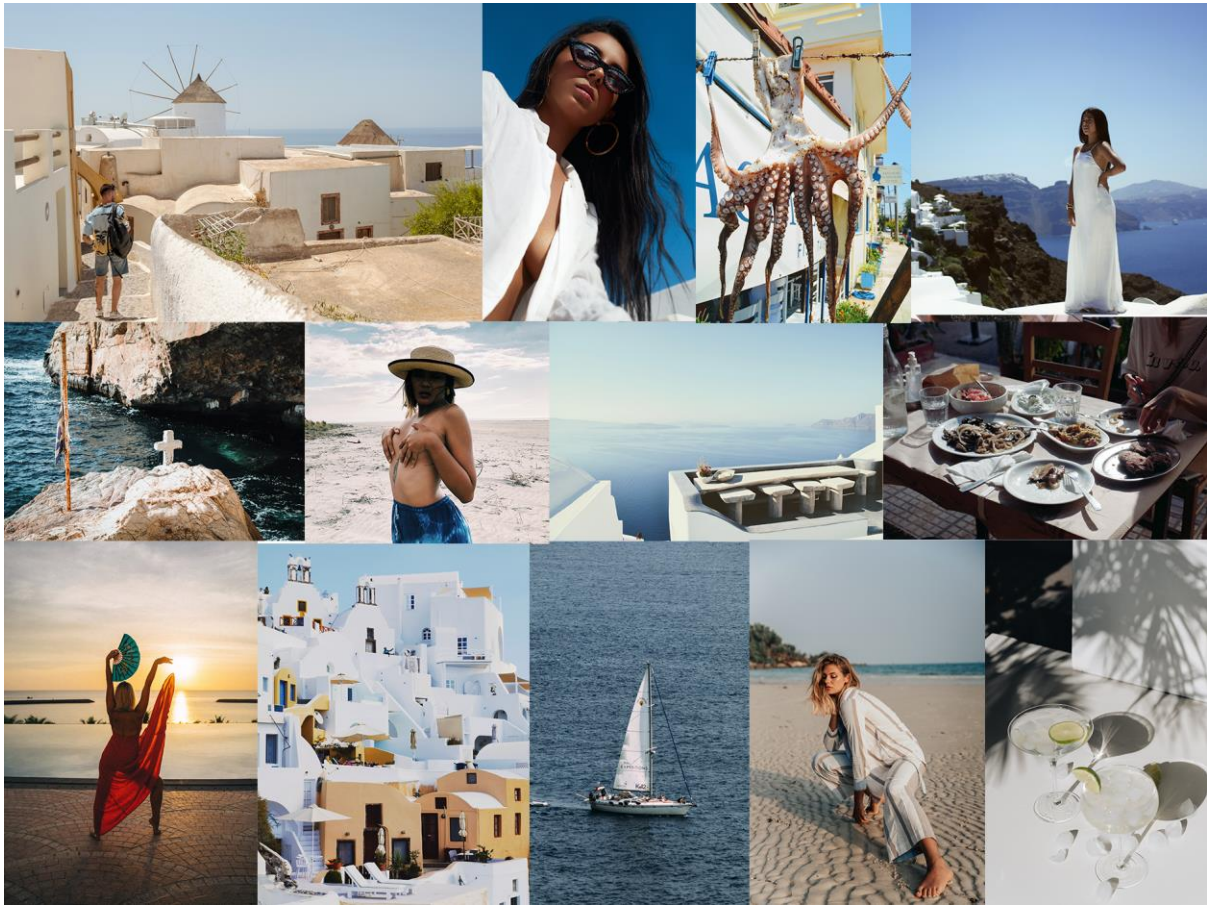
Στον χώρο της μόδας, οι συλλογές ρούχων χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες. Στις commercial και στις conceptual συλλογές. Ο στόχος των commercial είναι τα ρούχα να πωληθούν σε μαζική παραγωγή ώστε να βγουν κέρδη. Από την άλλη πλευρά, ο στόχος μίας conceptual συλλογής, είναι να εμβαθύνει και να παρουσιάσει το θέμα και τις ιδέες στις οποίες αναφέρεται. Τα ρούχα αυτά δεν έχουν ως σκοπό να πωληθούν σε μαζική παραγωγή, αλλά να αποπνεύσουν το πνεύμα για το οποίο δημιουργήθηκε η συλλογή. Γι' αυτό το λόγο, conceptual σχέδια συναντάμε πολλές φορές να φοριούνται σε εκδηλώσεις που προβάλλει η τηλεόραση και τα social media, που αφορούν διάσημους. Τέτοιες εκδηλώσεις μπορεί να είναι βραβεία, συναυλίες, gala.

Η συλλογή μου θα είναι conceptual γιατί έχει σκοπό να προβληματίσει το κοινό σχετικά με στερεότυπα και προκαταλήψεις που συμβαίνουν σήμερα και αφορούν την έκφραση φύλου και το φεμινισμό. Σαν γενικό πλαίσιο – θέμα, έχω επιλέξει τον Αύγουστο στην Ελλάδα, γιατί κατά εκείνη την περίοδο, άτομα που επηρεάζουν το κοινό (influencers, celebrities, επιχειρηματίες), πηγαίνουν διακοπές σε ελληνικά νησιά, και κατακλύζουν τα social media με φωτογραφίες, μέσα από τις οποίες προσπαθούν να διαδώσουν ιδέες, τρόπους ζωής και στυλ. Επομένως, σε αυτό το πλαίσιο ταιριάζει να διαδοθεί και ένα μήνυμα σαν αυτό της συλλογής μου, όπου θα γίνει άμεσα γνωστό στο ευρύ κοινό. Ταυτόχρονα, τον Αύγουστο στην Ελλάδα, οι περισσότερες επιχειρήσεις είναι κλειστές. Αυτό σημαίνει ότι ο πληθυσμός ή βρίσκεται σε διακοπές ή ξεκουράζεται. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, αυτές οι συνθήκες ευνοούν την διάδοση μίας ιδέας, καθώς το άτομο που ξεκουράζεται διαθέτει συνήθως και καθαρό μυαλό για να την επεξεργαστεί.

Επομένως, το θέμα της συλλογής μου ορίζω να είναι ο Αύγουστος στην Ελλάδα. Τι σημαίνει αυτό; Ότι σχεδιάζω ρούχα που θα φορευθούν κατά τις διακοπές είτε σε πολύ ζέστη που συνήθως κάνει τέτοια εποχή, είτε με λίγο αέρα που φυσάει κάποιες φορές τις καλοκαιρινές νύχτες. Η Ελλάδα έχει πολλά νησιά και θέρετρα στα οποία Έλληνες και ξένοι έρχονται ολόκληρο το καλοκαίρι, και περισσότερο τον Αύγουστο για να ζήσουν πολυτελείς ή παραδοσιακές διακοπές. Γεγονός, είναι ότι κάποιος όταν πάει διακοπές σε ένα τέτοιο μέρος και χαλαρώνει, και ο ρουχισμός του είναι είτε κάτι πιο άνετο, είτε σε κάτι που του δίνει την αίσθηση ότι είναι απελευθερωμένος.

Τι θα παρατηρήσεις τον Αύγουστο σε ένα παραθαλάσσιο ελληνικό μέρος; Πάρα πολλούς τουρίστες αλλά και Έλληνες, οι οποίοι κάνουν μπάνια σε θάλασσες και πισίνες, διασκεδάζουν στην εστίαση, παρευρίσκονται σε τοπικά πανηγύρια και εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα εκείνο το χρονικό διάστημα. Αυτό που δεν λείπει σε καμία περίπτωση καθώς βρισκόμαστε στην εποχή των social media είναι οι αναρτήσεις φωτογραφιών από την καθημερινότητά τους στις διακοπές. Αυτές φυσικά πολλές φορές περιλαμβάνουν και τα ρούχα, τα οποία έχουν επιλεγεί προσεκτικά για τις ημέρες εκείνες.

Παρακάτω απεικονίζεται moodboard από φωτογραφίες που αποτελούν έμπνευση σχετικά με το τί συμβαίνει τον Αύγουστο σε ένα ελληνικό παραθαλάσσιο μέρος.

Παρακάτω αναφέρονται κάποια χαρακτηριστικά που παρατηρούνται, και θα με βοηθήσουν στη σχεδίαση της συλλογής:

- Μονοχρωμίες / Διχρωμίες στην ενδυμασία.
- Nude χρώματα στο γυμνό δέρματος αλλά και στην άμμο.
- Άσπρο χρώμα σε οικήματα, κτήρια, πλοία αλλά και ενδύματα.
- Έντονα χρώματα σε οικήματα και ενδύματα.
- topless γυναίκες σε παραλίες.
- braless γυναίκες, ντυμένες με ενδύματα.
- αίσθηση απλότητας που αποπνέουν τα τοπία και η αισθητική του χώρου.
- αίσθηση πολυτέλειας που δίνεται από τα ρούχα και την εστίαση.
- see through υφάσματα σε ενδύματα.
- αέρινα υφάσματα σε ενδύματα.

f. Target Group

Άτομα τα οποία δεν επιθυμούν απαραίτητα να εκφράζουν το κοινωνικό τους φύλο μέσω της ενδυμασίας τους, αλλά τους αρέσει να υιοθετούν θηλυκά στοιχεία στην εμφάνισή τους. Συνήθως αυτά τα άτομα είναι νέοι και δεν συμβιβάζονται με τις επικρατούσες κοινωνικές συνθήκες και νόρμες, και κατ'επέκταση με την αισθητική, η οποία επηρεάζεται από αυτές. Πιο συγκεκριμένα το target group αφορά άτομα της

γενιάς Z και των Millennials που θέλουν να εκφράσουν θηλυκότητα μέσα από το ρουχισμό τους, ανεξαρτήτως του κοινωνικού φύλου που εκφράζουν. Η συλλογή μου θα απευθύνεται σε οποιοδήποτε άτομο επιθυμεί να εκφραστεί κατά αυτό τον τρόπο ή να προβληματίσει σχετικά με τα ερωτήματα που τέθηκαν.

Χαρακτηριστικά της γενιάς Z είναι:

- Κατά κύριο λόγο έχουν γεννηθεί στο χρονικό φάσμα 1995 – 2010.
- Χαρακτηρίζονται από φυλετική ποικιλομορφία.
- Δίνουν αξία στη διαφορετικότητα και τη μοναδικότητα.
- Μεγάλωσαν με την τεχνολογία, εξαιτίας της οποίας βιώνουν ένα αίσθημα απομόνωσης.
- Εξαιτίας της υπερπληροφόρησης διαθέτουν κριτική σκέψη από μικρή ηλικία σε αντίθεση με προηγούμενες γενιές.
- Μεγάλωσαν στην οικονομική κρίση.
- Έχουν μεγάλα επίπεδα άγχους λόγω των κοινωνικών αναταραχών που βίωσαν.
- Είναι έξυπνοι αγοραστές και επιλέγουν sustainable προϊόντα.

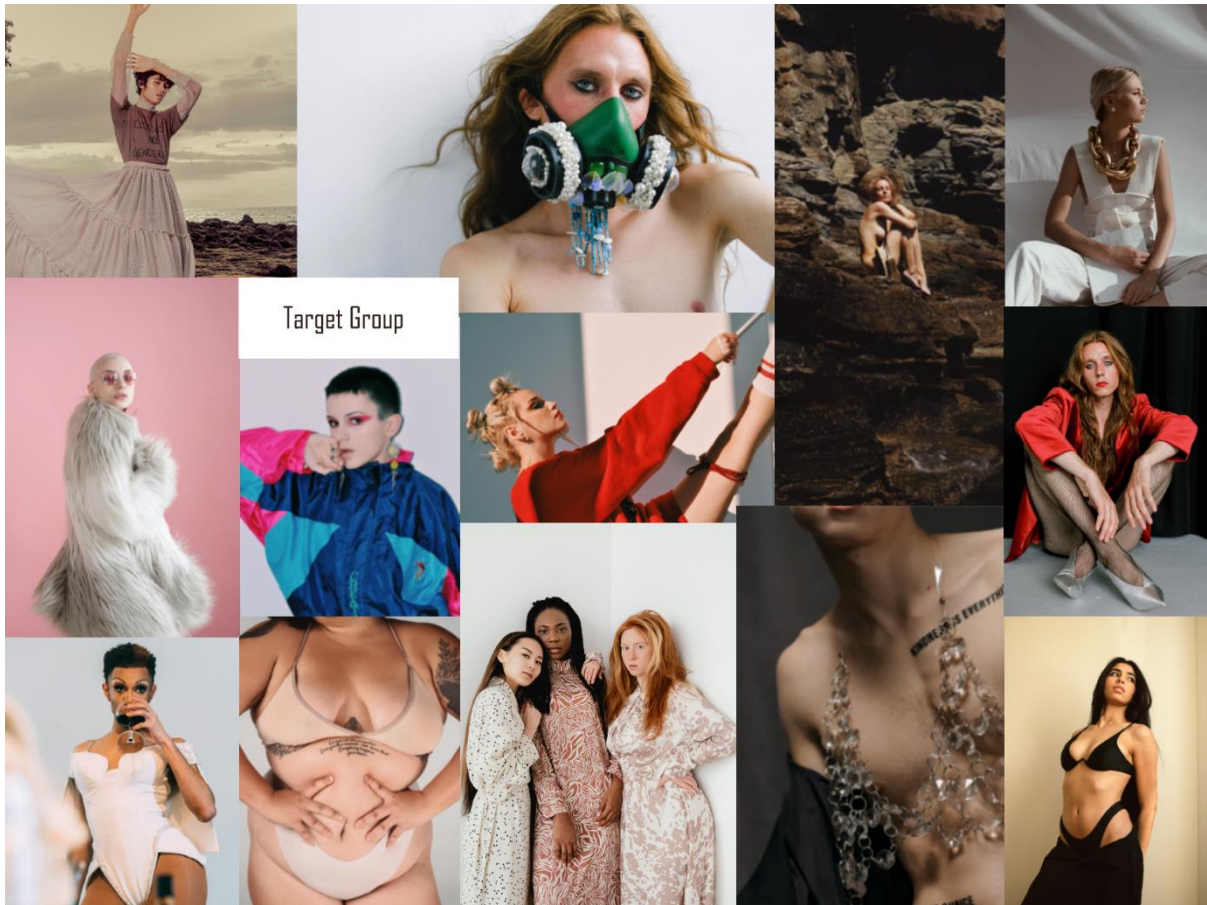
Χαρακτηριστικά των Millennials ή γενιά Y είναι:

- Αναφέρεται σε όσους έχουν γεννηθεί μεταξύ 1981 – 1996.
- Είναι γενιά που επίσης έχει μεγαλώσει με την τεχνολογία.
- Είναι συνειδητοποιημένοι όσο αφορά ζητήματα κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντολογικά.
- Αντιμετωπίζουν τους εαυτούς τους ως παγκόσμιους πολίτες.
- Θέλουν να είναι αληθινοί όσο αφορά τους εαυτούς τους, τις αξίες τους, την ατομικότητά τους.
- Θέλουν να είναι αληθινοί και ως προς τους άλλους.
- Είναι προοδευτικοί.
- Διακατέχονται από αυτοπεποίθηση.

Στη διπλανή φωτογραφία, απεικονίζεται moodboard που παρουσιάζει τα άτομα του target group.

Για να καταλήξω σε συμπεράσματα που αφορούν τη σχεδίαση της συλλογής μου, χρειαζόταν να μελετήσω την αισθητική η οποία αντιπροσωπεύει το target group μου. Παρακάτω απεικονίζεται moodboard που την αποπνέει.

Χαρακτηριστικά που παρατηρώ και θα με βοηθήσουν στη σχεδίασή μου είναι τα εξής:

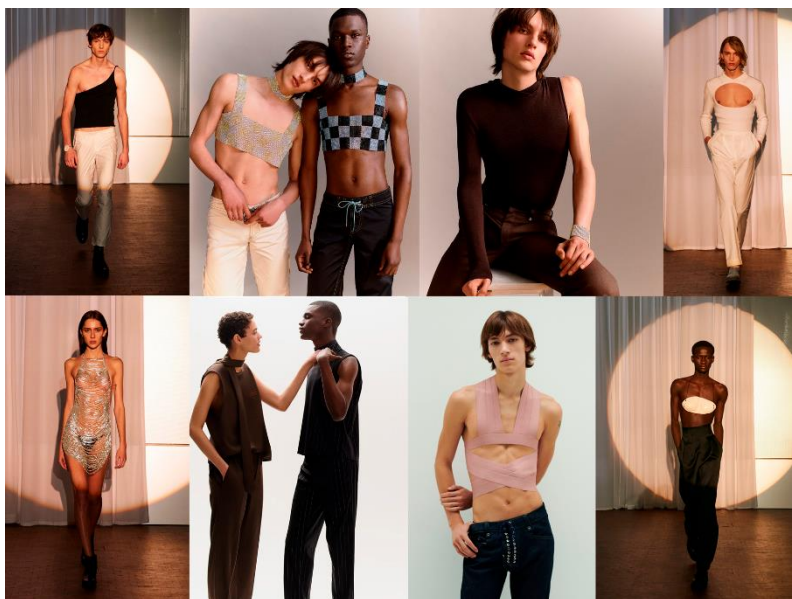
- Χρήση nude χρωμάτων
 - Χρήση ροζ αποχρώσεων
 - Χρήση έντονου κόκκινου χρώματος
 - στενές σιλουέτες που αναδεικνύουν τις καμπύλες του σώματος
 - υπερμεγέθη φαρδιά ρούχα
 - Χρήση φούστας και φορεμάτων
 - ρούχα που αποκαλύπτουν τα πόδια και το στήθος
 - καθαρή αισθητική
 - έντονα κοσμήματα
 - επιλέγουν ενδύματα για την αισθητική τους και όχι ανάλογα με το φύλο που εκφέρουν
- What Are the Core Characteristics of Generation Z? by The Annie E. Casey Foundation
<https://www.aecf.org/blog/what-are-the-core-characteristics-of-generation-z>
 - Lucky Attitude. "The Ultimate List of Millennial Characteristics"
<https://luckyattitude.co.uk/millennial-characteristics/>

g. Αισθητική ανταγωνιστών

Προκειμένου να σχεδιάσω ρούχα τα οποία θα είναι καινοτόμα και σύγχρονα, προβαίνω σε μελέτη των πρόσφατων σχεδίων των ανταγωνιστών μου.

Ludovic de Saint Sernin:

Σχεδιάζει ρούχα που αποπνέουν την ομορφιά, τον αισθησιασμό και την σεξουαλικότητα με μία αυστηρή προσέγγιση. Τα ρούχα του δεν έχουν φύλο και τα προβάλει και στην ανδρική αλλά και στη γυναικεία εβδομάδα μόδας.

Χαρακτηριστικά:

- Χρησιμοποιεί κυρίως nude, μαύρα και λευκά χρώματα
- Δευτερεύοντα χρώματα είναι οι αποχρώσεις του καφέ και το ασημί
- Δημιουργεί λεπτές σιλουέτες
- Χρησιμοποιεί κοψίματα που αποκαλύπτουν ασυνήθιστα μέρη του σώματος, όπως οι θηλές

Courreges:

Το 1961 έγινε γνωστός για τα απλά σχέδιά του σε άσπρα χρώματα και το παντελόνι για γυναίκες. Ο οίκος Courreges σήμερα έχει σκοπό να συνεχίσει το αρχικό όραμα, αναζητώντας τις ανάγκες της αγοράς και της κοινωνίας, και δημιουργώντας ανατρεπτικά σχέδια που να τις καλύπτουν.

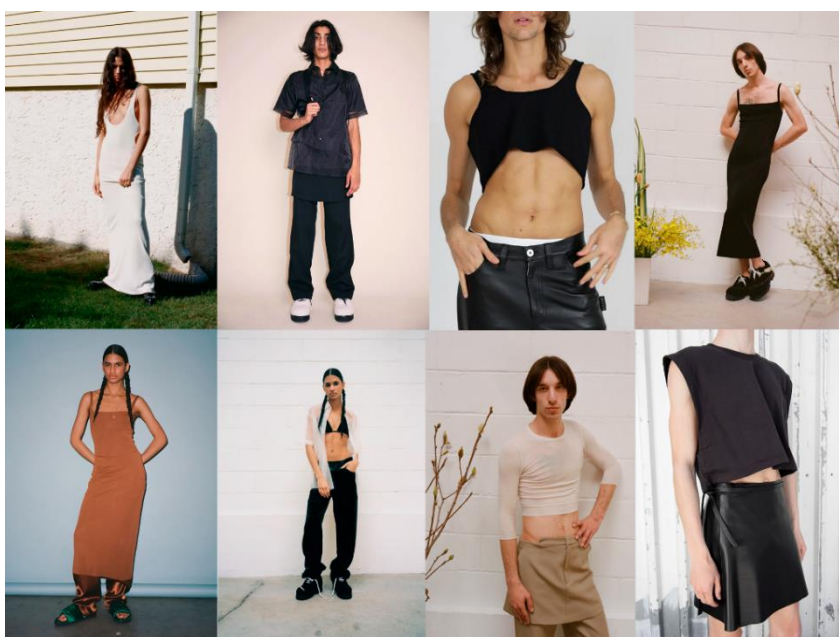

Χαρακτηριστικά:

- Nude, άσπρα και μαύρα χρώματα
- λειπτές σιλουέτες που αναδεικνύουν το σώμα
- βαθιά ντεκολτέ
- κοψίματα που αποκαλύπτουν ανατρεπτικά μέρη του σώματος
- ίσιες γραμμές στις σιλουέτες

Altu:

Brand που επαναπροσδιορίζει και αμφισβητεί τις παραδοσιακές έννοιες ντυσίματος,

και της επαναπροσεγγίζει μέσα από την εφηβική περιέργεια και την ανεμπόδιστη έκφραση του φύλου.

Χαρακτηριστικά:

- Nude ή μαύρα χρώματα
- Λεπτές σιλουέτες που αναδεικνύουν το σώμα
- Ενδύματα που αποκαλύπτουν κυρίως την περιοχή της κοιλιάς
- layering με φούστες / φορέματα και παντελόνια
- Η σιλουέτα αναδεικνύεται και μέσα από διαφανή / λεπτά υφάσματα

Harris Reed:

Σχεδιάζει fluid ρούχα χωρίς φύλο. Εμπνέεται από τις επικρατούσες κοινωνικές και πολιτικές καταστάσεις που τον αφορούν και με τα ρούχα του προκαλεί συζήτηση για επίμαχα θέματα που αφορούν το φύλο. Στην αισθητική του κυριαρχεί ο ρομαντισμός μεταφρασμένος με μία σημερινή non - binary ερμηνεία.

Χαρακτηριστικά:

- Χρήση μαύρου και άσπρου χρώματος
- δευτερεύουσα χρήση έντονων χρωμάτων
- Δημιουργεί σιλουέτες που μοιάζουν με αγάλματα
- Υπερμεγέθη όγκοι σε αντίθεση με τη λεπτή σιλουέτα
- ογκώδη καπέλα
- αισθητική που παραπέμπει σε αισθητικά κινήματα.

Christoph Rumf:

Δίνει στα ρούχα μία επαναπροσδιορισμένη αίσθηση πολυτέλειας. Φροντίζει να παραπέμπουν σε δοξασμένες εποχές και να τις φέρνουν στο τώρα. Με την αισθητική του γιορτάζει την αρρενωπότητα και τη θηλυκότητα στον ίδιο βαθμό.

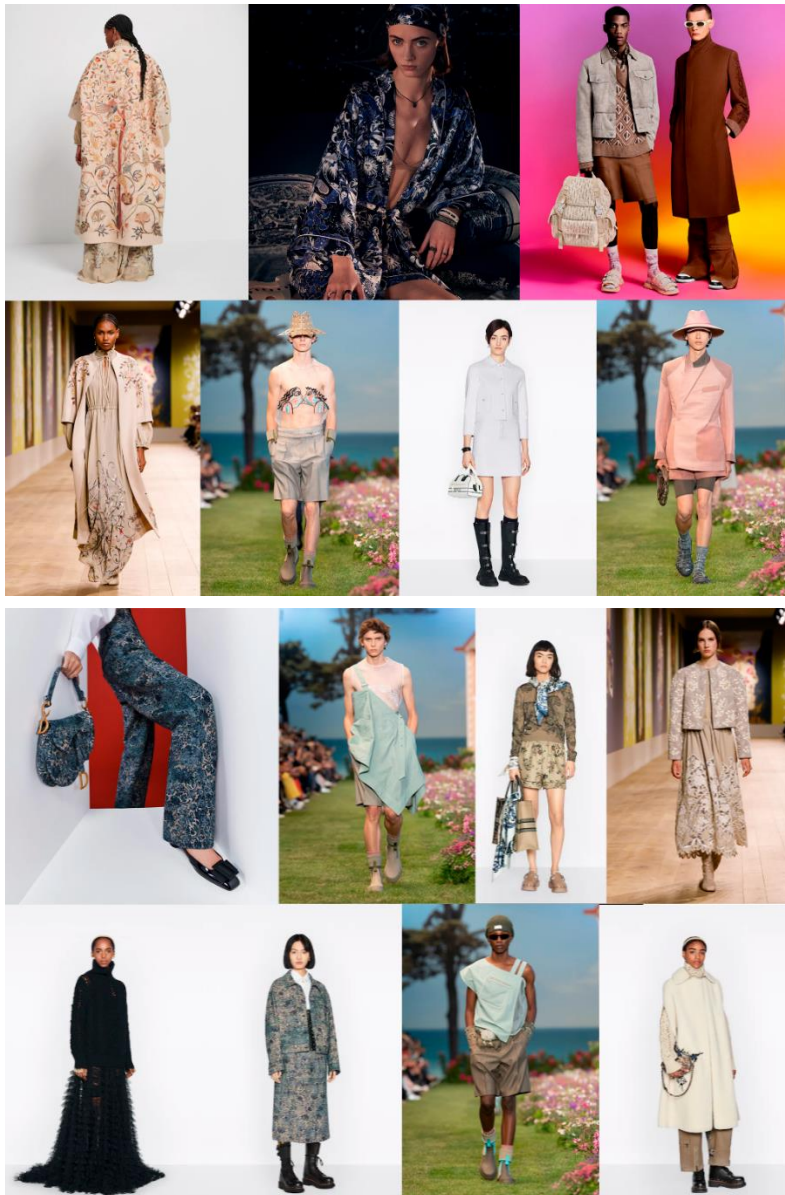

Χαρακτηριστικά:

- Ακανόνιστα μοτίβα
- Γήινα χρώματα
- Έντονη χρήση διάφανων υφασμάτων
- Layering από υφάσματα με διαφορετικά μοτίβα
- Ρούχα στενά που αναδεικνύουν τις καμπύλες του σώματος
- Τα υφάσματα καλύπτουν ολόκληρο το σώμα στα περισσότερα σχέδια

Dior:

Ο οίκος Dior ερμηνεύει εκ νέου την κληρονομιά του, στην οποία το ατελιέ είναι ένας συνεργατικός τρόπος έκφρασης μέσω της υψηλής ραπτικής, η οποία μεταμορφώνεται σε μία μορφή πειραματισμού και συνεχούς αμφισβήτησης.

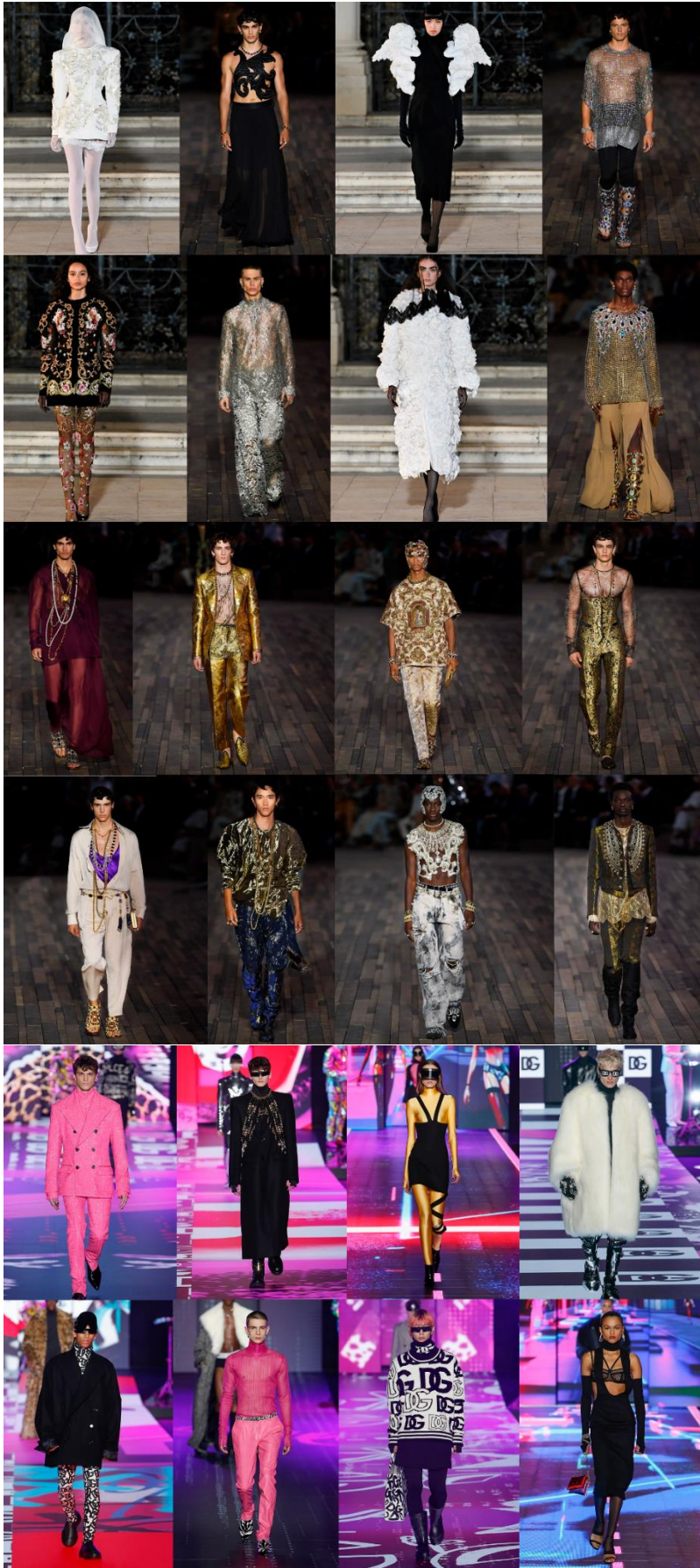

Χαρακτηριστικά:

- Κυριαρχία Nude χρωμάτων
- Χρήση μπλε, γήινων και μη έντονων χρωμάτων
- φαρδιές σιλουέτες που δίνουν όγκο
- Έντονη χρήση layering
- χρήση διαφανειών
- διακριτική χρήση ακανόνιστων κοψιμάτων
- διατήρηση κλασικών φορμών

Dolce & Gabbana:

Αναβιώνει αρχαίες παραδόσεις και τη δεξιοτεχνία μέσα από τις Alta συλλογές εδώ και δέκα χρόνια. Έμπνευση αποτελεί η φύση, η αρχιτεκτονική και η ιστορία, τις οποίες εκσυγχρονίζει και μεταφέρει στο τώρα.

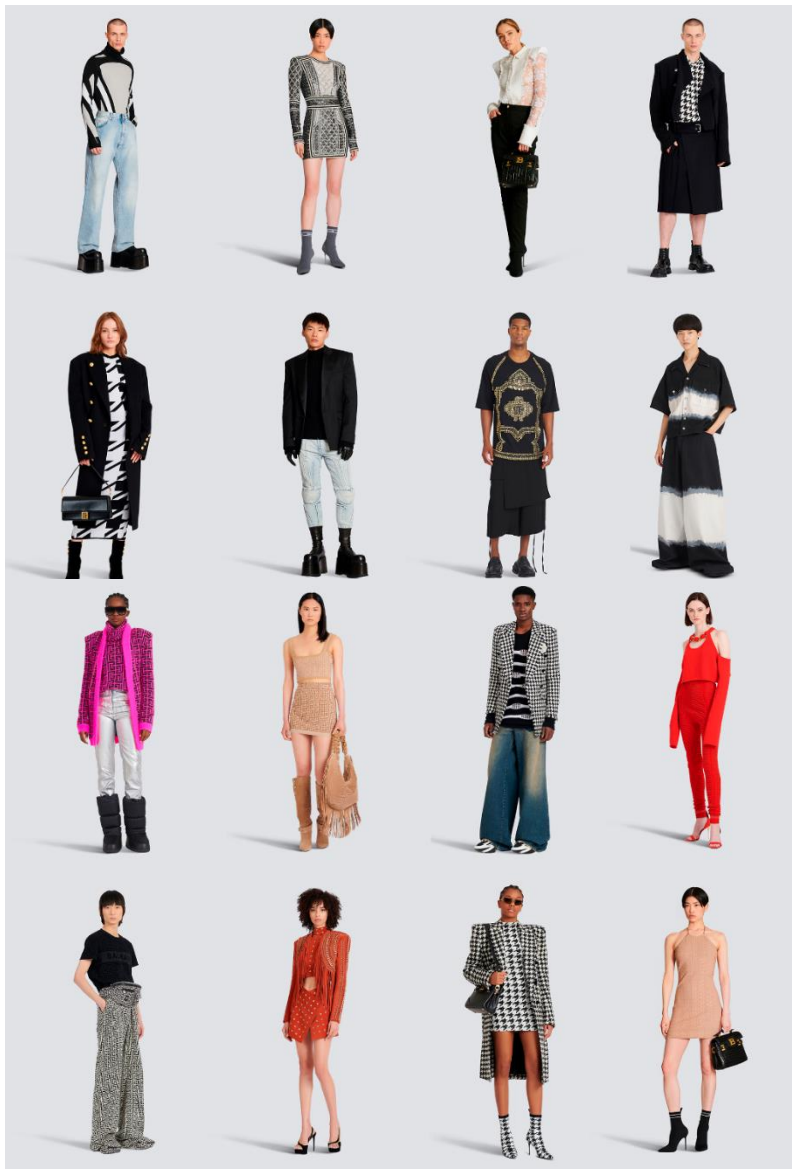

Χαρακτηριστικά:

- Έντονη χρήση χρυσού, ασημένιου, λευκού, μαύρου και έντονου ροζ χρώματος
- Έντονοι ώμοι με όγκο
- Σιλουέτες με όγκο σε αντίθεση με τα λεπτά και μακριά πόδια
- Αισθητική που εμπνέεται από ιππότες, αγάλματα και εκκλησιαστική ενδυμασία
- Άλλη αισθητική εμπνέεται από την Punk
- Χρησιμοποιείται έντονα Layering
- Κοψίματα που αποκαλύπτουν ασυνήθιστα το σώμα
- Διαφανή υφάσματα
- Αστραφτερά υφάσματα
- Ενδύματα από κοσμήματα

Balmain:

Σήμερα έχει ως όραμα να συνεχίσει το μέλλον της μόδας με αυθεντικό τρόπο και να πλησιάζει ολοένα και περισσότερο την ισότητα των φύλων.

Χαρακτηριστικά:

- Έντονοι / τονισμένοι ώμοι με γωνίες
- Σιλουέτες που αναδεικνύουν τη μέση
- Σιλουέτες που δίνουν όγκο
- Σιλουέτες που αγκαλιάζουν το σώμα
- Κυριαρχία του μαύρου και του άσπρου με το μοτίβο της εταιρίας
- Έντονα χρώματα ή Nude
- Layering όπου είναι απαραίτητο

h. Συμπεράσματα - Κοινά στοιχεία

Σε γενικές γραμμές, έχουν σχεδιαστεί σχέδια που μπλέκουν στοιχεία από τα δύο φύλα. Η αισθητική σε κάποιες περιπτώσεις αποπνέει περισσότερο θηλυκότητα, ενώ σε κάποιες άλλες περισσότερο αρρενωπότητα. Κάποιες άλλες φορές, προσπαθεί να κρατηθεί ισορροπία και να μην εκφράζονται στοιχεία κάποιου φύλου περισσότερο. Κάποιοι σχεδιαστές εμπνέονται σχεδιαστικά από παλαιότερες ιστορικές περιόδους, και αναμειγνύουν τα στοιχεία με σύγχρονα, δίνοντας ένα εντυπωσιακό αποτέλεσμα. Άλλοι πάλι επιλέγουν να παίξουν με τη σιλουέτα και διάφορα κοψίματα, που αποκαλύπτουν το σώμα σε διάφορα σημεία. Όσο αφορά πιο συγκεκριμένα σχεδιαστικά στοιχεία, οι περισσότεροι σχεδιαστές χρησιμοποιούν χρώματα, μαύρο, άσπρο, χρυσό και ασημί. Όταν είναι να χρησιμοποιηθεί άλλο χρώμα, είναι πάντα σε έντονο τόνο. Τα περισσότερα ενδύματα είναι μονόχρωμα, είτε παρουσιάζουν διχρωμίες, δίνοντας τις περισσότερες φορές μία πιο σοβαρή αίσθηση. Πολλά από τα ενδύματα είναι υπερμεγέθη και έχουν τονισμένους ώμους. Όμως, επίσης πολλά είναι και εκείνα που είναι κολλητά στο σώμα, και αναδεικνύουν τη φυσική σιλουέτα. Πολλά από αυτά, είναι σχεδιασμένα σε διαφανή και see through υφάσματα. Άλλα πάλι είναι από αστραφτερά υφάσματα, και ενισχυμένα με κοσμήματα. Αυτό που δεν λείπει από τα περισσότερα ενδύματα, είναι το layering.

κ. Σχεδιαστικές επιλογές

Αισθητική:

Τα σχέδιά μου, θα απευθύνονται σε όλα τα φύλα, χωρίς να κρύβουν τη σεξουαλικότητα, όπως κάνει το ανδρόγυνο look. Συγκεκριμένα, Θέλω οι σιλουέτες αισθητικά να εκφράζουν θηλυκά χαρακτηριστικά. Μέχρι τώρα, δεν έχουν σχεδιαστεί ρούχα που δεν εκφράζουν φύλο, τα οποία να έχουν θηλυκά χαρακτηριστικά. Το ανδρόγυνο, έχει σε μεγάλο βαθμό χαρακτηριστικά που θεωρούνται αρρενωπά. Επομένως τα θηλυκά χαρακτηριστικά ακόμα υποτιμούνται σε κάποιο βαθμό σε σχέση με τα ανδρικά. Με την επιλογή μου, θέλω να ενισχύσω τα θηλυκά χαρακτηριστικά, και να δείξω ότι είναι ισοδύναμα με τα αρρενωπά. Παράλληλα, η μέχρι τώρα έρευνα που έχω κάνει, με βοήθησε να εμπνευστώ από το ρουχισμό ανθρώπων που έχουν ζήσει προγενέστερα, όπως οι Αιγύπτιοι, οι οποίοι εξέθεταν πολλά μέρη του σώματος ή και άνθρωποι προγενέστερων πολιτισμών που χρησιμοποιούσαν το δέρμα στην καθημερινότητά τους. Ακόμα, τα γυναικεία ρούχα ιστορικά ήταν σχεδόν πάντα διακοσμημένα. Για μεγάλο χρονικό διάστημα ήταν και τα ανδρικά. Γι' αυτό θα επιλέξω να διακοσμήσω τα σύνολά μου, αλλά σε ένα βαθμό που να διατηρήσω ισορροπία.

Χρώματα:

Χρωματικά, επιλέγω να χρησιμοποιήσω κυρίως Nude αποχρώσεις, ώστε τα σχέδιά μου να παραπέμπουν στο δέρμα. Αυτό το κάνω για να εκφράσω τη σεξουαλικότητα, χωρίς όμως να αποκαλύπτω το σώμα. Γι' αυτό το λόγο επιλέγω και διάφορες αποχρώσεις του καφέ, για να συμπεριλάβω και το σκουρόχρωμο δέρμα. Παράλληλα, θα χρησιμοποιήσω αποχρώσεις του σκούρου μπλε, για να συσχετίσω τα ενδύματα με το σκούρο μπλε της θάλασσας τα καλοκαιρινά βράδια, αλλά και να δώσω την αίσθηση σοβαρότητας. Αυτό το κάνω γιατί θέλω τα ρούχα μου με τις Nude και τις καφέ αποχρώσεις να προβληματίζουν, για το αν το σώμα είναι ντυμένο ή γυμνό, ενώ ταυτόχρονα το μπλε προσδίδει σοβαρότητα και πνευματικότητα ισορροπώντας το σύνολο. Ακόμα θα επιλέξω να χρησιμοποιήσω δύο έντονα χρώματα ακόμα, για να δώσω ένα πιο καλοκαιρινό και φωτεινό αποτέλεσμα.

Υλικά:

Για τα σχέδιά θα χρησιμοποιήσω διαφανή υλικά και stretching υφάσματα για δημιουργήσω λεπτές και αέρινες σιλουέτες. Έτσι μετά από έρευνα, κατέληξα στα εξής:

Chiffon: Είναι ύφασμα το οποίο αρχικά ήταν κατασκευασμένο από μετάξι. Πλέον μπορεί να υφανθεί από νάυλον, ρεγιόν ή πολυεστέρα, τα οποία είναι πιο φθηνά υλικά. Είναι διαφανές, αέρινο, ανάλαφρο και κυματίζει με κάθε κίνηση, γι' αυτό το λόγο χρησιμοποιείται συχνά σε καλοκαιρινά ενδύματα. Έχει συσχετιστεί με την πολυτέλεια. Έχει μία μικρή αίσθηση stretching, η οποία είναι μεγαλύτερη στο chiffon από μετάξι. Το τελευταίο, έχει μεγαλύτερη απορροφητικότητα, οπότε

κρατάει καλύτερα το χρώμα σε σχέση με τα άλλα chiffon. Το ύφασμα συνήθως χρησιμοποιείται σε high fashion σχέδια, για να επικαλύψει άλλα υφάσματα και να δημιουργήσει όγκο στη σιλουέτα.

Θα χρησιμοποιήσω το μεταξωτό chiffon σε λεπτότερη αλλά και σε πιο παχιά ύφανση. Αυτό θα το κάνω γιατί θέλω στα ενδύματά μου να έχω διαφάνεια, αλλά αλλού θέλω να είναι περισσότερη και αλλού λιγότερη. Ταυτόχρονα θέλω να υπάρχει και μια αέρινη αίσθηση, καθώς μιλάμε για καλοκαιρινά ρούχα, που θα φορεθούν σε περίοδο διακοπών.

Srandex: Είναι ύφασμα που διαθέτει μεγάλη ελαστικότητα και δεν παραμορφώνεται καθώς κάθε φορά επιστρέφει στη φυσική του θέση. Κάνει το ένδυμα να εφαρμόζει στο σώμα και να κινείται μαζί του, προσφέροντας άνεση.

Επιλέγω το spandex γιατί θέλω τα σχέδιά μου να εφαρμόζουν στο σώμα, και να αναδεικνύουν τα μέρη του. Ταυτόχρονα θέλω το ένδυμα να προσφέρει την άνεση

της καλής εφαρμογής στο σώμα.

Viscose Jersey: Ανήκει στην οικογένεια των ρεγιόν υφασμάτων και είναι τεχνητό. Είναι ύφασμα λείο, δροσερό και εξαιρετικά απορροφητικό. Περιέχει και ένα ποσοστό spandex υφάσματος στην κατασκευή του, που του προσδίδει σταθεροποίηση και το κάνει κολακευτικό ως προς το σώμα.

Επιλέγω το ύφασμα, γιατί τα σχέδιά μου θέλω να είναι σταθερά ως προς το σώμα, αλλά ταυτόχρονα αν χρειαστεί κάποιο σημείο τους να μην το αγκαλιάζει, να μένει επίσης σταθερό.

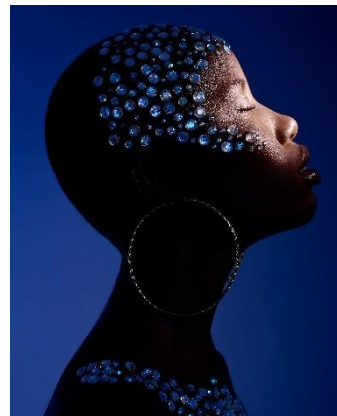
Eco – friendly δέρμα: Το δέρμα χρησιμοποιείται για τη δημιουργία κομψών ενδυμάτων. Το eco – friendly δέρμα, είναι από πραγματικό δέρμα, αλλά η χημική του επεξεργασία αφήνει πολύ μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Επιλέγω το δέρμα γιατί θέλω να δημιουργήσω και ενδύματα με τα οποία θα μπορούσε να καλυφθεί κάποιος στην περίπτωση έντονου αέρα, τα οποία να είναι ταυτόχρονα κομψά. Η eco – friendly επιλογή, γίνεται καθώς μεγάλο μέρος

του κοινού μου, επιλέγουν sustainable προϊόντα.

Κρύσταλλα: Θα διακοσμήσω τα ενδύματά μου με κρύσταλλα, σε σημεία που θέλω να τονίσω, για να τους δώσω μία πιο elegant πινελιά.

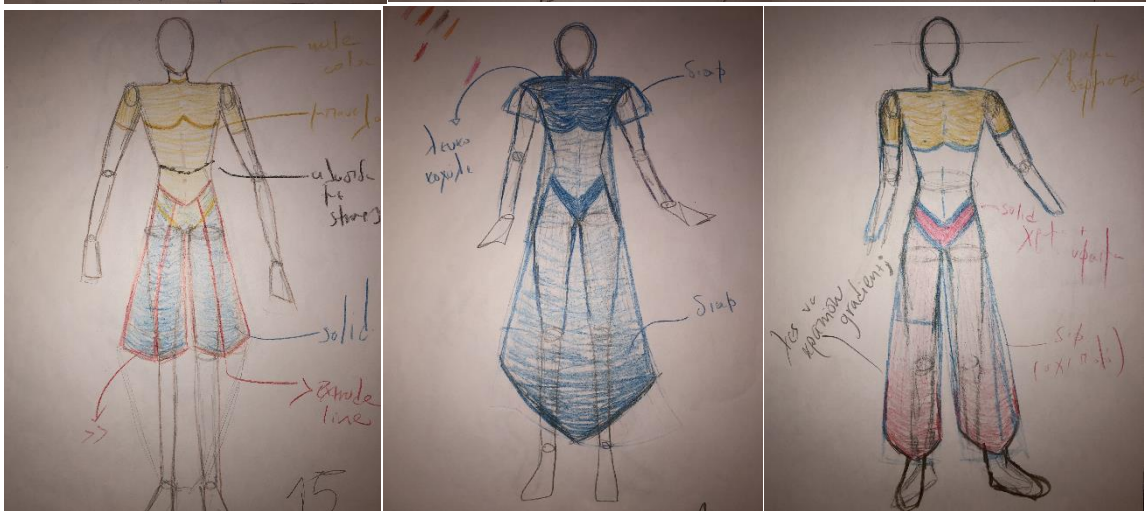
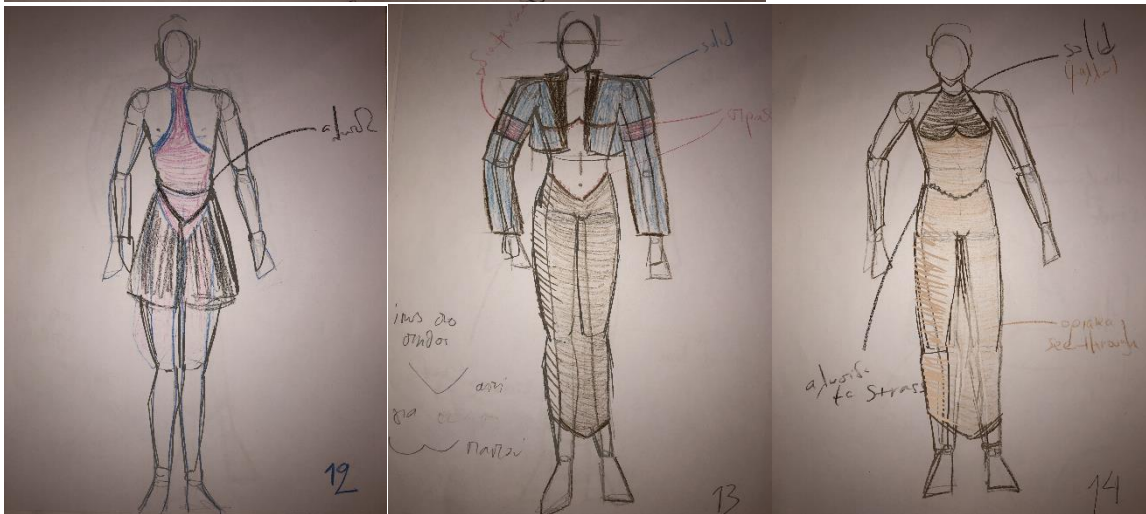
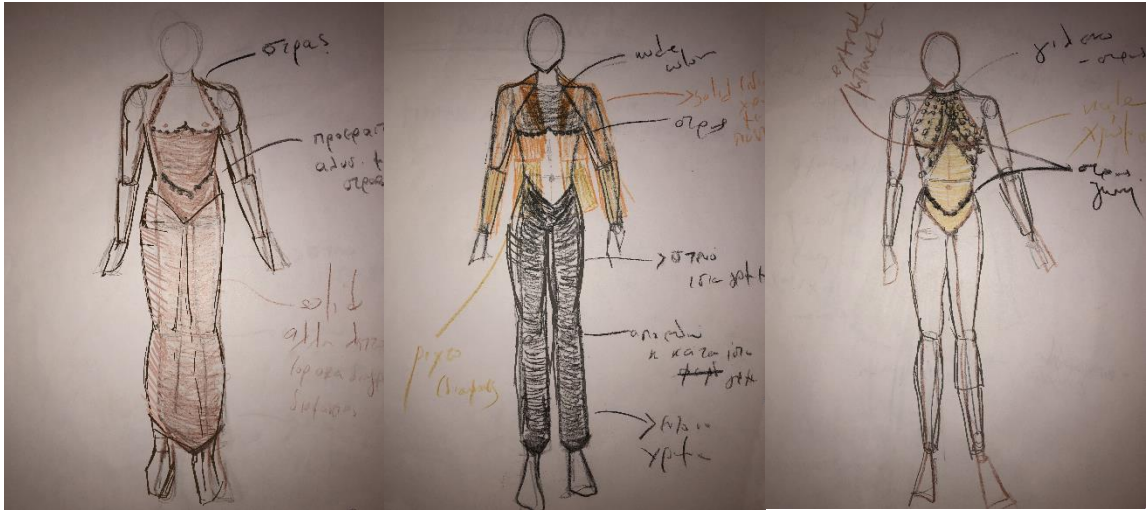
- MasterClass. “What is Chiffon Fabric? Learn About the Characteristics of This Luxury Fabric and How Chiffon Is Made”
<https://www.masterclass.com/articles/what-is-chiffon-fabric-learn-about-the-characteristics-of-this-luxury-fabric-and-how-chiffon-is-made>
- Lycra. “What is Lycra Fiber”
<https://www.lycra.com/en/consumers-discover/what-lycra-fiber>
- <https://www.dragonflyfabrics.co.uk/viscose-jersey/>
- Liberty Leather Goods. “Eco Leather – Safer and Environmentally Friendly”
<https://www.libertyleathergoods.com/eco-leather/>
- Jay and Ellen Diamond. “Ενδύματα, Υποδήματα και Είδη Μόδας” εκδόσεις “ΙΩΝ”

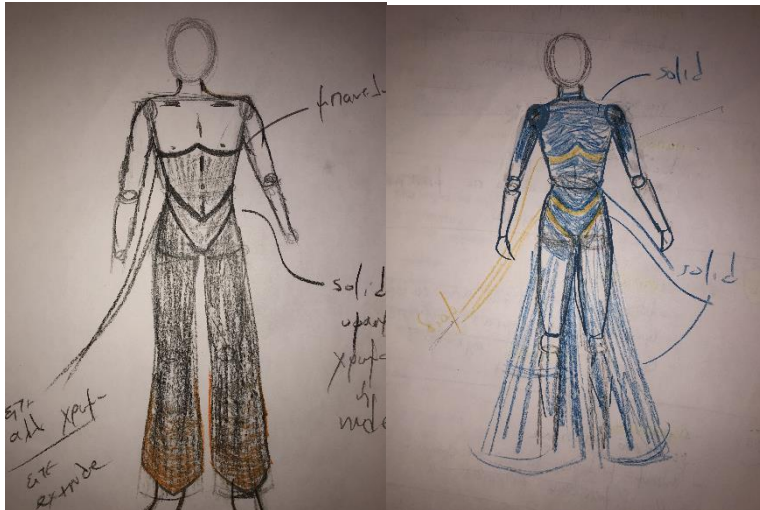

I. Ιδεασμός - Concepts

Βασισμένη στην έρευνα που έχω κάνει μέχρι τώρα, στα Moodboards και στις σχεδιαστικές προδιαγραφές, ξεκίνησα να κάνω κάποια αρχικά σκίτσα, τα οποία στην συνέχεια με βοήθησαν να παράγω τα σχέδια πρώτης γενιάς.

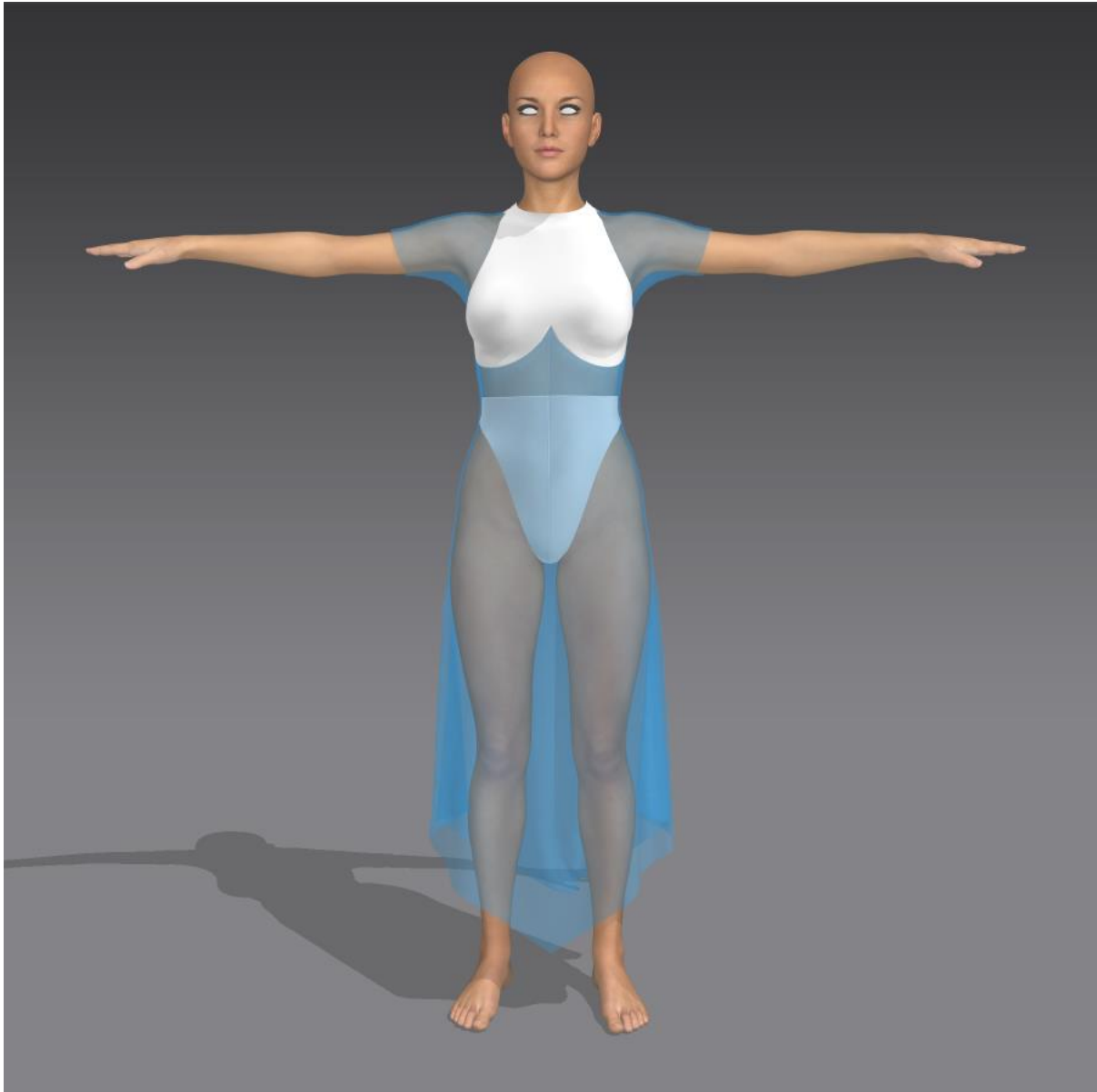

m. Πρώτη Γενιά σχεδίων:

Μετά από δοκιμές κατέληξα στην πρώτη γενιά σχεδίων, η οποία αποτελείται από 15 σύνολα. Όλα τα σύνολα είναι gender fluid. Οι αποχρώσεις είναι κυρίως nude, τόσο για να συνδεθεί το ρούχο με το ανθρώπινο σώμα, όσο και με την αίσθηση του καλοκαιριού, της ζέστης και της άμμου. Οι φόρμες μου και οι κενοί χώροι είναι καθαροί, για να προβάλουν και τους καινούς χώρους του σώματος. Τα ρούχα μου έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να συνδυάζονται με το σώμα.

Σύνολο 1:

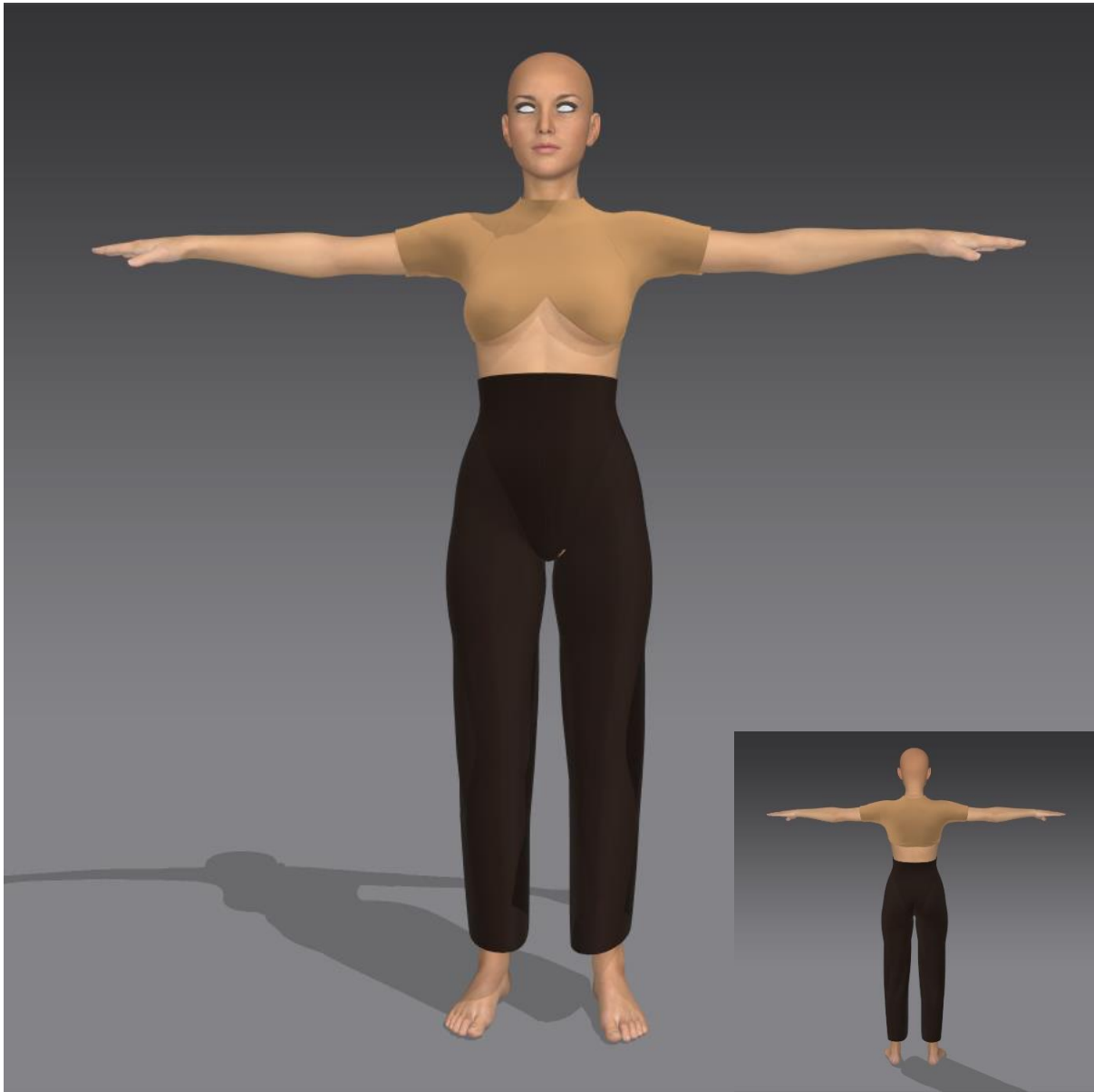
Φόρεμα με μήκος μέχρι περίπου τα μισά της γάμπας, κοντομάνικο. Αποτελείται από διαφανές υλικό, για να δίνει μία αέρινη και καλοκαιρινή αίσθηση, αλλά και από σταθερό ύφασμα για να καλύπτει τα επίμαχα μέρη του σώματος. Η φόρμα του είναι καθαρή και δημιουργεί βέλος ανάμεσα στο στήθος, ενώ και η φούστα στο κάτω μέρος της, κόβεται σε σχήμα βέλους της αντίθετης φοράς. Και οι κενοί χώροι που δημιουργούνται είναι καθαροί για να προβάλλονται καθαρά και τα μέρη του σώματος. Το ένδυμα έχει επιρροές από τη Μεσοποταμία.

Σύνολο 2:

Παντελόνι με μήκος μέχρι πάνω από τους αστραγάλους και ψηλή μέση. Μπλουζάκι κοντομάνικο, που είναι στο χρώμα του δέρματος και αναδεικνύει το σχήμα του στήθους

χωρίς να το αποκαλύπτει. Ο θετικός χώρος της μπλούζας δημιουργεί ένα βέλος, το οποίο προβάλλει τον αρνητικό χώρο του σώματος. Το χρώμα του είναι nude, για να δημιουργεί την ψευδαίσθηση της απουσίας του, ενώ το παντελόνι είναι έντονο χρώμα για να ενισχύει το αποτέλεσμα. Ταυτόχρονα τα μπατζάκια είναι ελαφριά διαφανή, για να δίνουν μία αέρινη και καλοκαιρινή αίσθηση. Ο στόχος είναι το ένδυμα να παραπέμπει στην στερεοτυπικά αποδεκτή ανδρική ενδυμασία χωρίς μπλούζα, χωρίς όμως να προκαλεί ιδιαίτερα. Το ένδυμα έχει επίσης επιρροές από Μεσοποταμία.

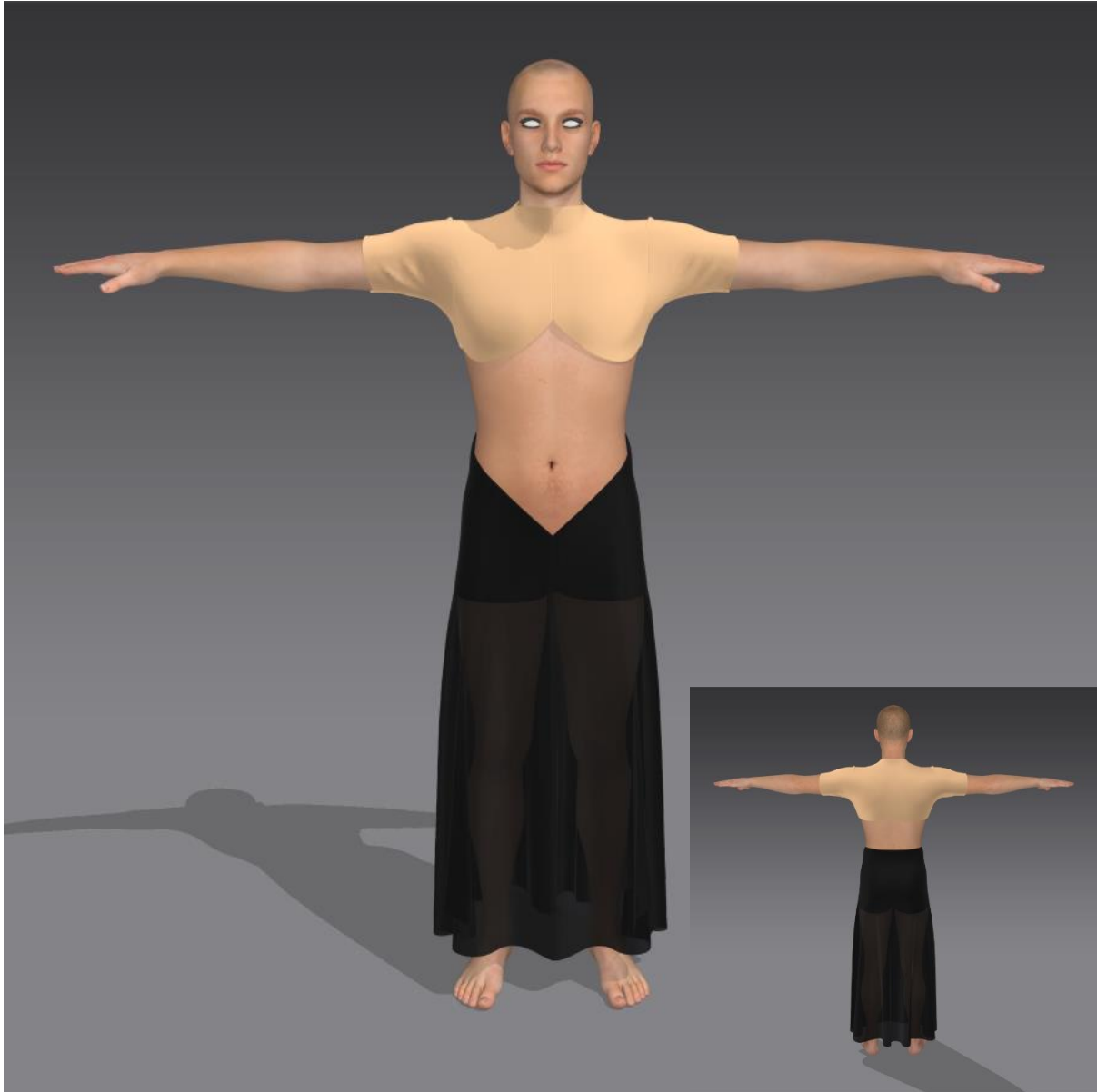
Σύνολο 3:

Ολόσωμη φόρμα, με διαφάνειες που αποκαλύπτουν τον κορμό και τις γάμπες. Η σιλουέτα και ο κενός χώρος δίνει έμφαση στον κορμό. Η φόρμα αποκαλύπτει μέρη του σώματος τα οποία οπτικά μοιάζουν και στο ανδρικό, αλλά και στο γυναικείο φύλο. Το ένδυμα έχει επιρροές από Μεσοποταμία, σε συνδυασμό με πιο καινούρια στοιχεία, όπως τον θετικό χώρο που σχηματίζει στο κάτω μέρος του σώματος και μοιάζει με κοντή βερμούδα.

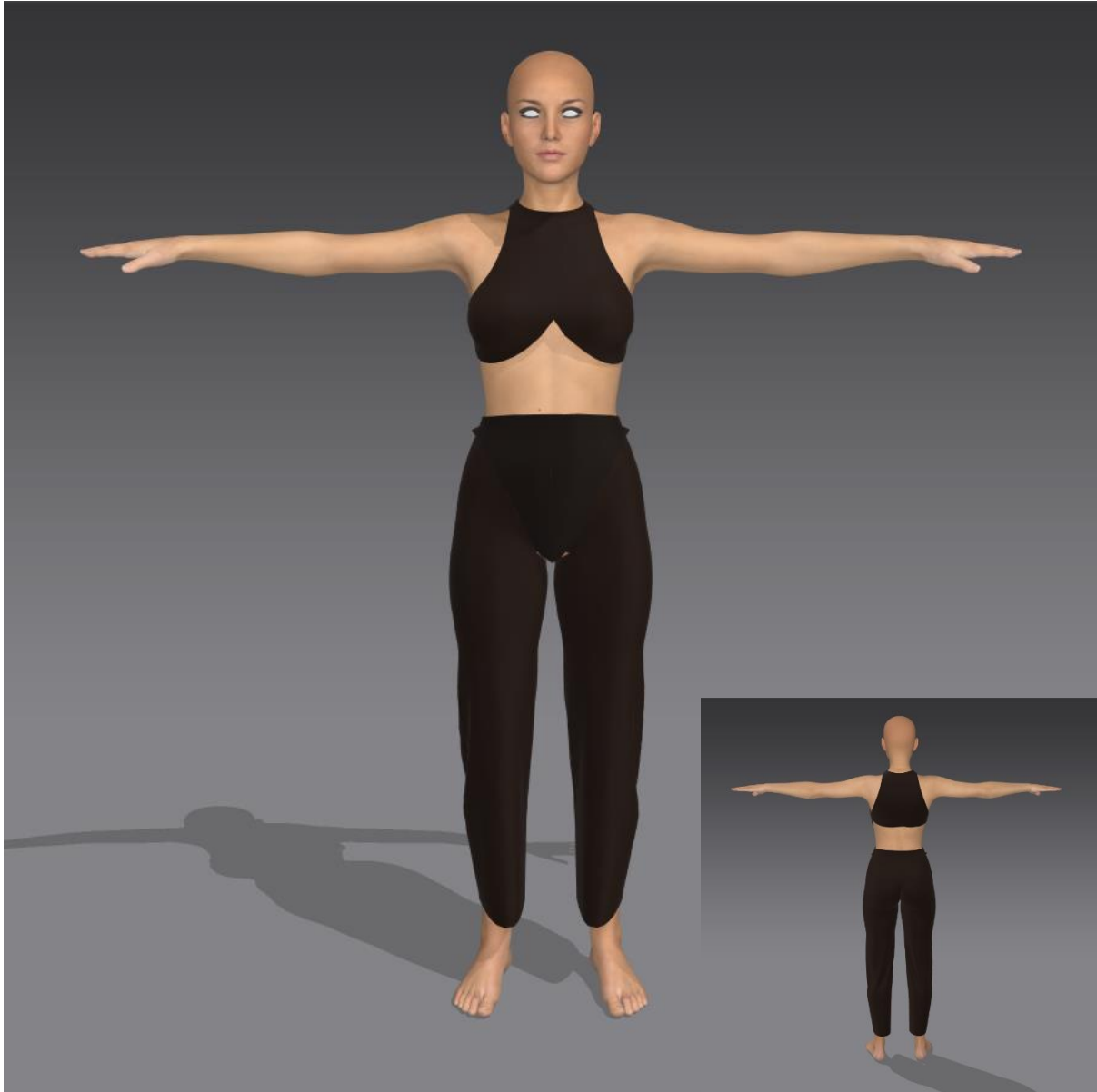
Σύνολο 4:

Φούστα με ενσωματωμένο εσωτερικό σορτσάκι με διαφάνειες που αποκαλύπτει τα πόδια. Μπλουζάκι που αναδεικνύει το σχήμα του στήθους. Το χρώμα είναι nude, πάλι για να δημιουργεί την ψευδαίσθηση της απουσίας του. Η ενδυμασία, με τον θετικό και τον αρνητικό χώρο, δίνει έμφαση στον κορμό στον οποίο και δημιουργεί κενό που τον αναδεικνύει. Ακόμα, σκιαγραφεί τη σιλουέτα των ποδιών. Η ενδυμασία έχει επίσης επιρροές από τη Μεσοποταμία.

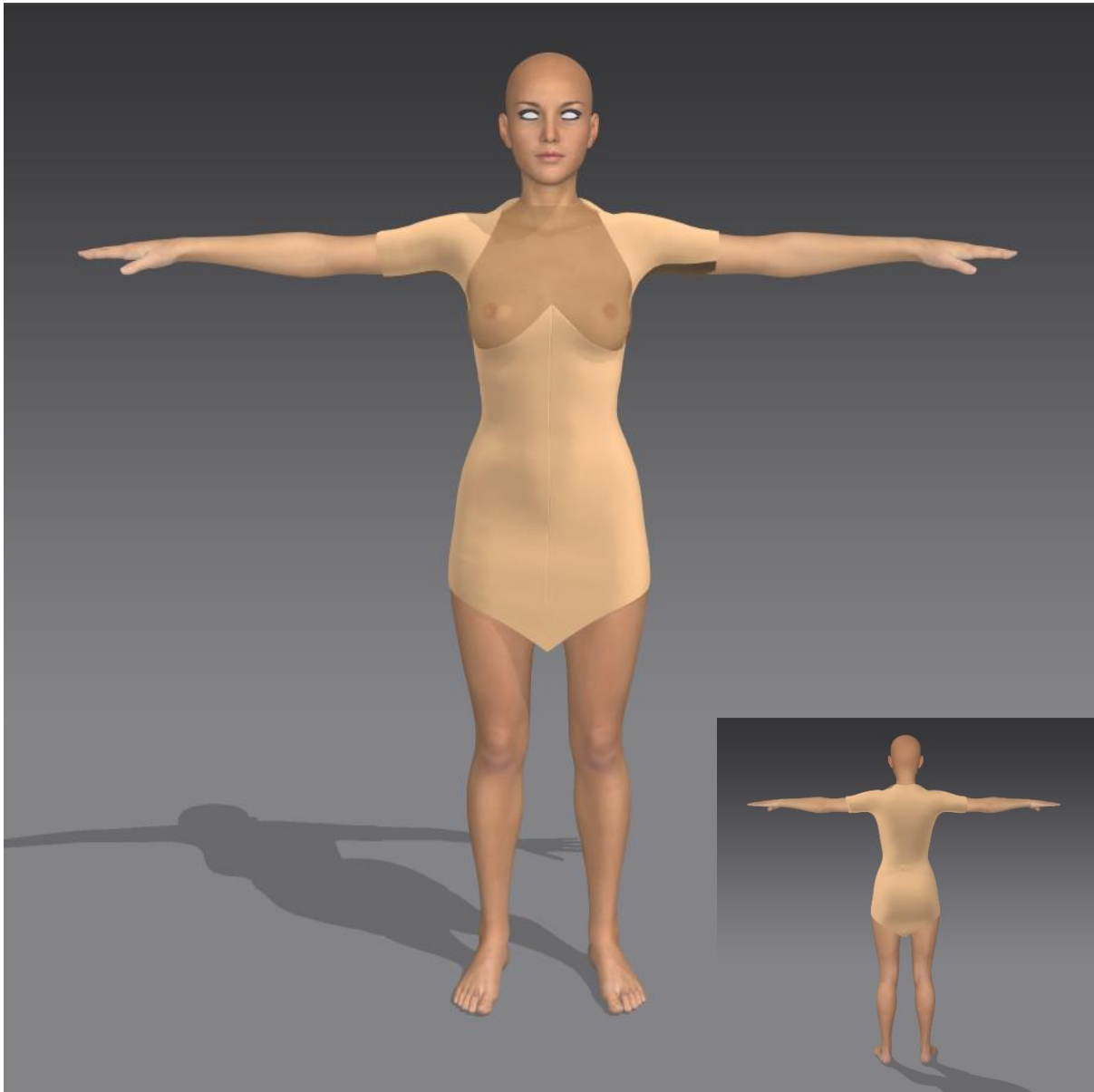
Σύνολο 5:

Στενό παντελόνι που αναδεικνύει το σχήμα του ποδιού. Μπλουζάκι που αναδεικνύει το σχήμα του στήθους. Είναι σχεδιασμένο για να έχει μία ομοιομορφία με τα προηγούμενα σχέδια. Ο κενός χώρος που δημιουργείται μεταξύ μπλούζας και παντελονιού, δημιουργεί ένα βέλος το οποίο δείχνει προς το στήθος, και οδηγεί το μάτι προς τα εκεί. Η επιλογή του χρώματος είναι τέτοια ώστε όλη η εμφάνιση να δημιουργεί την ψευδαίσθηση της απουσίας, όταν το φορέσει μελαχρινός άνθρωπος.

Σύνολο 6:

Το φόρεμα είναι σε nude αποχρώσεις. Στο στήθος έχει διαφάνεια που το αποκαλύπτει. Το φόρεμα με τον θετικό του χώρο, σχηματίζει ένα διπλό βέλος, του οποίου η πάνω πλευρά δείχνει το στήθος, ενώ η κάτω τα πόδια. Το ένδυμα είναι εμπνευσμένο από τη Μινωική Κρήτη που οι γυναίκες πρόβαλαν το στήθος τους, αλλά και από την προϊστορία, που οι άνθρωποι φορούσαν δέρματα.

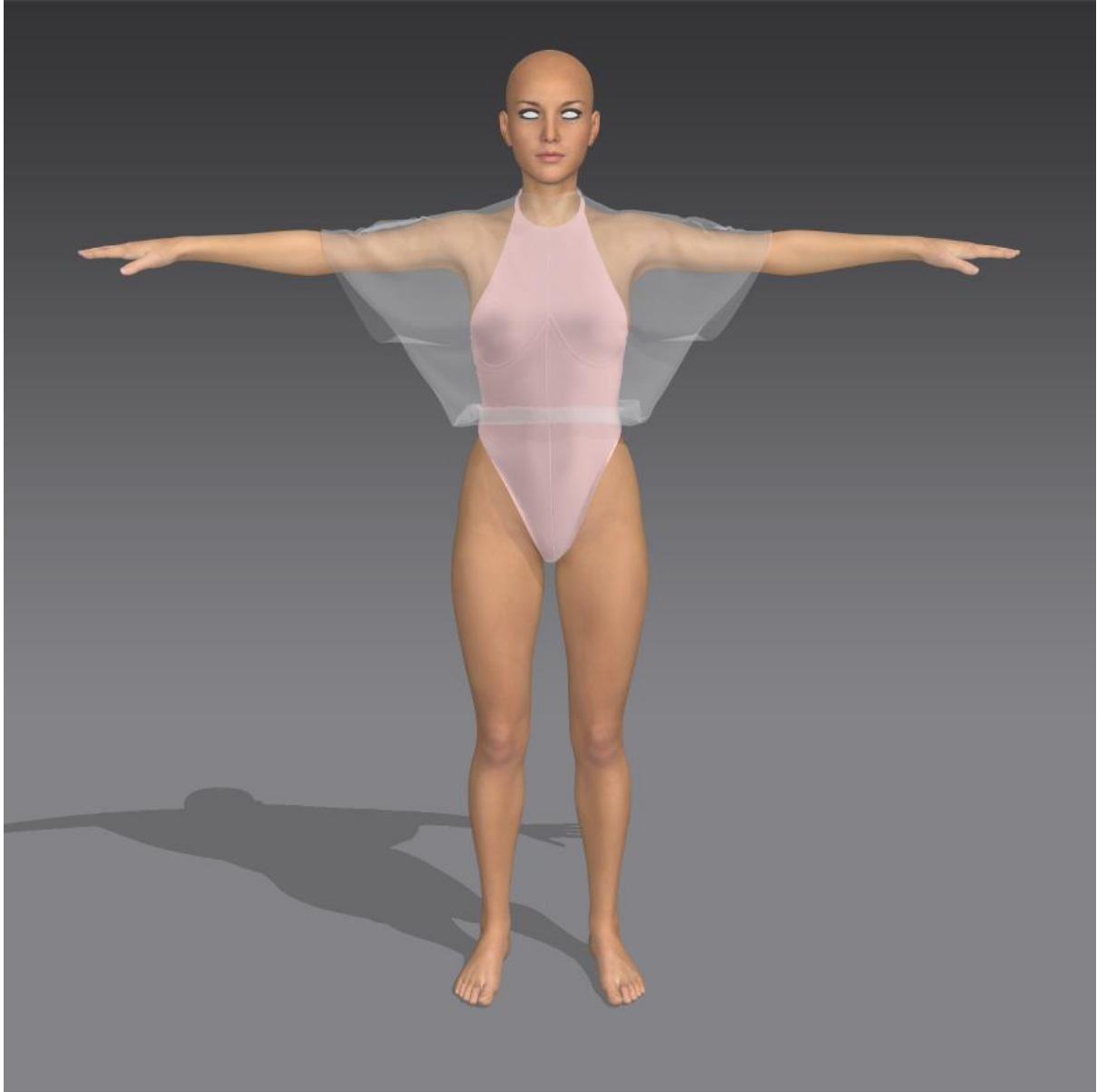
Σύνολο 7:

Σορτσάκι με φούστα και μπλουζάκι σε nude χρώματα. Η τελευταία επιλογή, έγινε ώστε να δημιουργείται η ψευδαίσθηση της απουσίας ρούχων, ανάλογα με το αν κάποιος είναι μελαχρινός ή ανοιχτόχρωμος. Το ένδυμα είναι εμπνευσμένο από προϊστορία, που οι άνθρωποι φορούσαν δέρματα, τα οποία πολλές φορές ήταν και διαφορετικής απόχρωσης, καθώς προερχόταν από άλλο ζώο.

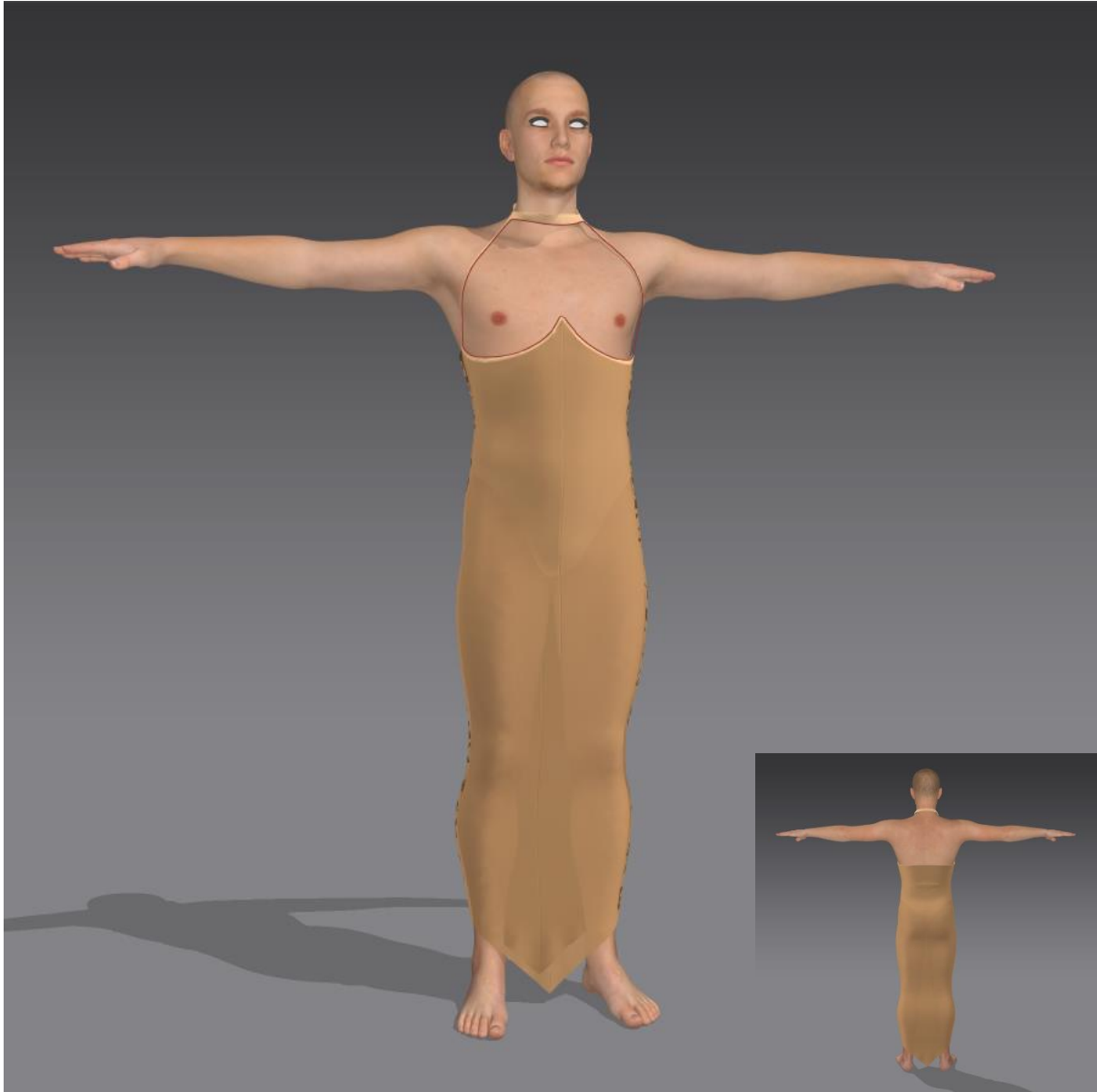
Σύνολο 8:

Κορμάκι που συνοδεύεται από διαφανές ύφασμα, το οποίο αγκαλιάζει τους ώμους και τα χέρια. Οι ραφές πάνω στο κορμάκι έχουν δημιουργηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι ομοιογενές με τα υπόλοιπα σχέδια.

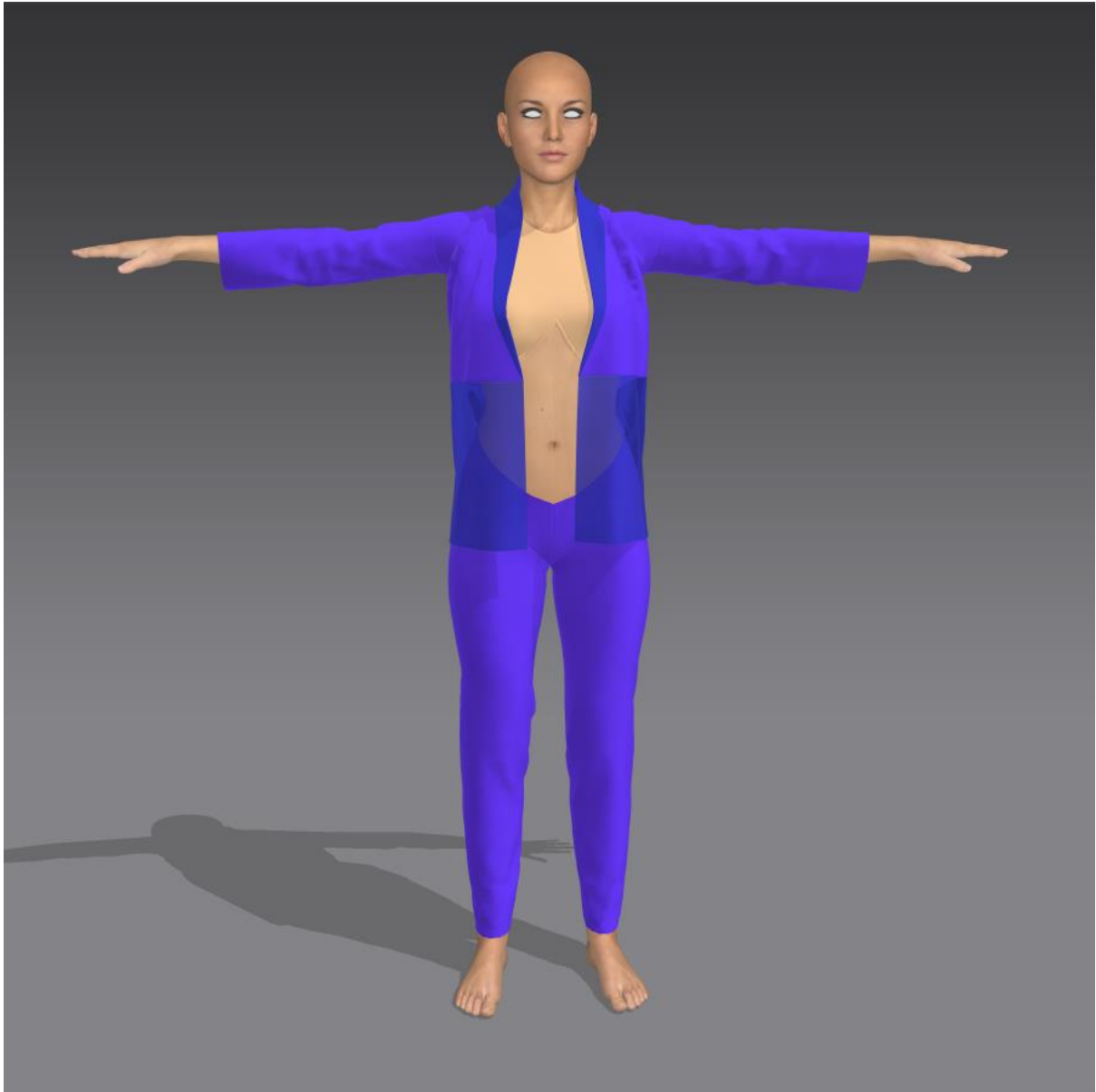
Σύνολο 9:

Φόρεμα με μήκος μέχρι τους αστραγάλους. Αποκαλύπτει το στήθος, με σκοπό να εκφράσει την ισότητα μεταξύ βιολογικού ανδρικού και γυναικείου φύλου. Στην περιοχή του στήθους, δημιουργείται βέλος από τον θετικό χώρο του ενδύματος, που δείχνει προς την περιοχή. Το ρούχο αγκαλιάζει το σώμα και αναδεικνύει τις γραμμές και τις καμπύλες του. Ταυτόχρονα, διαφανές ύφασμα διαγράφει το σχήμα των ποδιών. Είναι εμπνευσμένο από την Αίγυπτο.

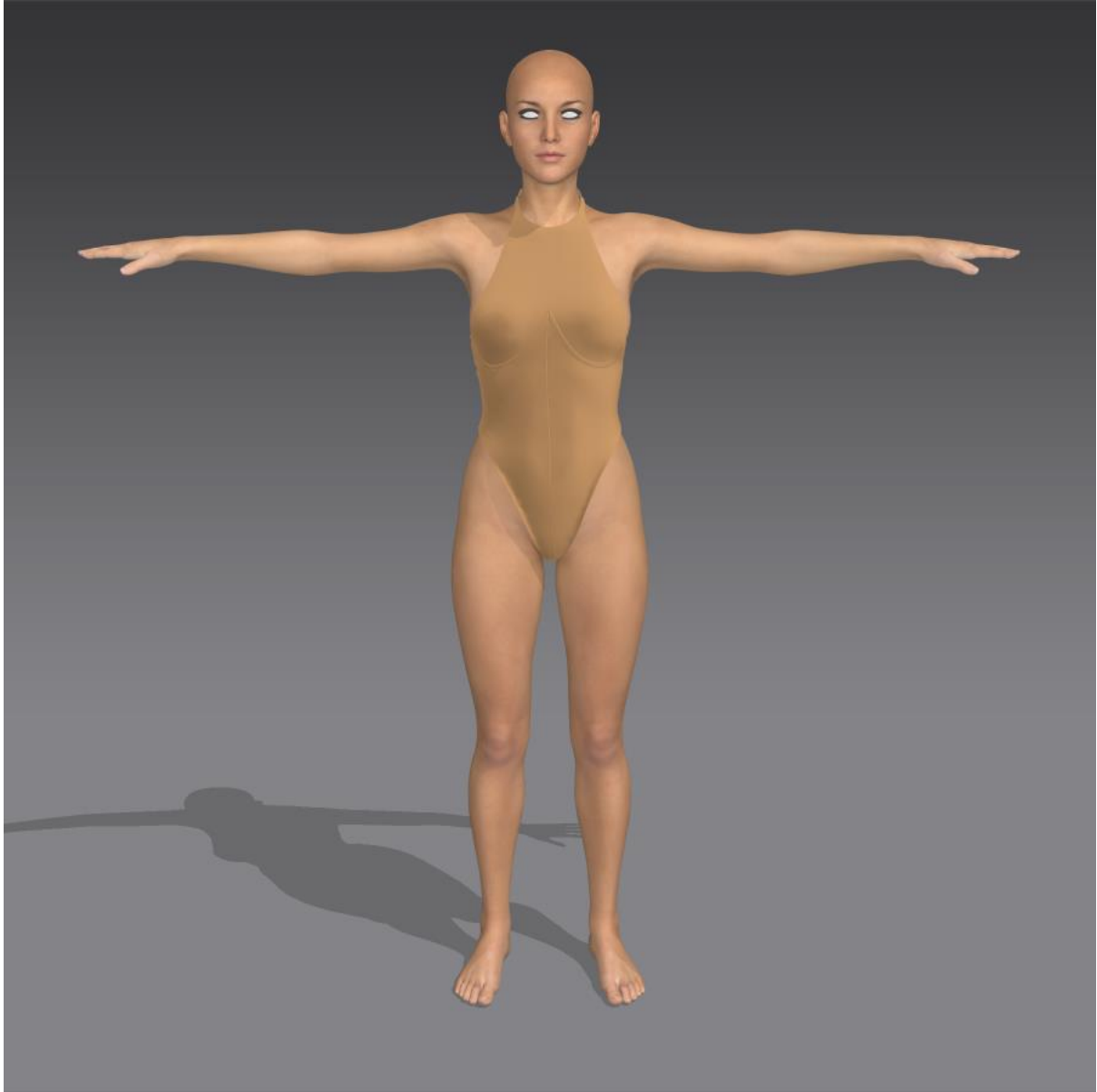
Σύνολο 10:

Σακάκι που από τη μέση και μετά έχει διαφάνεια που σκιαγραφεί τον κορμό. Παντελόνι με μήκος μέχρι πάνω από τους αστραγάλους. Μπλουζάκι σε nude απόχρωση, για να δημιουργεί την ψευδαίσθηση της απουσίας του. Έχει κόψιμο και ραφές που σχηματίζει το βέλος που το συνδέει με τα υπόλοιπα σχέδια.

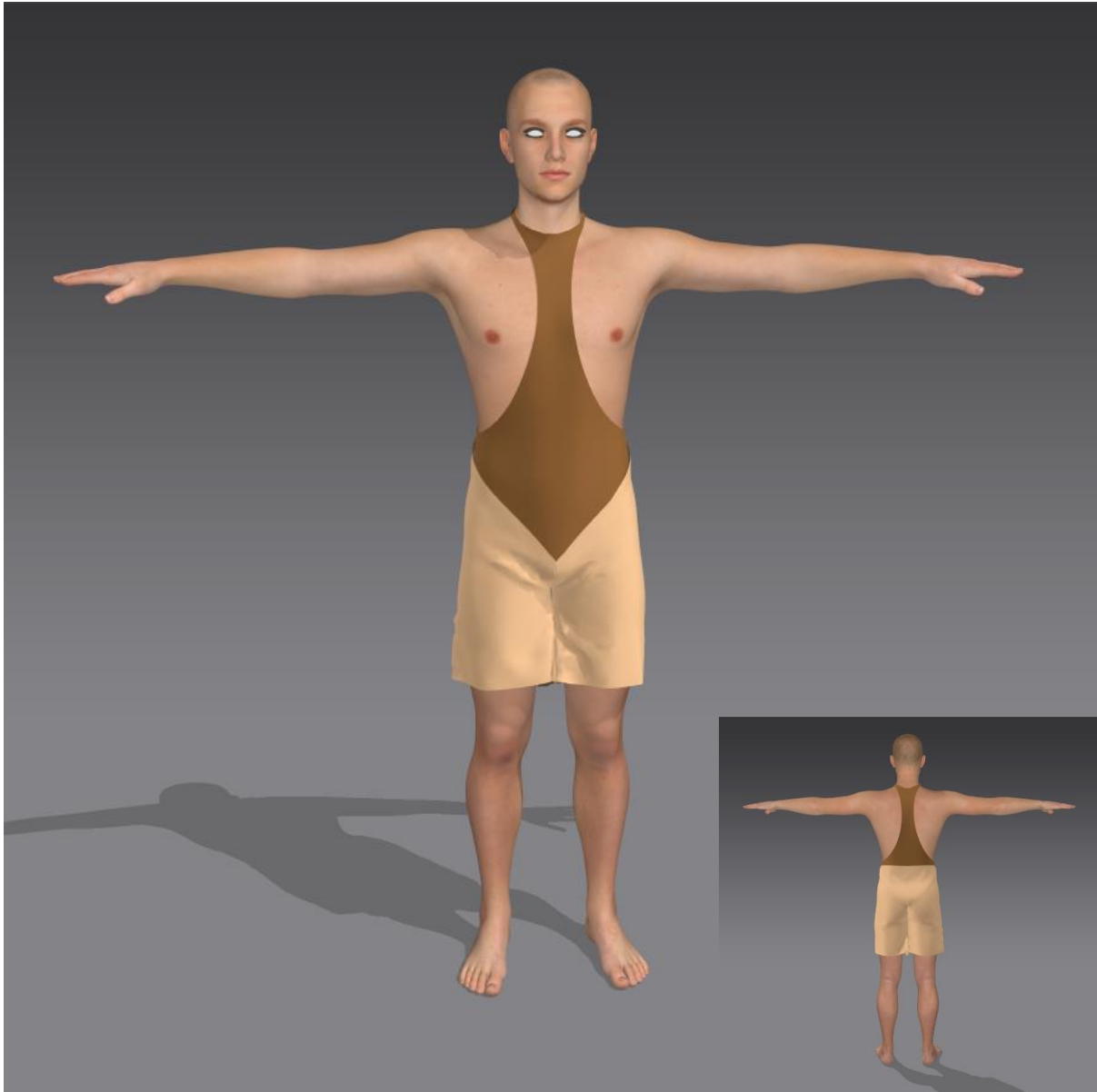
Σύνολο 11:

Κορμάκι σε Nude απόχρωση. Οι ραφές του το συνδέουν με τα υπόλοιπα σύνολα, σχηματίζοντας ένα βέλος που δείχνει το στήθος, και ένα δεύτερο με αντίθετη φορά, που δείχνει προς τα πόδια.

Σύνολο 12:

Κορμάκι και παντελόνι κοντό σε nude αποχρώσεις. Οι κενοί χώροι σχηματίζουν ένα βέλος που δείχνει προς το κάτω μέρος του σώματος. Ταυτόχρονα το βέλος, δεξιά και αριστερά, δημιουργεί κενούς χώρους που αποκαλύπτουν το στήθος.

Σύνολο 13:

Σακάκι με μήκος μέχρι τα μέσα του στομαχιού. Φούστα slim με μήκος μέχρι πάνω από το γόνατο. Το κόψιμό της την συνδέει με τα υπόλοιπα σχέδια. Σχηματίζει βέλος που δείχνει το κάτω μέρος του σώματος. Ταυτόχρονα, στο πάνω μέρος του σώματος, η εμφάνιση περιλαμβάνει μπανέλα, η οποία έχει σχήμα βέλους σε αντίθετη φορά με τη φούστα και δείχνει προς το στήθος. Η ενδυμασία δημιουργεί κενό χώρο με τον κορμό του σώματος.

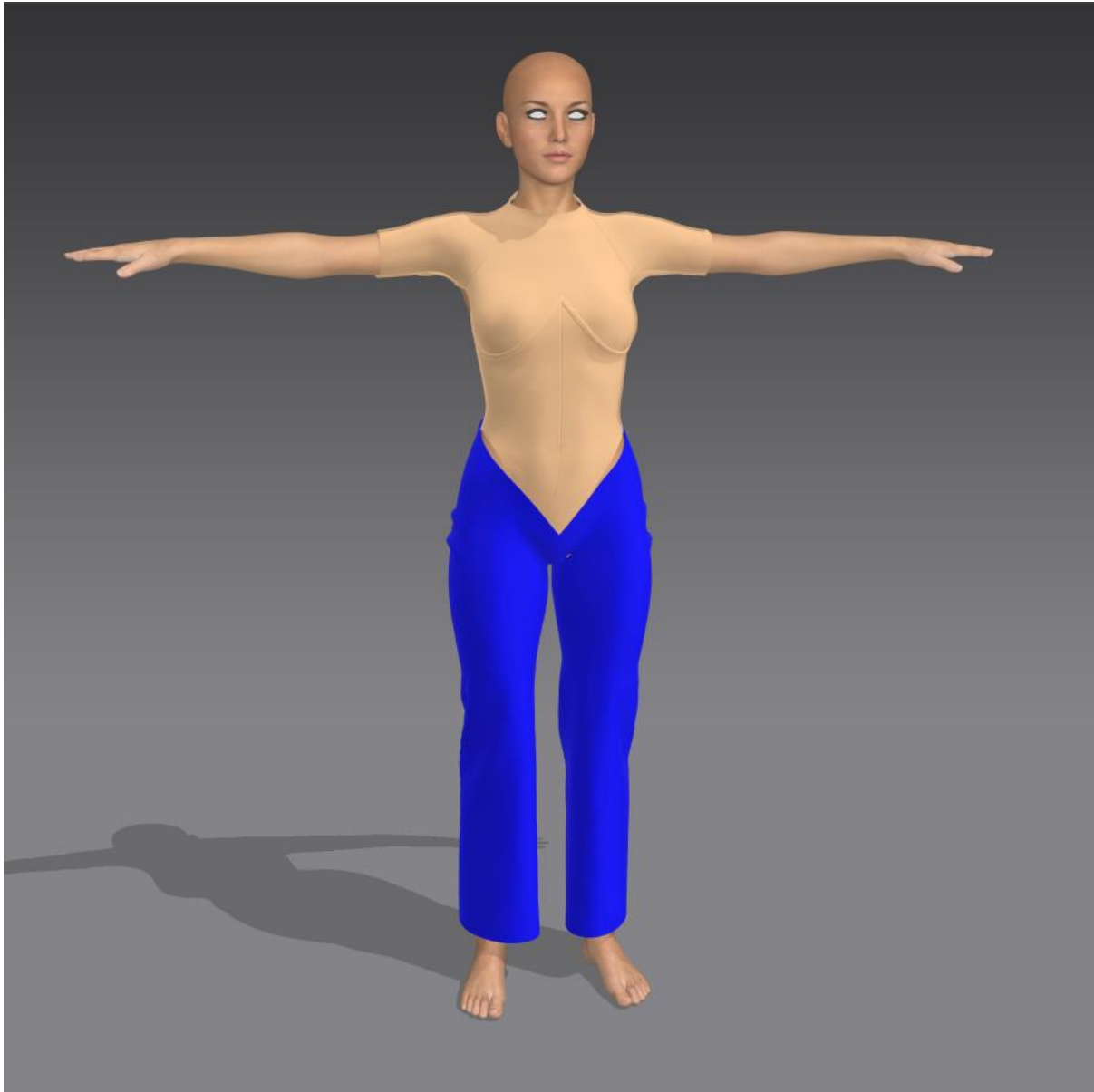
Σύνολο 14:

Φόρεμα με μήκος μέχρι κάτω από τον αστράγαλο. Είναι σχεδιασμένο σε ποικιλία nude αποχρώσεων. Η φούστα έχει μία ελαφριά διαφάνεια, και είναι κολλητή στο σώμα. Δημιουργεί καθαρό χώρο, η οποία σε συνδυασμό με το ύφασμα σκιαγραφεί τη σιλουέτα και το σχήμα των ποδιών. Όπως και στα προηγούμενα σχέδια, η φούστα σχηματίζει ένα βέλος το οποίο δείχνει προς το στήθος. Το πάνω μέρος του σώματος είναι χρωματισμένο σε σκούρο χρώμα, ώστε να ενισχύεται η αντίθεση στήθους – κορμού. Το ένδυμα είναι εμπνευσμένο από την Αίγυπτο.

Σύνολο 15:

Παντελόνι στενό με μήκος μέχρι πάνω από τον αστράγαλο, που κολακεύει τις καμπύλες. Κορμάκι σε nude απόχρωση για να δημιουργεί την ψευδαίσθηση της απουσίας του. Οι ραφές το συνδέουν με τα υπόλοιπα σχέδια, καθώς σχηματίζεται διακριτικά διπλό βέλος, που δείχνει τα πόδια και το στήθος.

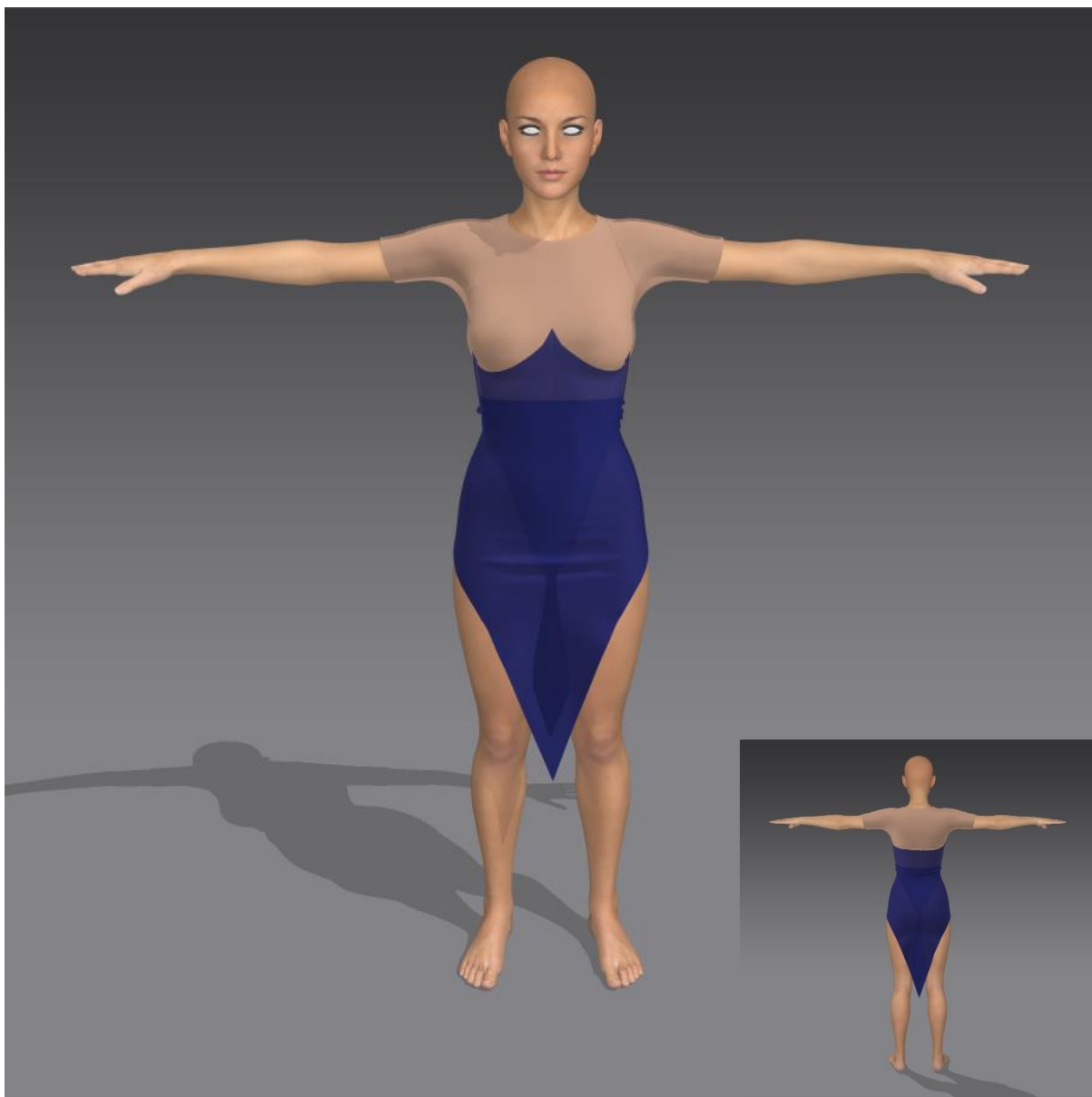

n. Δεύτερη Γενιά σχεδίων:

Η πρώτη γενιά αναδεικνύει σε μεγάλο βαθμό τη σχεδιαστική μου πρόθεση. Όμως υπήρχαν σημεία που χρειαζόταν να διορθωθούν. Αυτό με οδήγησε στη δεύτερη γενιά σχεδίων.

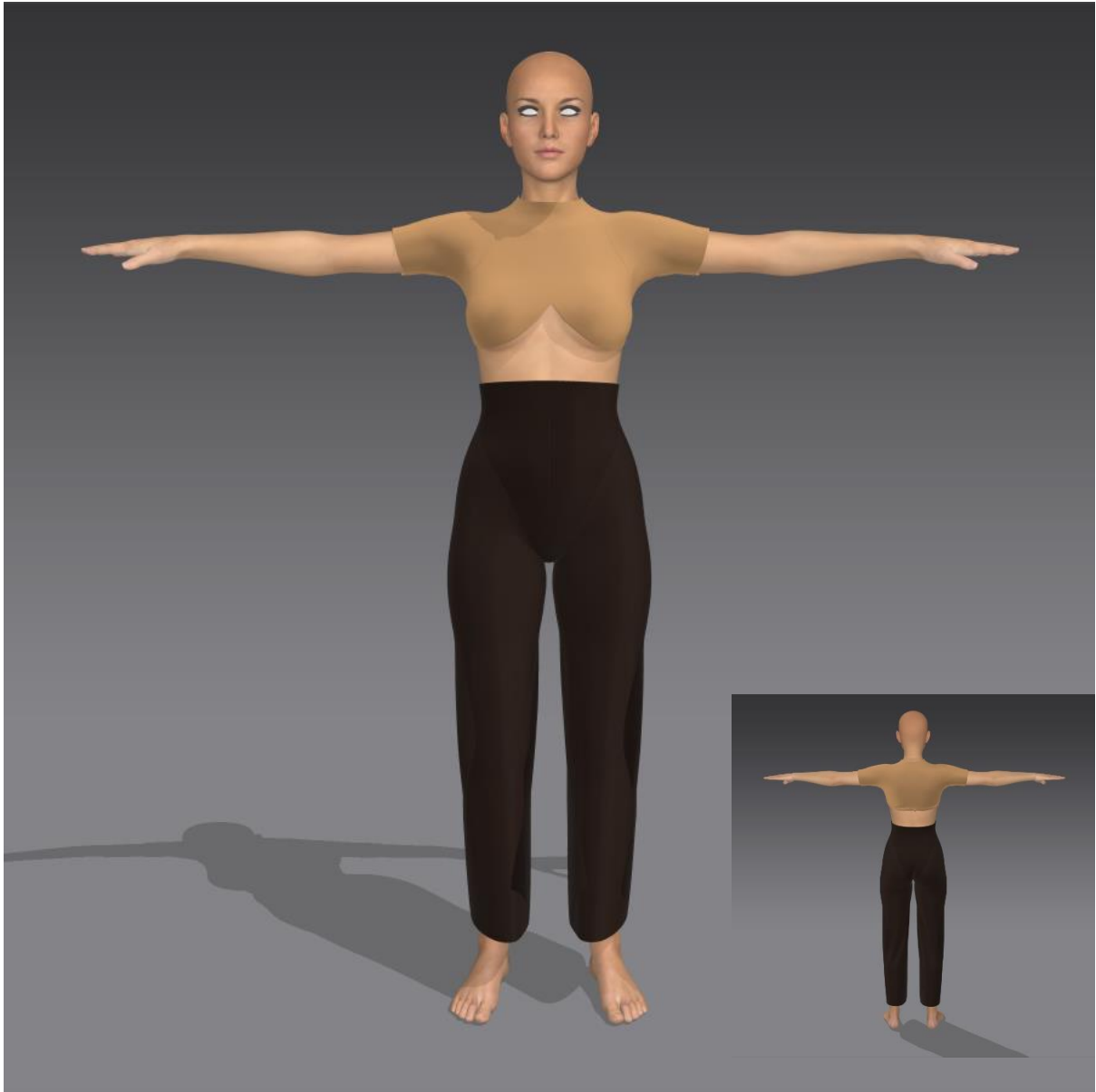
Σύνολο 1:

Η διαφάνεια περιορίστηκε για να κολακεύει το ρούχο το σώμα. Τα χρώματα άλλαξαν καθώς οι αποχρώσεις δεν ήταν nude. Το μπλουζάκι έγινε Nude για να δημιουργεί την ψευδαίσθηση της απουσίας του. Η φούστα έγινε μπλε αλλά παρέμεινε διαφανής, σε μικρότερο βαθμό όμως. Το μπλε επιλέχθηκε γιατί συνδέεται περισσότερο με το καλοκαίρι και η συγκεκριμένη απόχρωση κάνει το ένδυμα να έχει μία πιο σοβαρή αίσθηση. Επίσης δημιουργείται μεγαλύτερη αντίθεση στο κάτω μέρος του κορμού, με το πάνω μέρος του κορμού. Τονίζεται το στήθος χωρίς να αποκαλύπτεται. Σχεδιαστικά δημιουργώ δύο κατευθύνσεις, μία προς τα πάνω με το βέλος ανάμεσα στο στήθος, και μία προς τα κάτω με το βέλος ανάμεσα στα γόνατα. Η πρώτη δείχνει το στήθος, ενώ η δεύτερη τα καλλίγραμμα πόδια.

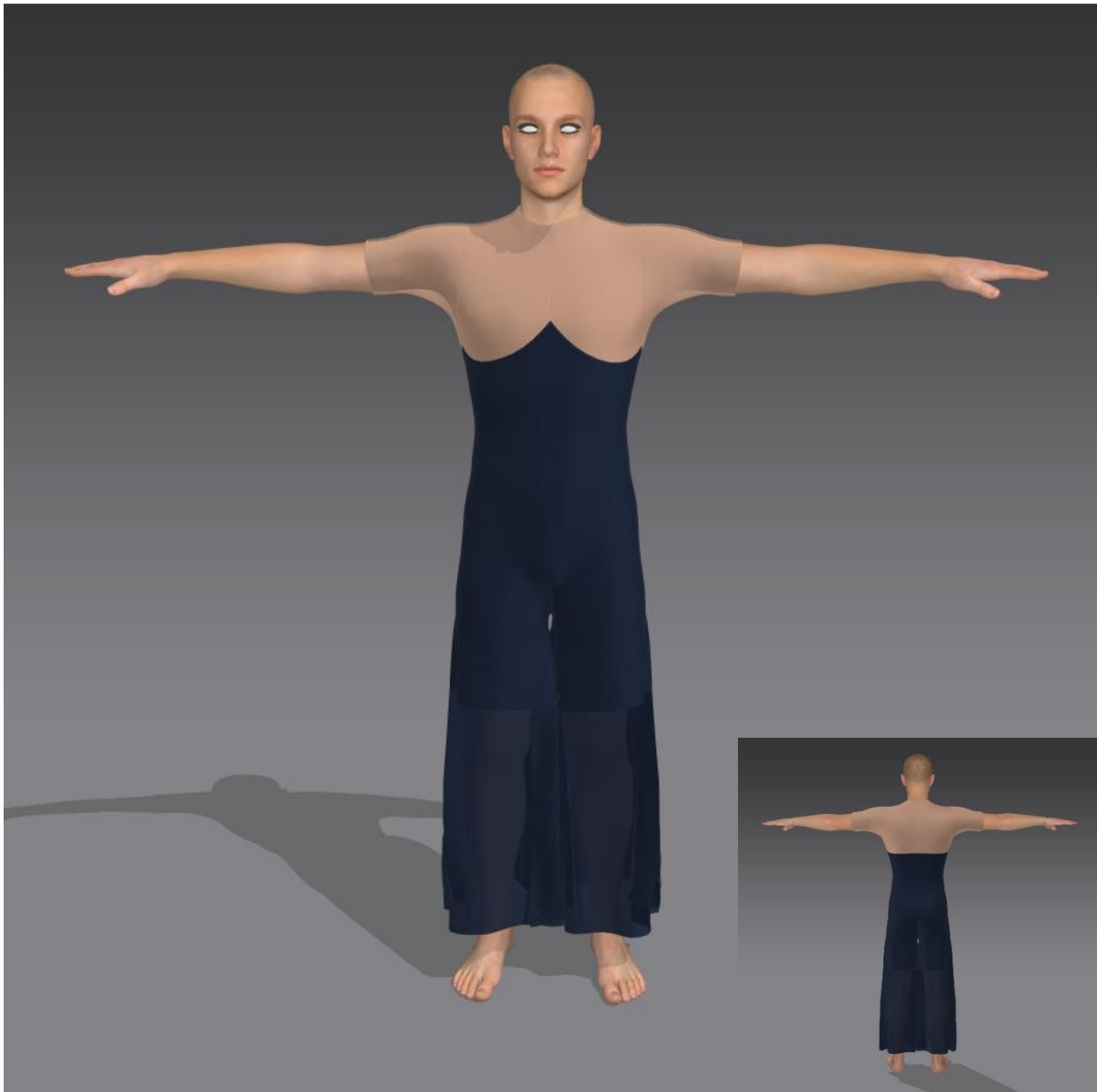
Σύνολο 2:

Το δεύτερο σύνολο δεν άλλαξε γιατί προς το παρόν κάλυπτε τις σχεδιάστηκες μου προθέσεις.

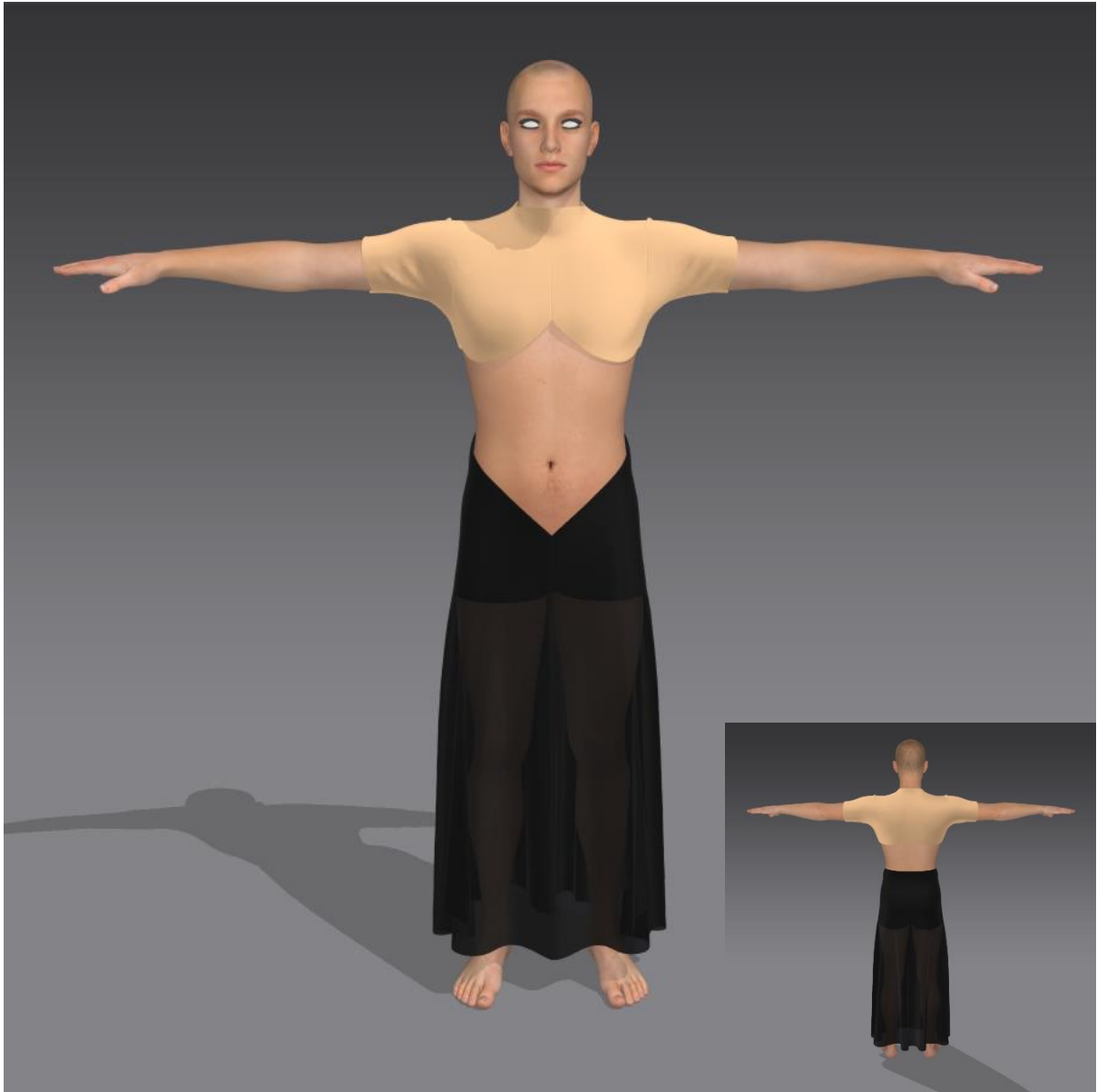
Σύνολο 3:

Το τρίτο σύνολο της πρώτης γενιάς δεν συνδεόταν με τα υπόλοιπα σχέδια, οπότε άλλαξε σε μεγάλο βαθμό. Εξελίχθηκε σε μία ολόσωμη φόρμα δύο αποχρώσεων. Η μπλούζα είναι nude και διαφανής σε μικρό βαθμό, ώστε να σκιαγραφεί το στήθος. Το παντελόνι κράτησε σε ένα βαθμό τη διαφάνεια, αλλά έγινε λιγότερη στον κορμό, για να ισορροπεί την διαφάνεια που προστέθηκε στην μπλούζα. Σχεδιάστηκα, δημιουργείται η ίδια κατεύθυνση βέλους, που δείχνει το στήθος και το συνδέει με τα υπόλοιπα σχέδια. Ταυτόχρονα, το χρώμα έγινε σκούρο μπλε, για να δίνει μια σοβαρή αίσθηση που ισορροπεί με την υπόλοιπη αμφίεση, ενώ ταυτόχρονα παραπέμπει στο σκούρο μπλε της θάλασσας.

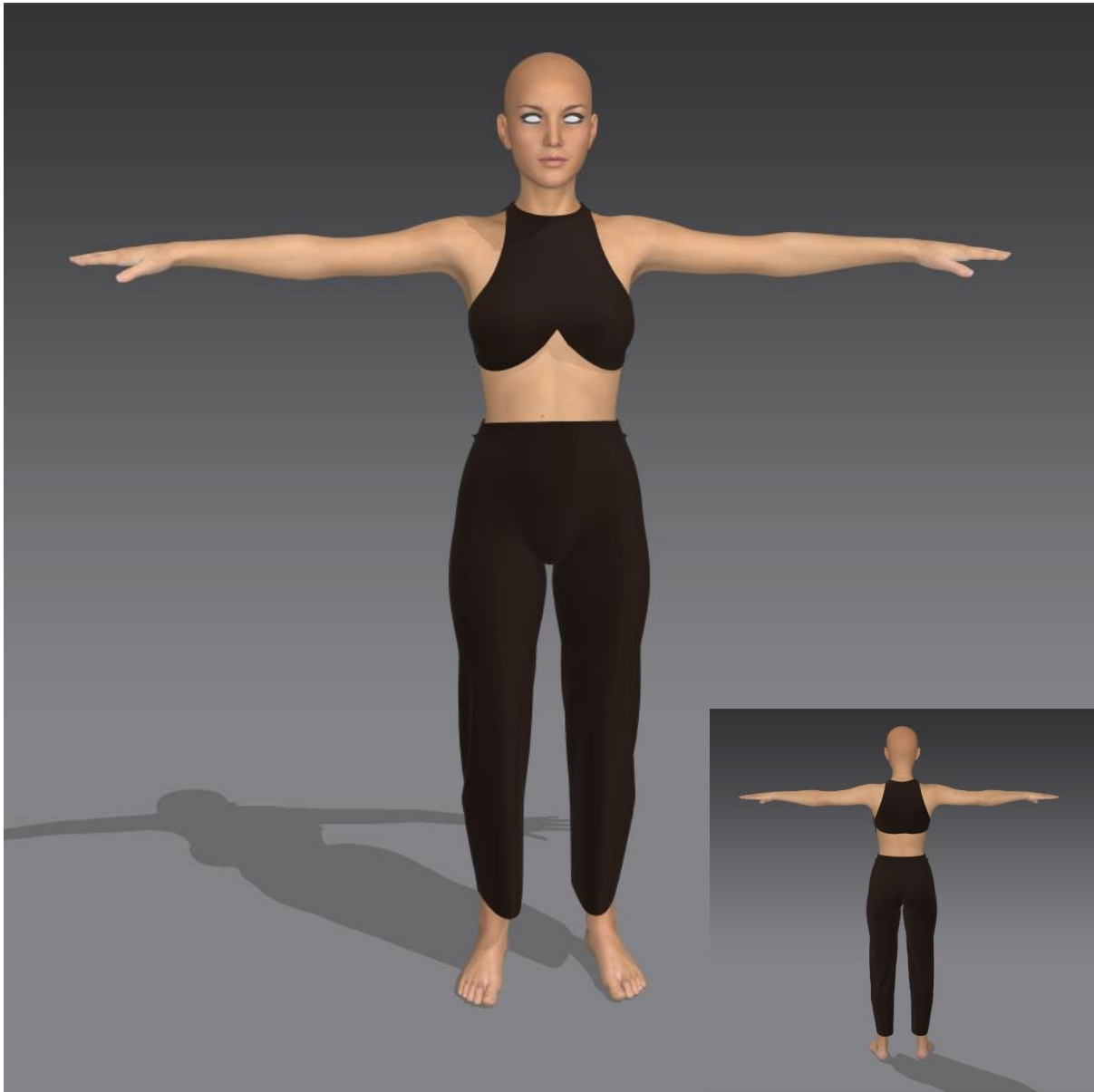
Σύνολο 4:

Αυτό το σύνολο δεν άλλαξε, καθώς ικανοποιούσε σε μεγάλο βαθμό τη σχεδιαστική μου πρόθεση.

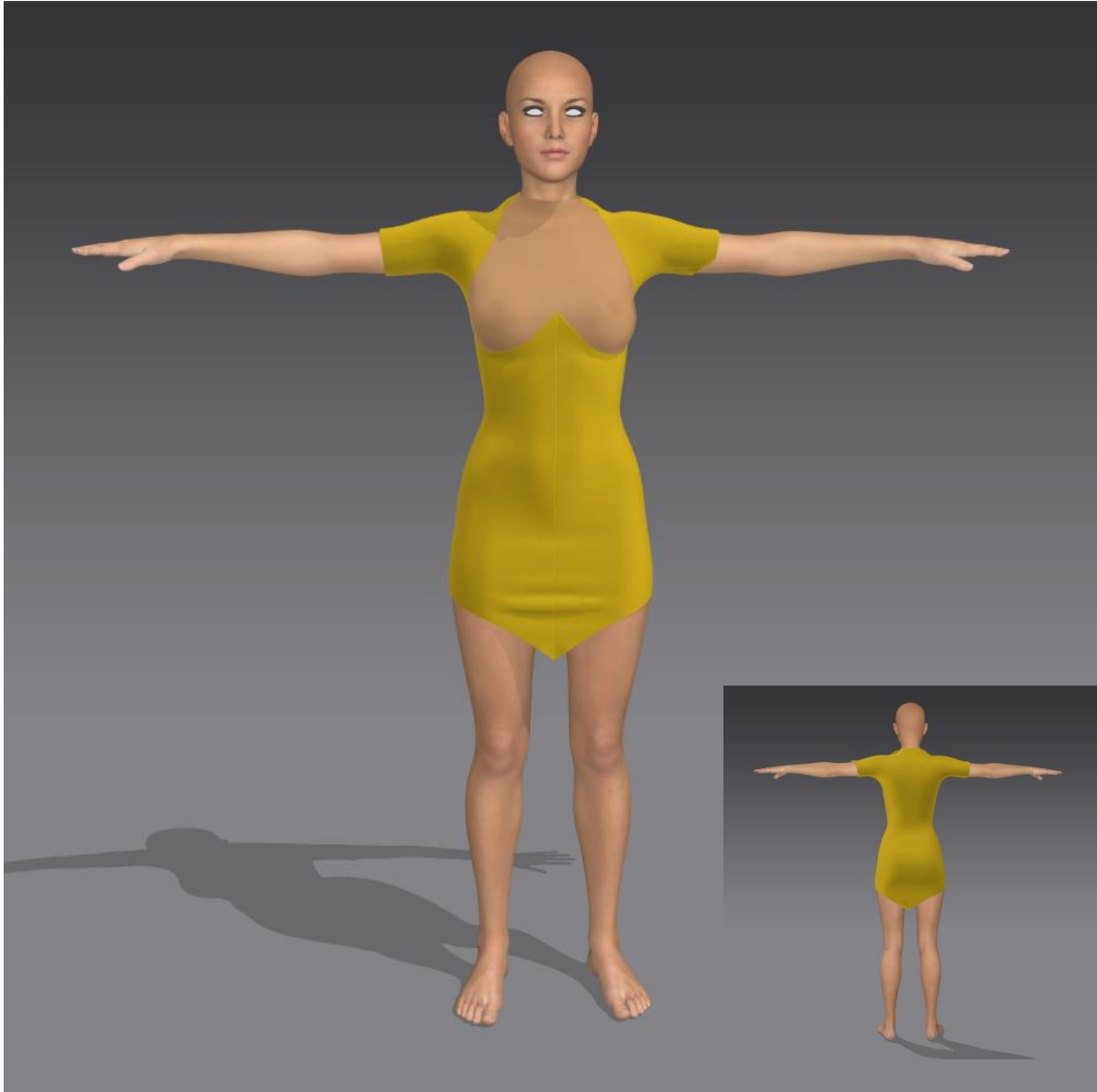
Σύνολο 5:

Ούτε αυτό το σύνολο άλλαξε για τους ίδιου λόγους.

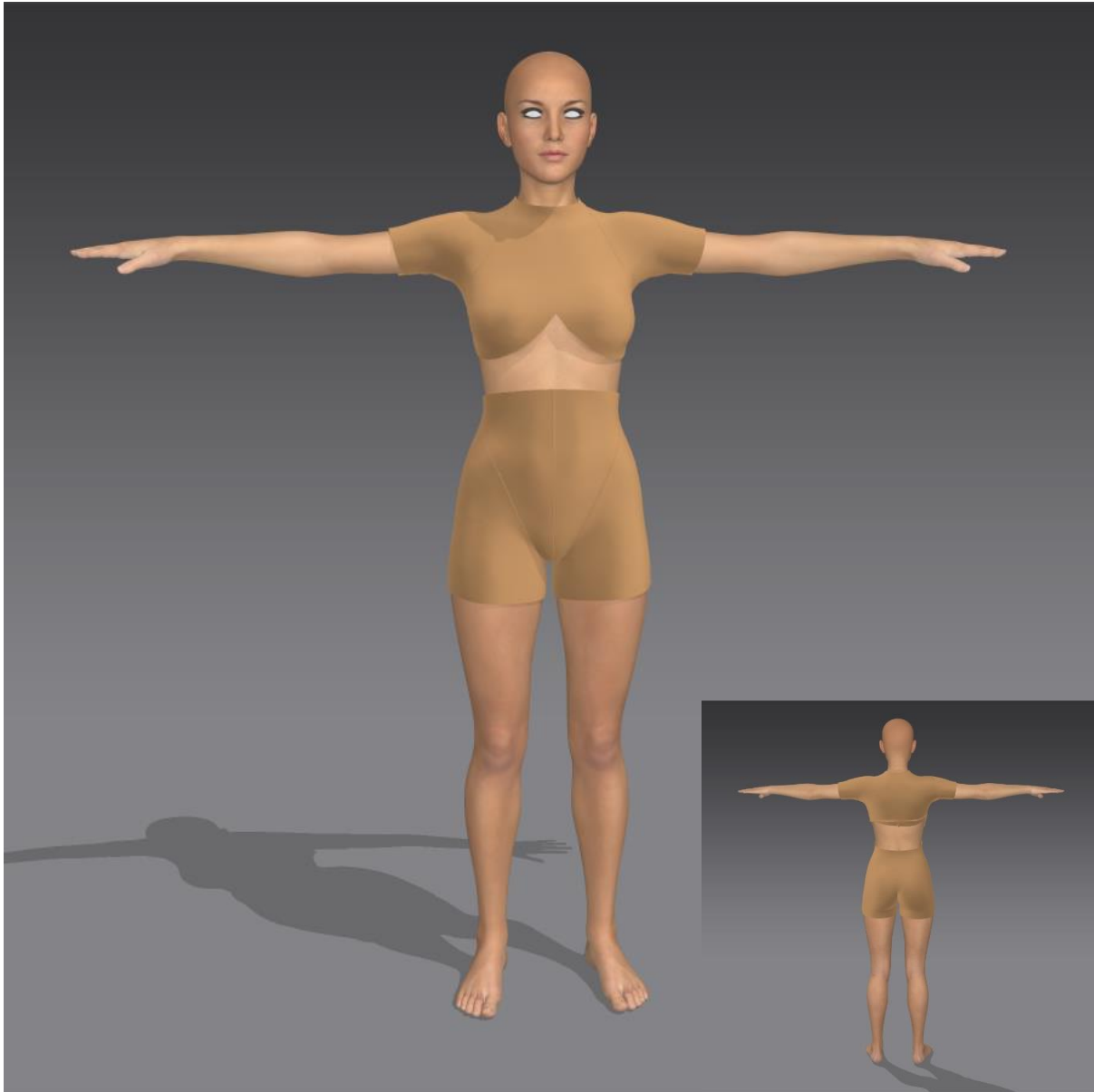
Σύνολο 6:

Η διαφάνεια στο στήθος έγινε λιγότερη, ώστε να το σκιαγραφεί. Το χρώμα άλλαξε σε κίτρινο, για να παραπέμπει περισσότερο σε καλοκαίρι και να κάνει έντονη αντίθεση με το χρώμα του στήθους.

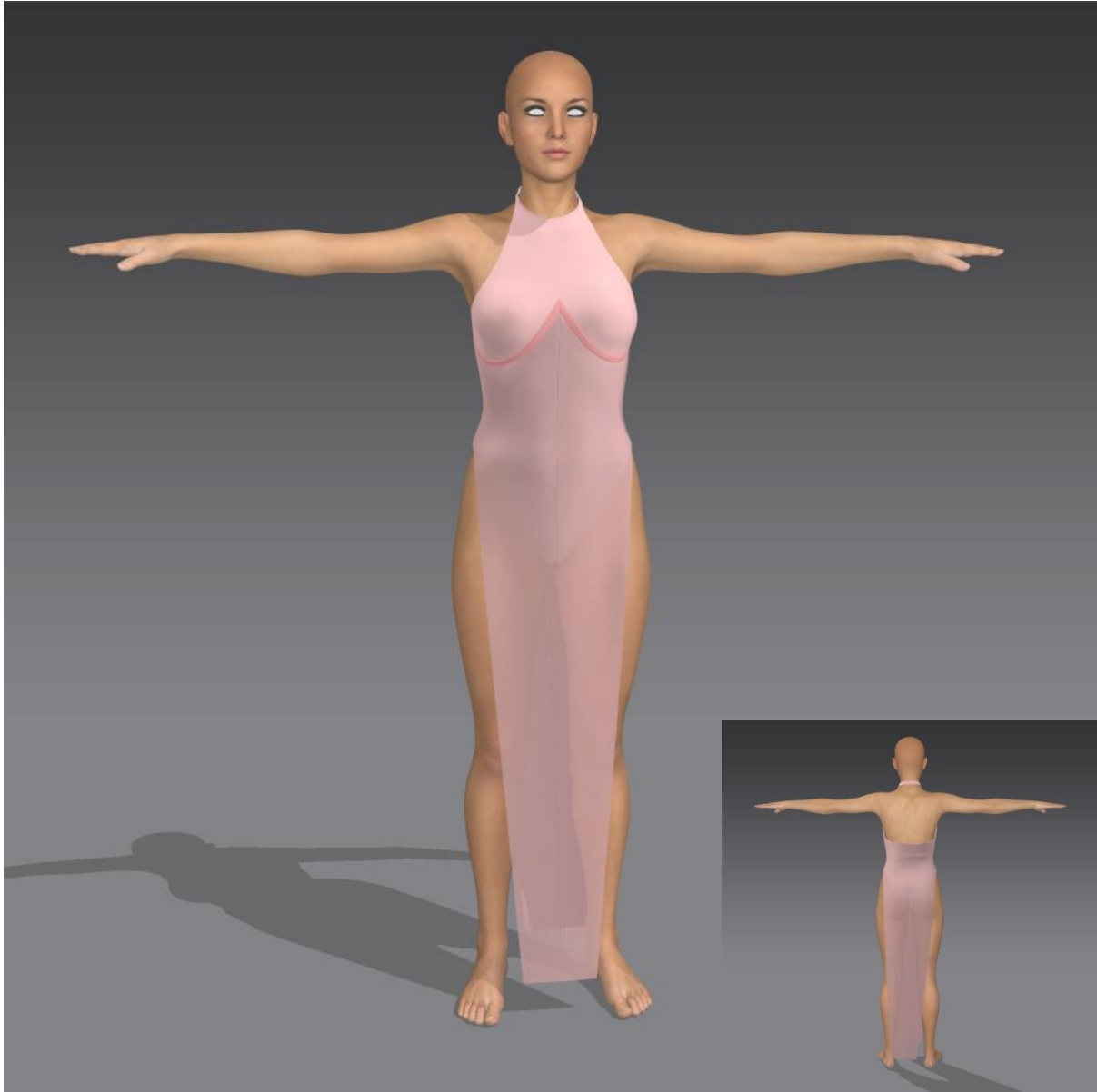
Σύνολο 7:

Η διχρωμία στο συγκεκριμένο το έκανε αρκετά περίπλοκο σε σχέση με τα υπόλοιπα σχέδια, γι' αυτό αφαιρέθηκε. Ταυτόχρονα αφαιρέθηκε και η φούστα, καθώς το ύφος της δεν ταίριαζε. Τώρα δημιουργούνται και σε αυτό το σχέδιο ξεκάθαρα ο θετικός και ο αρνητικός χώρος, που κολακεύει το σώμα.

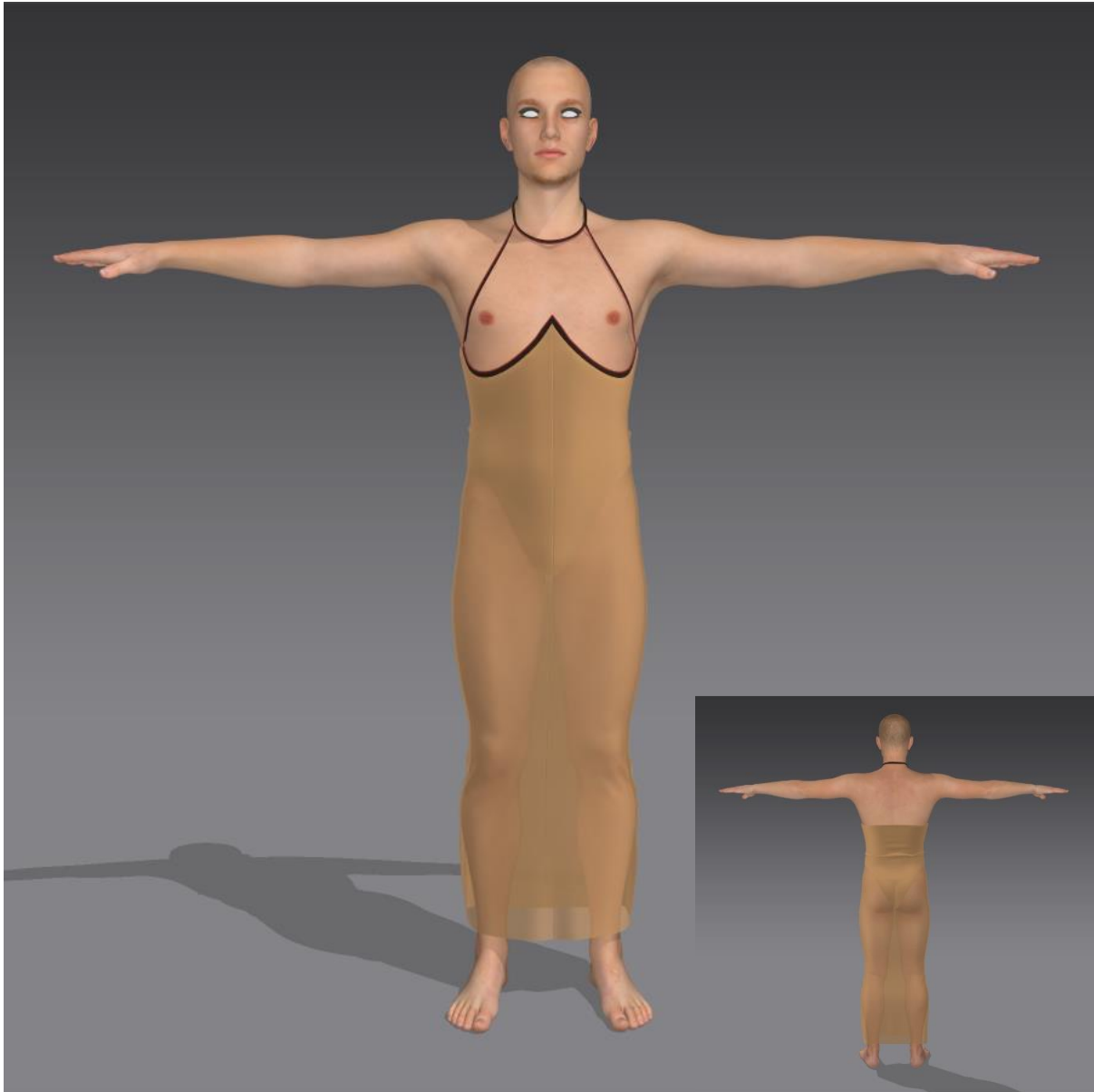
Σύνολο 8:

Αυτό το σύνολο ήταν αρκετά περίπλοκο, και παρέπεμπε περισσότερο σε μαγιό. Το κορμάκι διατηρήθηκε, ενώ η διαφάνεια που κάλυπτε τα χέρια αφαιρέθηκε. Στη θέση της σχεδιάστηκε μία φούστα με ανοίγματα που αποκαλύπτουν τα πόδια, και διαφανίζει σε βαθμό τέτοιο που να σκιαγραφεί τη σιλουέτα. Το ένδυμα είναι εμπνευσμένο από την Μεσοποταμία. Κάτω από το στήθος, είναι σχεδιασμένο βέλος σε σχήμα ανάποδης καρδιάς, που διαχωρίζει τους χώρους, με κατεύθυνση που δείχνει προς το στήθος.

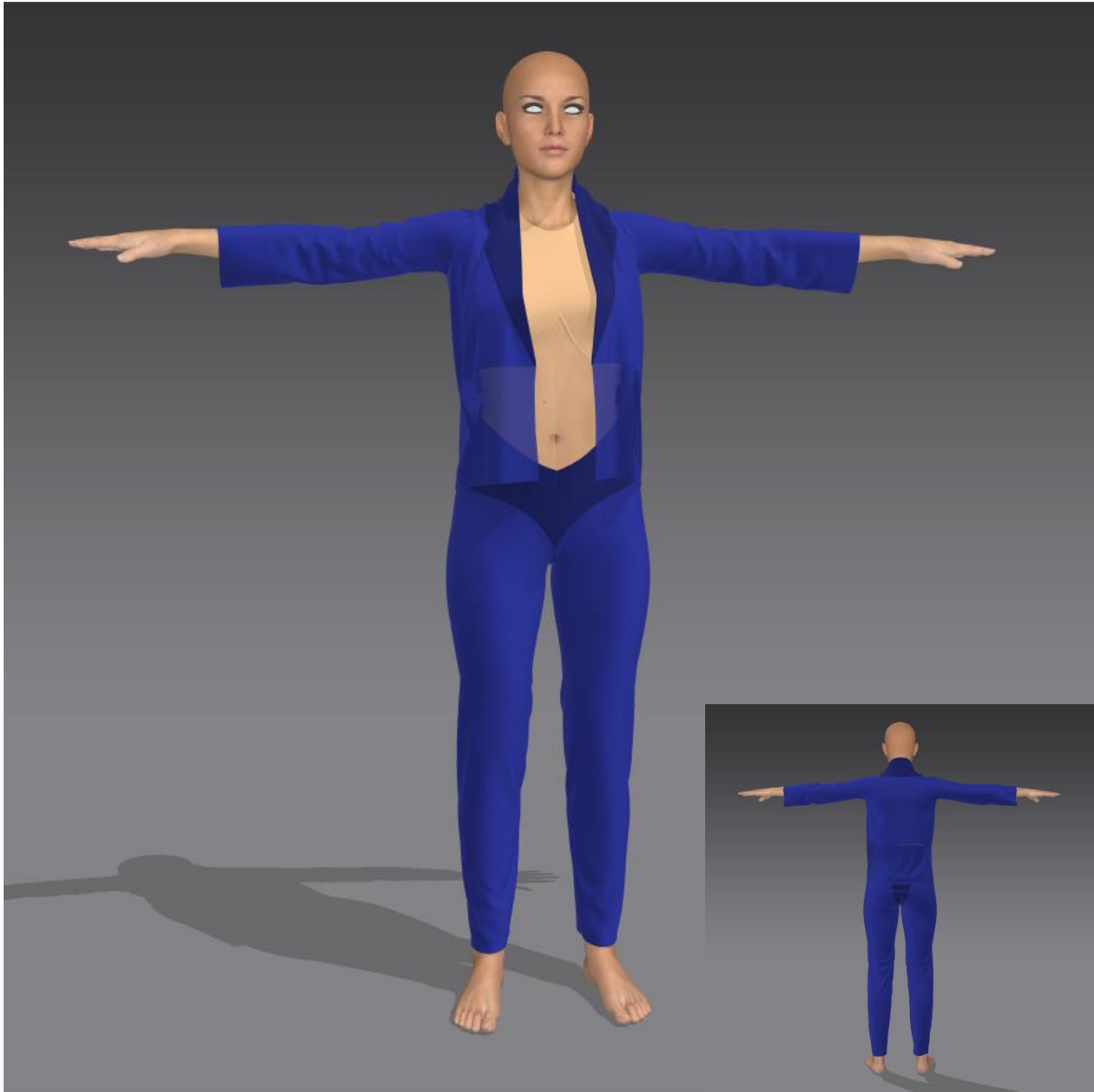
Σύνολο 9:

Το σύνολο 9 δεν διαφοροποιήθηκε ιδιαίτερα. Άλλαξε μόνο το χρώμα στο σημείο που περιβάλλεται το στήθος, για να του δοθεί περισσότερη έμφαση. Ακόμα άλλαξε το σχήμα στο τελείωμα της φούστα. Από τριγωνικό έγινε ευθεία για απλοποίηση του ενδύματος.

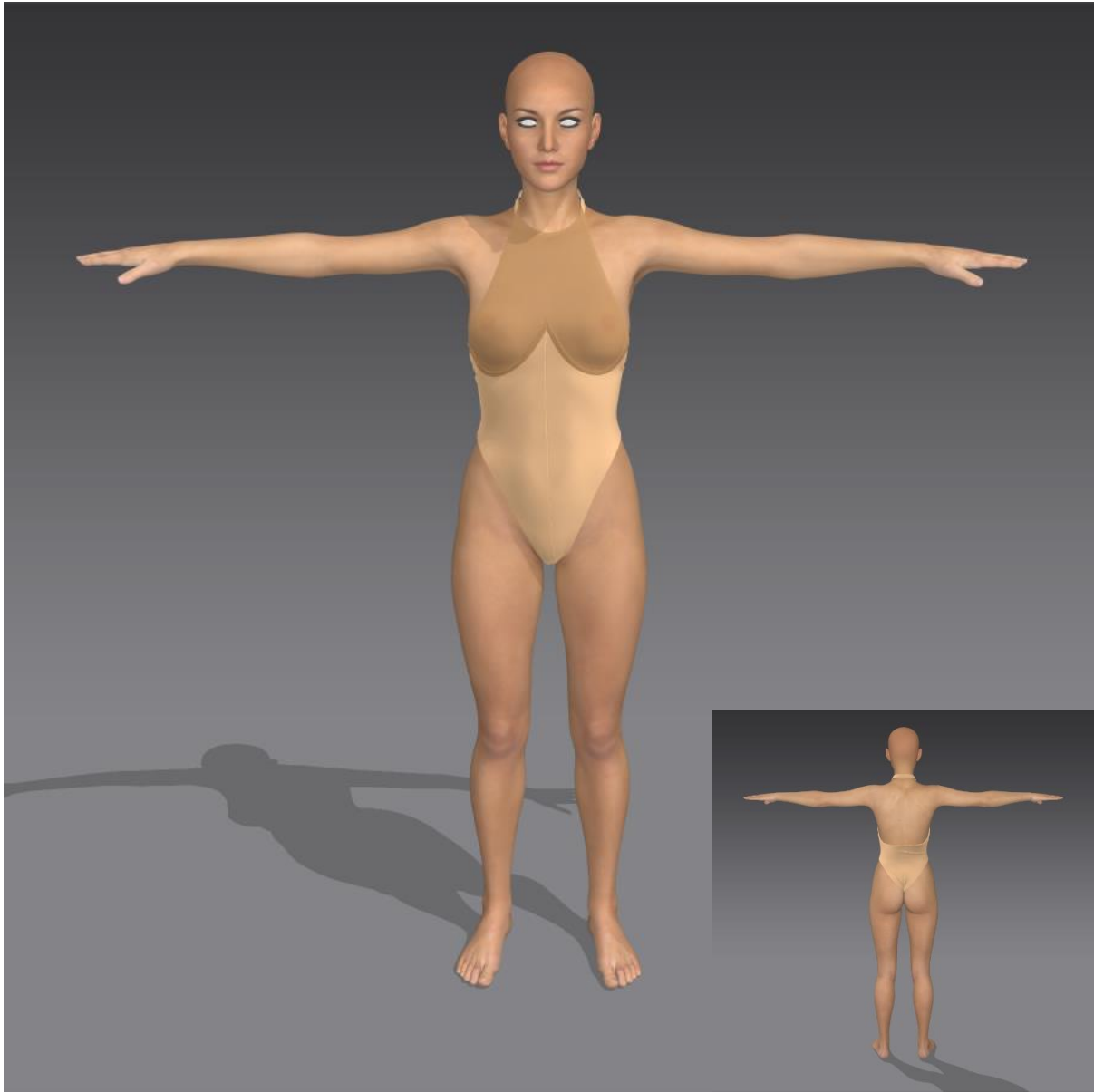
Σύνολο 10:

Διαφοροποιήθηκε το χρώμα σε μία πιο σκούρα απόχρωση του μπλε, προκειμένου να δοθεί μία αίσθηση σοβαρότητας. Στο παντελόνι, δημιουργείται χώρος σε σχήμα βέλους, που δείχνει προς το κάτω μέρος του σώματος. Ο χώρος συνεχίζει στο πίσω μέρος του παντελονιού, ξεχωρίζοντας από τα πόδια.

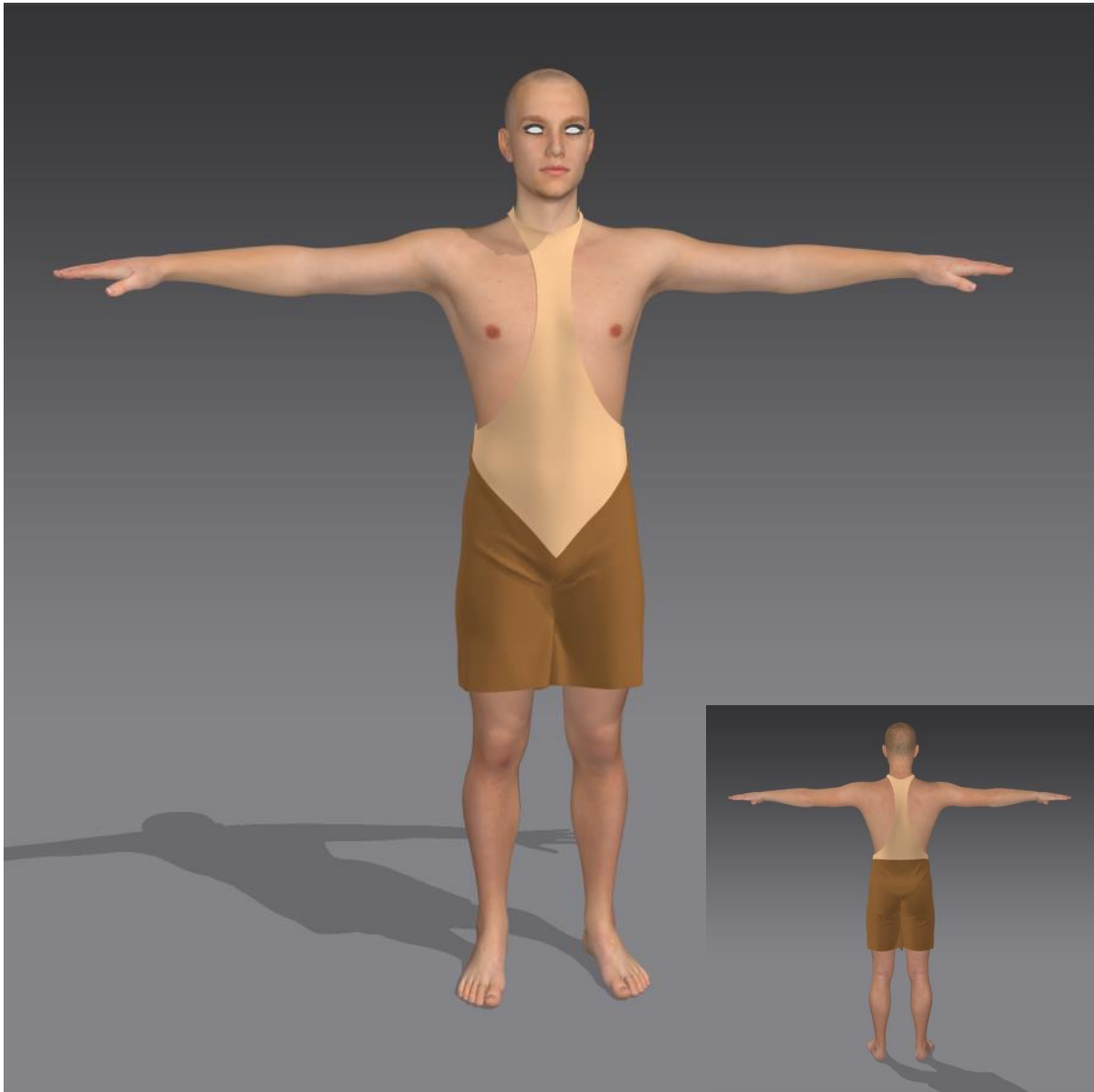
Σύνολο 11:

Διαφοροποιήθηκε το χρώμα για να δοθεί ποικιλία, και να διαχωριστεί η περιοχή του στήθους από τον κορμό. Τώρα το διπλό βέλος φαίνεται ξεκάθαρα, σε σύγκριση με το προηγούμενο σχέδιο.

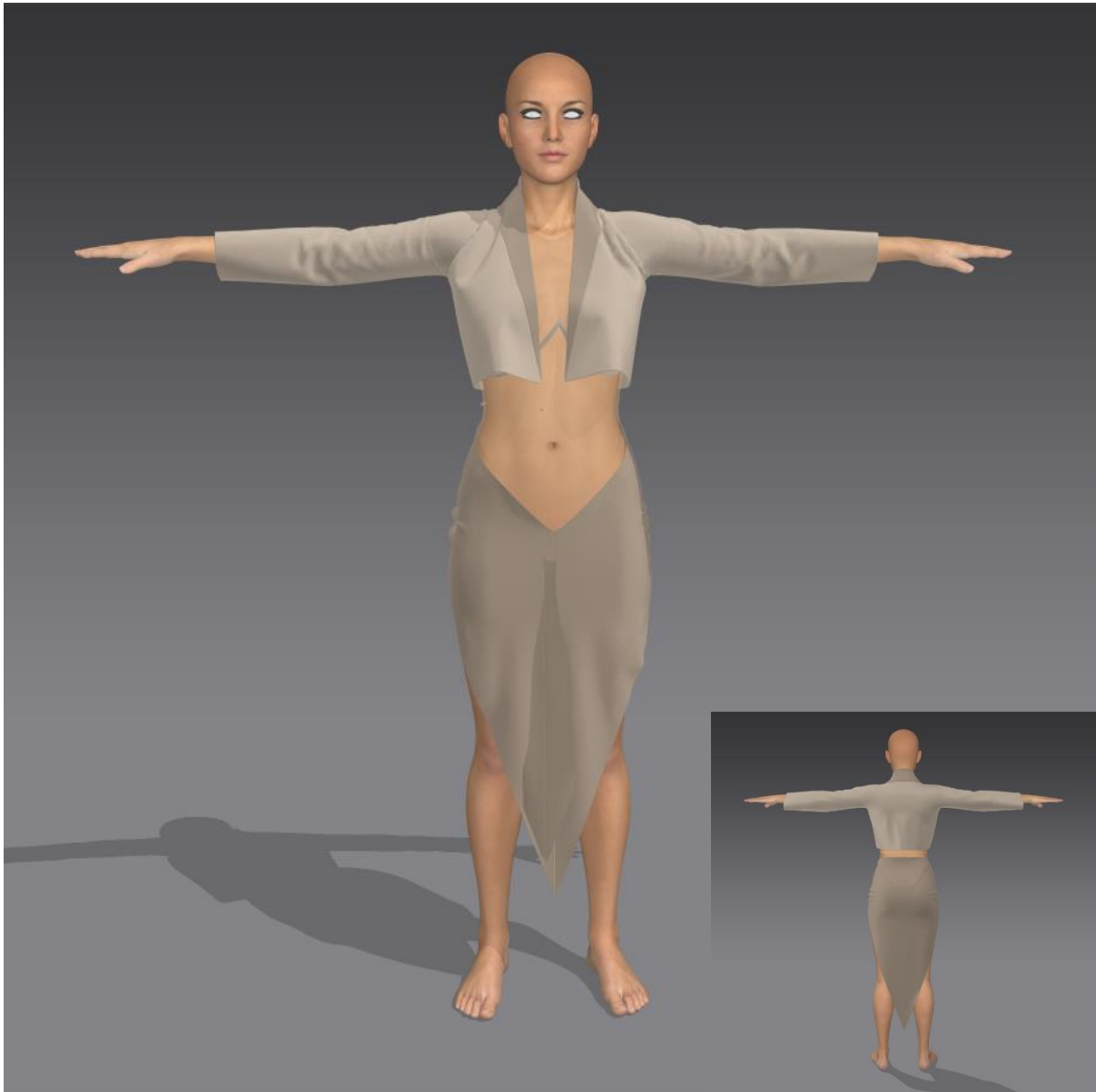
Σύνολο 12:

Διαφοροποιήθηκε το χρώμα για καλύτερη ισορροπία του συνόλου.

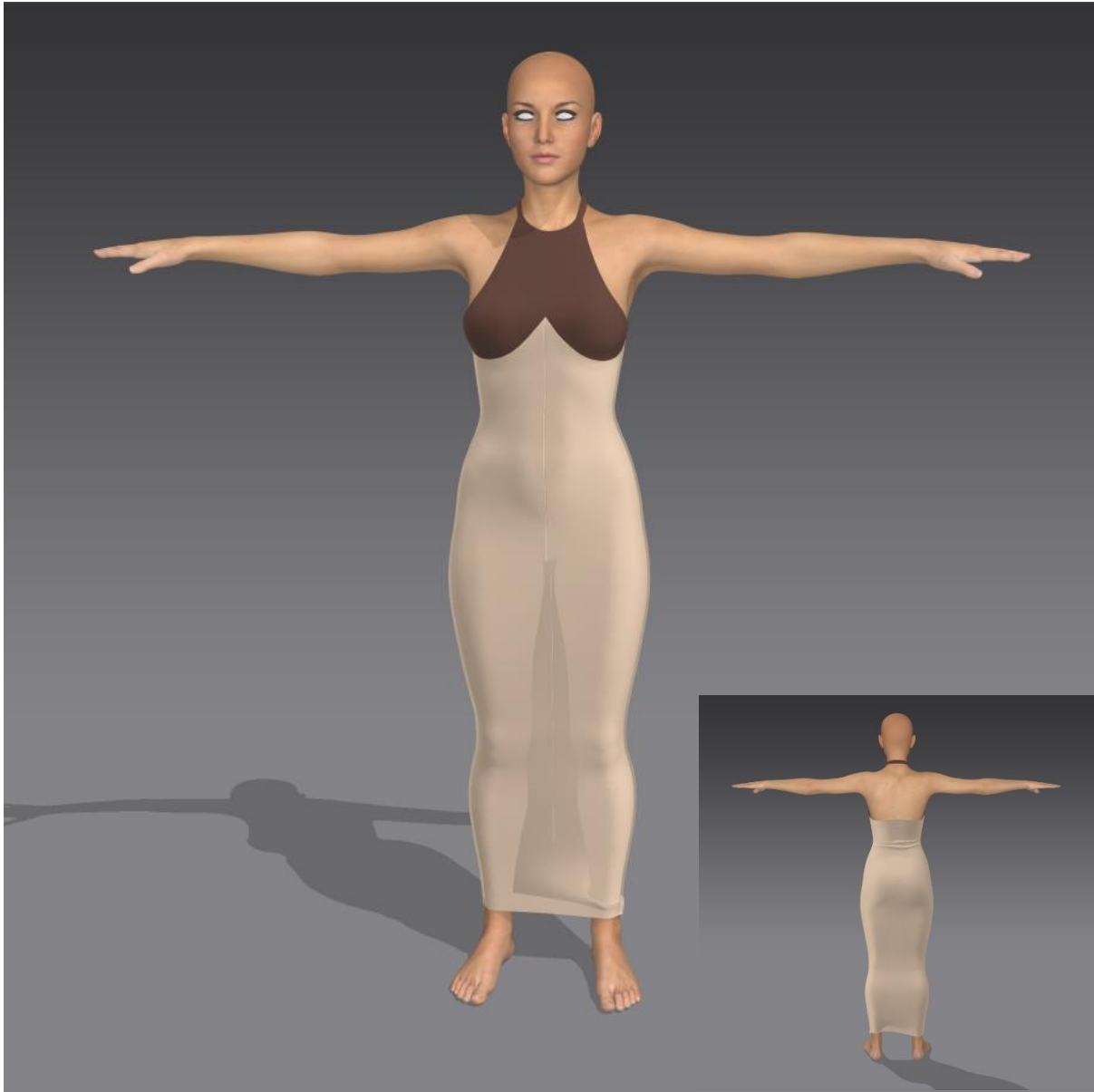
Σύνολο 13:

Διαφοροποιήθηκε το χρώμα καθώς το μαύρο έδινε μία επιθετική αίσθηση που δημιουργούσε μία πολύ έντονη αντίθεση με το σύνολο. Η νέα απόχρωση αισθητικά έχει καλύτερη ισορροπία και δένει πιο γλυκά με το σώμα. Ταυτόχρονα η φούστα στένεψε και μάκρυνε ώστε να κολακεύει τη σιλουέτα, και να δημιουργεί μεγαλύτερη αντίθεση με το βέλος του στήθους.

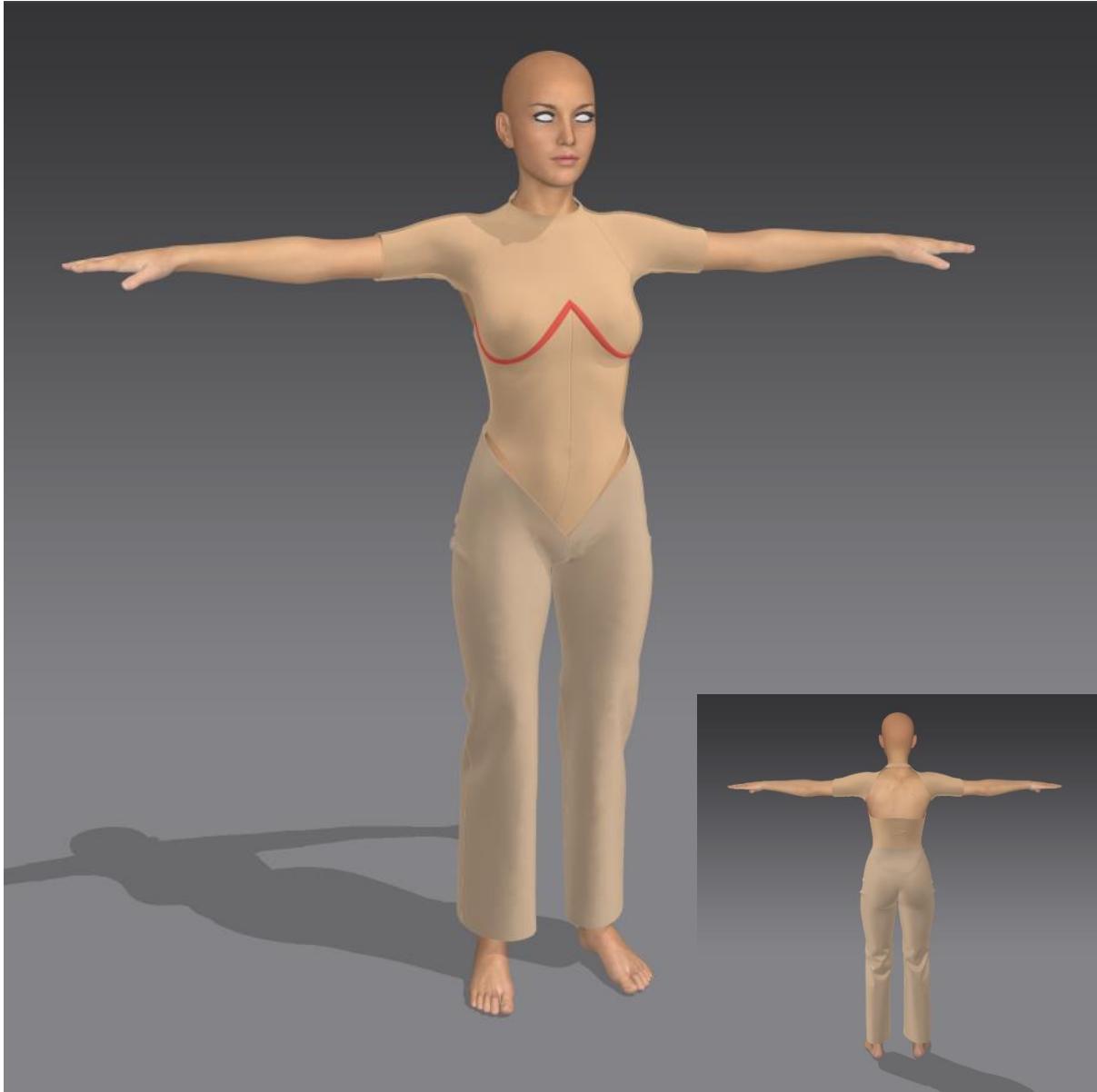
Σύνολο 14:

Διαφοροποιήθηκαν τα χρώματα ώστε να δένουν καλύτερα μεταξύ τους, και να δημιουργείται μεγαλύτερη αντίθεση μεταξύ κορμού και στήθους. Το κόψιμο της φούστας άλλαξε από σχήμα τριγώνου σε ευθεία, καθώς έχει περισσότερη αρμονία με το σύνολο.

Σύνολο 15:

Ολόκληρο το σύνολο έγινε σε nude αποχρώσεις, για να προσδοθεί ομοιογένεια στο ύφος και να δίνει την ψευδαίσθηση του γυμνού. Ταυτόχρονα, προστέθηκε χρώμα στην μπανέλα κάτω από το στήθος, για να διαχωρίζονται ξεκάθαρα οι γεωμετρίες και οι επιφάνειες. Μεταξύ παντελονιού και κορακιού, δημιουργούνται κενά τα οποία αποκαλύπτουν το σώμα, χωρίς όμως να είναι τόσο προκλητικά, γιατί ολόκληρο το σύνολο δημιουργεί την ψευδαίσθηση του γυμνού.

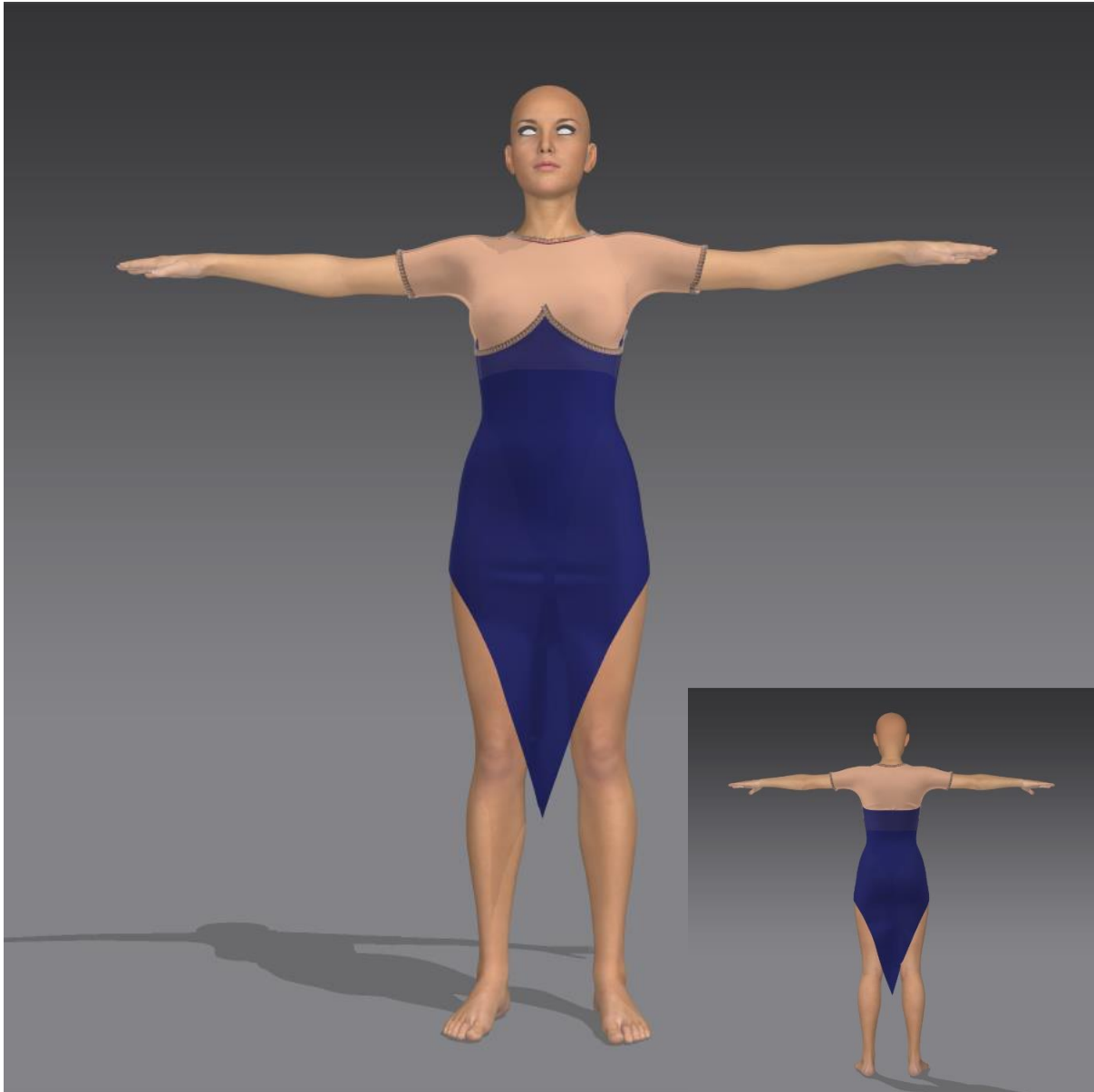
ο. Τρίτη Γενιά Σχεδίων:

Τα σύνολα της δεύτερης γενιάς είναι ολοκληρωμένα. Θέλησα να δημιουργήσω μία τρίτη σειρά με αξεσουάρ που άλλα θα είναι ραμμένα πάνω στο ένδυμα, και άλλα να μπορούν να αφαιρεθούν, με σκοπό να αποδώσουν ένα πιο βραδινό και πολυτελές αποτέλεσμα.

Παρακάτω επισυνάπτονται τα τελικά σχέδια τρίτης γενιάς, τα οποία ολοκληρώνουν τη συλλογή. Μετά από δύο γενιές σχεδίων, κατέληξα στο όνομα της συλλογής να είναι το Nude. Η λέξη θα πει γυμνός, και επιλέχθηκε γιατί όταν κάποιος είναι γυμνός φαίνεται το φύλο του. Η συλλογή μου χρησιμοποιεί nude χρώματα για να παραπέμψει στη σύνδεση των ρούχων με το γυμνό σώμα. Ο άνθρωπος που τα φοράει δημιουργεί μία αίσθηση του γυμνού, χωρίς όμως να είναι.

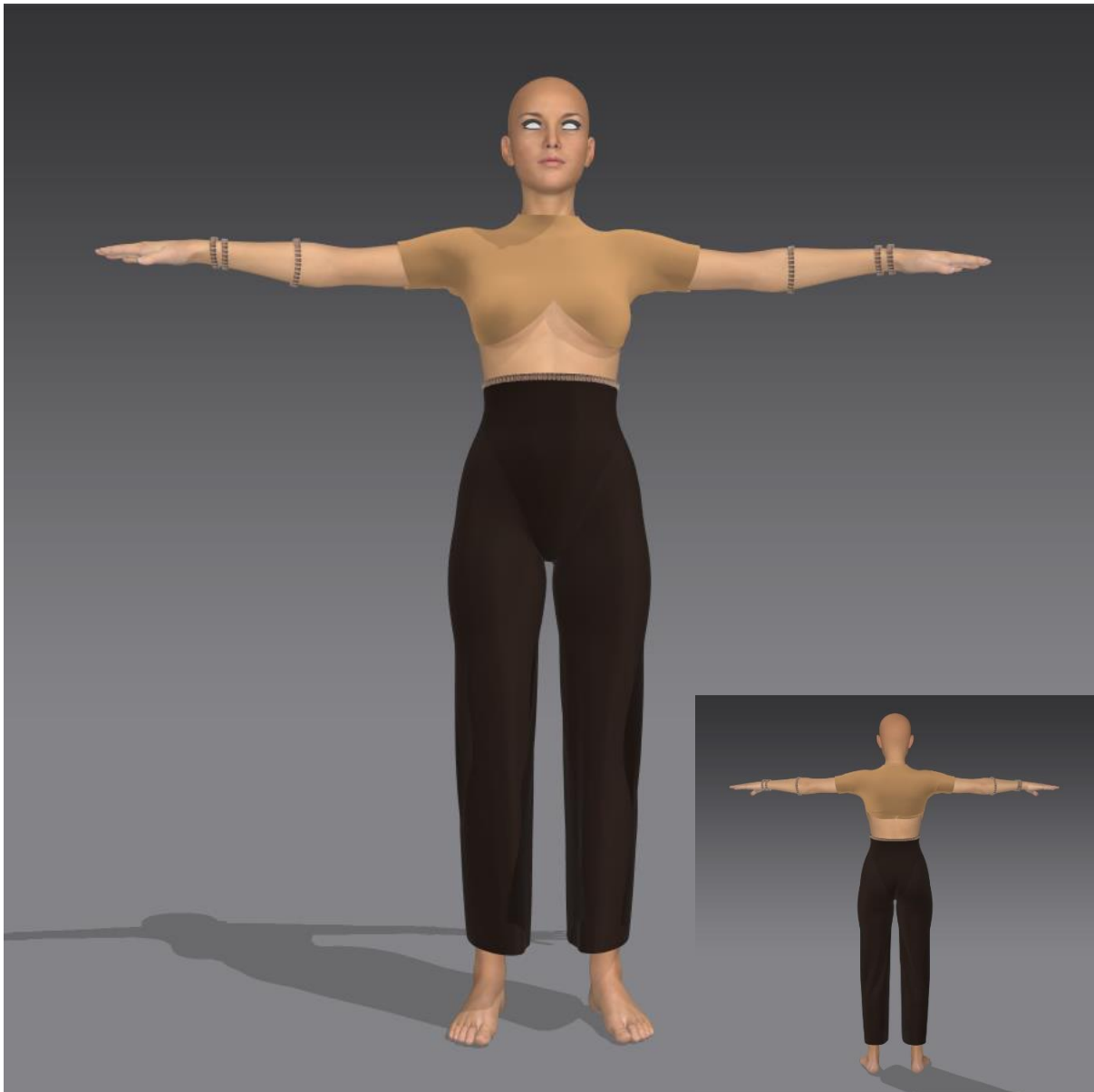
Σύνολο 1:

Προστέθηκαν κρύσταλλοι στο τελείωμα των μανικιών, του λαιμού και του στήθους, ώστε να οριοθετούν το βλέμμα στο πάνω μέρος του σώματος και στο στήθος. Το ύφασμα της μπλούζας άλλαξε χρώμα ώστε να ισορροπεί με το μπλε της φούστας, και έγινε διαφανές σε μικρό βαθμό, ώστε να σκιαγραφεί το στήθος.

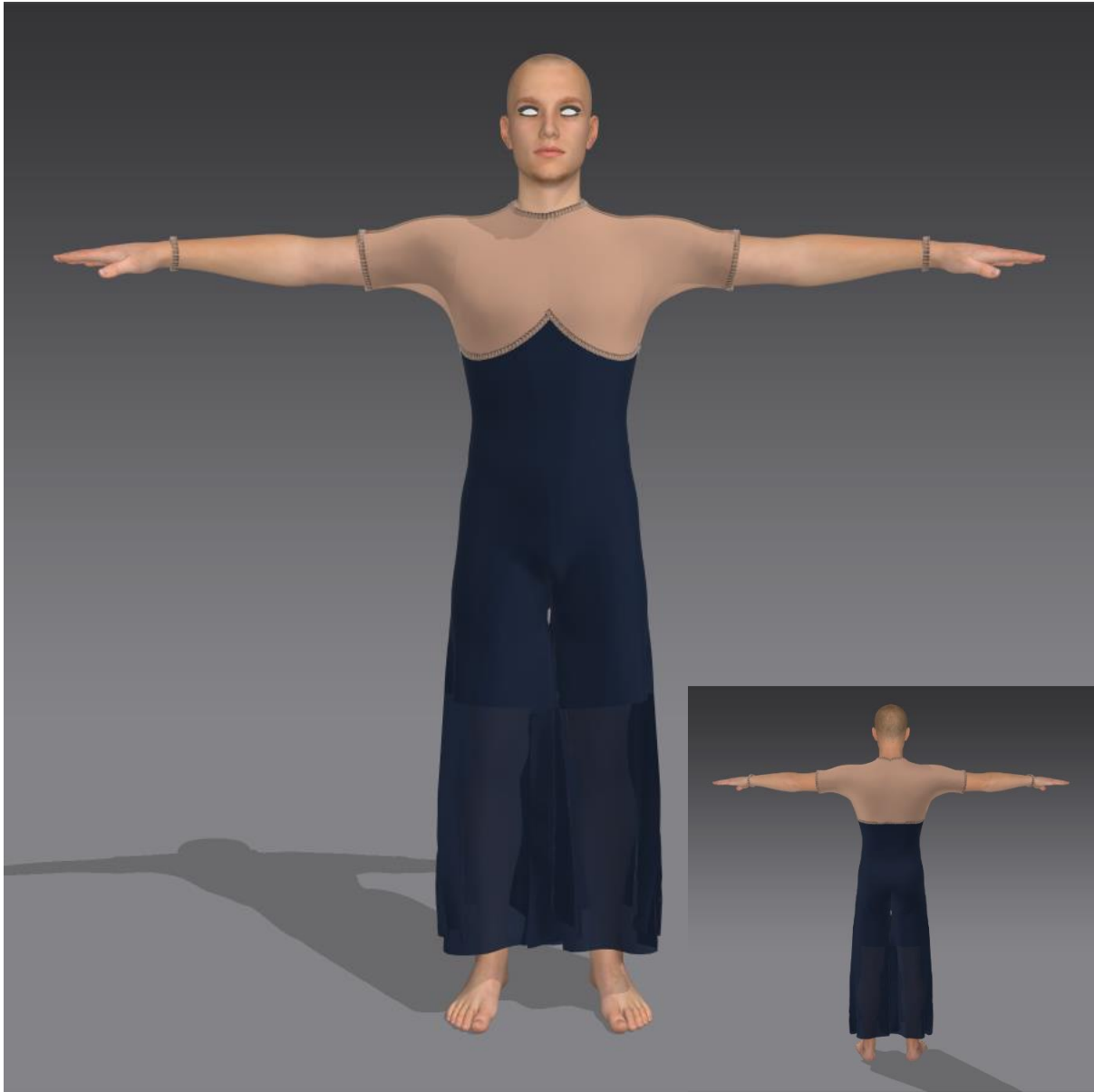
Σύνολο 2:

Προστέθηκαν κρύσταλλα στο πάνω μέρος του παντελονιού, ώστε να κοσμούν το τελειώμά του. Ακόμα προστέθηκαν διακοσμητικά βραχιόλια, από τα ίδια κρύσταλλα.

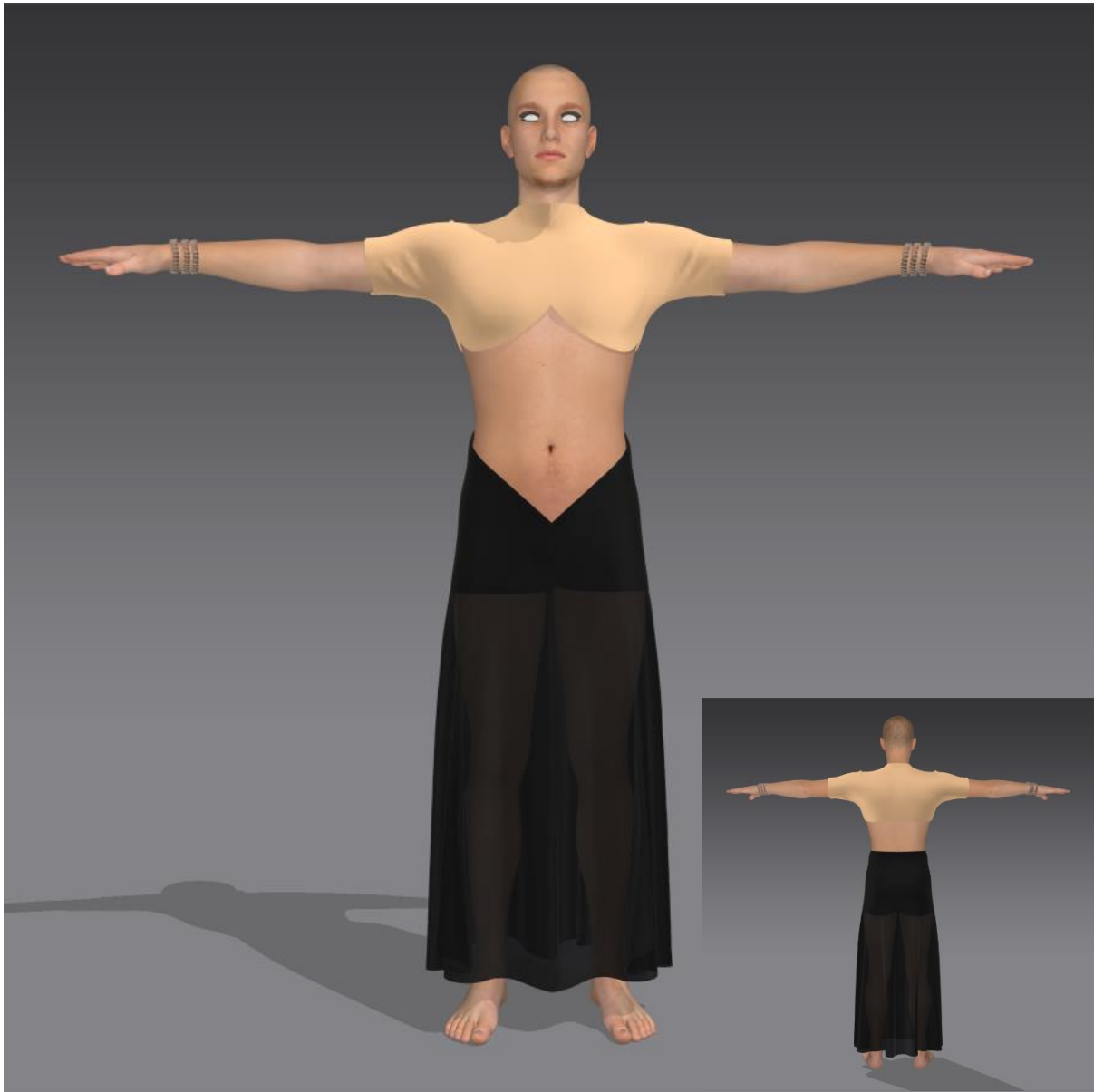
Σύνολο 3:

Προστέθηκαν κρύσταλλα στο τελείωμα των μανικιών, του λαιμού και του στήθους ώστε να οριοθετούν το βλέμμα στα όρια της μπλούζας. Ακόμα προστέθηκαν ασορτί διακοσμητικά βραχιόλια.

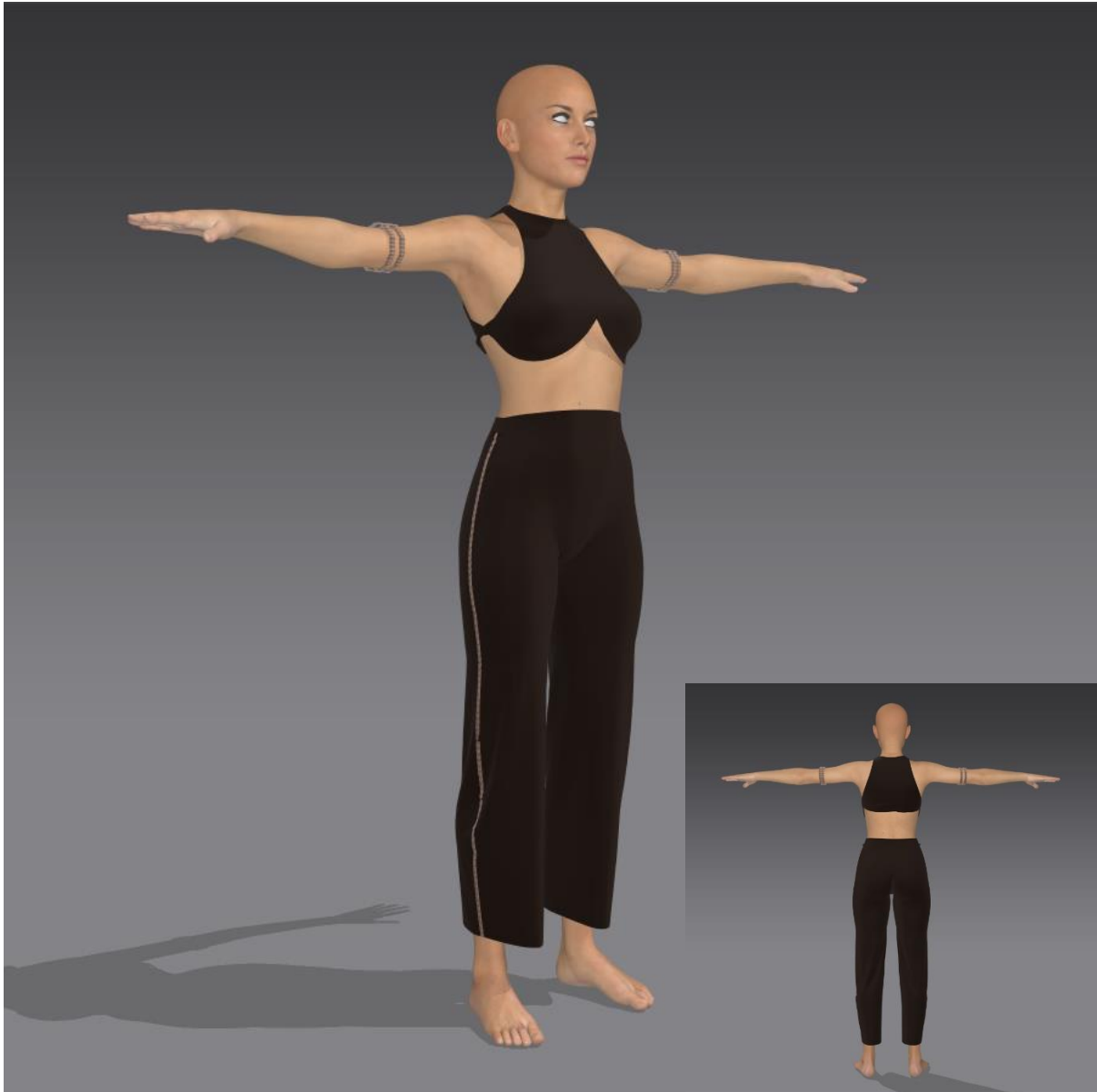
Σύνολο 4:

Προστέθηκαν βραχιόλια με κρυστάλλους που το συνδέουν με τα υπόλοιπα σύνολα.

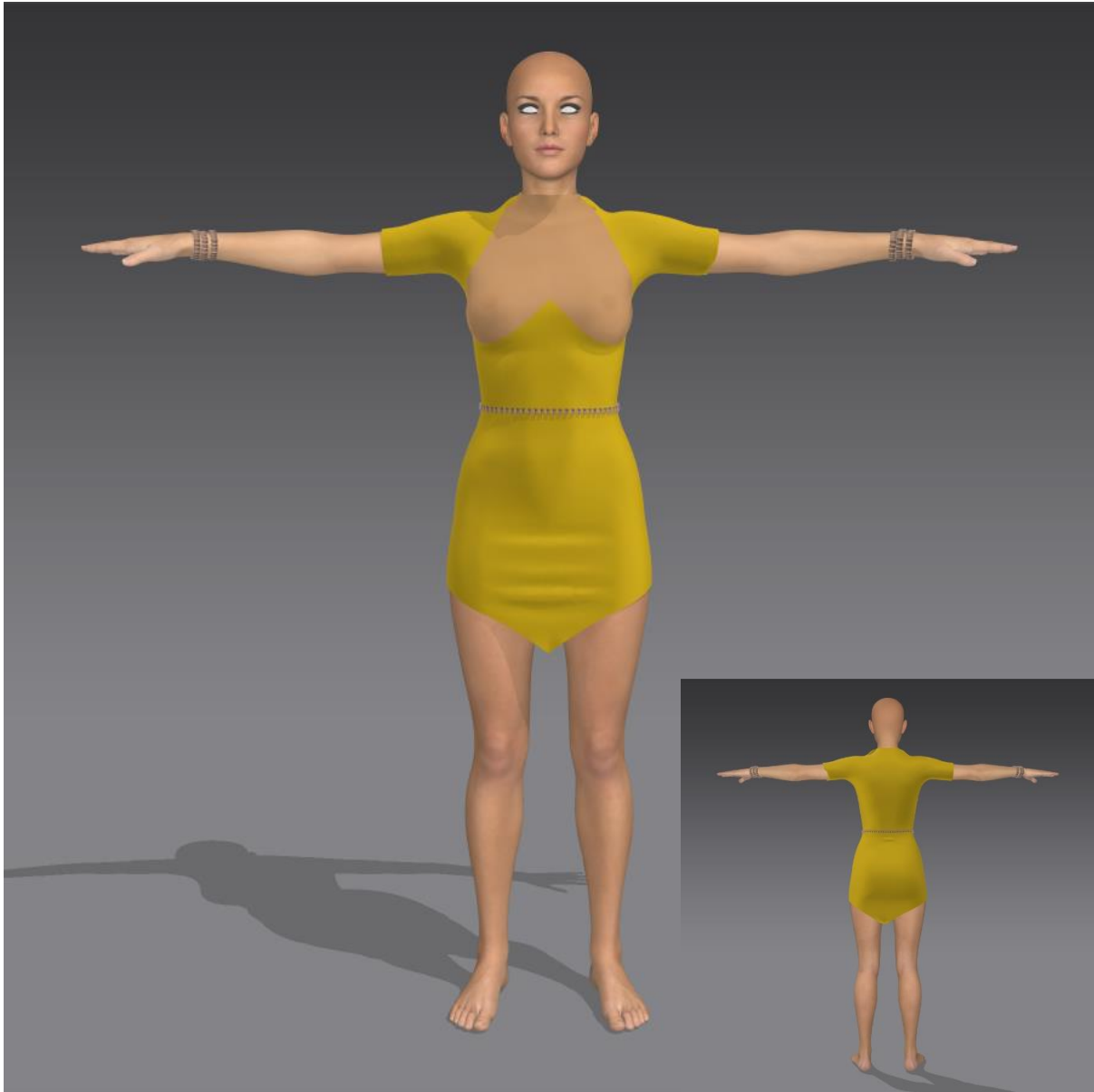
Σύνολο 5:

Προστέθηκε διακοσμητική λωρίδα με κρύσταλλα και στα δύο μπατζάκια, για να ισορροπή το σύνολο κάνοντάς το λίγο πιο casual, καθώς παραπέμπει σε φόρμα. Επίσης προστέθηκαν ασορτί βραχιόλια στα μπράτσα.

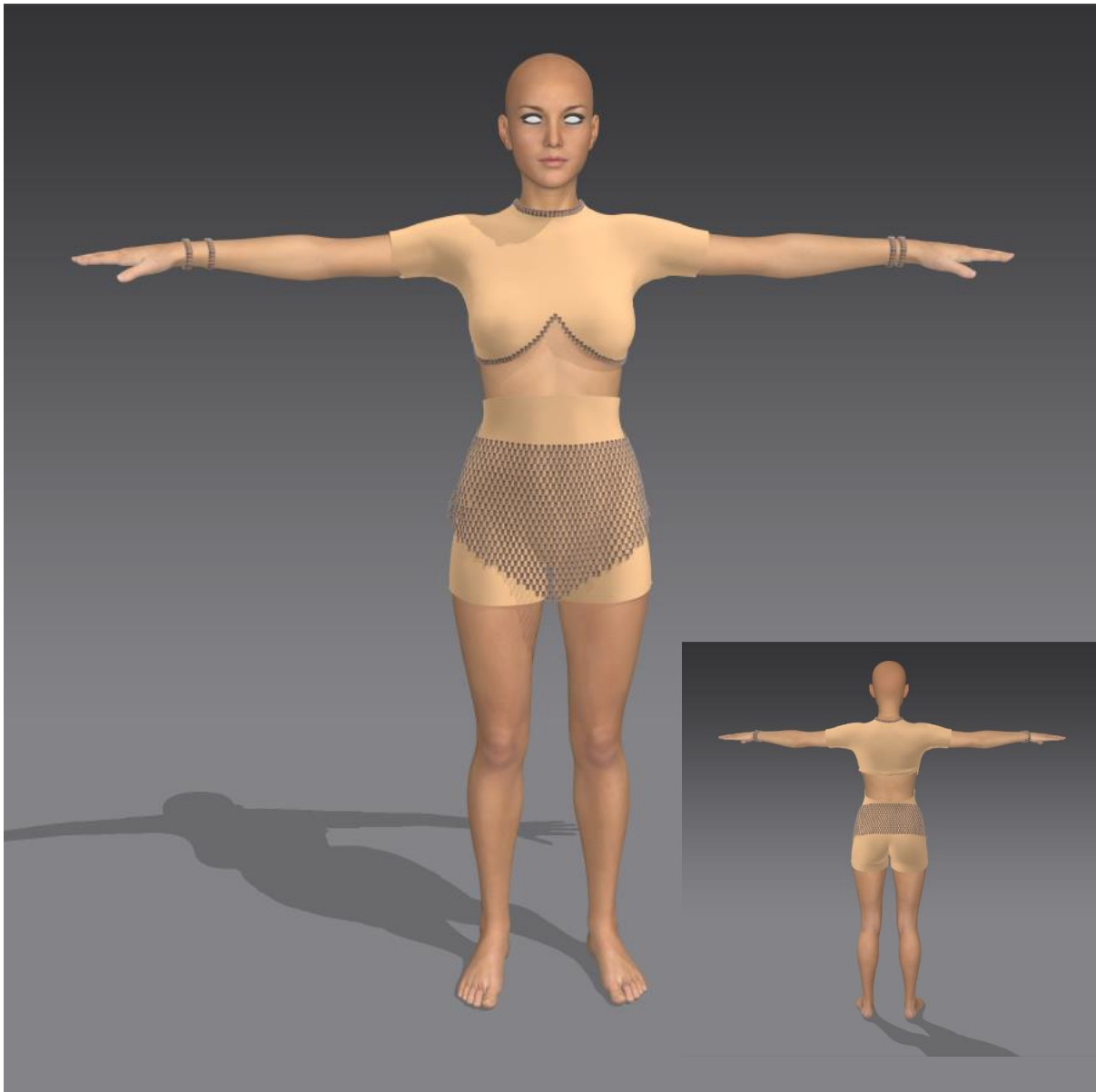
Σύνολο 6:

Προστέθηκε αλυσίδα στη μέση που διαιρεί του κενούς χώρους σε περισσότερα τμήματα, αλλά και ασορτί βραχιόλια στα χέρια, που το δένουν με τα υπόλοιπα σύνολα και δίνουν μία πιο βραδινή αίσθηση.

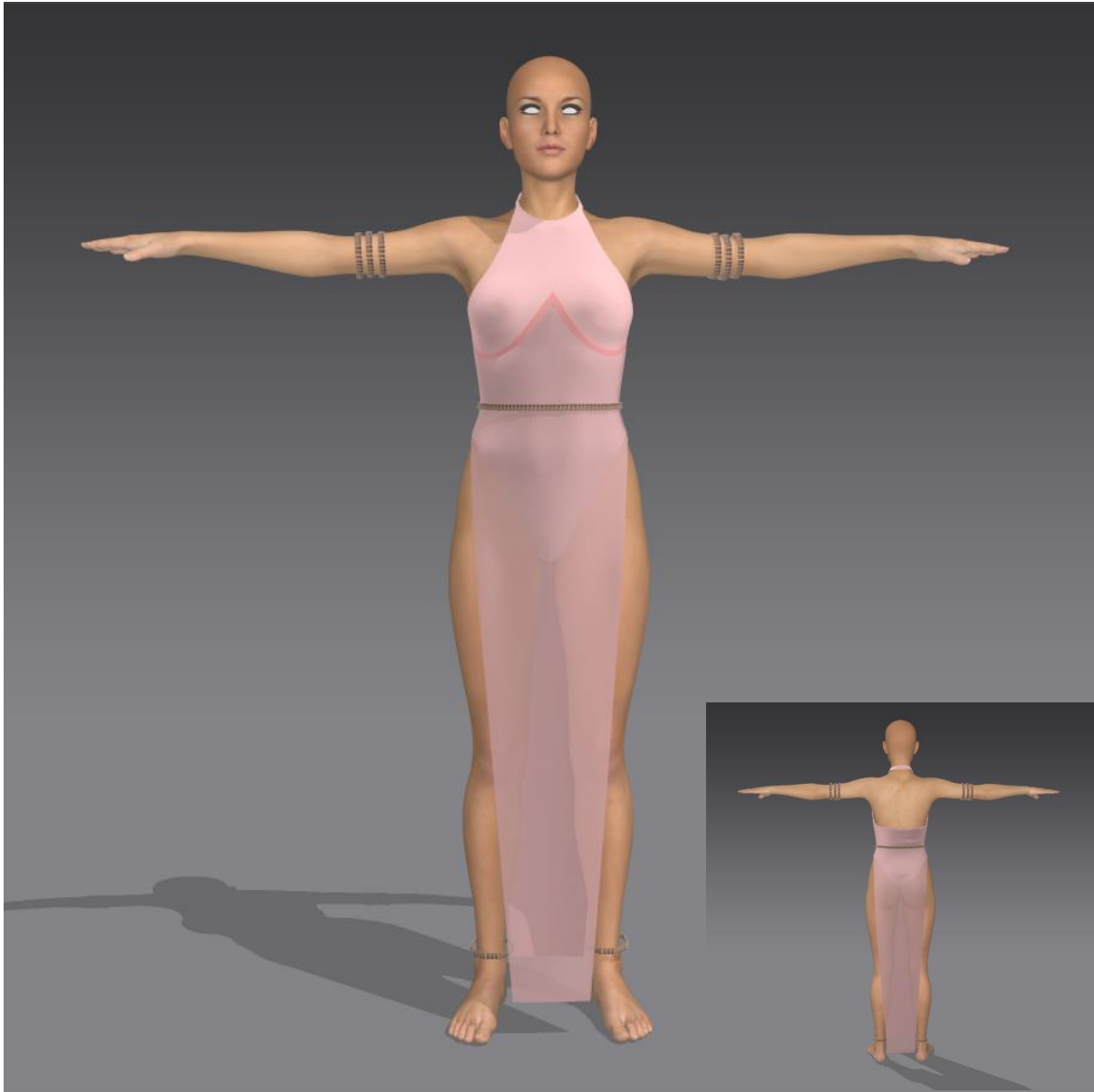
Σύνολο 7:

Προστέθηκε ξανά η φούστα, αλλά αυτή τη φορά είναι κατασκευασμένη από κρύσταλλα τα οποία είναι κρεμασμένα μεταξύ τους, για να διατηρεί την αίσθηση της διαφάνειας και του γυμνού (μέσω και της αντίθεσής της με τα χρώματα), χωρίς όμως να μπερδεύει το μάτι. Ταυτόχρονα προστέθηκαν κρύσταλλα στο τελείωμα του λαιμού και του στήθους, για να αναδεικνύουν τα όρια της μπλούζας και το βέλος που δείχνει προς το στήθος. Τέλος προστέθηκαν ασορτί βραχιόλια που ολοκληρώνουν το σύνολο.

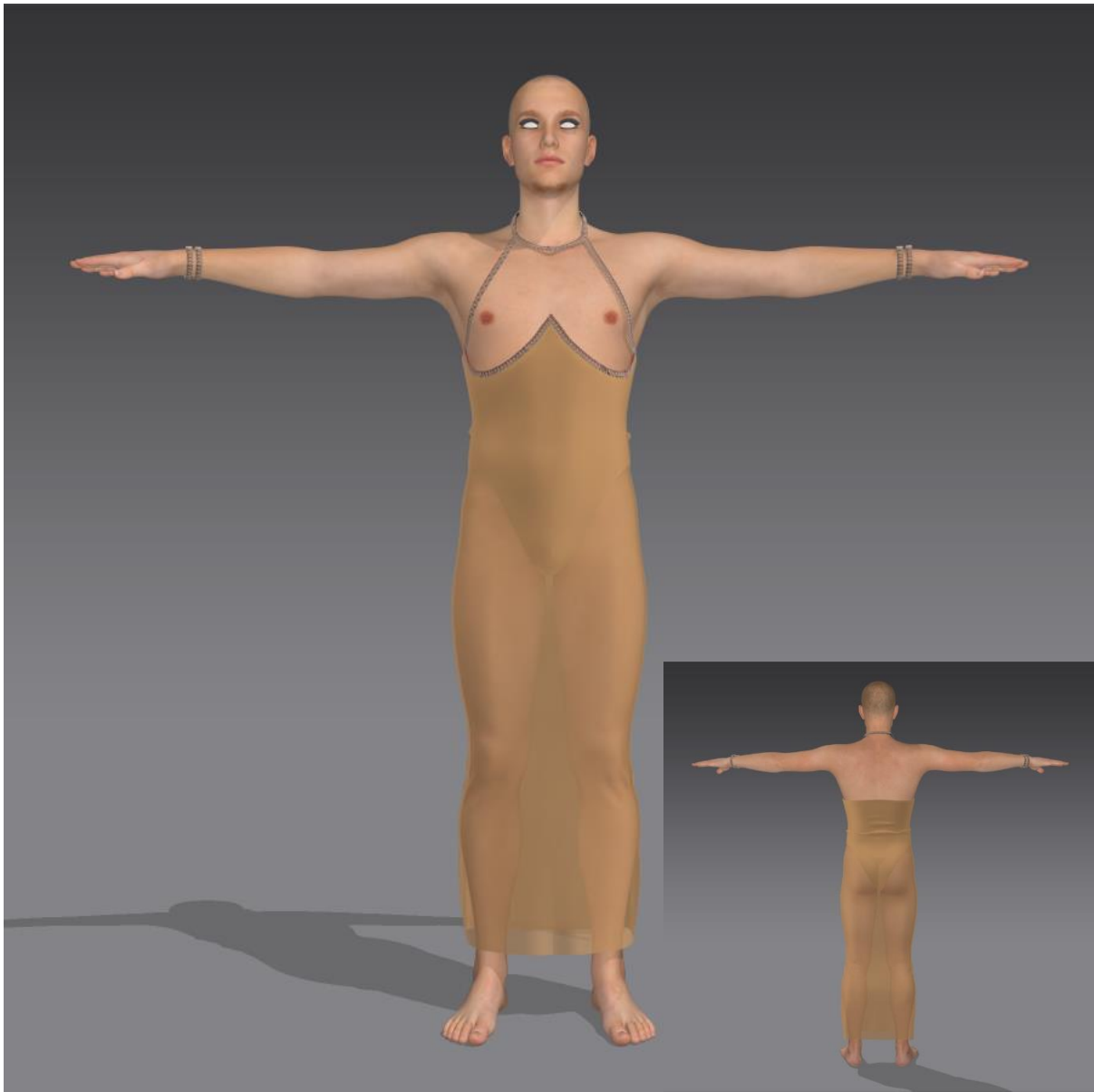
Σύνολο 8:

Προστέθηκε ζώνη από κρύσταλλα στη μέση, που διαχωρίζει το πάνω μέρος του σώματος από το κάτω και δημιουργεί διαφορετικές επιφάνειες. Ακόμα προστέθηκαν βραχιόλια στα μπράτσα και τους αστραγάλους, που δίνουν μία πιο βραδινή αίσθηση στο σύνολο.

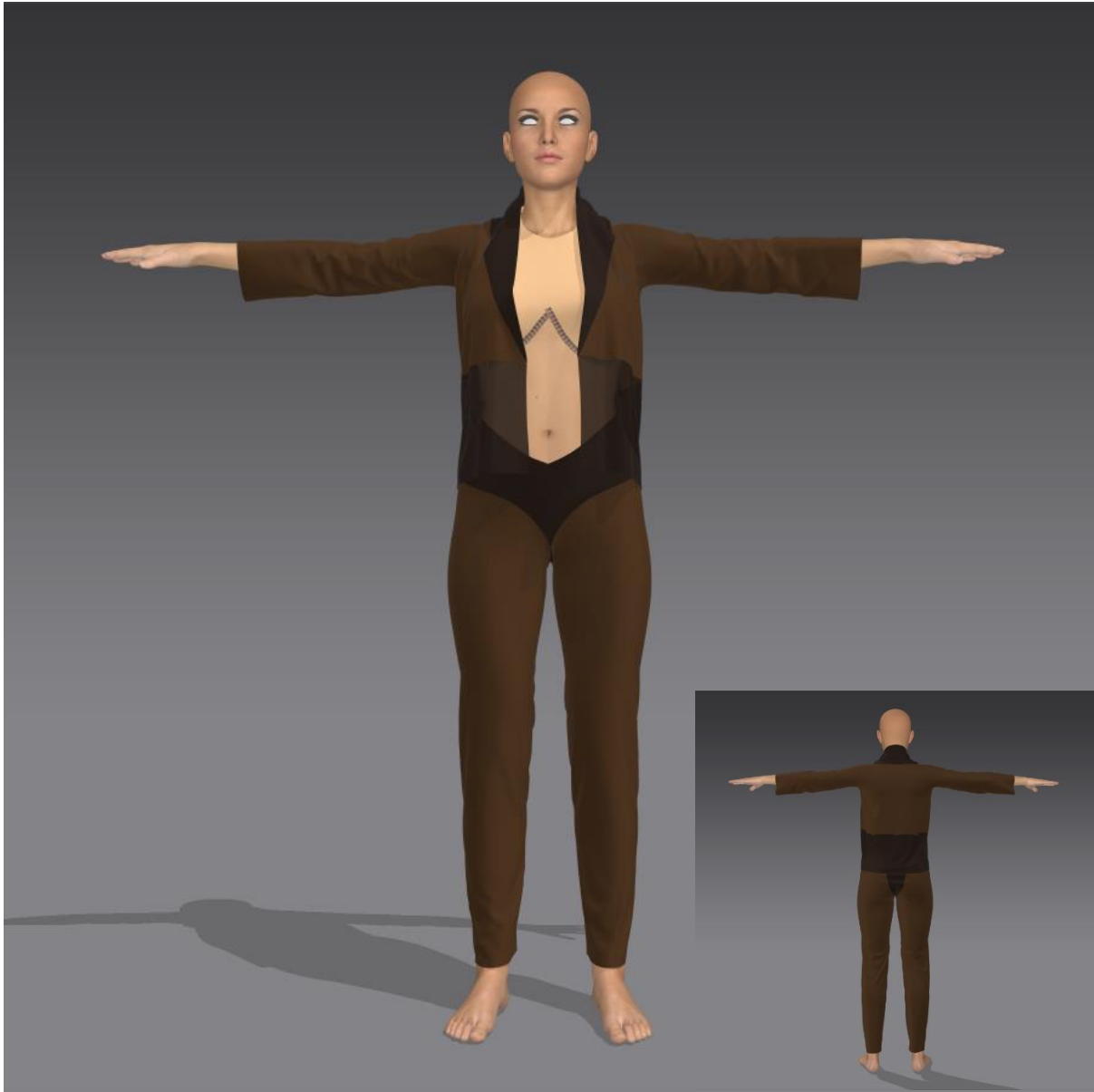
Σύνολο 9:

Προστέθηκαν κρύσταλλα στο περίγραμμα του στήθους, που μαγνητίζουν το βλέμμα στην περιοχή. Τέλος, το σύνολο συμπληρώνεται από βραχιόλια στους καρπούς.

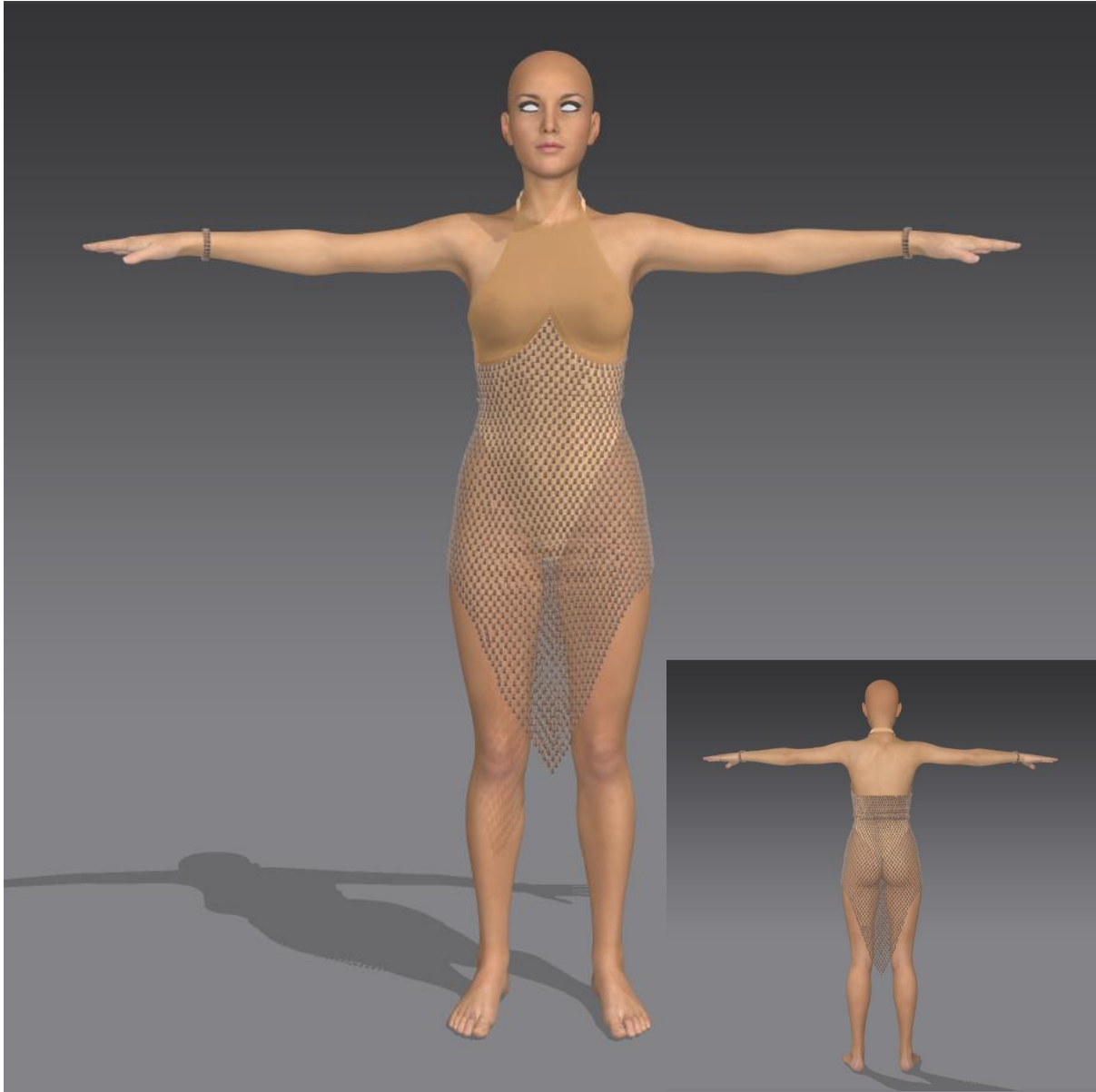
Σύνολο 10:

Το χρώμα το συνόλου έγινε καφέ, για να παραπέμπει σε απόχρωση δέρματος, και να έχει μία ακόμα πιο σοβαρή αίσθηση. Στο τελείωμα της μπλούζας προστέθηκαν κρύσταλλα που την οριοθετούν. Ταυτόχρονα αναδεικνύουν το βέλος με κατεύθυνση προς το στήθος και διαχωρίζουν τους κενούς χώρους μεταξύ στήθους και κοιλιάς.

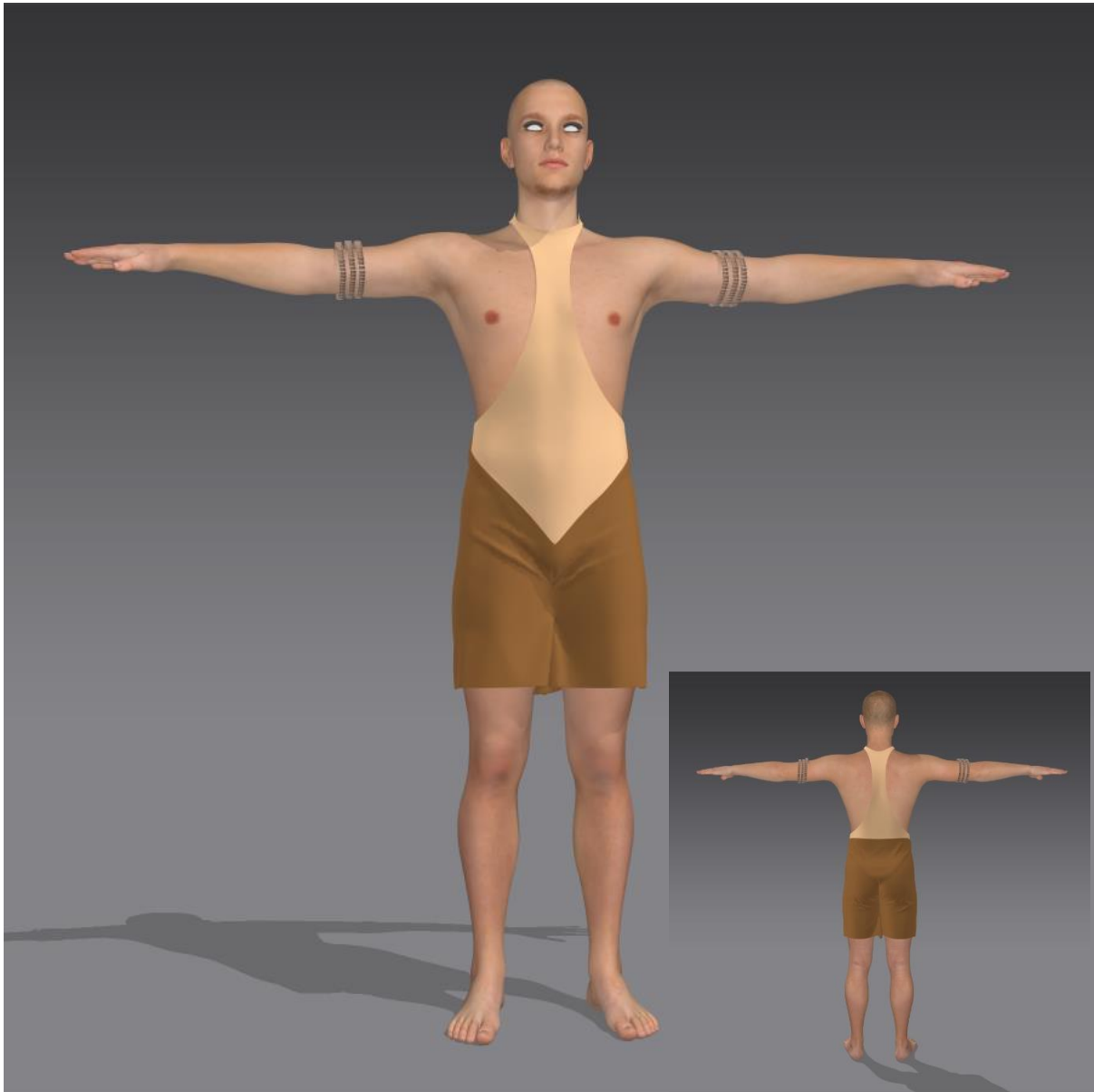
Σύνολο 11:

Στο σύνολο προστέθηκε φούστα από κρύσταλλα. Έτσι αναδεικνύεται η διαφάνεια και το Nude χωρίς να παραπέμπει σε μαγιό. Ταυτόχρονα, τα κρύσταλλα σχηματίζουν φούστα με δύο κατευθύνσεις, μία που δείχνει το στήθος, και μία που δείχνει τα πόδια. Ακόμα προστέθηκαν ασορτί βραχιόλια στους καρπούς που ολοκληρώνουν το σύνολο.

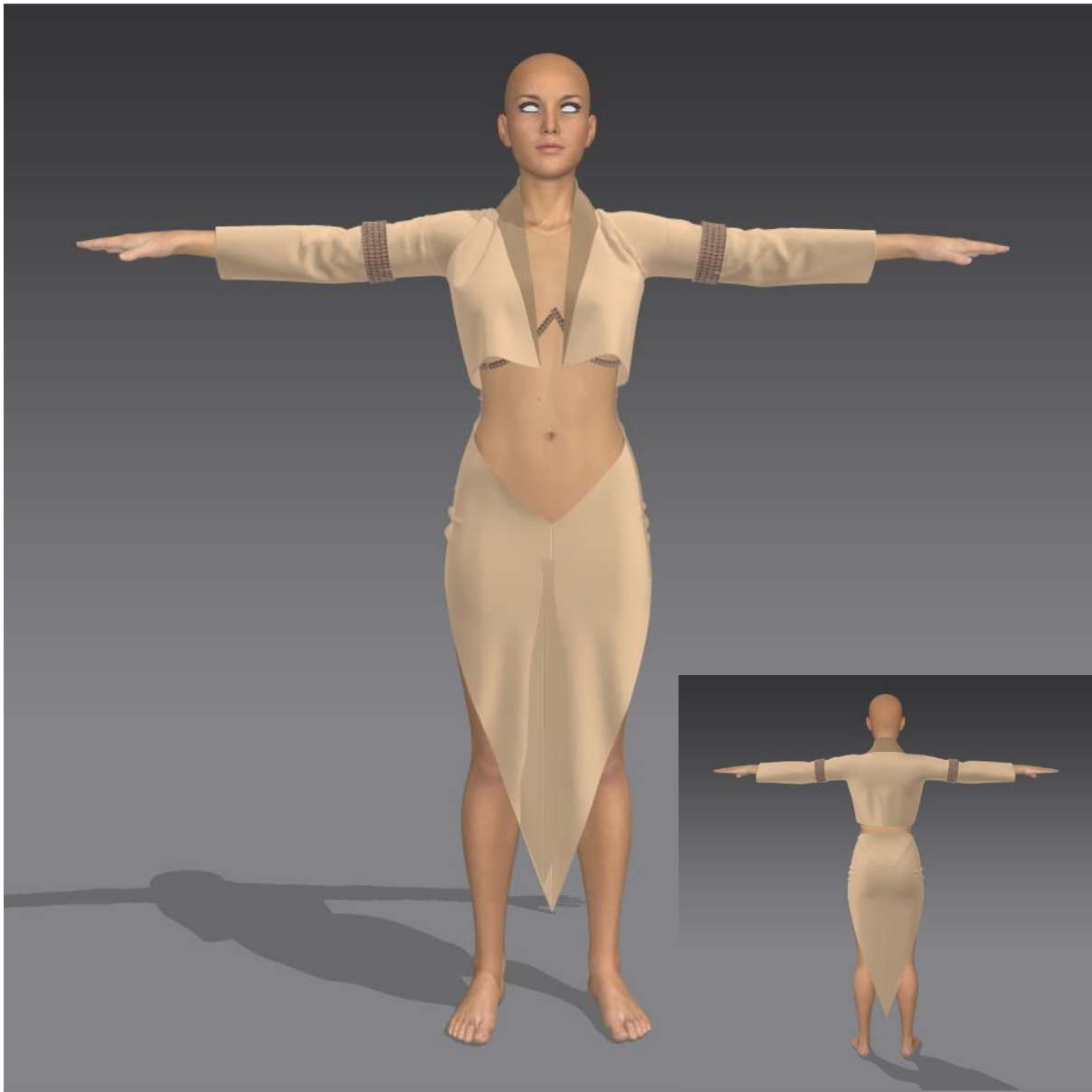
Σύνολο 12:

Προστέθηκαν βραχιόλια στα μπράτσα που του δίνουν μία πιο βραδινή αίσθηση.

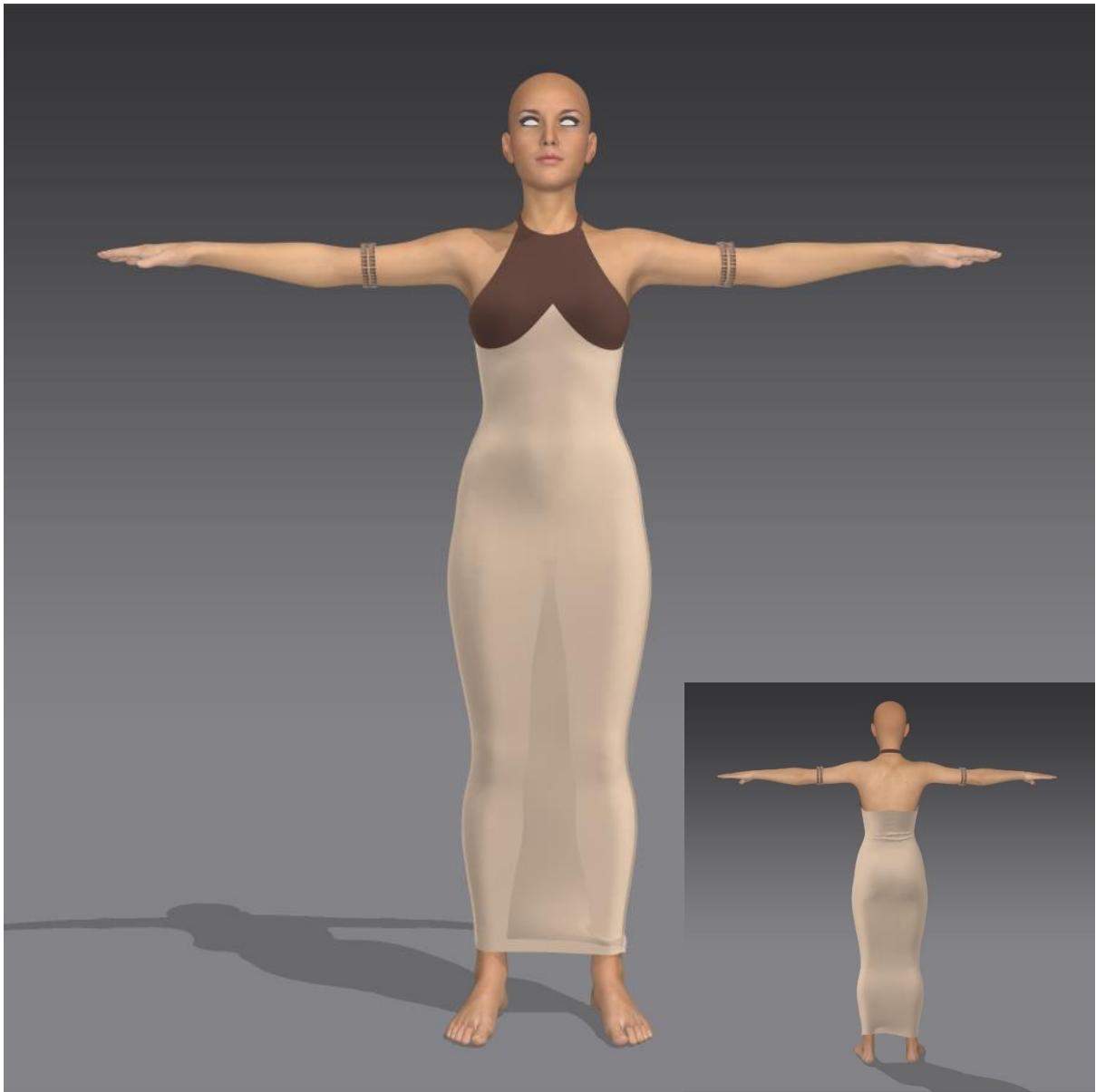
Σύνολο 13:

Το χρώμα άλλαξε σε μία πιο φωτεινή απόχρωση που παραπέμπει τόσο σε Nude όσο και στην καλοκαιρινή άμμο. Στα μπράτσα του σακακιού, προστέθηκε διακόσμηση από κρύσταλλα που προσθέτουν μία αίσθηση πολυτέλειας στο σύνολο. Ακόμα, η μπανέλα έχει και εκείνη κρύσταλλα, για να τονίζεται και να μην χάνεται στο μάτι.

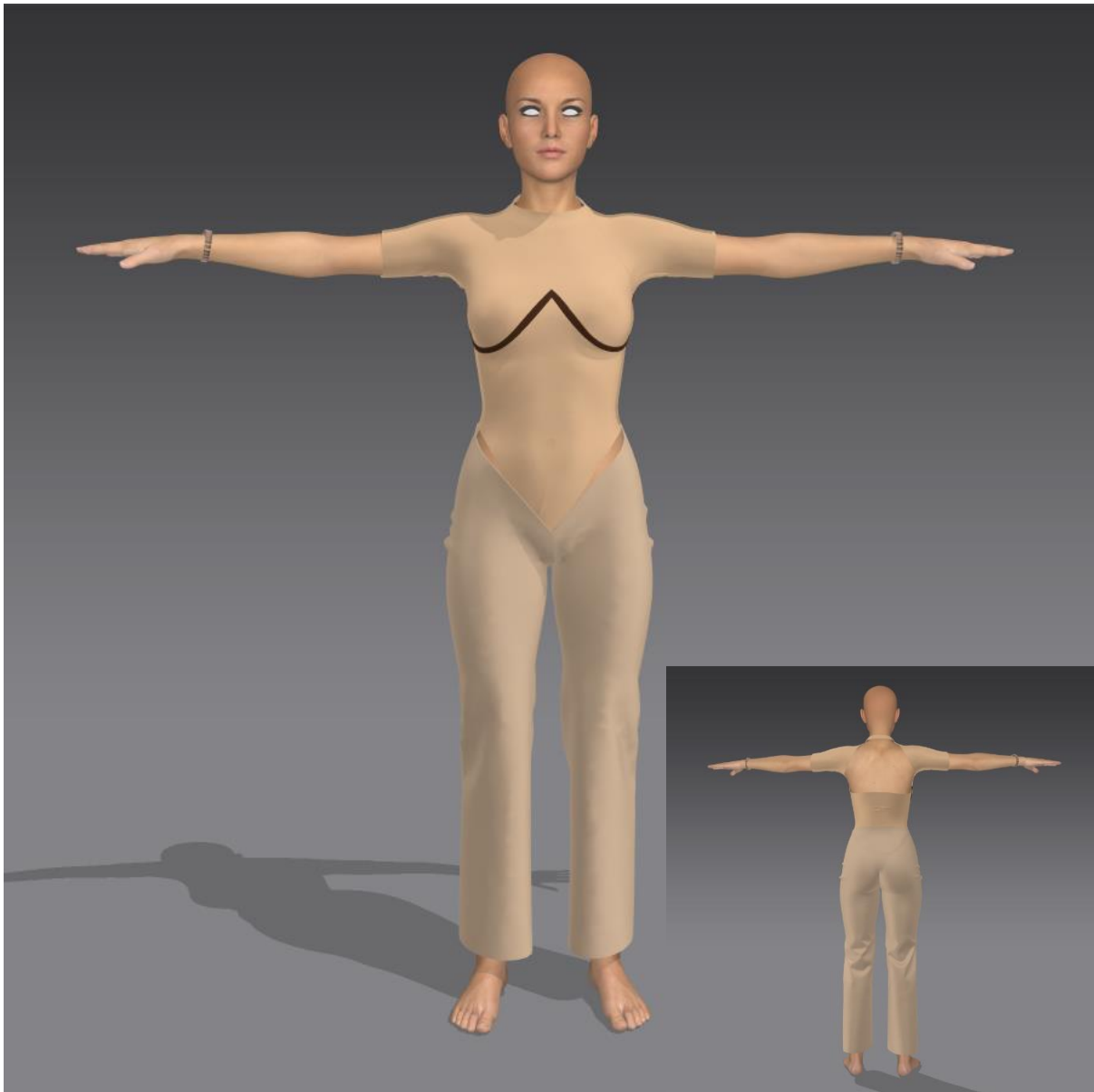
Σύνολο 14:

Προστέθηκαν βραχιόλια που το συνδέουν με τα υπόλοιπα σύνολα και το κάνουν πιο βραδινό.

Σύνολο 15:

Άλλαξε το χρώμα στο σημείο που διαχωρίζονται ο χώροι σε καφέ, για μία πιο nude αίσθηση. Ακόμα προστέθηκαν βραχιόλια, που κάνουν το σύνολο πιο βραδινό.

ρ. Συμπεράσματα

Σε όλα τα σχέδια με ενδιέφερε να δώσω λύσεις στον θετικό και αρνητικό χώρο, όπως δημιουργείται πάνω στο σώμα, είτε αυτός είναι από διαφάνεια, είτε από γυμνό δέρμα. Με ενδιαφέρει το σώμα να μην καλύπτεται, αλλά τα ρούχα να συνδυάζονται με το σώμα και να ισορροπεί το ντυμένο με το γυμνό. Έτσι ξεκινώντας το σχεδιασμό, προέκυψαν τα σχέδια της πρώτης γραμμής, τα οποία στη συνέχεια μου έδωσαν τη δεύτερη και την τρίτη. Η δεύτερη περιλαμβάνει ένα πιο καθημερινό αποτέλεσμα, το οποίο θα μπορούσε να φορεθεί μέσα στη μέρα. Η τρίτη περιλαμβάνει κοσμήματα, κάποια από τα οποία μπορούν να προστεθούν, ενώ κάποια άλλα είναι ραμμένα πάνω στο ρούχο, και δίνουν ένα πιο βραδινό και πολυτελές αποτέλεσμα. Οι φόρμες μου είναι

καθαρές και κατά κύριο λόγο τα ρούχα αναδεικνύουν τις γραμμές του σώματος, οπότε μπορούν να φορεθούν από νεαρά άτομα, τα οποία έχουν ένα καλοσχηματισμένο σώμα, ή ένα σώμα που δεν φοβούνται να καλύψουν τις ατέλειές του. Κάποια ενδύματα, όπως τα σακάκια, μπορούν να φορεθούν και από μεγαλύτερες ηλικίες, και γενικά μπορούν να φορεθούν με περισσότερη ευκολία. Επιπρόσθετα, για την αισθητική μου, επηρεάστηκα σε μεγάλο βαθμό και από την ενδυματολογική έρευνα που έκανα στο ξεκίνημα της διπλωματικής. Συγκεκριμένα εμπνεύστηκα περισσότερο από στοιχεία της Αιγυπτιακής ενδυμασία, τα δέρματα της προϊστορίας και το γυμνό στήθος της Μινωικής Ελλάδας.

Στην προσπάθεια αξιολόγησης που θα μου δώσει feedback, δημιούργησα ερωτηματολόγιο και το μοίρασα σε άτομα του target group, δηλαδή κυρίως σε άτομα που ανήκουν στην Z και στην Millenium γενιά, όλων των φύλων, αλλά και σε άτομα μεγαλύτερων ηλικιών που θεώρησα ότι μπορεί να φορούσαν κάποιο από τα κομμάτια. Οι πληροφορίες που ήθελα να πάρω είναι σε σχέση με την ανταπόκριση των σχεδίων μου στο κοινό, αλλά και σε σχέση με τις προσδοκίες που είχα εξαρχής για τα σχέδιά μου. Από το ερωτηματολόγιο προέκυψαν τα εξής:

Στα περισσότερα άτομα τα σχέδια άρεσαν. Παρόλα αυτά, κάποιοι είπαν ότι θα τα φορούσαν, ενώ κάποιοι άλλοι όχι. Όσοι θα τα φορούσαν, τους εξέφραζε η αισθητική, η θηλυκότητα και το queer στοιχείο. Όσοι δεν θα τα φορούσαν ήταν πολλοί λιγότεροι, και ανήκαν κυρίως σε ηλικίες μετά τα 30. Κάποια άτομα εξέφρασαν ότι δεν είναι έτοιμοι ακόμα να στηρίξουν το στυλ, ενώ κάποια άλλα εξέφρασαν ανασφάλειες όπως ότι η έκθεση της κοιλιάς δεν θα κολακεύει το σώμα τους. Υπήρχαν σαφώς και περιπτώσεις που τα χαρακτήρισαν προσβλητικά, καθώς τα άτομα δεν είναι εξοικειωμένα με την αισθητική ή ακολουθούν πιστά το κοινωνικό πρότυπο του δυαδικού φύλου.

Από εδώ και πέρα έχω αρκετή πορεία μπροστά μου για την υλοποίηση των σχεδίων μου. Αυτό θα περιλαμβάνει την εύρεση μίας έμπειρης μοδίστρας, που να μπορεί να υλοποιήσει ενδύματα που δεν είναι συμβατικά και αν είναι δυνατόν και χωρίς ραφές. Φυσικά, η υλοποίηση θα αλλάξει σε κάποιο βαθμό τα σχέδια. Θα προηγηθεί εύρεση των κατάλληλων υφασμάτων και υλικών, που κυκλοφορούν στην αγορά και αντιστοιχούν στις σχεδιαστικές μου προτάσεις. Ακόμα θα πρέπει να γίνει δοκιμή σε μοντέλα, για να καταλήξουμε στις κατάλληλες αποχρώσεις υφασμάτων. Χρειάζεται να είναι κοντά σε αποχρώσεις διαφορετικών αποχρώσεων δέρματος. Ταυτόχρονα δεν μπορούν να καλυφθούν όλες, γι' αυτό και τα σχέδιά μου θα δίνουν την αίσθηση του nude.

